



TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

*Sorulu Cevaplı*

# İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATI



Dr. İlker GÜNDÜZÖZ



Ankara - 2010





**TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ**

*Sorulu-Cevaplı*

# **İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATI**

**Dr. İlker GÜNDÜZÖZ**

**Ankara - 2010**

**Baskı Yeri****Lazer Ofset Matbaa**

Tes.San. ve Tic.Ltd.Şti.

Lazer Yayıncılık Kazım Karabekir Cad.

Koyunculuk Han 85/1-A 06060

İskitler - Ankara

Tel: (0 312) 341 23 70 -72

Faks: (0 312) 342 28 98

**ISBN: 978-975-6311-14-1**

## Önsöz

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı mevzuatı geniş ve çok çeşitli kaynağa sahiptir. Bu alanda çok sayıda kanun, yönetmelik gibi düzenleme yer almaktadır. Buna rağmen, mevzuatımızda işyeri tanımını bulmak güçtür. İşyeri açma ve çalışma ruhsatını düzenleyen 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik işyerini tanımlamamıştır.

21.07.2009 tarihli ve 27295 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Sigortalı ve İşyeri Bildirimlerinin Bazı Kurumlara Yapılması Gereken Bildirimler Yerine Geçmesine Dair Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi işyerini tanımlamıştır. Buna göre, işyeri: işçi ve sigortalı sayılanların maddi olan ve olmayan unsurları ile birlikte işlerini yaptıkları yerler ile bu yerlerde üretilen mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler ile bağlı yerler, dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ile araçları, tanımlar. 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde satıcı tanımlanmıştır. Satıcı: kamu tüzel kişileri de dâhil olmak üzere ticari veya mesleki faaliyetleri kapsamında tüketiciye mal sunan gerçek veya tüzel kişileri, ifade eder. 29/06/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ticari işletmeyi tanımlamıştır. Buna göre; ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer müesseseler, ticari işletme sayılır. Tesisat, kiracılık hakkı, ticaret unvanı ve diğer adlar, ihtira beratları ve markalar, bir sanata müteallik veya bir şahsa ait model ve resimler gibi bir müessesenin işletilmesi için daimi bir tarzda tahsis olunan unsurlar, mukavelede aksine hüküm bulunmadıkça, ticari işletmeye dâhil sayılır. Türk Ticaret Kanunu tacir ve esnaf tanımlaması ile iki ayrı kategori oluşturmuştur. Esnaf bedeni çalışması ön planda olan işyeri sahibidir. Tüccarda ise sermaye ön plandadır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatları açısından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik “kod kanun” niteliğinde bir düzenlemedir. Mevzuatın çok çeşitli kaynağa dayandığı böyle çetrefilli bir alanda rehber, mihmandar ve kılavuz işlevi görmektedir.

Bu kitap işyeri açma ve çalışma ruhsatı veren idarelerle bunlarda görev yapan kamu görevlileri ve müracaatçılar için bir kılavuz kaynak olarak hazırlanmıştır. Bu itibarla soru-cevap yöntemi kullanılarak tüm mevzuat uygulama sorunları ile birlikte açıklanmıştır.

Kitapta ilgili mevzuat, ilgili idari yargı kararları ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik gereği bu hususta mukteza tayini yetkisini tek elde toplayan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü görüşlerine yer verilmiştir. Yazarın işyeri ruhsatları hakkında mukteza tayini veren dairenin daire başkanı olarak görev yapması sağlıklı ve güncel bilginin tesis ve temininde ayrı bir kolaylık sağlamıştır. Okuyanların rahat ulaşabilmesi için her cevabın altında ilgili kanun, yönetmelik maddeleri dipnot olarak belirtilmiştir. Yine eğer bu konuda bir İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü görüşü varsa bunun tarih ve sayısı da dipnot olarak verilmiştir.

Kitap özel zamanlardan artıracak iki yıllık bir çalışmadan sonra ortaya çıkmıştır. Bu açıdan eşim ve oğullarıma teşekkür ve özür borcum var. Türkiye Belediyeler Birliği'nin Türk belediyeciliğinin çitasının yükselmesi ve gelişimine yaptığı emsalsiz katkılar ortadadır. Yönetim vizyonları ile kuruma çok önemli katkı sağlayan Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin GÜNGÖR'e, Genel Sekreter Yardımcısı Cevdet SÖKMEN'e kitaba verdikleri destek ve ilgilerinden dolayı şükranlarımı sunuyorum. Şüphesiz insan ürünü her şey de olduğu gibi bu kitapta eksikler söz konusu olabilir. Kitabın, hedef kitle ve Türk Kamu Yönetimi için yararlı bir başvuru kaynağı olması temennisiyle...

**Dr. İlker GÜNDÜZÖZ**

Ankara Haziran 2010

## İÇİNDEKİLER

<b>Önsöz</b> .....	<b>3</b>
<b>Giriş</b> .....	<b>17</b>
<b>I- GENEL HUSUSLAR</b> .....	<b>23</b>
<b>Soru 1-</b> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te belirtilen yetkili idare hangisidir?.....	25
<b>Soru 2-</b> İşyeri açma ve çalışma ruhsatı ne demektir? .....	27
<b>Soru 3-</b> Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılırsa yaptırımı nedir? .....	28
<b>Soru 4-</b> İşyeri ruhsatı almak istiyorum. İzlenecek yol nedir? .....	28
<b>Soru 5-</b> Gayrisihhî müessese nedir? .....	29
<b>Soru 6-</b> Birinci sınıf gayrisihhî müesses ne anlama gelir? Örneklendirin? .....	30
<b>Soru 7-</b> Birinci sınıf GSM ruhsatı hangi idare tarafından verilir? .....	30
<b>Soru 8-</b> İkinci sınıf gayrisihhî müessese ne anlama gelir? Örneklendirin? .....	31
<b>Soru 9-</b> Üçüncü sınıf gayrisihhî müessese ne anlama gelir? Örneklendirin? .....	32
<b>Soru 10-</b> Sihhî müessese ne anlama gelir? Örneklendirin? .....	33
<b>Soru 12-</b> Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatları başka idarelere bildirilmeli midir? Bildirim yapılmazsa yaptırımı var mıdır? .....	35
<b>Soru 13-</b> İşletmecinin değişmesi ve işyerinin nakli yeni ruhsat almayı gerektirir mi?... 35	35
<b>Soru 14-</b> Yönetmelikte yer almayan işyerleri için nasıl bir işlem yapılır? Gayrisihhî müesseseler için sınıf tayinini hangi idare yapar? .....	36
<b>Soru 15-</b> Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri ayrı ayrı ruhsat almak zorunda mıdır?.....	36
<b>Soru 16-</b> Ruhsatın işyerinde bulundurulması zorunlu mudur? .....	37
<b>Soru 17-</b> Ruhsatların düzenlenmesi ve kesinleşmesi nasıl olur? .....	37
<b>II. UMUMA AÇIK İSTİRAHAT VE EĞLENCE YERİ</b> .....	<b>39</b>
<b>Soru 18-</b> Umuma açık istirahat ve eğlence yeri ne anlama gelir? Örneklendirin? .....	41
<b>Soru 19-</b> Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması nasıl olur? .....	42

- Soru 20-** İçkili yer bölgesi ne demektir? Bu yer dışında içkili yer (umuma açık istirahat ve eğlence yeri) ruhsatı alınabilir mi?..... 43
- Soru 21-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasında söz konusu işyerlerinin dini kurumlara olan uzaklık şartı nedir?..... 44
- Soru 22-** Büyük alışveriş merkezleri ve marketlerin bir bölümünde eğlence merkezi oluşturulduğu, bu eğlence merkezlerinde jetonlu arabalar, yarış arabaları, bilardo masaları, langırt aleti, playstation ve çocuk bahçesi alanlarının bulunduğu, bunlar için her birinin bir, birbuçuk metre yüksekliğinde çitlerle çevrilerek bölümler oluşturulduğu ve herhangi bir yaş sınırının getirilmediği, söz konusu yerlerde bulunan jetonlu arabalar, yarış arabaları, bilardo masaları, langırt aleti, playstation ve çocuk bahçesi alanlarının bir arada bulunup bulunamayacağı ve herhangi bir yaş sınırının uygulanıp uygulanmayacağı konusunda açıklama getirir misiniz? ..... 45
- Soru 23-** Adli sicil kaydı bulunan şahıslar umuma açık istirahat ve eğlence yeri açabilir mi? Bu işyerlerinde adli sicil kaydı bulunan şahıslar çalıştırılabilir mi? ..... 46
- Soru 24-** İçkili kafeterya faaliyeti gösteren işyerindeki masalarda okey, kâğıt gibi oyunların oynatılması ve isteyenlere içki servisi yapılması mümkün müdür? ..... 47
- Soru 25-** 99/13681 karar sayılı Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmeliğin 10/03/2000 tarih ve 65 sayılı uygulama talimatı gereğince kolluk amiri, belediye başkanı ve karayolları bölge müdürlüğü temsilcisinin oluşturduğu komisyon tarafından içkili yer bölgesi tespit edildiği ve karayollarının her iki taraf sınır çizgisine 200 metreden yakın mesafede olduğu durumda, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte tespit edilen içkili yer bölgesinde faaliyet gösteren işyerlerinin müktesep hakkının korunup korunmayacağı ve 200 metreden daha yakın mesafe bulunan içkili yerlere içkili yer ruhsatı verilip verilmeyeceğine açıklama getirir misiniz? Ayrıca karayolu kenarındaki işyerleri için düzenleme nedir? ..... 48
- Soru 26-** Önceki mevzuat dâhilinde içkili yer bölgesi olarak tespit edilen yerde açılan ve karayoluna ikiyüz metreden daha yakın yerde faaliyet gösteren içkili yer devredilebilir mi? ..... 48
- Soru 27-** Kafeteryaların umuma açık işyeri olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, değerlendirilmesi halinde ibadet ve eğitim kurumlarına mesafe şartının bulunup bulunmayacağı, onsekiz yaşından küçüklerin alınıp alınmayacağı ile içki ve canlı müzik izni verilip verilemeyeceği konularında açıklama getirir misiniz? ..... 49
- Soru 28-** Tavla, satranç ve dama gibi zekâ geliştirici oyunların İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen “Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kağıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.” hükmü kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu oyunların kahvehane ruhsatlı yerler dışında oynanıp oynanmayacağı hususunu açıklar mısınız? ..... 50



- Soru 29-** Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yer alan üniversite, kredi yurtlar kurumu ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet binası ve sosyal tesislerinde bağımsız bir şekilde ve ticari amaçla üçüncü kişiler tarafından işletilen kantin, çay ocağı, büfe, market, şarküteri, lokanta, kafeterya gibi işyerleri ile sinema, oyun salonu, internet salonu, düğün salonu gibi umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında ruhsat almaları gerekli midir? ..... 52
- Soru 30-** İmar paftasında ve orman alanı içinde yetkili mahalli idare tarafından içkili lokanta ruhsatı, verilen işyerlerinin, mesire alanı dâhilinde yeni faaliyet alanları olarak satış büfesi, çocuk oyun alanı, restaurant gibi adlar altında işyerlerinin bütününe kapsayan işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı verilebilir mi? ..... 52
- Soru 31-** Kahvehane olarak çalıştırılmak istenen yerin imarda mesken olarak görüldüğü durumda, işyeri olarak iskân ruhsatı bulunmayan yere umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatı verilebilir mi? ..... 53
- Soru 32-** İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce mülki idare amiri tarafından verilen içkili ruhsat ve eğlence yeri işletme izin belgesi geçerlimidir? ..... 53
- Soru 33 -** Eski kâgir evlerin bulunduğu zeytinlik vasıflı alanın bahçe bölümüne kır düğün salonu için işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenebilir mi? ..... 54
- Soru 34-** İçkili gazino ve lokantalarda çalışan işçilerin, işyerinin özel olarak düzenlenmiş bölümlerinde yatılı olarak kalmaları mümkün müdür? ..... 55
- Soru 35-** Türkiye Jokey Kulübüne bağlı olarak faaliyet gösteren ganyan bayılığı işletmeleri umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır mı? ..... 55
- Soru 36-** Lunapark faaliyeti göstermek isteyen işyerine geçici olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı tanzim edilebilir mi? ..... 57
- Soru 37-** İçkili yer bölgesinde yer alan ve içkili istirahat ve eğlence yeri izin belgesi bulunan işyerlerinin kapalı bölümlerinin dışında belediyeden kiralandıkları meydan, kaldırım veya refüj üzerinde masa veya sandalye konulmak suretiyle alkol satışı yapılabilir mi? 58
- Soru 38-** Aileye hizmet veren içkili lokantalar 18 yaşından küçüklerin girmesi hususunda bar, pavyon ve gazinolarla aynı kategoride değerlendirilebilir mi? ..... 58
- Soru 39-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin yurt, mabet bina ve tesislerine öngörülen uzaklık nedir? ..... 59
- Soru 40-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerde aranacak şartlar nelerdir? ..... 59
- Soru 41-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde kolluk denetimi mümkün müdür? ..... 60
- Soru 42-** Canlı müzik yayını için usul nedir? ..... 60
- Soru 43-** Kafeler canlı müzik yayını yapabilir mi? ..... 61

- Soru 44-** Geçici süreyle faaliyetten men ve idarî para cezası hakkında bilgi verir misiniz? ..... 61
- Soru 45-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için faaliyetten men kararının şartları nelerdir? ..... 63
- Soru 46-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için faaliyetten men kararın verildikten sonra süresinden önce açılma mümkün müdür? ..... 63
- Soru 47-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için işletme izninin iptalinin şartları nelerdir? ..... 64
- Soru 48-** Yabancı uyrukluların işyeri açması ve çalıştırması konusunda bir sınırlama var mıdır? Türkiye’de yaşayan yabancı uyruklu vatandaşlar alkollü içki satış yeri açabilirler mi? ..... 65
- Soru 49-** Restaurant, cafe, çay bahçesi, bar, lokanta, türkü evi, kahvehane ve benzeri işyerlerinin toplantı, düğün ve davet gibi törenleri yapıp yapamayacakları hakkında bilgi verir misiniz? ..... 66
- Soru 50-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolum tesislerine uzaklık şartı var mıdır? ..... 66
- Soru 51-** Yangına karşı gerekli tedbirlerin alınması ne demektir? ..... 67
- III. TURİZMİ TEŞVİK KANUNU KAPSAMINDA YER ALAN İŞYERLERİ .... 69**
- Soru 52-** Turizmin yoğun olduğu yörelerde Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması için aynı şartlar gerekli midir? İçkili bölge krokisinde yer almayan işyerlerine, tatil dönemlerinde geçici içki ruhsatı verilebilir mi? ..... 71
- Soru 53-** İşyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen lokanta, içkili yer bölgesinde yer almayan, 1/1000 ölçekli imar planında turizm bölgesi olarak ilan edilmeyen yerde bulunan, Kültür ve Turizm Bakanlığında turizm işletme belgesi alan işyerine içki izni verilebilir mi? ..... 71
- Soru 54-** İçkisiz lokanta ruhsatlı işyerinin turizm işletme belgesi bulunduğu durumda, işyerinde alkollü içki servisi yapılabilir mi? Oryantal ve solist çalıştırılabilir mi?..... 72
- Soru 55-** Turizm işletme belgeli tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı nasıl alınır?74
- IV. SİHHİ VE GAYRİSİHHİ MÜESSESELER ..... 77**
- Soru 56-** Sıhhî işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra aranacak şartlar nelerdir?79
- Soru 57-** Sağlık koruma bandı nedir? ..... 79
- Soru 58-** 1. Sınıf GSM ruhsatı için usul nedir? ..... 80
- Soru 59-** Birinci sınıf gayrisıhhî müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma izni ile ruhsat için gerekli belgeler nelerdir? ..... 84
- Soru 60-** İnceleme kurulu ne demektir? ..... 85

- Soru 61-** Yer seçimi ve tesis kurma izni ne demektir? ..... 85
- Soru 62-** Deneme izni ne demektir? ..... 86
- Soru 63-** İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler için usul nedir? ..... 86
- Soru 64-** Gayrisihhî müesseselerde denetimin esasları nelerdir? ..... 88
- Soru 65-** Sorumlu müdür tayini nasıl olur? Sorumlu müdürün görevi nedir? Hangi durumlarda sorumlu müdür atanır? Sorumlu müdürün mesul müdürden farkı nedir?..... 88
- Soru 66-** Mesul müdür, adli sicil kaydında belirtilen hangi hususlardan dolayı görevlendirilemez? ..... 88
- Soru 67-** Gayrisihhî müesseselerde ruhsat değişikliği gerektiren haller nelerdir? ..... 89
- Soru 68-** İşyerleri için açılış ve kapanış saatleri idare tarafından belirlenebilir mi? ..... 90
- Soru 69-** Ruhsatsız olarak faaliyet gösteren gayrisihhî müesseselerin ilgili mevzuat gereğince mühürlenerek faaliyetten men edildiği ancak, söz konusu işletmelerin mührü fek ederek faaliyetlerine devam ettikleri durumda, ilgililer hakkında mühür fekinden dolayı yaptırım nedir? Buna göre, bu işletmelerin faaliyetlerine mani olabilmek için nasıl bir yasal işlem yapılabileceğini açıklar mısınız? ..... 90
- Soru 70-** Otel, motel, kamp ve benzeri her türlü konaklama yeri işleticisinin kimlik bildirme yükümlülüğü nedir? ..... 91
- Soru 71-** Sinaî, tıbbî ve radyoaktif atık üreten işyerlerinde bu atıkların toplanması, taşınması, depolanması, işlenmesi ve bertarafı konusunda gerekli tedbirlerin ve izinlerin alınmış olması ne demektir? ..... 91
- Soru 72-** Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmış olması şartı ne demektir? Tüm işyerlerini bağlar mı? ..... 92
- Soru 73-** Organize sanayi bölgesi ne demektir? ..... 93
- Soru 74-** Tapu sicilinde işyeri olarak görünmeyen konut alanlarında işyeri ruhsatı verilebilir mi? ..... 94
- Soru 75-** Kat mülkiyetine geçmemiş yerlerde açılacak işyerleri için tapuda hissedar olarak görünen herkesin muvafakati aranmalı mıdır? ..... 94
- Soru 76-** İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında özel yapı şeklini gerektiren işyerleri nelerdir? Bunlarla ilgili farklı bir düzenleme var mıdır?..... 94
- Soru 77-** Karayolu kenarındaki işyerleri için karayolu trafik güvenliğinin sağlanmış olması, ne demektir? ..... 95
- Soru 78-** İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe göre korunması gerekenler ve yasaklar nelerdir? ..... 96
- Soru 79-** Sıhhi müesseseler için aranacak asgarî ortak şartlar nelerdir? ..... 97
- Soru 80-** Et ve balık ürünlerinin satıldığı yerler için aranacak nitelikler nelerdir? ..... 98
- Soru 81-** Bakkal, market, şarküteri, kuruyemişi, büfe, manav, kantin ve ekmek bayileri için aranacak nitelikler nelerdir? ..... 98

<b>Soru 82-</b> Lokanta, ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler ve benzeri işyerleri için aranacak nitelikler nelerdir? .....	99
<b>Soru 83-</b> Birinci sınıf lokantalar için aranacak nitelikler nelerdir? .....	99
<b>Soru 84-</b> İkinci sınıf lokantalar için aranacak nitelikler nelerdir? .....	100
<b>Soru 85-</b> Üçüncü sınıf lokantalar için aranacak nitelikler nelerdir? .....	100
<b>Soru 86-</b> Ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler için aranacak nitelikler nelerdir? .....	101
<b>Soru 87-</b> Kahvehane, kır kahvesi, oyun salonu, internet salonu, çay bahçesi, çay ocağı ve benzeri işyerleri için aranacak nitelikler nelerdir? .....	101
<b>Soru 88-</b> Birinci sınıf kahvehaneler, çay bahçesi, kır kahvesi, için aranacak nitelikler nelerdir? .....	101
<b>Soru 89-</b> İkinci sınıf kahvehaneler için aranacak nitelikler nelerdir? .....	102
<b>Soru 90-</b> Üçüncü sınıf kahvehaneler için aranacak nitelikler nelerdir? .....	102
<b>Soru 91-</b> Oyun yeri için aranacak nitelikler nelerdir? .....	103
<b>Soru 92-</b> “Oyun merkezi” adı altında 3-10 yaş arası çocukların saatlik veya tam gün abone usulü bakıcılar gözetiminde herhangi bir ad ve unvan adı altında eğitim vermeksizin, oyun, eğlence ihtiyaçlarını karşılayan ve ailelerle birlikte değişik kutlama partilerini yapabilecekleri bir işyerinin faaliyet gösterip gösteremeyeceği; ve bu faaliyet konusunun, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte yer almadığından nasıl ruhsatlandırılacağını açıklar mısınız? .....	103
<b>Soru 93-</b> Çay ocağı için aranacak nitelikler nelerdir? .....	104
<b>Soru 94-</b> Pastaneler kaç sınıfa ayrılır? .....	104
<b>Soru 95-</b> Birinci sınıf pastaneler için aranacak nitelikler nelerdir? .....	105
<b>Soru 96-</b> İkinci sınıf pastaneler için aranacak nitelikler nelerdir? .....	105
<b>Soru 97-</b> Üçüncü sınıf pastaneler için aranacak nitelikler nelerdir? .....	106
<b>Soru 98 -</b> Gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu ve benzeri eğlence yerlerinde aranan şartlar nelerdir? .....	106
<b>Soru 99-</b> Birinci sınıf gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	106
<b>Soru 100-</b> İkinci sınıf gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	107
<b>Soru 101-</b> Tiyatro, sinema, düğün salonları, sirk, lunapark ve gösteri merkezlerinde aranan şartlar nelerdir? .....	108
<b>Soru 102-</b> Birinci sınıf tiyatro, sinema ve gösteri merkezi için aranacak nitelikler nelerdir? .....	108
<b>Soru 103-</b> İkinci sınıf tiyatro, sinema ve gösteri merkezi için aranacak nitelikler nelerdir? .....	109

<b>Soru 104-</b> Açık hava sineması için aranacak nitelikler nelerdir? .....	109
<b>Soru 105-</b> Düğün salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	109
<b>Soru 106-</b> Sirkler ve lunaparklar için aranacak nitelikler nelerdir?.....	110
<b>Soru 107-</b> Otel ve pansiyonlar için aranacak şartlar nelerdir?.....	110
<b>Soru 108-</b> Birinci sınıf otel için aranacak nitelikler nelerdir? .....	111
<b>Soru 109-</b> İkinci sınıf otel için aranacak nitelikler nelerdir? .....	112
<b>Soru 110-</b> Üçüncü sınıf otel ve pansiyon için aranacak nitelikler nelerdir?.....	113
<b>Soru 111-</b> Hamam ve saunalar için aranacak şartlar nelerdir? .....	114
<b>Soru 112-</b> Hamamlar için aranacak nitelikler nelerdir?.....	114
<b>Soru 113-</b> Saunalar için aranacak nitelikler nelerdir? .....	114
<b>Soru 114-</b> Berber ve kuaförler için aranan şartlar nelerdir?.....	115
<b>Soru 115-</b> Birinci sınıf berber ve kuaför salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	115
<b>Soru 116-</b> İkinci sınıf kuaför ve berber salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	115
<b>Soru 117-</b> Üçüncü sınıf kuaför ve berber salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	116
<b>Soru 118-</b> Taksi durağı ve yazıhanesi, kapalı ve açık otoparklar ve oto galerileri için aranacak şartlar nelerdir?.....	116
<b>Soru 119-</b> Taksi durağı için aranacak nitelikler nelerdir? .....	116
<b>Soru 120-</b> Kapalı otoparklar için aranacak nitelikler nelerdir? .....	117
<b>Soru 121-</b> Açık otoparklar için aranacak nitelikler nelerdir? .....	117
<b>Soru 122-</b> Oto galerileri için aranacak nitelikler nelerdir?.....	119
<b>Soru 123-</b> Avcılık veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünlerini depolayan ve işleme tabi tutarak doğrudan ihracata veya iç piyasaya arz eden gemilerle ilgili işyeri açma ve çalışma ruhsatı nasıl alınır, yetkili idare hangisidir? .....	120
<b>Soru 124-</b> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında gayrisihhi müessese tanımına uyan hayvancılık işletmelerine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi aşamasında hangi belgeler talep edilir? Mevcut hayvan varlığına göre gayrisihhi müessese kapsamına girmeyen hayvancılık işletmeleri için izlenecek usul nedir? .....	121
<b>V. İNTERNET SALONU .....</b>	<b>123</b>
<b>Soru 125-</b> İnternet salonu için aranacak nitelikler nelerdir? .....	125
<b>Soru 126-</b> İnternet salonu olarak faaliyet gösteren işyerinde play station oyun aleti bulunabilir mi? Belediyesince verilen işyeri açma ve izin belgesinde onsekiz yaşından küçüklerin giremeyeceğine dair ibare konularak internet salonlarında elektronik, mekanik oyun alet ve makinelerinin bulundurulması mümkün müdür? İnternet salonu ruhsatlı işyerlerine canlı müzik izni verilebilir mi? .....	125
<b>Soru 127-</b> Oyun yerleri işletmelerinde playstation, nintendo ve x-box vb. oyunların oynandığı, ancak bu oyunların internet bağlantısı olan bilgisayarlarda oynanabildiği, inter-	

net bağlantısının sadece oyunların desteklenmesi amacıyla kullanıldığı, internet bağlantısı bulunduğu gerekçesiyle işyeri ruhsatları iptal edilebilir mi? ..... 126

## **VI. AKARYAKIT VE LPG İSTASYONLARI..... 128**

**Soru 128-** İçkili lokanta ile aynı parselde bulunan yere akaryakıt satış istasyonu işletmeciliği yapmak üzere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilebilir mi? ..... 129

**Soru 129-** Karayolu üzerinde 10/08/2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’ten önce faaliyet gösteren ait gazinonun Devlet Karayoluna 200 metreden daha az mesafede olduğu, söz konusu alanın içkili yer bölgesinden olmadığı ve müktesep hakkının olmamasına rağmen belediyesince yönetmelik yürürlüğe girmeden önceki bir tarihte ruhsat tanzim edildiği durumda, ruhsat hakkında nasıl bir işlem yapılmalıdır? ..... 129

**Soru130-** Mülga mevzuat zamanında sağlık ocağı tarafından verilen gayrisihhi müessese müsaade belgesi ile Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 272 nci maddesi gereğince ruhsatlandırılan akaryakıt istasyonu faaliyetine ara verdiği ve belediyesince yapılan imar planı değişikliği ile mevcut yerin akaryakıt istasyonu olarak gösterilmediği durumda, gayri faal olan akaryakıt istasyonuna sağlık ocağı tarafından verilen gayrisihhi müessese ruhsatının geçerli olup olmadığı ile devrinin yapılmasında veya yeniden ruhsatlanması konusunda mahalli idarenin yapacağı işlem ne olmalıdır?..... 130

**Soru 131-** 1985 yılından önce İl Sağlık Müdürlüğünce ikinci sınıf gayrisihhi müessese ruhsatı verilen 1985 yılında çıkarılan imar affından faydalanan ve imar planı bulunmayan yerde kurulu bulunan ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından lisans verilen petrol istasyonuna, mevcut ruhsatına LPG istasyonu ibaresinin eklenip eklenmeyeceği hususunda bilgi verir misiniz? ..... 131

**Soru 132-** Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 29 Aralık 1986 tarih ve 27405 sayılı ve 15 Kasım 1993 tarih ve 22313 sayılı Genelgelerine istinaden mazot pompası verilen yerle, aynı yön güzergâhında ve aynı belediye sınırları içerisinde devlet yolu üzerinde bulunan 10 km’den daha az mesafeli mazot pompasının akaryakıt istasyonu olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hakkında bilgi verir misiniz?..... 132

**Soru 133-** Gayrisihhi müessese ruhsatlı akaryakıt istasyonuna LPG istasyonu eklenmesi suretiyle yapı kullanma izin belgesinde değişiklik olup olmayacağı ve LPG pompası için yeni ruhsat mı düzenleneceği veya tali faaliyet olarak mı ruhsata işleneceği konusunda bilgi verir misiniz? ..... 133

**Soru 134 -** Müracaat edilen akaryakıt ve LPG ikmal istasyonu için gerekli mesafe şartı için iki il sınırına uzaklık mı, yoksa karayolu mu dikkate alınmalıdır? ..... 134

**Soru 135-** Nazım imar planında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmeyen ve daha önceki mevzuat dâhilinde İl Sağlık Müdürlüğünce ruhsatlandırılan akaryakıt ve LPG ikmal istasyonunun devredilip devredilemeyeceği, hakkında bilgi verir misiniz? ..... 135

**Soru 136 -** Karayoluna elli metre uzaklıkta bulunan akaryakıt istasyonu şehir içi yollarda bir, şehirlerarası yollarda on kilometre mesafe sınırlaması olduğu dikkate alındığında hangi kistasa tabidir? ..... 136

**Soru 137-** Daha önce mülkiyeti Belediyeye ait olan yere akaryakıt istasyonu olarak ruhsat verildiği, ancak söz konusu yer kıyı kenar çizgisi içinde bulunduğundan Hazine tarafından açılan tapu iptal davası neticesinde mülkiyetinin Hazineye geçtiği, şimdi ise söz konusu akaryakıt istasyonunun üçüncü bir kişiye devrinin talep edilmesi üzerine ne tür bir işlem yapılması gerektiği hakkında bilgi verir misiniz? ..... 136

## **VII- ÇEŞİTLİ KONULAR..... 139**

**Soru 138 -** Medikal gaz satış yerleri 2 nci sınıf GSM, medikal gaz depolama ve satış yerlerinin birlikte olduğu tesisler ise 1 inci sınıf GSM olarak değerlendirilmektedir. GSM ruhsatı veya işyeri açma ve çalışma ruhsatına sahip olmadığı tespit edilen tesislerin faaliyetlerine devam etmesinin uygun olup olmadığı, uygun ise belirlenen sınıfa ait GSM ruhsatını alması gereken süre ile ilgili bilgi verir misiniz? ..... 141

**Soru 139-** Avukatlık bürolarının işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması ile ilgili düzenleme nedir? ..... 141

**Soru 140-** Banka şubelerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması ile ilgili düzenleme nedir? ..... 142

**Soru 141-** İşyeri sahibi vefat ettiği durumda, müteveffanın mirasçısı işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesini talep edebilir mi? Söz konusu işletmenin örneğin karayoluna bitişik olması gibi meri mevzuata aykırı durumu varsa işyeri açma çalışma ruhsatı düzenlenebilir mi? ..... 144

**Soru 142-** Daha önce Kaymakamlıkça üçüncü sınıf gayrisihhî müessese olarak ruhsatlandırılan ekmek üretim yeri işletmecisi tarafından devredilmek istendiğinde yapı kullanma izni belgesi yoksa söz konusu işyeri devredilebilir mi? ..... 144

**Soru 143-** Elektrikli masaj yataklarının tanıtım ve satışının yapıldığı işyerinin, umuma açık istirahat ve eğlence yeri mi yoksa sıhhi ruhsata tabi bir işyeri mi olarak ruhsatlandırılması gerektiği hakkında bilgi verir misiniz? ..... 145

**Soru 144-** Evlendirme bürosu adı altında işyeri açmak isteyen şahsa işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilip verilemeyeceği hakkında bilgi verir misiniz? ..... 145

**Soru 145-** İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikle gezici piliç ve köfte satış araçlarında standartlara uygun 200 litreden fazla hacimli çift tanklı gaz tesisatı bulundurulması şarttır. Bunların yerine evlerde kullanılan 26,2 litre hacimli tüpler kullanılabilir mi? ..... 146

**Soru 146-** Tatil günlerinde çalışma izni alınması gerekir mi? Bunlar harca tabi midir? ..... 147

**Soru 147-** Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma, Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden muhtardan alınacak belgeye göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenip düzenlenmeyeceği hakkında bilgi verir misiniz? ..... 148

**Soru 148-** Tapuda işyeri olarak gözüken ancak, hisseli olan bir yerin hissedarlarından biri adına ruhsat düzenlenebilir mi? ..... 149

- Soru 149-** İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun kaynak ve içme sularını işletmek isteyenler Sağlık Bakanlığından tesis ve işletme izni almak zorundadır; bu tesisler ayrıca ilgili mahalli idareden işyeri açma ruhsatı almalı mıdır?..... 150
- Soru 150-** Medyumluk adı altında işletmecilik yapmak isteyen kişiye işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenebilir mi? ..... 151
- Soru 151-** X Şirketi aynı adres ve aynı faaliyette bulunmaya devam etmekle birlikte vasıf değişikliğine uğrarsa; (örneğin kolektif şirketten limitede ya da limitedden A.Ş.'ye tahmil olursa) mevcut işyeri açma ve çalışma ruhsatı güncellenmeli midir? Yoksa yeni ruhsat mı tanzim edilmelidir? ..... 151
- Soru 152-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri dışında kalan işyerlerinin çalışma saatleri mahalli idarelerce belirlenebilir mi? ..... 151
- Soru 153-** Önceki mevzuat dâhilinde ruhsatlandırılan ve 200 m2 alanın altında faaliyet gösteren fırının devredilip devredilemeyeceği, hakkında bilgi verir misiniz? ..... 153
- Soru 154-** Fal ve astroloji kafe işletmesi için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilebilir mi? ..... 153
- Soru 155-** Online fatura ödeme merkezi olarak faaliyet göstermek isteyen işyerlerine ruhsat verilebilir mi? Bu işyerlerine ruhsat verilmesi halinde usulsüz tahsilâtları önlemek için ruhsatlandırma aşamasında ödeme alacakları kurum ve kuruluşlardan sözleşme ve yetki yazısı istenmesinin zorunlu tutulup tutulmayacağı hakkında bilgi verir misiniz? ..... 154
- Soru 156-** Yapı kullanma izni alınmamış binalarda 12/10/2004 tarihinden sonra yapılmış binalarda sınaî faaliyetler dışındaki faaliyet konularının ruhsatlandırılıp ruhsatlandırılmayacağı hakkında bilgi verir misiniz? ..... 154
- Soru 157-** Ruhsatlı ve faal bir işyeri başka bir adreste şube açarsa işyerinin ruhsatlandırılması talebinde adrese ait oda kayıt belgesi ve vergi levhası istenir mi? ..... 155
- Soru 158-** 1957 yılı öncesi yapılan ve bunu belgeleyen binalar ruhsatlı ve yapı kullanma izni almış olarak kabul edilmektedir. İlgili mahalli idare tarafından 1957 yılı öncesine ait kaydı olan ve kahvehane vasfında olan bir yapıya özel yapı şeklini gerektiren işyeri için (fırın gibi) ruhsat talep edildiğinde ruhsat verilebilir mi?..... 156
- Soru 159-** Özel müzeler, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında ruhsata tabi midir?..... 156
- Soru 160-** Derneklerin, lokal açmaları ve lokallerinde alkollü içki kullanılması olanaklı mıdır?..... 157
- Soru 161-** Portör muayenesi ne anlama gelmektedir? ..... 160
- Soru 162-** Belediye zabıtasının işyerleri ile ilgili görev ve yetkileri nelerdir? ..... 162
- Soru 163-** İlan ve Reklam Vergisi nedir? İşyerlerinin yükümlülükleri nelerdir? ..... 166



<b>Soru 165-</b> Langırt, rulet, tilt ve benzeri oyun alet ve makineler umuma açık istirahat eğlence yerlerine konulabilir mi? .....	170
<b>Soru 166-</b> Tütün ürünlerinin işyerlerine kullanımı mümkün müdür? Mahalli idareler mevzuata göre başka idarelerce düzenlenen sigara içme yasağı tespit tutanakları ile resen tespit ettikleri sigara içme yasağına uymama eylemiyle ilgili olarak takdir yetkisine sahip midir?.....	170
<b>Soru 167-</b> Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği 10.02.2009 tarihli Danıştay Sekizinci Dairesince verilen YD (Yürütmeyi Durdurma) Kararı çerçevesinde son durum nedir? .....	172
<b>Soru 168-</b> Belediyeler gıda üretimi ve satışı yapan işyerlerini hijyen ve teknik açıdan denetleyebilir mi? .....	174
<b>Soru 169-</b> Çevre Temizlik Vergisi'nin işyerleri açısından uygulaması nasıldır? .....	176
<b>Soru 170-</b> İşyeri açma izni harcı ne kadardır? İşyeri Açma İzni Harcından başka ek ücret ve benzeri adla ödeme talep edilebilir mi? .....	178
<b>Soru 171-</b> Güzellik salonu- güzellik merkezi arasındaki fark nedir? Güzellik salonu açmak için aranan nitelikler nelerdir? .....	179
<b>Soru 172-</b> Kentsel dönüşüm alanlarında işyerlerine ruhsat konusu farklı bir şekilde düzenlenmiş midir? .....	180
<b>Soru 173-</b> Büyükşehir belediyesi sınırları içinde ya da mücavirinde kalan orman köylerinde işyerlerine ruhsat konusu farklı bir şekilde düzenlenmiş midir, yetkili idare neresidir, bu köylerdeki işyerleri hangi şartlara tabi olarak ruhsatlandırılmalıdır? .....	180
<b>VIII. İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARINA İLİŞKİN TEMEL MEVZUAT MADDELERİ.....</b>	
22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu.....	185
10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu .....	187
3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu .....	189
14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun .....	191
İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik .....	193
24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu.....	226
12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu.....	228
4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu.....	231
2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunu.....	233
4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu .....	241
17.06.2004 tarihli ve 25495 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği .....	246

16.09.2005 tarihli ve 25938 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliği.....	248
01.11.2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik.....	248
19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik.....	251
1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun .....	267
30.05.2006 tarihli ve 26183 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik .....	268
26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu .....	269
<b>KAYNAKÇA.....</b>	<b>271</b>
I. Kanunlar .....	271
II. Yönetmelikler.....	272
III. Genelgeler .....	273
IV. Yargı Kararları .....	273
V. İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatları Çerçevesinde Verilen İdare Görüşleri.....	273

## Giriş

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı mevzuatı çok çeşitli kaynağa sahiptir. Bunlardan bazı önemlileri aşağıda sayılmakla birlikte bu liste ilgili mevzuatın tamamı değildir. Bu alanda çok sayıda kanun, yönetmelik gibi düzenleme yer almaktadır.

- 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun
- 5393 sayılı Belediye Kanunu
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu
- 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu
- 2872 sayılı Çevre Kanunu
- 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu
- 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu
- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu
- 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun
- 5253 sayılı Dernekler Kanunu
- 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun
- 4857 sayılı İş Kanunu
- 2818 sayılı Karayolları Trafik Kanunu
- 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
- 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu
- 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu

- 1072 sayılı Rulet, Tilt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun
- 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu
- 5995 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik
- Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisihhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik
- Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ile Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik
- Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği
- Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik
- Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik
- İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik
- Dernekler Yönetmeliği
- Belediye Zabıta Yönetmeliği.

Konunun derin bir uzmanlığı gerektiren engin bir deniz olduğu söylenmelidir.

### **Mülga Mevzuat Dönemi**

10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'ten önce 19/10/1999 tarihli ve 99/13681 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 30/12/1999 tarihli ve 23922 RG'de yayımlanan mülga "Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik" yürürlüktedir. Ancak bu yönetmelik esasen umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması, denetimi, faaliyetten alıkonulması, kapatılması, işletme izninin iptali ile bu yerleri açacak, işletecek ve bu yerlerde çalışacak kişiler hakkında yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esasları düzenlemekte idi. "Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik"ten önce ise 17 /05/1984 tarihli ve 84/8100 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan "İçkili Yerlere Verilecek İzinlerde Gözönünde Bulundurulacak Esaslara Dair Yönetmelik" yürürlükte idi. Ancak söz konusu Yönetmelik de esasen umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması ile ilgilidir.

Mülga "Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik" 41 inci maddesiyle belediyelerin görevlerini belirlemekteydi. Buna göre;

"Bu Yönetmelik kapsamına giren umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin sınıfı ve vasfı ile fenni, sıhhi ve yangın güvenliği açısından uygunluğu, açık ve kapalı bulunacağı saatler, mahallin en büyük mülki amirinin onayı ile **belediyece belirlenir**. Ancak istirahat ve eğlence yerlerinin açık ve kapalı bulunacağı saatler belirlenirken, kolluk amirliğinin görüşü alınır.

Belediye hudutları ve mücavir alan dışında kalan umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin çalışma saatleri mahalli kolluğun yapacağı inceleme üzerine mahallin en büyük mülki amiri tarafından belirlenir.

İstirahat ve eğlence yerlerinin açık ve kapalı bulunacağı saatleri tespit edilirken, bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik, turistik ve kültürel yapısı ve mahalli örf ve adetleri, genel güvenlik, genel ahlak, genel sağlık ve asayiş durumu ile halkın huzur ve sükûnet içinde dinlenme ve istirahatını gerektiren yer ve zaman dikkate alınır. Turizm işletme belgeli istirahat ve eğlence yerlerinin açılma ve kapatılma saatleri, işletmenin faaliyet alanı, fiziki yapısı, sınıfı ve bu yerlerde gürültüyü önleyici tedbirlerin alınmış olup olmadığı hususları dikkate alınarak diğer işletmelere göre farklı ve daha uzun sürelerle tespit edilebilir.

İskele, istasyon, hava meydanı, terminal, garaj, benzin istasyonu ve benzeri kara, deniz ve hava ulaşım merkezleri ile fuar, panayır, sergi ve pazar kurulması gibi zorunluluk olan zaman ve yerlerde, sabahçı kahvesi ve benzeri diğer tesislere bağlı olduğu kolluk kuruluşunun ve ilgili mahalli idarenin görüşü alınarak mahallin en büyük mülki amiri tarafından geçici veya sürekli olarak izin verilebilir.” şeklinde düzenleme yer almaktadır.

10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik bir bütünlük içinde tüm işyerlerini düzenlemiştir. Bu açıdan mülga mevzuata göre oldukça ileri bir düzenlemedir.

### **İşyeri Tanımı**

Mevzuatın kaynağının çeşitliliğine rağmen, mevzuatımızda işyeri tanımını bulmak güçtür. İşyeri açma ve çalışma ruhsatını düzenleyen 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik işyerini tanımlamamıştır. Bu temel bir eksikliklerdir. Bu durum pratikte sıkıntılara yol açmamakla birlikte, “işyeri kavramı”nın ilgili mevzuatında kavramsal olarak tanımlanması daha doğru olurdu.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı ile ilgili tali mevzuatta ender de olsa işyeri tanımına rastlamak mümkündür. Örneğin, 21/07/2009 tarihli ve 27295 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Sosyal Güvenlik Kurumuna Yapılan Sigortalı ve İşyeri Bildirimlerinin Bazı Kurumlara Yapılması Gereken Bildirimler Yerine Geçmesine Dair Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik”in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi işyerini tanımlamıştır. Buna göre, işyeri: işçi ve sigortalı sayılanların maddi olan ve olmayan unsurları ile birlikte işlerini yaptıkları yerler ile bu yerlerde üretilen mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen yerler ile bağlı yerler, dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro gibi diğer eklentiler ile araçları, tanımlar. Tabii bu yönetmelik konuyu sigorta mevzuatı açısından ele almaktadır. 5/5/1983 tarihli ve 2821 sayılı Sendikalar Kanununda da basit bir tanım vardır. Buna göre, işyeri: işin yapıldığı yere denilir. Diğer mevzuatta bu kavram tanımlanmamıştır. 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinde satıcı tanımlanmıştır. Satıcı: kamu tüzel kişileri de dahil olmak üzere ticari veya mesleki faaliyetleri kapsamında tüketiciye mal sunan gerçek veya tüzel kişileri, ifade eder.

21/08/1981 tarihli ve 17435 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde ise “Bu harcın uygulanmasında işyeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai ve mesleki bir faaliyetle başka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan yada bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerlerdir.” şeklinde tarif edilmiştir.

29/06/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ticari işletmeyi tanımlamıştır. Buna göre; ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer müesseseler, ticari işletme sayılır. Tesisat, kiracılık hakkı, ticaret unvanı ve diğer adlar, ihtira beratları ve markalar, bir sanata müteallik veya bir şahsa ait model ve resimler gibi bir müessesenin işletilmesi için daimi bir tarzda tahsis olunan unsurlar, mukavelede aksine hüküm bulunmadıkça, ticari işletmeye dâhil sayılır.<sup>1</sup> Türk Ticaret Kanunu liste vermek suretiyle de konuyu açıklamıştır. Bu liste veya mahiyetçe bunlara benzeyen işlerle uğraşmak üzere kurulan müesseseler de ticarethane sayılır;<sup>2</sup>

- Menkul malların satılmak veya kiraya verilmek üzere tedariki ve bunların aynen veya başka bir şekle sokularak satılması yahut kiraya verilmesi;
- Kıymetli evrakın satılmak üzere tedariki ve bunların satılması;
- Her çeşit imal veya inşa;
- Madencilik;
- Matbaacılık, gazetecilik ve kitapçılık, yayın, ilan ve istihbarat;
- Tiyatro, sinema, otel, han ve lokanta gibi umumi mahaller, hususi mektep ve hastane ve açık satış yerlerinin işletilmesi;
- Umumi mağazalar ve sair depo ve ambarların işletilmesi;
- Borsa ve kambiyo işleri, sarraflık, bankacılık;
- İçtimai sigortalar hariç olmak üzere sigortacılık;
- Kara, deniz ve havada, nehir ve göllerde yolcu ve eşya taşımak;
- Su, gaz ve elektrik dağıtma, telefon ve radyo ile haberleşme ve yayın;
- Acentelik, tellallık, komisyonculuk ve sair bütün tavassut işleri.

Türk Ticaret Kanunu tacir ve esnaf tanımlaması ile iki ayrı kategori oluşturmuştur. Buna göre; bir ticari işletmeyi, kısmen dahi olsa kendi adına işleten kimseye tacir denir. Bir ticari işletmeyi kurup açtığını, sirküler, gazete, radyo ve sair ilan vasıtalarıyla halka bildirmiş veya işletmesini ticaret siciline kaydettirerek keyfiyeti ilan etmiş olan kimse fiilen işletmeye başlamamış olsa bile tacir sayılır. Esnaf ise; ister gezici olsunlar, ister bir dükkânda veya bir sokağın muayyen yerlerinde sabit bulunsunlar, iktisadi faaliyeti nakdi sermayesinden ziyade bedeni çalışmasına dayanan ve kazancı ancak geçimini sağlama-

<sup>1</sup> 29/06/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 11.

<sup>2</sup> 29/06/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu madde 12.

ya yetecek derecede az olan sanat ve ticaret sahipleridir.<sup>3</sup> Esnaf bedeni çalışması ön planda olan işyeri sahibidir. Tüccarda ise sermaye ön plandadır.

2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanunda hafta tatili ile ilgili düzenlemede işyeri kavramına vurgu vardır. Buna göre; “On bin veya on binden fazla nüfusu havi şehirlerde alüminyum fabrika, imalathane, tezgâh, dükkân, mağaza, yazıhane, ticarethane, sınaî ve ticari bilümmü müessesat ve tevabiinin haftada bir gün tatili faaliyet etmeleri mecburidir.” Bir başka deyişle madde işyerleri listesi oluşturmuştur.<sup>4</sup> İşyerleri;

- ✓ Fabrika,
- ✓ İmalathane,
- ✓ Tezgâh,
- ✓ Dükkân,
- ✓ Mağaza,
- ✓ Yazıhane,
- ✓ Ticarethane,
- ✓ Sınaî ve ticari işletmelerdir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatları açısından 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik “kod kanun” niteliğinde bir düzenlemedir. Mevzuatın çok çeşitli kaynağa dayandığı böyle çetrefilli bir alanda rehber, mihmandar ve kılavuz işlevi görmektedir.

### ***Kitabın Metodolojisi***

Bu kitap işyeri açma ve çalışma ruhsatı veren idarelerle bunlarda görev yapan kamu görevlileri ve müracaatçılar için bir kılavuz kaynak olarak hazırlanmıştır. Bu itibarla soru-cevap yöntemi kullanılarak tüm mevzuat uygulama sorunları ile birlikte açıklanmıştır. Kitapta ilgili mevzuat, ilgili idari yargı kararları ile 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik gereği<sup>5</sup> bu hususta mukteza tayini yetkisini tek elde toplayan Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü görüşlerine yer verilmiştir. Ayrıca okuyanların rahat ulaşabilmesi için her cevabın altında ilgili kanun, yönetmelik maddeleri dipnot olarak belirtilmiştir. Yine eğer bu konuda bir İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü görüşü varsa bunun tarih ve sayısı da dipnot olarak verilmiştir.

<sup>3</sup> Türk Ticaret Kanunu madde 14, 17.

<sup>4</sup> 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun madde 1.

<sup>5</sup> 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik “Madde 45- Bu Yönetmelikte yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili idareler tarafından istenecek görüşler İçişleri Bakanlığınca verilir.”





## I- GENEL HUSUSLAR



## Soru 1- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te belirtilen yetkili idare hangisidir?<sup>6</sup>

- Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresi;
- Büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesi,
- Bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe belediyesi;
- Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye,
- Organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliği,
- Sivil hava ulaşımına açık havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü,

işyeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkilidir.

Burada üzerinde durulması gereken husus büyükşehir belediyelerinde büyükşehir belediyesi ile ilçe belediyelerinin yetki paylaşımıdır. Hangi işyeri açma ve çalışma ruhsatını hangi belediye verecektir?

Büyükşehir belediyelerinin verecekleri ruhsatları belirtmek daha basit ve anlaşılır bir usul olacaktır. Buna göre sayılanlar dışındaki büyükşehir belediyesi hudutlarında yer alan diğer işyeri ruhsatlarını ilçe belediyeleri vereceklerdir.

Büyükşehir belediyelerinin sınırlı sayıda ruhsat yetkisi vardır.

- Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek,
- Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklara ruhsat vermek,
- Büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dâhil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek,
- Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.

Bu alanlar dışında yer alan işletmelere işyeri açma ve çalışma ruhsatı ilçe belediyelerince verilir. Bir başka deyişle ilçe belediyeleri sıhhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhî müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek yetkisine sahiptir. Burada üzerinde özelde durulması gereken akaryakıt ve LPG istasyonlarıdır. Bu istasyonların birinci sınıf olanlarını büyükşehir belediyeleri diğerlerini ilçe belediyeleri ruhsatlandırmaya yetkilidir.

<sup>6</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/a.

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu madde 15/1-(c) (1), 15/2.

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu madde 7/1(a)(j), 2(c).

22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu madde 7/1(a)(g).

İl özel idarelerinin işyeri ruhsatı yetkisi de ayrıca ele alınmalıdır.

Belediye sınırları dışındaki sıhhi müesseseler, gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek yetkisi il özel idaresine aittir.

Organize sanayi bölgelerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı verme yetkisi incelenire aşağıdaki tespitler yapılabilir.

- Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu ve buna bağlı çıkarılan ikincil mevzuat meri işyeri mevzuatına ek bir düzenleme getirmeyerek yalnızca organize sanayi bölgelerinde yetkinin OSB tüzel kişiliğinde olduğunu hüküm altına almıştır. Yani kısaca bu alanlarda 14/7/2005 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik geçerlidir. Tek fark vardır; yetki OSB yönetimince kullanılacaktır. Buralarda işyeri açma ve çalışma ruhsatları OSB tarafından verilir ve denetlenir.
- İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesi sırasında işyeri açma ve çalışma ruhsatına ilişkin harçlar, OSB tarafından tahsil edilerek ilgili belediye veya il özel idaresi hesabına yatırılır.

Sivil hava ulaşımına açık havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesislere de işyeri açma ve çalışma ruhsatı dâhil her türlü ruhsat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilir. Bu konuya ilişkin usûl ve esaslar Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü yetki alanında il özel idareleri ile belediyeler işyeri açma ve çalışma ruhsatı veremeyeceklerdir. Öyle ise işyeri açma ve çalışma ruhsatı yetkisine sahip bir idare de Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüdür. Buralarda 10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik geçerli olmayıp kurumun kendi yönetmelikleri vardır.<sup>7</sup>

<sup>7</sup> Bakınız: Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisihhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A), Resmi Gazete Tarihi: 05.04.2008 Resmi Gazete Sayısı: 26838  
Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ile Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33B), Resmi Gazete Tarihi: 10.09.2008 Resmi Gazete Sayısı: 26993

## Soru 2- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı ne demektir?<sup>8</sup>

Yetkili idareler tarafından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni, ifade eder.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı örneği aşağıda gösterilmektedir. Bu ruhsat ilgisine göre, il özel idaresi, büyükşehir belediye başkanlığı veya belediye başkanlığı tarafından düzenlenir.

### Örnek 5\*

T.C.

.....İL ÖZEL İDARESİ

.....BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞI

.....BELEDİYE BAŞKANLIĞI

#### **İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATI**

Adı soyadı :

İşyerinin unvanı :

Faaliyet konusu :

İşyerinin adresi :

İşyerinin sınıfı :

Veriliş tarihi :

Adı Soyadı

Unvanı

Mühür ve İmza

\* İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'teki başlıktır.

<sup>8</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/n.

### **Soru 3- Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılırsa yaptırımı nedir?<sup>9</sup>**

Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler (ilgisine göre il özel idaresi veya belediye) tarafından kapatılır.

### **Soru 4- İşyeri ruhsatı almak istiyorum. İzlenecek yol nedir?<sup>10</sup>**

İşyeri ruhsatları yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte öngörülen sürede imzalanır; ruhsat için ayrıca, meclis veya encümen tarafından bir karar alınmaz. Ruhsat, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen Örnek 5 Formunda yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.

İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2 Formunda yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe göre yapılacak her türlü ruhsat başvurusunda, müracaat sahibine başvuruyu kabul eden görevlinin adı, soyadı ve unvanı ile başvurunun yapıldığı tarih ve saati gösteren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen Örnek 6 Formunda yer alan alındı belgesi verilir. Ayrıca, başvuru ve beyan formu ile ekli evrakın verilmesi sırasında başvuruyu kabul eden görevli tarafından yapılacak ön incelemede tespit edilen noksanlıklar, müracaat sahibine verilen alındı belgesinde gösterilir. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen ruhsatlandırmaya ilişkin süreler eksik belgelerin yetkili idareye verilmesi ile başlar.

<sup>9</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 6/1.

<sup>10</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 6.

## Soru 5- Gayrisihhî müessese nedir?<sup>11</sup>

Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri, ifade eder. Üç tip gayrisihhî müessese (GSM) vardır. Her biri için ayrı koşullar söz konusudur. Burada belirtilmesi gereken İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde1'deki gayrisihhî müessese tanımının Danıştay Sekizinci Dairesi tarafından 21.04.2010 tarih ve karar no: 2009/2682 sayılı Kararla iptal edildiği gerçeğidir. Ancak gayrisihhî müessese tanımı ve koşulları 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssihha Kanununun 268-275 inci maddelerinde de belirlenmiştir. 269 uncu madde GSM'leri sınıflarına göre tanımlamaktadır. Bu nedenle Danıştay Kararından sonra uygulamada bir boşluk doğmamıştır. Buna göre; "Civarında ikamet eden halkın sıhhat ve istirahatını ihlal eden müesseseler ve atölyeler bu kanunun neşrinden itibaren, resmi müsaade istihsal edilmeksizin açılmaz." Denilerek bu işyerlerine izin alma zorunluluğu getirilmiştir.<sup>12</sup>

Umumi Hıfzıssihha Kanununa göre; bu müesseseler ve atölyeler üç sınıfa tefrik olunur; Birinci sınıf: Hususi meskenlerden behemehâl uzak bulundurulmaları icap edenler.

İkinci sınıf: Hususi meskenlerden behemehâl uzaklaştırılması icap etmemekle beraber müsaade verilmezden evvel civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatları üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibariyle bir mazarrat yapmayacağına kanaat husulü için tetkikat yapılması iktiza eden müesseseler.

Üçüncü sınıf: Meskenlerin yanında kalabilmekle beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması icap eden müesseselerdir.

Gayrisihhî müessese sınıfına göre yetkili idare de değişmektedir.

- Büyükşehir belediyelerinin sınırları içinde gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek yetkisi, büyükşehir belediyelerininindir.
- Büyükşehir belediyelerinin sınırları içinde ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek yetkisi, ilçe belediyelerininindir.
- Diğer belediyelerde ise belediye sınırları içinde gayrisihhî müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek yetkisi, belediyeye aittir.
- Belediye sınırları dışındaki gayri sıhhi müesseselere ruhsat vermek ve denetlemek yetkisi il özel idaresine aittir.
- Organize sanayi bölgelerinde gayri sıhhi müesseselere ruhsat vermek ve denetlemek yetkisi OSB tarafından kullanılır.
- Sivil hava ulaşımına açık havaalanları bünyesinde yer alan gayri sıhhi müesseselere işyeri açma ve çalışma ruhsatı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilir.

<sup>11</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 6.

<sup>12</sup> 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssihha Kanunu madde 268.

## **Soru 6- Birinci sınıf gayrisihhî müesses ne anlama gelir? Örneklendirin?<sup>13</sup>**

Meskenlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gereken işyerlerini, tanımlar.

Birinci sınıf GSM ruhsatına tabi işyerleri İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin EK-2 GAYRİSİHHİ MÜESSESELER LİSTESİ A) BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER başlığı altında 9 ana grup ve alt gruplar halinde sayılmıştır.

Birinci sınıf GSM ruhsatı verilecek bazı işyerleri şunlardır; gemi söküm yerleri, çimento fabrikaları, temel plastik hammaddeleri ile kimyasal elyaf üretim tesisleri, madeni yağ üretim tesisleri, şeker fabrikaları, bitkisel ham yağ veya rafine yağ elde edilen fabrikalar, 10 ton/gün ve üzeri kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri, sentetik elyaf iplik ve halı fabrikaları, ham deri işleme tesisleri.

Bu konuda özelde belirtilmesi gereken uygulamaya dönük bir husus akaryakıt ve LPG istasyonlarıdır.

Sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz dolum tesisleri ile 30 ton ve üzeri kapasitede olan sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz ikmal istasyonları ve tüp depolama tesisleri,

Akaryakıt dolum ve içerisinde sınıf 1 ve sınıf 2 sıvılarının depolandığı 150 m3 ve üzeri kapasitede, sınıf 2 ve sınıf 3-A sıvılarının depolandığı 300 m3 ve üzeri kapasitedeki akaryakıt depolama tesisleri, ticari amaçlı çalışacak yer üstü motorin tankerinin sabit olmak kaydıyla 300 m3 ve üzeri kapasitede olan tesisler, birinci sınıf GSM ruhsatına tabidir.

Başka bir deyişle 30 ton ve üzeri kapasitede olan LPG istasyonları ile 300 m3 ve üzeri benzin ve mazot depolama kapasitesine sahip akaryakıt istasyonları birinci sınıf GSM ruhsatına tabidir.

## **Soru 7- Birinci sınıf GSM ruhsatı hangi idare tarafından verilir?**

5393 sayılı Belediye Kanununa göre; birinci sınıf GSM için ruhsatlandırma ve denetleme işlemi;<sup>14</sup>

- Büyükşehir ve il merkez belediyeleri sınırları içinde ilgisine göre büyükşehir ve il merkez belediyeleri,
- Büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından,
- yapılır.

Bu tasnife göre büyükşehir ve il merkez belediyelerinde ruhsatlandırma ve denetim işi her halde bu belediyeler tarafından yapılırken; diğer belediyelerle ilgili olarak birinci

<sup>13</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/c.

<sup>14</sup> 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu madde 15/1-(1), 15/2. 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu madde 7/1(a)(j), 2(c).



sınıf GSM'lerle sınırlı olmak üzere yetki il özel idarelerindedir. Kanun koyucu birinci sınıf GSM'lerin özelliği gereği ruhsatlandırma ve denetim işinin küçük ölçekli belediyelerde yürütülmesini uygun görmemiştir. Zira birinci sınıf GSM'ler; hususi meskenlerden behemehâl uzak bulundurulmaları icap eden işyerleridir.<sup>15</sup>

### **Soru 8- İkinci sınıf gayrisihhî müessese ne anlama gelir? Örneklendirin?<sup>16</sup>**

Meskenlerden mutlaka uzaklaştırılması gerekmeyecek beraber izin verilmeden önce civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatları üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gereken işyerlerini, tanımlar.

İkinci sınıf GSM ruhsatına tabi işyerleri İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin EK-2 GAYRİSİHHİ MÜESSESELER LİSTESİ B) İKİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER başlığı altında 9 ana grup ve alt gruplar halinde sayılmıştır.

İkinci sınıf GSM ruhsatı verilecek bazı işyerleri şunlardır; torba yakıt üretim tesisleri, odun kömürü imal yerleri, rüzgâr enerji santralleri, 20 HP den fazla motor gücü kullanan matbaalar ile baskı tesisleri, 20 metreden daha kısa boylarda gemi iskeleti ve gemi bölümleri imal ve tamir yerleri, tuz fabrikaları, maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan ve yıllık 100.000 m<sup>2</sup> ve altı kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri, her çeşit kozmetik ürünleri üretim tesisleri.

Bu konuda özelde belirtilmesi gereken uygulamaya dönük bir husus akaryakıt ve LPG istasyonlarıdır.

30 ton altında sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz ikmal istasyonları ve tüp depolama tesisleri, akaryakıt satışı istasyonları ve içerisinde sınıf 1 ve sınıf 2 sınıflarının depolandığı 150 m<sup>3</sup>'ten az kapasitede, sınıf 2 ve sınıf 3-A sınıflarının depolandığı 8 m<sup>3</sup>-300 m<sup>3</sup> arasındaki kapasitedeki akaryakıt depolama tesisleri, ticari amaçlı çalışacak yer üstü motorin tankerinin sabit olmak kaydıyla 8 m<sup>3</sup> ve 300 m<sup>3</sup> arası kapasitede olan tesisler, ikinci sınıf GSM ruhsatına tabi idi. Ancak 29/6/2010 tarihli ve 2010/671 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 25/7/2010 tarih ve 27652 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiş; akaryakıt istasyonları bağlamında sıvı tanımlaması değişmiştir. Buna göre, "Marina, akaryakıt ve/veya otopaz istasyonları ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanı-

<sup>15</sup> 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu madde 268.

<sup>16</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/d.

lan en az 8 m<sup>3</sup>'ten 150 m<sup>3</sup>'e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri," ikinci sınıf GSM'ye tabi kılınmıştır. Akaryakıt ve LPG istasyonları için fiili bir değişiklik söz konusu olmayıp, yönetmelikte yer alan sınıf 1, sınıf 2 ve sınıf 3-A dil birliği sağlama noktasında EPDK mevzuatı paralelinde yanıcı ve parlayıcı madde olarak yeniden tanımlanmıştır. Bu yeni tanımlamaya ilave olarak, sınıf 2 ve sınıf 3-A (marina yakıtı vb.) tesisler için GSM eşik değerleri yeniden belirlenmiştir. Akaryakıt ve LPG istasyonları yeni tanımlamadan etkilenmemiştir. Ancak marina yakıtları 150 m<sup>3</sup>'ten büyük hacimli ise birinci sınıf GSM'ye tabi olacaktır. Eskiden bu 300 m<sup>3</sup> idi.

Başka bir deyişle 30 ton altında depolama kapasitesine sahip sıvılaştırılmış LPG istasyonları ile 8 m<sup>3</sup>-150 m<sup>3</sup> arasındaki kapasitedeki benzin ve mazot depolama kapasitesine sahip akaryakıt istasyonları ikinci sınıf GSM ruhsatına tabidir.

### **Soru 9-Üçüncü sınıf gayrisihhî müessese ne anlama gelir? Örneklendirin?<sup>17</sup>**

Meskenlerin yanında açılabilmeyle beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması gereken işyerlerini tanımlar.

Üçüncü sınıf GSM ruhsatı verilecek bazı işyerleri şunlardır; İnşaat malzemeleri depo ve satış yerleri, çakıl, kum, cüruf, çimento ve benzeri maddelerden motor gücü kullanmaksızın yapı, yalıtım, döşeme vb. malzeme imal yerleri, kuru temizleme yerleri, 250 kg'dan düşük kapasitedeki perakende sıvılaştırılmış petrol gazı tüp satış yerleri, un ve bulgur değirmenleri, otomobil yıkama tesisleri, mobilya ve oto döşeme atölyeleri, oto lastik tamir atölyeleri.

Bu konuda özelde belirtilmesi gereken uygulamaya dönük bir husus akaryakıt ve LPG istasyonlarıdır.

8 m<sup>3</sup>'ten az kapasitede sınıf 2 ve sınıf 3-A sınırlarının depolandığı motorin satış istasyonları, ticari amaçlı çalışacak yer üstü motorin tankininin sabit olmak kaydıyla 8 m<sup>3</sup>'ten az kapasitede olan tesisler, üçüncü sınıf GSM ruhsatnatabi idi. Ancak 29/6/2010 tarihli ve 2010/671 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 25/7/2010 tarih ve 27652 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiş; akaryakıt istasyonları bağlamında sıvı tanımlaması değişmiştir. Buna göre, "5.1- Köy pompası ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 8 m<sup>3</sup>'e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri," üçüncü sınıf GSM'ye tabi kılınmıştır. Akaryakıt ve LPG istasyonları için fiili bir değişiklik söz konusu olmayıp, yönetmelikte yer alan sınıf 1, sınıf 2 ve sınıf 3-A dil birliği sağlama noktasında EPDK mevzuatı paralelinde yanıcı ve parlayıcı madde olarak yeniden tanımlanmıştır. Bu yeni tanımlamaya ilave olarak, sınıf 2 ve sınıf 3-A (marina yakıtı vb.) tesisler için GSM eşik değerleri yeniden be-

<sup>17</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/e.

lirlenmiştir. Akaryakıt ve LPG istasyonları yeni tanımlamadan etkilenmemiştir.

Başka bir deyişle 8 m3 altında depolama kapasitesine sahip benzin ve mazot depolama kapasitesine sahip akaryakıt istasyonları üçüncü sınıf GSM ruhsatına tabidir.

### **Soru 10- Sıhhi müessese ne anlama gelir? Örneklendirin?<sup>18</sup>**

Gayrisıhhi müesseseler dışında kalan her türlü işyerini, tanımlar.

Sıhhi müessese ruhsatı verilecek bazı işyerleri şunlardır; Lokantalar, bakkal, market, kahvehaneler, İnternet salonu, pastaneler, tiyatro, sinema. Ancak gayrisıhhi müessese olarak belirlenen işyerleri dışındaki her türlü işyeri sıhhi müessese grubuna girmektedir. Bu itibarla en geniş işyeri sınıfı bu sınıftır.

### **Soru 11- ÇED nedir? Her işyeri almak zorunda mıdır?<sup>19</sup>**

16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ekindeki listede yer alan işletmelerle, birinci sınıf gayrisıhhi müessese grubunda yer alan işletmelerin aynı olması durumunda, yetkili idareler ruhsat verirken Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) dosyasında yer alan belgelere göre işlem yapar.

2872 sayılı Çevre Kanununa göre; çevresel etki değerlendirme: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları, ifade eder.<sup>20</sup>

Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler. Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklî Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

- Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği kapsamındaki bir projeyi gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler; Çevresel Etki Değerlendirmesine tabi projeler için; Çevresel Etki Değerlendirmesi Başvuru Dosyası, Çevresel Etki

<sup>18</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/f.

<sup>19</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 6/5, 16/2, 22/1-7.

<sup>20</sup> 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu madde 2, 10.

Değerlendirmesi Raporu, Seçme Eleme Kriterlerine tabi projeler için proje tanıtım dosyası hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve projelerini verilen karara göre gerçekleştirmekle yükümlüdürler.

- Kamu kurum ve kuruluşları, bu Yönetmelik hükümlerinin yerine getirilmesi sürecinde proje sahiplerinin isteyeceği konuya ilişkin her türlü bilgi, doküman ve görüşü vermekle yükümlüdürler.
- Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine tabi projeler için “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararı veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararı alınmadıkça bu projelere hiç bir teşvik, onay, izin, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez, proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

Bu Yönetmeliğin;

- EK-I listesinde yer alan projelere,
- Seçme Eleme Kriterlerine tabi olup “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli” kararı verilen projelere,
- Bu Yönetmelik kapsamında ya da kapsamı dışında bulunan projelere ilişkin kapasite artırımı ve/veya genişletilmesi halinde, kapasite artışı toplamı bu Yönetmeliğin EK-I’inde belirtilen eşik değer veya üzerindeki projelere, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanması zorunludur.

Görüldüğü gibi yönetmelik ÇED için iki ayrı listeye bağlı olarak bir sistem öngörmektedir. EK-I listesinde yer alan projeler için doğrudan ÇED istenirken, EK-II listesinde yer alan işyerleri için değerlendirmeye göre ikili bir sonuç ortaya çıkmaktadır. Bunlar; “çevresel etki değerlendirmesi gereklidir” veya “çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir” kararıdır. Bu değerlendirme Çevre ve Orman Bakanlığınca yönetmelikte yer alan EK-IV’deki kriterler çerçevesinde yapılır.

Doğrudan zorunlu olarak ÇED’e tabi işyerlerine şu örnekler verilebilir;

- ✓ Rafineriler,
- ✓ Termik güç santralleri,
- ✓ Demir ve çeliğin ergitilmesi ile ilgili tesisler,
- ✓ 50.000 ton/yıl ve üzeri döküm tesisleri.

Bakanlığın seçimine tabi işyerleri;

- ✓ Sabun veya deterjan üretimi yapan tesisler,
- ✓ Kümes ve ahır gübrelerinin geri kazanılması ve bertaraf edilmesine yönelik tesisler,
- ✓ Döküm fabrikaları,
- ✓ Boru üretimi yapan tesisler.

Bakanlık seçimine tabi işyerlerinden durumuna göre bazılarında “çevresel etki değerlendirilmesi gereklidir” kararı, bazılarında ise “çevresel etki değerlendirilmesi gerekli değildir” kararı verilecektir.

### **Soru 12- Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatları başka idarelere bildirilmeli midir? Bildirim yapılmazsa yaptırımı var mıdır?<sup>21</sup>**

Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının örnekleri aylık olarak sigorta il müdürlüğüne ve ilgili ise ticaret siciline gönderilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği en geç yedi gün içinde yetkili idare tarafından kolluğa gönderilir. Bu husus kamu düzeni ile ilgili olduğundan il özel idaresi ve belediyelerin ilgisine göre emniyet veya jandarma teşkilatına bildirim yapması zorunludur.

Bildirim yapmayan görevli memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa istinaden disiplin cezası ile tecziye edilebilirler. Bu ceza 657 sayılı Kanunun 125 inci maddesinin B fıkrasının (a) bendinde yazılı bulunan eyleme uyduğundan kınama cezasından az olamaz.

Genel hükümlere göre ceza kovuşturması da yapılabilir. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerine göre soruşturma yapılır.

### **Soru 13- İşletmecinin değişmesi ve işyerinin nakli yeni ruhsat almayı gerektirir mi?<sup>22</sup>**

Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınarak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.

- İşyerine yeni ortak alınması veya ortaklardan birinin ayrılması durumunda yeni ruhsat düzenlenmez.
- İşyerinin başka bir adrese nakledilmesi halinde yeniden ruhsatlandırılması esastır.
- Mahalle, cadde, sokak ve benzeri yerlerin isim veya numaralarının değişmesi nedeniyle aynı işyeri için yeni ruhsat düzenlenmez. Ruhsatta yer alan bilgiler güncellenir.
- İşyeri sahibinin ölümü halinde, yeni ruhsat düzenlenmeksizin kanunî mirasçısı adına eski ruhsatın intibakı yapılır.

<sup>21</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 7.

<sup>22</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 8.

Ruhsatın yenilenmesi veya intibakı gereken hallerde yetkili idareye en geç üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Bu süre mirasçılar için altı ay olarak uygulanır. Süresi içinde müracaat yapılmadığının yetkili idarelerce tespiti durumunda tespit tarihinden itibaren onbeş günlük süre verilir. Bu süre sonunda ruhsat yenilenmediği veya intibak yaptırılmadığı hallerde ruhsat iptal edilir.

### **Soru 14- Yönetmelikte yer almayan işyerleri için nasıl bir işlem yapılır? Gayrisihhî müesseseler için sınıf tayinini hangi idare yapar?<sup>23</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sihhî bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.<sup>24</sup>

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 9 uncu maddesine göre gayrisihhî müesseseler için sınıf tayini, tesise ait kapasite raporu, tesisten kaynaklanacak atıklar ve müessesenin diğer özellikleri dikkate alınarak Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından yeni sınıf tayini yapılır, şeklindedir. Ancak, Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2007/369 sayılı kararıyla İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının yürürlüğü, bu yetkinin Sağlık Bakanlığı tarafından kullanılması lazım geldiği gerekçesiyle durdurulmuştur. Buna göre, işyerlerinin gayri sihhî müessese olarak sınıf tayini Sağlık Bakanlığınca yapılmaktadır.

### **Soru 15- Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri ayrı ayrı ruhsat almak zorunda mıdır?<sup>25</sup>**

Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Tali faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

İşyerlerinin depo olarak kullandıkları yerler, işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir.

İşyerleri için hangi faaliyetin asli hangi faaliyetin tali olduğunun belirlenmesi için yönetmelikte bir düzenleme yoktur. Kanaatimizce “bir faaliyet diğer faaliyet olmasa o yerde yapılamayacaksa; bir başka deyişle faaliyetin kendisi diğer faaliyetin varlığına bağlı bir

<sup>23</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 9.

<sup>24</sup> Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2007/369 sayılı kararı.

<sup>25</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 10.

faaliyet ise tali faaliyettir.” “Varlık sebebi başka bir faaliyete bağlı olmayan faaliyet ise asli faaliyettir.” Örneğin, bir petrol istasyonu asli faaliyettir; petrol istasyonunun müstemilasında faaliyet gösteren gazete, bisküvi türünden tüketim maddesi satan bayii ise tali faaliyettir. Çünkü o yerde petrol istasyonu olmasa muhtemeldir ki o bayii aynı yerde faaliyet gösteremeyecektir.

Akaryakıt istasyonlarında benzin satan bölüme LPG satışı da eklendiğinde yeni bölüm tali işyeri olarak tescil edilmelidir.

### ***Soru 16- Ruhsatın işyerinde bulundurulması zorunlu mudur?***

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı, işyerinde herkesin görebileceği şekilde asılmalıdır.<sup>26</sup>

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin değiştirilerek Kabulüne Dair Kanununun 6 ncı maddesinin son fıkrası uyarınca işyerlerinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile maliye vergi levhası ve fiyat tarifesi dışında herhangi bir levha asılamaz. Buna göre; işyeri açma ve çalışma ruhsatının işyerlerinde bulundurulması zorunludur.

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 353 üncü maddesinde “Günlük kasa defteri, günlük perakende satış ve hasılat defteri ile Maliye Bakanlığınca tutulma ve günü gününe kayıt edilme mecburiyeti getirilen defterlerin; işyerinde bulundurulmaması, bu defterlere yazılması gereken işlemlerin günü gününe deftere kayıt edilmemesi veya yoklama ve incelemeye yetkili olanlara istendiğinde ibraz edilmemesi halleri ile vergi kanunlarının uygulanması bakımından levha bulundurma veya asma zorunluluğu bulunan mükelleflerin bu zorunluluğa uymamaları halinde her tespit için 10.000. 000 (160 TL) lira özel usulsüzlük cezası kesilir.” Hükmü yer almaktadır. Buna göre; mali mevzuat açısından işyerlerinde günlük kasa defteri, günlük perakende satış ve hâsılat defteri ile Maliye Bakanlığınca tutulma ve günü gününe kayıt edilme mecburiyeti getirilen defterlerin bulundurulması zorunluluktur.<sup>27</sup>

### ***Soru 17- Ruhsatların düzenlenmesi ve kesinleşmesi nasıl olur?***<sup>28</sup>

Sihhî işyeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, işyerlerini İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra başvuru ve beyan formuyla yetkili idareye müracaat eder. Başvurunun Yönetmelikte öngörülen kriterlere

<sup>26</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 11.

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun madde 6.

<sup>27</sup> 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun madde 353/1-(4).

<sup>28</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 12, 13.

uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verilir.

- ✓ Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasında Yönetmeliğin dördüncü kısmında belirtilen süreler geçerlidir. Buna göre, Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler başvuru ve beyan formu ile yetkili idareye başvurur. İl özel idaresi ve belediyeler, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alır.
- ✓ Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla *yedi gün* içinde bildirir.
- ✓ Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması hususundaki başvurular yetkili idareler tarafından *bir ay* içinde sonuçlandırılır.
- ✓ Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarının umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak kullanılmasının istenmesi halinde, deniz araçları için bağlı olduğu veya bulunduğu liman başkanlığının, diğerleri için ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü alınır.
- ✓ İzin almadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, yetkili idarelerin ilgili birimleri tarafından sebebi bir tutanakla belirlenmek ve mühürlenmek suretiyle re'sen kapatılır. Kollukça, izin almadan açıldığı tespit edilen umuma açık istirahat ve eğlence yerleri düzenlenecek bir tutanakla kapatılmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare yapılan bildirim üzerine izin almadan açılan yeri kapatılarak en geç üç gün içinde kolluğa bilgi verir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı müracaatı sırasında Yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeler dışında başka herhangi bir belge istenemez ve başvuru formundaki beyana göre ruhsat işlemleri sonuçlandırılır. İlgilinin beyanına göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç *bir ay* içinde kontrol edilir. İşyerinin bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat kesinleşir. Kontrol görevini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanunî işlem yapılır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere *onbeş* günlük süre verilir. Verilen süre içinde tespit edilen noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, ruhsat iptal edilerek işyeri kapatılır. Ayrıca ilgililerin yalan, yanlış ve yanıltıcı beyanı varsa haklarında kanunî işlem yapılır.



## II. UMUMA AÇIK İSTİRAHAT VE EĞLENCE YERİ



## Soru 18- Umuma açık istirahat ve eğlence yeri ne anlama gelir? Örneklendirin?<sup>29</sup>

Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kıraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri, tanımlar.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için aşağıdaki tespitleri de yapmak gereklidir.

- 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması, gerekir.
- Tapuda iş yeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması gerekir.
- Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması gerekir.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde genel asayiş ve güvenlik yönünden yetkili kolluk kuvvetinin görüşünün alınmış olması gerekir.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolmuş tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması gerekir.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri; patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği, satıldığı ve depolandığı işyerleri; otuz kişiden fazla çalışanın bulunduğu her türlü işyerleri, ana giriş kapıları dışında cadde ve sokağa doğrudan bağlantısı olmayan ve birden fazla işyerinin bir arada bulunduğu iş hani, çarşı ve benzeri işyerlerinde yangına karşı gerekli önlemlerinin alındığını gösteren itfaie raporunun alınması, diğer işyerlerinde ise yangına karşı gerekli tedbirlerin alınmış olması gerekir.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden meyhane, bar, kahvehane, kıraathane, elektronik oyun merkezi ile açıkta alkollü içki satılan işyerlerinin okul, yurt, mabet bina ve tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması, gerekir.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için İşyerlerinde aranacak genel şartlarla ilgili hususlar açma ve çalışma ruhsatı verilmeden önce yerinde kontrol edilir.

<sup>29</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/g.

## Soru 19- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması nasıl olur?<sup>30</sup>

Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Yönetmeliğin ekinde yer alan Örnek-1'de yer alan başvuru ve beyan formu ile yetkili idareye ilgisine göre il özel idaresi veya belediye) başvurur.

### Örnek 1\*

SIHHİ İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATI BAŞVURU/BEYAN FORMU			
..... İL ÖZEL İDARESİNE			
..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA			
1- Adı-Soyadı	:	.....	
2- İşyerinin unvanı	:	.....	
3- Faaliyet konusu	:	.....	
4- İşyerinin adresi	:	.....	
Tel. no	:	e-posta:	.....
5- Pafta ve parsel no	:	.....	
6- Mülkiyet durumu	Kira <input type="checkbox"/> (Kira sözleşmesi)	Malik <input type="checkbox"/> (Tapu sureti)	
7- İşyerinin kullanım alanı	:	..... m2	
8- Kayıtlı olduğu vergi dairesi adı ve vergi no:	.....		
9- T.C. kimlik numarası	:	.....	
10- Ustalık belge no	:	..... ( Ticaret siciline kayıtlı olanlardan istenmez)	
11- İşyerinin bulunduğu yer:	Yerleşim yeri <input type="checkbox"/>	Sanayi bölgesi <input type="checkbox"/>	Endüstri bölgesi <input type="checkbox"/>
	Sanayi sitesi <input type="checkbox"/>	Diğer <input type="checkbox"/> .....	
12- Çalışacak personel sayısı	:	.....	
13- İstenen ruhsatın türü	:	Sihhi müessese <input type="checkbox"/>	Umuma açık istirahat ve eğlence yeri <input type="checkbox"/>
14- Esnaf ve sanatkâr ise sicil tasdiknamesi ile oda kayıt belgesi	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
15- Kat Mülkiyeti Kanununa tabi ise alınması gereken izin	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
16- Özel yapı şeklini gerektiren işyeri ise gerekli izin	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
17- Karayolu trafik güvenliği gerektiren işyeri ise gerekli izin	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
18- İtfaiye raporu gerektiren işyeri ise itfaiye raporu	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
19- Umuma açık istirahat ve eğlence yeri ise mesafe krokisi	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
20- Engellilerin girişi ve çıkışını kolaylaştıracak tedbirler	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
Açmak istediğim işyeriyle ilgili olarak yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu beyan eder, işyerime açma ve çalışma ruhsatı verilmesini arz ederim.			
Adı ve Soyadı	İmza	Kaşe	Tarih
Gerçeğe aykırı beyanda bulunulması halinde beyan sahipleri hakkında ilgili mevzuat hükümleri ve Türk Ceza Kanununa göre işlem yapılır.			
14, 15, 16, 17,18 ve 19 sıra no'lu belgelerin bu beyana tabi işyerleri için forma eklenmesi zorunludur.			

\* İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'teki başlıktır.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin açılması ve faaliyette bulunmasına belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde belediye, bu alanlar dışında il özel idaresi tarafından izin verilir. İl özel idaresi ve belediyeler, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alır.

<sup>30</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43,44, EK 1-A madde 8, 9, 10.

Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla yedi gün içinde bildirir. Burada üzerinde durulması gereken kolluk olumsuz görüş bildirdiği takdirde ne yapılması gerektiğidir. Mahalli idare kamu düzeninin korunması açısından işyeri açma ve çalışma ruhsatını vermemelidir. Ancak uygulamada aksine durumlarla karşılaşmaktadır. Kamu düzeni açısından sıkıntı çıktığı durumlarda ruhsat işlemini tesis edenlerin cezai ve hukuki sorumluluklarının var olduğu değerlendirilmektedir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması hususundaki başvurular yetkili idareler tarafından bir ay içinde sonuçlandırılır. Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.

Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarının umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak kullanılmasının istenmesi halinde, deniz araçları için bağlı olduğu veya bulunduğu liman başkanlığının, diğerleri için ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü alınır.

İzin almadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, yetkili idarelerin ilgili birimleri tarafından sebebi bir tutanakla belirlenmek ve mühürlenmek suretiyle re'sen kapatılır.

Kollukça, izin almadan açıldığı tespit edilen umuma açık istirahat ve eğlence yerleri düzenlenecek bir tutanakla kapatılmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare yapılan bildirim üzerine izin almadan açılan yeri kapatarak en geç üç gün içinde kolluğa bilgi verir.

### **Soru 20- İçkili yer bölgesi ne demektir? Bu yer dışında içkili yer (umuma açık istirahat ve eğlence yeri) ruhsatı alınabilir mi?<sup>31</sup>**

Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından valilik veya kaymakamlığın görüşü alınarak tespit edilen ve içerisinde şarap ve bira dâhil her türlü alkollü içeceğin verilebileceği işyerlerinin açılacağı bölgeyi, ifade eder.

İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.

<sup>31</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 29, 30, 31.

İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.

İçkili yer bölgesi olarak tespit edilemeyecek yerler aşağıda belirtilmiştir.

- ✓ Hükümet binaları, hapisane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolum tesisleri yakınında,
- ✓ Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde,
- ✓ Otogar ve otobüs terminallerinde,
- ✓ Resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ile hükümet binaları, hapisane, mabet yerler gibi için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir.

Karar ve krokinin hazırlanması; tespit edilen içkili yer bölgesi, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından karar şeklinde tutanağa geçirilir ve karara adres bilgilerinin bulunduğu tasdiklenmiş ölçekli kroki eklenir.

### **Soru 21- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasında söz konusu işyerlerinin dini kurumlara olan uzaklık şartı nedir?<sup>32</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “Ortak hükümler” başlıklı 5 inci maddesinin (e) bendinde, “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolum tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması”, (h) bendinde “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden meyhane, bar, kahvehane, kiraathane, elektronik oyun merkezi ile açıkta alkollü içki satılan işyerlerinin okul, yurt, mabet bina ve tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması”,

“İçkili yer bölgesi olarak tespit edilemeyecek yerler” başlıklı 30 uncu maddesinde “İçkili yer bölgesi;

a) Hükümet binaları, hapisane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolum tesisleri yakınında,

<sup>32</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 4060 - 12/02/2009, Mesafe, İstanbul Valiliğine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 34.

b) Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde,

c) Otogar ve otobüs terminallerinde,

d) Resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde,

tespit edilemez.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ve (a) bendinde belirtilen yerler için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir”

32 nci maddesinin altıncı fıkrasında “Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz” hükümleri bulunmaktadır.

Açıklanan mevzuat hükümlerine göre, mezkûr Yönetmeliğin 32 nci maddesinde; kahvehane ve kıraathanelerin, resmi ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokulları mesafesine yer verilmiş, dini kurumlar bu hükümde yer almamıştır. Dolayısıyla, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin dini tesislerle arasında zorunlu bir uzaklık öngörülmemiş olup, belediyelerce değerlendirilmesi gerekmektedir. Başka bir deyişle mahalli idarelerin mahalli şartlara göre bir takdir yetkisi söz konusudur.

**Soru 22- Büyük alışveriş merkezleri ve marketlerin bir bölümünde eğlence merkezi oluşturulduğu, bu eğlence merkezlerinde jetonlu arabalar, yarış arabaları, bilardo masaları, langirt aleti, playstation ve çocuk bahçesi alanlarının bulunduğu, bunlar için her birinin bir, birbuçuk metre yüksekliğinde çitlerle çevrilerek bölümler oluşturulduğu ve herhangi bir yaş sınırının getirilmediği, söz konusu yerlerde bulunan jetonlu arabalar, yarış arabaları, bilardo masaları, langirt aleti, playstation ve çocuk bahçesi alanlarının bir arada bulunup bulunamayacağı ve herhangi bir yaş sınırının uygulanıp uygulanmayacağı konusunda açıklama getirir misiniz?**<sup>33</sup>

<sup>33</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24900 - 19/09/2008, Görüş, İstanbul Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendinde; “Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,” hükmü ile 10 uncu maddesinde “Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Tali faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir. Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.” denilmektedir.

1072 sayılı Rulet, Tilt, Langırt ve Benzeri Oyun Alet ve Makineleri Hakkında Kanununun 1 inci maddesinin birinci fıkrasında “Türk Ceza Kanununun 228 inci maddesinin kapsamı dışında kalsa bile umuma mahsus veya umuma açık yerlerde her ne ad altında olursa olsun kazanç kasdiyle oynanmasa dahi rulet, tilt, langırt ve benzeri baht ve talihe bağlı veya maharet isteyen, otomatik, yarı otomatik el veya ayakla kullanılan oyun alet veya makineleri ile benzerlerini bulundurmamak veya çalıştırmak veya yurda sokmak yahut imal etmek yasaktır.”

hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan hükümler çerçevesinde iş merkezleri ile alışveriş merkezlerinde rulet, tilt, langırt ve benzeri baht ve talihe bağlı veya maharet isteyen, otomatik, yarı otomatik el veya ayakla kullanılan oyun alet veya makineleri ile benzer aletler hariç, diğer oyun alanları ruhsatta ayrıca belirtilmek şartıyla bir arada bulunabilir. Herhangi bir yaş sınırının aranmaması gerekmektedir.

### ***Soru 23- Adli sicil kaydı bulunan şahıslar umuma açık istirahat ve eğlence yeri açabilir mi? Bu işyerlerinde adli sicil kaydı bulunan şahıslar çalıştırılabilir mi?***<sup>34</sup>

Bilindiği üzere sıhhi ve gayri sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarına ilişkin yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir. Bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin ikinci fıkrası gereğince umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- Nüfus cüzdanı örneği,
- Adli sicil belgesi,

<sup>34</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32848 - 29.12.2008, Eski Hükümlü Tarafından Açılacak İşyeri, İzmir Valiliğine. Hukuk Müşavirliğinin 18/12/2008 tarih ve 16771 sayılı yazısı. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 36.



- Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu.

Gerek İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte, gerekse ilgili diğer mevzuatta adli sicil kaydında mahkûmiyet kararı bulunanların işyeri açma ve çalışma ruhsatı alamayacağına veya hüküm giymiş kişilerin umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılıp çalıştırılmayacağına dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle Yönetmelikte öngörülen diğer şartları taşıması kaydıyla adli sicil kaydı bulunan kişi adına işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesinde bir sakınca bulunmamakta ve hüküm giymiş kişiler umuma açık istirahat ve eğlence yerleri çalıştırılabilmektedir.

### **Soru 24- İçkili kafeterya faaliyeti gösteren işyerindeki masalarda okey, kâğıt gibi oyunların oynatılması ve isteyenlere içki servisi yapılması mümkün müdür?<sup>35</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendinde “Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,” olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında “Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kâğıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.” hükmü yer almaktadır.

4250 sayılı İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanununun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında “Öğrenci yurtları, spor kulüpleri, her türlü öğretim ve eğitim kurumları, kahvehane, kiraathane, pastahane, bezik ve briç salonlarında alkollü içkilerin satışı için ruhsat verilmez.” hükmü yer almaktadır.

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/d maddesi ile mevzuata aykırı olarak faaliyet gösteren umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile bir milyar Türk Lirası arasında ceza verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde kumar kastı olmaksızın okey, kâğıt gibi oyunların sadece kahvehane ruhsatlı yerlerde oynatılması ve mevzuata aykırı şekilde faaliyet gösteren işyerine Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6/d maddesi uyarınca işlem tesis edilmesinin gerektiği değerlendirilmektedir. Buna göre; umuma açık

<sup>35</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32862 – 29.12.2008, içkili kafeterya, Sinop Valiliğine Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 25/11/2008 tarih ve 194093 sayılı yazısı, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 44.

istirahat ve eğlence yerlerinden; mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen, iş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile birmilyar Türk Lirası arasında idarî para cezası verilir.

**Soru 25- 99/13681 karar sayılı Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmeliğin 10/03/2000 tarih ve 65 sayılı uygulama talimatı gereğince kolluk amiri, belediye başkanı ve karayolları bölge müdürlüğü temsilcisinin oluşturduğu komisyon tarafından içkili yer bölgesi tespit edildiği ve karayollarının her iki taraf sınır çizgisine 200 metreden yakın mesafede olduğu durumda, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle birlikte tespit edilen içkili yer bölgesinde faaliyet gösteren işyerlerinin müktesep hakkının korunup korunmayacağı ve 200 metreden daha yakın mesafe bulunan içkili yerlere içkili yer ruhsatı verilip verilmeyeceğine açıklama getirir misiniz? Ayrıca karayolu kenarındaki işyerleri için düzenleme nedir?<sup>36</sup>**

10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi “ Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.” hükmünü taşıdığından, önceki mevzuat dâhilinde ruhsatlandırılan işyerlerine yeniden ruhsat düzenlenmesine gerek yoktur.

Ayrıca mezkûr Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında “İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükmü ile 30 uncu maddesinin (b) bendinde içkili yer bölgesi “Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine iki yüz metreden yakın mesafe içinde tespit edilemez” hükmü gereğince, yeni açılacak işyerlerinin bu hükümler çerçevesinde ruhsatlandırılması gerekmektedir.

**Soru 26- Önceki mevzuat dâhilinde içkili yer bölgesi olarak tespit edilen yerde açılan ve karayoluna ikiyüz metreden daha yakın yerde faaliyet gösteren içkili yer devredilebilir mi?<sup>37</sup>**

<sup>36</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18914 - 17/04/2008, içkili yer bölgesi, Samsun Valiliğine.

Emniyet Gn.Md'nün 18/04/2008 tarih ve 73507 sayılı yazısı.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 30/1-b.

13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu madde 17 ve 18.

19.06.1985 tarihli ve 18789 sayılı RG 'de yayımlanan Karayolu Trafik Güvenliğinin Sağlanması Yönünden, Yolun Yapısında Yapılacak Her Türü Çalışmalarda Alınacak Tedbirler İle Karayolu Dışında, Kenarında veya Üzerindeki Diğer Levhalar, Işıklar Ve İşaretlemeler Hakkında Yönetmelik madde 13-24.

<sup>37</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 30/1-b.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 30 uncu maddesinin (b) bendinde içkili yer bölgesinin; konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde açılmaya-çağı hüküm altına alınmıştır.

Bu aşamada, daha önceki mer'î mevzuata göre içkili yer bölgesi olarak tespit edilen ve halen içkili yer bölgesi içerisinde karayoluna ikiyüz metreden daha yakın olarak faaliyette gösteren içkili yerin devredilmesi mümkündür. Ancak yeni açılacak içkili yerler karayoluna ikiyüz metre mesafeden daha yakın yerde faaliyet gösteremezler.

***Soru 27-Kafeteryaların umuma açık işyeri olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği, değerlendirilmesi halinde ibadet ve eğitim kurumlarına mesafe şartının bulunup bulunmayacağı, onsekiz yaşından küçüklerin alınıp alınmayacağı ile içki ve canlı müzik izni verilip verilemeyeceği konularında açıklama getirir misiniz?***<sup>38</sup>

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri; “Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,” olarak tanımlanmıştır.

Yine mezkûr Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde “İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir. İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükmü ile 30 uncu maddesinde içkili yer bölgesinin; hükümet binaları, hapishane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolmuş tesisleri yakınında, konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine iki yüz metreden yakın mesafe içinde, Otogar ve otobüs terminallerinde, resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde tespit edilemeyeceği ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ve (a) bendin-

<sup>38</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30586 - 01/12/2008, Yalova Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/1-g.

de belirtilen yerler için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir.” denilmektedir.

Ayrıca, Yönetmeliğin 38 inci maddesinin birinci fıkrasında da “Lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verilir.” hükmü yer almakta olup, bu hükümde canlı müzik izni verilecek işyerleri için öngörülen kıstaslar madde metninde belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine göre Yönetmeliğin EK-1 listesi (D) başlığı kapsamında ruhsatlandırılan kafeteryaların umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılmayacağı ve mevzuatta aranan şartları taşıması kaydıyla canlı müzik izninin verilebileceği değerlendirilmektedir.

***Soru 28- Tavla, satranç ve dama gibi zekâ geliştirici oyunların İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen “Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kağıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.” hükmü kapsamında değerlendirilip değerlendirilemeyeceği ve bu oyunların kahvehane ruhsatlı yerler dışında oynanıp oynanmayacağı hususunu açıklar mısınız?<sup>39</sup>***

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (g) bendinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri “Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,” olarak tanımlanmıştır.

Aynı Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin ikinci fıkrasında “Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kağıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 04/07/2008 tarih ve 26926 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Satranç Federasyonu Ana Statüsünün “Federasyonun görevleri” başlıklı 6 ncı maddesinde “Federasyonunun görevleri şunlardır;

<sup>39</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 13949 - 21.05.2008, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Görüş, İstanbul Valiliğine. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 15126 -24/05/2010, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Görüş, İstanbul Valiliğine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 44/2.

- a) Sporun yurt düzeyinde dengeli bir şekilde yayılıp gelişmesini sağlamak,
- b) Yurt dışındaki ve yurt içindeki satrançla ilgili gelişmeleri izlemek, bu sporla ilgili kişi ve kuruluşlar arasındaki ilişkileri düzenlemek, yarışma ve diğer etkinlikleri planlayıp uygulamalarını kontrol etmek,
- c) Antrenörlerin kurslarla yetiştirilmesini ve seminerlerle eğitilmesini sağlamak, başarılı olanların belgelerini düzenleyip tescillerini yapmak, bunların çalışmalarını sürekli izlemek,
- ç) Ülke içinde yarışmalar düzenlemek, düzenlenen tüm yarışmaların devamlılığını sağlamak, hakem, temsilci ve gözlemci atamasını yapmak,
- d) Yabancı ülkelerdeki satrançla ilgili gelişmeleri ve yenilikleri izleyerek, bu bilgilerden ülke içinde daha çok kişinin yararlanmasını sağlamak,
- e) Satranç malzemelerinin standartlarını belirlemek, bunların yurt içinde veya yurt dışında yaptırılmasına veya sağlanmasına çalışmak,
- f) Kulüpler veya Federasyonun arasında doğabilecek teknik uyuşmazlıkları çözmek,
- g) Uluslararası federasyonun izni ile uluslararası kurs, seminer, panel, bilgi şöleni ve spor organizasyonları düzenlemek,
- ğ) Uluslararası yarışmalara katılacak olan ulusal takımları seçmek, seçilen takımları yarışmalara hazırlamak,
- h) Satranç yarışmalarının düzenlenmesi için talimatlar hazırlamak ve uygulamak, elde edilen sonuçlara göre başarılı sporcuları izlemek ve bu sporcuların yetişmesi için gerekli önlemleri almak,
- ı) Her kademedeki sporcular için eğitim ve hazırlık kampları açmak,
- i) Satranç ile ilgili arşiv ve istatistik çalışmalar yapmak, eğitici film, slayt ve broşür hazırlayarak, bu konuda basın ve televizyon kuruluşlarıyla işbirliği yapmak,
- j) Satrançta belirli bir sistemin uygulanması için yapılacak işlemleri belirlemek ve uygulamasını sağlamak,
- k) Satranç il ve bölge temsilcilerinin, kendi aralarında ve Federasyonla koordineli bir şekilde çalışmalarını sağlamak,
- l) Sporcuların lisans tescil ve transfer işlemlerini onaylamak.” hükümleri bulunmaktadır.

Yine aynı Statünün “Yönetim kurulunun görevleri” başlıklı 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde “Satranç kulüplerini kayıt ve tescil etmek, bunları liglere ve gruplara ayırmak, ligleri düzenlemek, uygulanacak yükselme ve düşme koşullarını ve statüsünü belirlemek,” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde; satranç sporunun özel beden eğitimi ve spor faaliyeti olduğu, bu spor faaliyetinin yapılacağı yerler, açılma izni ve denetiminde uyulacak usul ve esasların 3289 sayılı Gençlik ve Spor Müdürlüğünün Teşkilat

ve Görevleri Hakkında Kanun ve Özel Beden Eğitimi ve Spor Tesisleri Yönetmeliği ile belirlendiğinden, kahvehane ruhsatlı yerler haricinde de oynatılmasının mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

**Soru 29– Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde yer alan üniversite, kredi yurtlar kurumu ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet binası ve sosyal tesislerinde bağımsız bir şekilde ve ticari amaçla üçüncü kişiler tarafından işletilen kantin, çay ocağı, büfe, market, şarküteri, lokanta, kafeterya gibi işyerleri ile sinema, oyun salonu, internet salonu, düğün salonu gibi umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında ruhsat almaları gerekli midir?<sup>40</sup>**

Ticarete yönelik olmadan, münhasıran kendi personeline hizmet amacıyla kurumların kendilerine ait binalarda açtıkları lokallerde açık içki vermek istemeleri halinde 10/08/2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine tabi değildir. Bu tür yerler ilgili kurumun sosyal tesis işletme usul ve esasları dâhilinde işletilebilir. Ancak mezkûr Yönetmeliğin işyeri tanımı kapsamına giren ve kurum faaliyetlerinden bağımsız şekilde, ticari amaçla üçüncü kişiler tarafından kurum içinde işletilen işyerleri ise Yönetmelik hükümleri çerçevesinde ruhsat almak zorundadır.

**Soru 30- İmar paftasında ve orman alanı içinde yetkili mahalli idare tarafından içkili lokanta ruhsatı, verilen işyerlerinin, mesire alanı dâhilinde yeni faaliyet alanları olarak satış büfesi, çocuk oyun alanı, restaurant gibi adlar altında işyerlerinin bütününe kapsayan işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı verilebilir mi?<sup>41</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında “Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.” hükmü ile 10 uncu maddesinde “Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Tali faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir. Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

<sup>40</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19617 - 22/07/2008, Görüş, Bilecik Valiliğine.

<sup>41</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23567 - 08.09.2008, Tekirdağ Valiliğine.

Bu işyerleri işletmecisinin aynı olması halinde, ruhsatta ana faaliyet dalı esas alınarak tali faaliyet konularının da belirtilmesi suretiyle ruhsatlandırılabilirlerdir. İşletmecisi farklı ise ayrı ayrı ruhsatlandırılmaları gerekmektedir.

**Soru 31- Kahvehane olarak çalıştırılmak istenen yerin imarda mesken olarak görüldüğü durumda, işyeri olarak iskân ruhsatı bulunmayan yere umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatı verilebilir mi?<sup>42</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde “Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kıraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yer” olarak tanımlanmıştır. Aynı Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde ise “634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkân, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması,” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde, Yönetmeliğin 5 inci maddesine istinaden tapuda mesken olarak gösterilen bölümlerde yukarıda sayılan işyerlerinin açılması halinde kat maliklerinin oy birliği ile bir karar alması gereklidir. Kahvehane, kır kahvesi, oyun salonu, internet salonu, çay bahçesi, çay ocağı ve benzeri işyerlerinde aranan şartların taşınması şartıyla ruhsat verilebilecektir.

**Soru 32- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce mülki idare amiri tarafından verilen içkili ruhsat ve eğlence yeri işletme izin belgesi geçerlidir?<sup>43</sup>**

Bilindiği üzere sıhhi ve gayri sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, 10/08/2005 tarihli Res-

<sup>42</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30908 - 03.12.2008, Ruhsat, Kütahya Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5.

<sup>43</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24872 - 19/9/2008, Görüş, İstanbul Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik geçici madde 1.

mi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi “Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.” hükmünü taşıdığından, önceki mevzuat dâhilinde ruhsatlandırılan işyerine yeniden ruhsat düzenlenmesine gerek yoktur.

### **Soru 33 -Eski kâgir evlerin bulunduğu zeytinlik vasıflı alanın bahçe bölümüne kır düğün salonu için işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenebilir mi?<sup>44</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin (c) bendinde “Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,” hükmü bulunmaktadır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, “Yapı kullanma izni alınmamış binalarda herhangi bir sınaî faaliyetin icrasına müsaade eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5377 sayılı Kanun ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine “İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri, 12 Ekim 2004 tarihinden önce yapılmış yapılarla ilgili olarak uygulanmaz” şeklinde 6 ncı fıkra eklenmiştir.

07/03/2008 tarih ve 26809 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğinin 26 ncı maddesinin (i) bendinde “Çok hassas kullanımların bitişiğinde, alt ve üstündeki alanlarda konser, gösteri, miting, tören festival, düğün ve benzeri gibi açık hava faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi yasaktır. Orta derece hassas kullanımların bulunduğu alanlarda bu tür faaliyetlerden çevreye yayılan gürültü seviyesi Leq gürültü göstergesi cinsinden mevcut arka plan seviyesini 5 dBA’dan fazla aşamaz.” hükmü ile (j) bendinde “İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte yer almayan ve gürültü rahatsızlığına neden olan poligonlar ve benzeri yerlerin, bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren çok hassas kullanımların bulunduğu alanlarda kurulması yasaktır.” hükmü yer almaktadır.

Anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde; *yapı kullanım izin belgesi bulunmayan ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “İşyerlerinde aranacak genel şartlar” başlıklı 5 inci maddesi ile EK-1 listesinde yer alan şartları taşımayan işyerine, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilemez.*

<sup>44</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2139 - 23/01/2008, Görüş, Balıkesir Valiliğine

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-c.

07/03/2008 tarihli ve 26809 sayılı R. G. yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği madde 26/1-i



**Soru 34- İçkili gazino ve lokantalarda çalışan işçilerin, işyerinin özel olarak düzenlenmiş bölümlerinde yatılı olarak kalmaları mümkün müdür?<sup>45</sup>**

Bilindiği gibi 11/7/1973 tarih ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre “Kahvehane, oyun salonu, kulüp, lokal ve benzeri yerlerde ve bu Kanunun kapsamına giren diğer yatısız iş yerlerinde, özel kanunları müsaade ettiği takdirde, ancak sahipleri ve çalıştırdıkları kimseler yatabilir, başkaları kalamazlar.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 17/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunda bu hususta bir düzenleme söz konusu değildir. 10/8/2005 tarih ve 25902 sayılı RG’de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte de bir düzenleme getirilmemiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 32 nci maddesinin birinci fıkrasında “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir.” hükmü yer almaktadır. 5393 sayılı Belediye Kanununun 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendine göre “Umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.” görev yetkisi belediye encümenine, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi uyarınca “Belediye sınırları dışındaki umuma açık yerlerin açılış ve kapanış saatlerini belirlemek.” görev yetkisi de il encümenine verilmiştir.

1774 sayılı Kanunun, özel kanunları müsaade ettiği takdirde yatısız işyerlerinde sahipleri ve çalışanların kalabileceği yönündeki düzenlemesi kapsamında; 3572 sayılı Kanunun özel bir düzenleme ihtiva etmemesi nedeniyle, yetkili idarelerce 24 saat esasına göre çalışma saati belirlenmemiş işyerlerinde tesisin güvenliği ile ilgili personel dışında yatılı personel bulundurulması mümkün değildir.

**Soru 35- Türkiye Jokey Kulübüne bağlı olarak faaliyet gösteren ganyan bayiliği işletmeleri umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır mı?<sup>46</sup>**

10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4/g maddesinde “Umuma açık

<sup>45</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 6971-17/03/2009, Çalışanların işyerinde kalmaları. 11/7/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu madde 10/1.

<sup>46</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 21178-12/08/2009, Görüş, İstanbul Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/1-g.

8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun madde 4/3.

8/3/2008 tarihli ve 26810 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği madde 12.

istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kuraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri,” ifade eder denilmektedir.

Yine aynı Yönetmeliğin 32 nci maddesinin altıncı fıkrası “Meyhane, kahvehane, kuraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz”, 34 üncü maddesinin birinci fıkrası ise “Meyhane, kahvehane, kuraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin açılmasına izin verilirken mesafe ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda en yakını esas alınır. Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır” hükmünü taşımaktadır.

Diğer taraftan, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrası “Meyhane, kahvehane, kuraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul binalarından kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumlarında bu zorunluluk aranmaz. Ancak, söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki iş yerleri aynı binada bulunamaz.” hükmünü içermektedir.

08/03/2008 tarih ve 26810 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin 12 nci maddesinin birinci fıkrasında “Meyhane, kahvehane, kuraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim okulu binalarından kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Ölçüm yapılırken binaların varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda ise en yakın kapı esas alınır.”; ikinci fıkrasında da “Özel eğitim okullarının açılışında bu kurumların binaları ile umuma açık yerler ve açık alkollü içki satılan yerler arasında en az yüz metre uzaklıkta bulunması şartı aranmaz. Ancak, bu yerler özel eğitim okullarıyla aynı binada bulunamaz.” hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 24/11/2007 tarihli Ganyan Bayiliği Yönetmeliğinin 9 uncu maddesinde bayilik talebi kabul edilenlerin, yetkili idareden işyeri açma ve tatil günleri çalışma ruhsatının alınması gerektiği hükme bağlanmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde; ganyan bayilerinde umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin asli unsuru olan **eğlenme maksadı ile toplanma söz konusudur**. Bu açıdan ganyan bayileri İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4/g maddesinde yer alan “benzeri işyerleri” kapsamında yer almaktadır. Bu nedenle ganyan bayilerinin mezkûr yönetmelikte öngörülen mesafe şartlarını taşıması gerekmektedir.

### **Soru 36- Lunapark faaliyeti göstermek isteyen işyerine geçici olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı tanzim edilebilir mi?<sup>47</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri “kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kıraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerler” olarak tarif edilmiştir.

Yönetmeliğin 32 nci maddesinin dördüncü fıkrasında “Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla yedi gün içinde bildirir.” hükmü ve altıncı fıkrasında “Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur.” hükmü ile yedinci fıkrasında “Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında yüz metre şartı aranmaz.” hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, turizmin yoğun olduğu yörelerde ve okulların tatil döneminde yukarıda açıklanan şekliyle ve mülki idare amirinin de görüşü alınarak geçici olarak umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılabilir. Ancak geçici ruhsat uygulaması genel uygulama haline getirilmemeli ve sürenin bitiminde izin iptal edilmelidir.

<sup>47</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 20774 - 07/08/2009, Geçici Ruhsat, Antalya Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 32.

**Soru 37- İçkili yer bölgesinde yer alan ve içkili istirahat ve eğlence yeri izin belgesi bulunan işyerlerinin kapalı bölümlerinin dışında belediyeden kiralandıkları meydan, kaldırım veya refüj üzerinde masa veya sandalye konulmak suretiyle alkol satışı yapılabilir mi?<sup>48</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4/g maddesinde “Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kıraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri, ” ifade etmektedir.

Mezkûr Yönetmeliğin 4/h maddesinde “ İçkili yer bölgesi: Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından valilik veya kaymakamlığın görüşü alınarak tespit edilen ve içerisinde şarap ve bira dâhil her türlü alkollü içeceğin verilebileceği işyerlerinin açılabilceği bölgeyi, ” 29 uncu maddesinde de “İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir. İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde alkollü içki satışı izin verilen işyeri dahilinde yapılabilecek, bu işyerinin uzantısı olarak meydan, kaldırım veya refüj üzerinde alkollü içki satışı yapılamayacaktır.

**Soru 38- Aileye hizmet veren içkili lokantalar 18 yaşından küçüklerin girmesi hususunda bar, pavyon ve gazinolarla aynı kategoride değerlendirilebilir mi?<sup>49</sup>**

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasında “Polis bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kıraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere yanlarında veli ve vasileri olsa bile onsekiz yaşını doldurmamış küçüklerin girmesini meneder.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 44 üncü maddesinin birinci fıkrasında “Kendisini idare edemeyecek derecede sarhoş olanlara içki ver-

<sup>48</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 12088 - 12/05/2009, Görüş.

<sup>49</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19074 - 17/07/2009, İçkili lokanta.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun madde 19/2.

ilmesi, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, onsekiz yaşından küçüklerin yanlarında ebeveynleri, veli veya vasileri olsa bile bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere alınması ve onsekiz yaşından küçüklere her çeşit alkollü içki verilmesi ile nargilelik tütün mamulleri sunulması yasaktır.” denilmektedir.

Öte yandan, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasında “2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıkça belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girebilir.” hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde; Turizm Teşvik Kanunu kapsamında açılan işletme belgeli lokantalara, yanlarında veli veya vasilerinin bulunması şartıyla onsekiz yaşından küçükler de girebilir.

### **Soru 39- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin yurt, mabet bina ve tesislerine öngörülen uzaklık nedir?<sup>50</sup>**

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden meyhane, bar, kahvehane, kiraathane, elektronik oyun merkezi ile açıkta alkollü içki satılan işyerlerinin okul, yurt, mabet bina ve tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması, şarttır. Bu uzaklıkların ölçümünde aşağıdaki hususlara dikkat edilir;

Meyhane, kahvehane, kiraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin açılmasına izin verilirken mesafe ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda en yakını esas alınır. Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır.

Bu tür yerlerin açılmasına izin verilirken, o yerin en az yüz metre civarında okul bulunup bulunmadığının yanı sıra bu işyerlerinin özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ve okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları ile aynı binada olup olmadığı ve içkili yer bölgesinde bulunup bulunmadığı yetkili idarelerce tespit edilir.

### **Soru 40- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerde aranacak şartlar nelerdir?<sup>51</sup>**

- Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere; eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırılmaz.

<sup>50</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 30.

<sup>51</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 36.

- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde, genel kadın olarak tescil edilenler çalıştırılmaz.

Müşteri ile beraber yiyip içerek müşterinin eğlenmesini sağlayan konsomatrisler sadece pavyon ruhsatlı yerlerde çalışabilir.

Yabancıların umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışmaları yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- ✓ Nüfus cüzdanı örneği,
- ✓ Adli sicil belgesi,
- ✓ Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmi sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu. Çalışmanın devamı halinde sağlık raporu her altı ayda bir yenilenir.

Sahneye münhasır olarak sanatını icra edecek sanatçılar için yukarıdaki belgeler istenmez.

### **Soru 41- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde kolluk denetimi mümkün müdür?<sup>52</sup>**

Kolluk, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler. Denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirilir. Burada yetkili idarelerden maksat belediye ve il özel idareleridir. Ancak genel kolluğun denetleme yapmasına herhangi bir mani yoktur.

### **Soru 42- Canlı müzik yayını için usul nedir?**

Lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verilir. Canlı müzik izni ruhsata işlenmez. Ancak görevliler sorduğu zaman gösterilebilecek şekilde işyerinde bulundurulur.<sup>53</sup>

Canlı müzik izni verilen yerlerde, belirlenen saatler dışında ve ilgili mevzuatta belirtilen ses seviyelerinin üstünde halkın huzur ve sükûnunu bozacak şekilde yayın yapılması durumunda izin iptal edilir. Bu hususlar, canlı müzik izni verilirken işletme sorumlusuna tebliğ edilir.

<sup>52</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 37.

<sup>53</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 38.

İşletme sorumluları, canlı olarak veya elektronik cihazlarla yapılan müzik yayınının tespit edilen saatleri aşmamasını ve gerekli ikaz levhalarının asılmasını sağlar.

### **Soru 43- Kafeler canlı müzik yayını yapabilir mi?<sup>54</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 38 inci maddesinin birinci fıkrasında “Lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verilir.” hükmü yer almakta olup, bu hükümde canlı müzik izni verilecek işyerleri için öngörülen kıstaslar madde metninde belirtilmiştir.

Bu çerçevede, faaliyet konusu kafe olarak belirlenen işyerine mevzuatta aranan şartları taşıması kaydıyla canlı müzik yayın izni verilebilecektir.

### **Soru 44- Geçici süreyle faaliyetten men ve idarî para cezası hakkında bilgi verir misiniz?<sup>55</sup>**

Aşağıda sayılan hususların tespiti halinde belirtilen işyerleri otuz günü geçmemek üzere, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından geçici süreyle faaliyetten men edilir. Faaliyetten men'e ilişkin onay uygulanmak üzere yetkili idareye bildirilir.<sup>56</sup>

Yetkili idare en geç üç işgünü içinde faaliyetten men'e ilişkin kararı işyerini mühürlemek suretiyle uygulayarak buna ilişkin tutanağın bir suretini ilgili mülki makama gönderir.

Polisçe kat'i delil elde edilmesi halinde;

- Kumar oynanan umumî ve umuma açık yerler ile her çeşit özel ve resmi kurum ve kuruluşlara ait lokaller,
- Mevzuata aykırı bir şekilde uyuşturucu madde imal edilen, satılan, kullanılan, bulundurulmuş yerler,
- Mevzuata aykırı faaliyet gösteren genelevler, birleşme yerleri ve fuhuş yapılan evler ve yerler,
- Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzenine, genel güvenliğe ve genel ahlâka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film

<sup>54</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18925 - 17/04/2008, Kırıkkale Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 38.

<sup>55</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 39, 40, 41.

<sup>56</sup> 4/7/1934 ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu madde 8; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 8.

veya video bant gösterilen yerler ile internet üzerinden yapılan yayınlara izin verilen yerler,

- Derneklere, sendikalara, loca ve kulüplere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile benzeri kurum ve kuruluşlara ait ve yalnız üyelerinin yararlanması için açılan lokallerden, birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtarla rağmen, iç yönetmeliğine aykırı faaliyet göstererek umuma açık yer durumuna geldiği tespit edilenler,
- Her türlü denize elverişli araçlarla günübirlik tur düzenleyen veya her türlü mal ve hizmet satanlardan, müşteriye faaliyetlerini duyururken veya müşteri kabul ederken çevreyi veya müşteriyi rahatsız edecek yöntemler kullananlar,

Mahallin en büyük mülki amiri tarafından otuz günü geçmemek üzere geçici süreyle faaliyetten men edilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde aşağıda belirtilen hususların tespiti halinde, yetkili idare tarafından mezkûr maddede belirtilen usule göre idarî para cezası uygulanır;<sup>57</sup>

- Faaliyetten geçici olarak men edildiği halde süresinden önce açılan,
- Açık ve kapalı bulunacağı saatlere uymayan,
- Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere, eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık ve açılması izne bağlı yerlerde onsekiz yaşından küçükleri çalıştıran,
- Mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen,

İş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile birmilyar Türk Lirası arasında idarî para cezası verilir.

İdarî para cezaları, belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında il daimi encümeni tarafından verilir.

Verilen idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır.

İdarî para cezaları 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Belirtilen aynı fiillerin bir yıl içinde tekrarı halinde, en son uygulanan para cezası bir kat artırılarak uygulanır.

Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere, eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık ve açılması izne bağlı yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırma yasağına aykırı hareket edenler hakkında polis tarafından tanzim olunacak evrakla beraber adliyeye sevk işlemi yapılır.<sup>58</sup>

<sup>57</sup> 4/7/1934 ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu *madde 8; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 6.*

<sup>58</sup> 4/7/1934 ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu *madde 8; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yö-*



**Soru 45- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için faaliyetten men kararının şartları nelerdir?**

Geçici süreyle faaliyetten men kararı aşağıdaki esaslar çerçevesinde yerine getirilir:<sup>59</sup>

- ✓ Kapatma kararı işyeri sahibine veya kanunî temsilcisine tebliğ edilir ve kapatma işlemine hazırlanması için azami yirmi dört saat süre tanınır.
- ✓ Kapatma işleminde işyeri sahibi ve/veya kanunî temsilcisi hazır bulundurulur.
- ✓ Kapatılan yerden, kapanma süresince bozulabilecek mallar ile kişinin özel ve zarurî eşyalarının çıkarılmasına izin verilir.
- ✓ Kapatma işleminde yangın, su baskını, hırsızlık gibi durumları önleyici tedbirler alınır.
- ✓ İşyerinin pencere ve kapıları kapatılmak suretiyle dışarıyla teması kesilir.
- ✓ İşyerinin dışa açılan bütün kapıları mühürlenir.
- ✓ Kapatma tutanağında kapatma nedeni, tarihi ve saati belirtilir ve hazır bulunanlar tarafından imzalanır.
- ✓ İşyeri sahibi veya kanunî temsilcisinin imzadan kaçınması halinde, bu durum tutanakta belirtilir.
- ✓ Kapatılan yerin tekrar açılmasında da açılış tarihi ve saati yazılarak açma ve teslim tutanağı hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

**Soru 46- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için faaliyetten men kararın verildikten sonra süresinden önce açılma mümkün müdür?<sup>60</sup>**

Geçici süreyle faaliyetten men işlemine karşı açılan davanın idare aleyhine sonuçlanması halinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri bir tutanakla açılarak işyeri sahibi veya kanunî temsilcisine teslim edilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için faaliyetten men kararı verildikten sonra süresinden önce açılma yalnızca iki durumda mümkündür.

İşyeri kapatılarak soruşturma evrakı ile birlikte adli makama intikal ettirilen işletme-  
ci veya mes'ul müdür hakkında

- ✓ Cumhuriyet savcılığınca takipsizlik veya mahkemece beraat kararı verilmiş olması,
- ✓ Kesin sahip değişikliği hallerinde, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından süresinden önce açılmasına karar verilebilir.

netmelik madde 6.

<sup>59</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 40.

<sup>60</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 41.

### **Soru 47- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için işletme izninin iptalinin şartları nelerdir?**

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen fiiller sebebiyle bir yıl içinde üç defa faaliyetten men edilen işyerlerinde, bu fiiller tekrar işlendiği takdirde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı mahallin en büyük mülki idare amirinin bildirimine üzerine yetkili idareler tarafından iptal edilir.<sup>61</sup>

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen fiiller ise şunlardır:

Polisçe kat' i delil elde edilmesi halinde;

- Kumar oynanan umumî ve umuma açık yerler ile her çeşit özel ve resmi kurum ve kuruluşlara ait lokaller,
- Mevzuata aykırı bir şekilde uyuşturucu madde imal edilen, satılan, kullanılan, bulundurulmuş yerler,
- Mevzuata aykırı faaliyet gösteren genelevler, birleşme yerleri ve fuhuş yapılan evler ve yerler,
- Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzenine, genel güvenliğe ve genel ahlâka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film veya video bant gösterilen yerler ile internet üzerinden yapılan yayınlara izin verilen yerler,
- Derneklere, sendikalara, loca ve kulüplere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile benzeri kurum ve kuruluşlara ait ve yalnız üyelerinin yararlanması için açılan lokallerden, birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtara rağmen, iç yönetmeliğine aykırı faaliyet göstererek umuma açık yer durumuna geldiği tespit edilenler,
- Her türlü denize elverişli araçlarla günübirlik tur düzenleyen veya her türlü mal ve hizmet satanlardan, müşteriye faaliyetlerini duyururken veya müşteri kabul ederken çevreyi veya müşteriye rahatsız edecek yöntemler kullananlar,

Mahallin en büyük mülki amiri tarafından otuz günü geçmemek üzere geçici süreyle faaliyetten men edilir.

Bu fiiller sebebiyle bir yıl içinde üç defa faaliyetten men edilen işyerlerinde, bu fiiller tekrar işlendiği takdirde, işyeri açma ve çalışma ruhsatları, mahallin en büyük mülki amirinin bildirimine üzerine, belediye veya il özel idaresi tarafından *beş iş günü* içinde iptal edilir.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununa göre verilen belgelerin, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından iptali halinde iptal işlemine ilişkin karar en geç yedi gün içinde yetkili idareye bildirilir.

<sup>61</sup> 4/7/1934 ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu madde 8.

*İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 42.*

### **Soru 48- Yabancı uyrukluların işyeri açması ve çalıştırması konusunda bir sınırlama var mıdır? Türkiye’de yaşayan yabancı uyruklular alkollü içki satış yeri açabilirler mi?<sup>62</sup>**

Yabancı uyrukluların işyeri açması ve çalıştırması konusunda, yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine uyulması şarttır. Yabancı vatandaşların Türkiye’de bağımsız olarak bir işyeri açıp açmayacağı hususuyla da ilgili olduğu için öncelikle 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ve ilgili mevzuat açısından değerlendirilmelidir.

Türkiye’nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksi öngörülmedikçe, yabancıların Türkiye’de bağımlı veya bağımsız çalışmaya başlamadan önce izin almaları gerekir. Ülke menfaatlerinin gerekli kıldığı hallerde veya mücbir nedenlere bağlı olarak, çalışmaya başlamadan önce ilgili makama bilgi vermek koşuluyla, çalışma süresi bir ayı geçmemek ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının onayı alınmak suretiyle çalışma izni işe başladıktan sonra da verilebilir.

Türkiye’nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksi öngörülmedikçe Türkiye’de en az sekiz yıl kanuni ve kesintisiz ikamet eden veya toplam altı yıllık kanuni çalışması olan yabancılarla, iş piyasasındaki durum ve çalışma hayatındaki gelişmeler dikkate alınmaksızın ve belirli bir *işletme*, meslek, mülkî veya coğrafi alanla sınırlandırılmaksızın süresiz çalışma izni verilebilir.

Bağımsız çalışacak yabancılarla, Türkiye’de en az beş yıl kanuni ve kesintisiz olarak ikamet etmiş olmaları koşuluyla Bakanlıkça bağımsız çalışma izni verilebilir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin amacı, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usuller ile sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri belirlemektir.

Söz konusu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinde, “Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere; eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırılmaz.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- a) Nüfus cüzdanı örneği,
  - b) Adli sicil belgesi,
  - c) Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu.
- Çalışmanın devamı halinde sağlık raporu her altı ayda bir yenilenir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde, genel kadın olarak tescil edilenler çalıştırılmaz.

<sup>62</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 22393 - 25/08/2008, Cezayir Büyükelçiliğinin Bilgi Talebi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına.

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Daire Başkanlığı, 25/06/2008 tarih ve 281417/010-Cezayir sayılı yazısı.

27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun madde 4, 5.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 36.

Sahneye münhasır olarak sanatını icra edecek sanatçılar için yukarıdaki belgeler istenmez.

Müşteri ile beraber yiyip içerek müşterinin eğlenmesini sağlayan konsomatrisler sadece pavyon ruhsatlı yerlerde çalışabilir.

Yabancıların umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışmaları yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm de umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışacaklara yönelik düzenlemeler yer almakta ve yabancıların bu işyerlerinde çalışması, yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine tabi olacağı belirtilmektedir.

Bunun dışında gerek Türk vatandaşı gerekse yabancı ülke vatandaşlarının umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışmalarına ve bu tür bir işyeri açmalarına yönelik bir düzenleme bulunmamaktadır. Her gerçek ve tüzel kişi, genel hükümler çerçevesinde aranan şartları yerine getirmek kaydıyla alkollü içki satış yeri açıp işletebilecektir.

---

***Soru 49- Restaurant, cafe, çay bahçesi, bar, lokanta, türkü evi, kahvehane ve benzeri işyerlerinin toplantı, düğün ve davet gibi törenleri yapıp yapamayacakları hakkında bilgi verir misiniz?<sup>63</sup>***

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (c) bendinde “Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,” hükmü yer almaktadır.

Yine mezkûr Yönetmeliğin EK-1 (D) listesinde Lokanta, Ayakta Yemek Yenilen Yerler, Kafeterya, Yemeği Pakette Satan Yerler ve Benzeri İşyerleri, (E) listesinde Kahvehane, Kır Kahvesi, Oyun Salonu, İnternet Salonu, Çay Bahçesi, Çay Ocağı ve Benzeri İşyerleri ile (H) listesinde Tiyatro, Sinema, Düğün Salonları, Sirk, Lunaparklar ve Gösteri Merkezleri için aranacak şartlar yer almaktadır.

Bu itibarla; düğün hizmeti sadece düğün salonu ruhsatlı yerler tarafından verilebilir, toplantı ve davet gibi faaliyetlerin ise restaurant, cafe, çay bahçesi, bar, lokanta, türkü evi, kahvehane ve benzeri işyerleri tarafından yapılması mümkündür.

---

***Soru 50- Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolum tesislerine uzaklık şartı var mıdır?***

<sup>63</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 8203- 31/03/2009, Görüş, İstanbul Valiliğine.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK 1-H

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolum tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması, şarttır.

Otogaz istasyonları ve depolama tanklarının, dispenserlerinin, pompa ve aksesuarlarının, idarî binalarının; metro hatlarına, okullara, camilere, hastanelere, çocuk parklarına ve kamu kullanımının yoğun olduğu tesislere, doğal gaz reglaj, depolama tankları ve baz istasyonları gibi yanıcı parlayıcı özellik arz eden depo ve tesislere, akaryakıt dispenserlerine olan mesafelerinin teknik düzenlemelere uygun olması, kendi mülkiyeti veya kullanma hakkına sahip olduğu alan içinde sağlanması zorunludur.<sup>64</sup>

5307 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesine göre ise “otogaz istasyonları ile içinde otogaz tesisi bulunan akaryakıt istasyonlarının sahası içinde, teknik düzenlemelere uygun olarak tesis edilmiş idarî büro, araç yıkama ve yağlama tesisleri, müşterilerin acil ihtiyaçlarının giderilmesi için kurulan küçük market ve benzeri tesislerin dışındaki lokanta, ticarî ve sosyal amaçlı tesisler bu Kanunda belirtilen şartlara iki yıl içinde uygun hale getirilir.”düzenlemesi vardır. Bu süre ise 13/3/2007 tarihinde dolmuştur.

Standartlar ise TSE standartlarının mecburi standart haline getirilmesi ile oluşmaktadır. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının konuyla ilgili 30/05/1998 tarih ve 23357 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 98/16-17 sayılı Mecburi Standart Tebliği ile “TS 11939 Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) - İkmal İstasyonu - Karayolu Taşıtları İçin Emniyet Kuralları Standardı” ve 20/05/2007 tarih ve 26527 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan ÖSG-2007/09 sayılı Mecburi Standard Tebliği ile “TS 12820 Akaryakıt İstasyonları-Emniyet Gereklere Standardı” zorunlu hale getirilmiştir.

### **Soru 51- Yangına karşı gerekli tedbirlerin alınması ne demektir?**

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri; patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği, satıldığı ve depolandığı işyerleri; otuz kişiden fazla çalışanın bulunduğu her türlü işyerleri, ana giriş kapıları dışında cadde ve sokağa doğrudan bağlantısı olmayan ve birden fazla işyerinin bir arada bulunduğu iş hanı, çarşı ve benzeri işyerlerinde yangına karşı gerekli önlemlerinin alındığını gösteren itfaiye raporunun alınması, diğer işyerlerinde ise yangına karşı gerekli tedbirlerin alınmış olması, gerekir.<sup>65</sup>

Yapı projeleri, kanuni düzenlemeler yanında, yangına karşı güvenlik bakımından 19/12/2007 tarihli ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte öngörülen şartlara uygun değil ise yapı ruhsatı verilmez.

<sup>64</sup> 2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun madde 7, geçici madde 1.

<sup>65</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-g, 22/2-b, örnek 1.



### III. TURİZMİ TEŞVİK KANUNU KAPSAMINDA YER ALAN İŞYERLERİ





**Soru 52- Turizmin yoğun olduğu yörelerde Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması için aynı şartlar gerekli midir? İçkili bölge krokinde yer almayan işyerlerine, tatil dönemlerinde geçici içki ruhsatı verilebilir mi?**

Bilindiği gibi İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında “İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” denilmektedir.

Yine mezkûr Yönetmeliğin 32 nci maddesinin altıncı fıkrasında “Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin bulunduğu öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.” hükmü ile yedinci fıkrasında “Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında yüz metre şartı aranmaz.” hükmü yer almaktadır.<sup>66</sup>

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında yüz metre şartı aranmaz. Ancak sürenin sonunda izin iptal edilmesi gereklidir.

**Soru 53- İşyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen lokanta, içkili yer bölgesinde yer almayan, 1/1000 ölçekli imar planında turizm bölgesi olarak ilan edilmeyen yerde bulunan, Kültür ve Turizm Bakanlığından turizm işletme belgesi alan işyerine içki izni verilebilir mi?<sup>67</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “İçkili yer bölgesinin tespiti” başlıklı 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında “İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.”, ikinci fıkrasında da “İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükümleri yer almaktadır.

Öte yandan, 12/3/1982 tarih ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun “Tanım-

<sup>66</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23918 - 10.09.2008, Yalova Valiliğine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 32.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 3471 - 06/02/2009, İçkili Yer Bölgesi, İstanbul Valiliğine. 14/06/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun madde 2/1-c.

lar” başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde “Turizm İşletmesi Belgesi: Turizm sektöründe faaliyet gösteren turizm işletmelerine Bakanlıkça verilen belgeyi”, (h) fıkrasında “Belgeli Turizm Yatırım veya İşletmeleri: Bakanlıkça belgelendirilmiş yatırım veya işletmelerini” ifade ettiği hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Kanunun “Alkollü içki satışı” başlıklı 7/8/1997 tarih ve 4302/1 sayılı Kanunla değişik 19 uncu maddesinde “Belgeli işletmeler, Bakanlığın iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıkça belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girebilir. Turizm işletmelerine bağlı ya da müstakil olarak talih oyunları oynatılabilecek mahallerin açılması yasaktır. Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.” hükmü ile “Denetleme yetkisi” başlıklı 7/5/2008 tarih ve 5761/4 sayılı Kanunla değişik 30 uncu maddesinde “Belgeli yatırım ve işletmeleri, bu yatırım ve işletmelerin belgeye esas olan niteliklerini, bu niteliklerini koruyup korumadıklarını denetleme ve işletmeleri sınıflandırma yetkisi Bakanlığa aittir.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 14/06/1989 tarih ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile söz konusu Kanunun, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri uyarınca, içkili yer bölgesi olarak tespit edilen alanda yer almayan ve Kültür ve Turizm Bakanlığından Turizm İşletme Belgesi alan işyerlerinde içki satışı yapılabilecektir.

### ***Soru 54- İçkisiz lokanta ruhsatlı işyerinin turizm işletme belgesi bulunduğu durumda, işyerinde alkollü içki servisi yapılabilir mi? Oryantal ve solist çalıştırılabilir mi?<sup>68</sup>***

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin “İçkili yer bölgesinin tespiti” başlıklı 29 uncu maddesinin birinci fıkrasında “İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.”, ikinci fıkrasında da “İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükümleri yer almaktadır.

<sup>68</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 8210 - 31/03/2009, Turizm Belgeli Lokanta.

14/06/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun madde 2/1-c.

Yine mezkur Yönetmeliğin “Çalıştırılacak kişilerde aranacak şartlar başlıklı” 36 ncı maddesinin ikinci fıkrasında “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- a) Nüfus cüzdanı örneği,
- b) Adli sicil belgesi,
- c) Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu.”

hükmü ile beşinci fıkrasında “Sahneye münhasır olarak sanatını icra edecek sanatçılar için yukarıdaki belgeler istenmez.” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 12/3/1982 tarih ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde “Turizm İşletmesi Belgesi: Turizm sektöründe faaliyet gösteren turizm işletmelerine Bakanlıkça verilen belgeyi”, (h) fıkrasında “Belgeli Turizm Yatırım veya İşletmeleri: Bakanlıkça belgelendirilmiş yatırım veya işletmelerini” ifade ettiği hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Kanunun “Alkollü içki satışı” başlıklı 7/8/1997 tarih ve 4302/1 sayılı Kanunla değişik 19 uncu maddesinde “Belgeli işletmeler, Bakanlığın iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıkça belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girebilir. Turizm işletmelerine bağlı ya da müstakil olarak talih oyunları oynatılabilecek mahallerin açılması yasaktır. Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.” hükmü ile “Denetleme yetkisi” başlıklı 7/5/2008 tarih ve 5761/4 sayılı Kanunla değişik 30 uncu maddesinde “Belgeli yatırım ve işletmeleri, bu yatırım ve işletmelerin belgeye esas olan niteliklerini, bu niteliklerini koruyup korumadıklarını denetleme ve işletmeleri sınıflandırma yetkisi Bakanlığa aittir.” hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 14/06/1989 tarih ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi ile söz konusu Kanunun, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine uygulanmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığından alınan turizm işletme belgesi ile işyerinde içki satışı yapılabilir ve sahnede münhasıran sanatını icra edecek kişiler çalıştırılabilir.

### **Soru 55- Turizm işletme belgeli tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı nasıl alınır?**

Turizm işletme belgeli tesisler, işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlarla ilgili olarak sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetlenir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezlerinde Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilen ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında yer alan yatırımlar için işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yetkili idareler tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde verilir.

Burada iki kavramdan bahsedilmelidir; turizm yatırımı belgesi ve turizm işletmesi belgesi. Turizm yatırımı belgesi: 21/6/2005 tarihli ve 25852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik'te nitelikleri belirtilen tesis için Kültür ve Turizm Bakanlığınca yatırım aşamasında verilen belgeyi, Turizm işletmesi belgesi: aynı Yönetmelikte nitelikleri belirtilen tesis için Kültür ve Turizm Bakanlığınca işletme aşamasında verilen belgeyi, tanımlar.<sup>69</sup>

Turizm yatırımı belgesi taleplerinde, aşağıda belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci veya noterce onaylanmış suretleri ile yazılı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığına başvurulur:

- ✓ Başvuru dilekçesi,
- ✓ Yatırımın yeri, tür ve sınıfı, kapasitesi, finansmanı ve pazarlaması gibi bilgileri içeren rapor,
- ✓ Ortaklardan birinin veya birkaçının adına yatırımcı veya işletmeci olarak belge düzenlenmesinin talep edilmesi halinde bu hususta ortaklar arasında düzenlenen muvafakatname,
- ✓ Talebin şirket veya adi ortaklık adına yapılması halinde tescile ilişkin Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile imza sirküleri, isim tescili yapılmış ise tescile ilişkin belge,
- ✓ Bakanlıkça gerekli görüldüğü durumlarda; türü, yöresi, büyüklüğü veya konumu gibi nedenlerle özellik arz eden yatırımların, bu özelliklerini genel olarak yansıtan uygun ölçekte fikir projesi,
- ✓ Tesis tescilli kültür varlığında kurulacaksa buna ilişkin belge.
- ✓ Belgeli turizm yatırımının tamamlanıp işletmeye hazır olması durumunda, belge sahibi tarafından aşağıda belirtilen belgelerin aslı veya aslını vermeye yetkili merci veya noterce onaylanmış suretleri ile birlikte yazılı olarak Kültür ve Turizm Bakanlığına başvurulur.

<sup>69</sup> 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu, 21/6/2005 tarihli ve 25852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik

- ✓ Başvuru dilekçesi,
- ✓ İşyeri açma ve çalışma ruhsatı.

Turizm işletmesi belgeli işletmeler, Bakanlığın iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıkça belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girebilir.



## IV. SIHHİ VE GAYRİSIHHİ MÜESSESELER





**Soru 56- Sıhî işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra aranacak şartlar nelerdir?**

Sıhî işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre her işyeri için İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin Ek 1'inde belirtilen şartlar aranır.<sup>70</sup>

**Soru 57- Sağlık koruma bandı nedir?**

Sanayi bölgesi, organize sanayi bölgesi ve endüstri bölgeleri ile bu bölgeler dışında kurulacak birinci sınıf gayrisihî müesseselerin etrafında, sağlık koruma bandı konulması mecburidir. Sağlık koruma bandı mülkiyet sınırları dışında belirlenemez ve bu alan için de mesken veya insan ikametine mahsus yapılaşmaya izin verilmez.<sup>71</sup>

Sağlık koruma bandı, inceleme kurulları tarafından tesislerin çevre ve toplum sağlığına yapacağı zararlı etkiler ve kirlетici unsurlar dikkate alınarak belirlenir. Sağlık koruma bandı, sanayi bölgesi sınırı esas alınarak tespit edilir. ÇED raporu düzenlenmesi gereken tesislerde bu rapordaki mesafeler esas alınır.

Bir gayrisihî müessesenin, öncelikle kendi türündeki işyerlerine mahsus sanayi bölgesinde kurulması esastır. Sanayi bölgesi içindeki gayrisihî müesseselerden, diğer tesislere zarar verebilecek olanlar için sanayi bölgesi içinde sağlık koruma bandı oluşturulması istenebilir.<sup>72</sup>

İkinci sınıf gayrisihî müesseselerden yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolun ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğalgaz istasyonları ve benzeri yerlere müsaade verilmezden evvel civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşturulması için yetkili idarelerce inceleme yapılması zorunludur. Bu müesseselerin etrafında yetkili idareler tarafından belirlenecek mesafede sağlık koruma bandı bırakılması mecburidir. Söz konusu yerlerin üçüncü sınıf gayrisihî müessese olarak açılması durumunda sıhî nezarete tabi tutulması yeterlidir.<sup>73</sup>

<sup>70</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 34.

<sup>71</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 16.

<sup>72</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 26.

<sup>73</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 23.

**Soru 58- 1. Sınıf GSM ruhsatı için usul nedir?<sup>74</sup>**

Gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde belirtilen Örnek 2’de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye başvurur.

**Örnek 2\***

<b>GAYRİSİHHÎ MÜESSESE AÇMA RUHSATI BAŞVURU/BEYAN FORMU</b>			
..... İL ÖZEL İDARESİNE			
..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA			
1- Tesisin adı veya unvanı	:	.....	
2- Tesisin sahibi	:	.....	
3- Faaliyet konusu	:	.....	
4- Tesisin adresi	:	.....	
Tel. no	:	.....	e-posta:.....
5- Pafta ve parsel no	:	.....	
6- Mülkiyet durumu	Kira <input type="checkbox"/> (Kira sözleşmesi)	Malik <input type="checkbox"/> (Tapu sureti)	
7- İşyerinin kullanım alanı	: Açık alan.....	m2	Kapalı alan..... m2
8- Kayıtlı olduğu vergi dairesi adı ve vergi no:	.....		
9- T.C. kimlik numarası	.....		
10- Ustalık belge no	..... et siciline kayıtlı olanlardan istenmez)		
11- Sınıfı	: Birinci sınıf <input type="checkbox"/>	İkinci sınıf <input type="checkbox"/>	Üçüncü sınıf <input type="checkbox"/>
12- Tesisin bulunduğu yer	: Endüstri bölgesi <input type="checkbox"/>	Organize sanayi bölgesi	S anayi bölgesi <input type="checkbox"/>
	Sanayi sitesi <input type="checkbox"/>	Yerleşim yeri <input type="checkbox"/>	Diğer:.....
13- ÇED Yönetmeliği kapsamında olan tesisler için ÇED olumlu belgesi veya ÇED gerekli değildir belgesi var mı?	Evet <input type="checkbox"/>	Hayır <input type="checkbox"/>	
14- Karayolu trafik güvenliği gerektiren işyerleri için izin*	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
15- İtfaiye raporu gereken işyerleri için rapor*	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
16- Emisyon iznine tabi ise belgesi (...) <sup>(1)</sup> *	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
17- Deşarj iznine tabi ise belgesi (...) <sup>(1)</sup> *	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
18- Tehlikeli atıklarla ilgili lisansa tabi ise belgesi*	Var <input type="checkbox"/>	Yok <input type="checkbox"/>	
Açmak istediğim işyeriyle ilgili olarak yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu beyan eder, işyerime açma ve çalışma ruhsatı verilmesini arz ederim.			
<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>İmza</u>	<u>Kaşe</u>	<u>Tarih</u>
Gerçeğe aykırı beyanda bulunulması halinde beyan sahipleri hakkında ilgili mevzuat hükümleri ve Türk Ceza Kanununa göre işlem yapılır.			
*İkinci sınıf gayrisihhî müesseseler ve tabi ise üçüncü sınıf gayrisihhî müesseselerden istenir.			

\* İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'teki başlıktır.

<sup>74</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 20, 21.

Birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu, ilgilinin başvurusundan itibaren en geç yedi gün içinde tesisin kurulacağı yeri mahallinde inceleyerek, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde belirtilen Örnek-3'teki yer seçimi raporu formunu düzenler ve görüşünü bildirir. Yer seçimi inceleme kurulunun raporu, ilgili birimin teklifi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içinde değerlendirilerek yer seçimi ve tesis kurma izni kararı verilir.

### Örnek 3\*

#### BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELERE AİT YER SEÇİMİ VE TESİS KURMA RAPORU FORMU

- 1- Tesisin adı veya unvanı : ... ..
- 2- Tesisin sahibi : ... ..
- 3- Faaliyet konusu : ... ..
- 4- Tesisin adresi : ... ..
- Tel. no : ... .. e-posta: ... ..
- 5- Pafta ve parsel no : ... ..
- 6- Mülkiyet durumu : Kira  Malik
- 7- İşyerinin kullanım alanı: Açık alan ... .. m2 Kapalı alan ... .. m2
- 8- Tesisin bulunduğu yer : Endüstri bölgesi  Organize sanayi bölgesi   
Sanayi bölgesi  Sanayi sitesi   
Yerleşim yeri  Diğer ... ..
- 9- Karayolu trafik güvenliği açısından izin gerektiriyor mu? Evet  Hayır
- 10- İçme ve kullanma su kaynağı bulunup bulunmadığı, varsa mesafesi ... ..
- 11- Yüzeysel su kaynağı bulunup bulunmadığı, varsa mesafesi ... ..
- 12- Yer altı su seviyesi durumu ... ..
- 13- En yakın meskûn mahalle mesafesi ... ..
- 14- Hakim rüzgar durumu ... ..
- 15- Civarındaki yerleşim yerlerine göre arazinin seviyesi ... ..
- 16- Tesisin kurulacağı yerin ve çevresinin halen ne amaçla kullanıldığı ... ..
- 17- Sağlık koruma bandı mesafesi ... ..

#### İnceleme kurulunun görüşü

**Tesisin kurulması uygundur/uygun değildir. (Uygun değilse gerekçesi)**

Başkan Üye Üye Üye Üye

\* İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'teki başlıktır.

Yer seçimi ve tesis kurma izni, tesisin imara uygun olması şartıyla verildiği tarihten itibaren beş yıl süreyle geçerlidir. Bu süre sonunda açılma izni alınmadığı takdirde, ilgilinin başvurusu üzerine yer seçimi ve tesis kurma izni iki yıl daha uzatılır.

Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu düzenlenmesi gereken tesisler için düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu belgesi ve raporu, yer seçimi ve tesis kurma izni yerine geçer.

✓ *Deneme izni*

Projesine uygun olarak inşa edilmiş birinci sınıf gayrisihhi müesseselere yetkili idarenin gerekli görmesi veya işyeri sahibinin müracaatı halinde, inceleme kurulunun önerisi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından süresi bir yılı geçmemek üzere deneme izni verilebilir. Deneme izni, bu süreçte açılma ve çalışma ruhsatı yerine geçer.

✓ *Açılma ruhsatı*

Yer seçimi ve tesis kurma izni verilmiş veya deneme izni sonunda çalışmasında sakinca bulunmadığı anlaşılan birinci sınıf gayrisihhi müesseselerin çalışabilmesi için müracaatı takip eden yedi gün içinde yetkili idarenin inceleme kurulu tarafından yerinde inceleme yapılır. Deşarj ve emisyon izin belgesi mevzuat hükümlerine uygun olan yerler için diğer tüm bilgi ve belgeler de dikkate alınmak suretiyle, Örnek 4'teki açılma izni raporu düzenlenir ve yetkili idareye sunulur. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içerisinde işyeri açma ruhsatı düzenlenir.

**BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELERE AİT  
AÇILMA İZİNİ RAPORU FORMU**

1- Tesisin adı veya unvanı : .....

2- Tesisin sahibi : .....

3- Faaliyet konusu : .....

4- Tesisin adresi : .....

Tel. no : ..... e-posta: .....

5- Pafta ve parsel no : .....

6- Mülkiyet durumu Kira  (Kira sözleşmesi) Malik  (Tapu sureti)

7- İşyerinin kullanım alanı : Açık alan ... m<sup>2</sup> Kapalı alan ... m<sup>2</sup>

8- Tesisin bulunduğu yer: Endüstri bölgesi  Organize sanayi bölgesi  Sanayi bölgesi   
Sanayi sitesi  Yerleşim yeri  Diğer ...

9- ÇED Yönetmeliği kapsamında olan tesisler için ÇED Olumlu Belgesi veya ÇED Gerekli Değildir Belgesi var mı? Evet  Hayır

10- Karayolu trafik güvenliği açısından uygun mu? Evet  Hayır

11- İtfaiye raporu gereken işyerleri için rapor Var  Yok

12- Emisyon iznine tabi ise belgesi (...)<sup>(1)</sup> Var  Yok

13- Deşarj iznine tabi ise belgesi (...)<sup>(1)</sup> Var  Yok

14- Tehlikeli atıklarla ilgili lisansa tabi ise belgesi Var  Yok

15- Sağlık koruma bandı mesafesi uygun mu? Evet  Hayır

İnceleme kurulunun görüşü

1- Deneme izni verilmesi uygundur.

2- Açılma ruhsatı verilmesi uygundur.

3- Açılma ruhsatı verilmesi uygun değildir. (Gereğe yazılacak)

Başkan Üye Üye Üye Üye

9, 10, 11, 12, 13 ve 14 sıra no'lu belgelerin bu beyana tabi işyerleri için forma eklenmesi zorunludur.

\* İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'teki başlıktır.

Birinci sınıf gayrisihhî müessese başvuru ve beyan formunda yer alan bilgiler esas alınarak bir ay içinde yapılan denetimlerde, beyan edilen hususlara aykırı bir durumun tespiti halinde ilgililer hakkında gerekli kanunî işlem yapılır. Aykırılık ve noksanlıklar toplam ve çevre sağlığı açısından bir zarar doğurmuyorsa, tedbirlerin alınması ve noksanlıkların giderilmesi için bir yılı geçmemek üzere süre verilir. Verilen süre içinde aykırılık ve noksanlıklarını gidermeyen işletmelerin faaliyeti söz konusu aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar durdurulur.

Ruhsatın verilmesinden sonra yetkili idare tarafından yapılacak denetim sonucunda toplum ve çevre sağlığı açısından zararlı olan işletmelerin faaliyeti, noksanlıklar ve aykırılıklar giderilinceye kadar derhal durdurulur.

**Soru 59- Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma izni ile ruhsat için gerekli belgeler nelerdir?<sup>75</sup>**

Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için aşağıdaki belgeler istenir:

- Yer seçimi ve tesis kurma için gerekli belgeler;
  - ✓ Başvuru formu,
  - ✓ Sanayi bölgeleri, organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri içindekiler hariç işletmenin kurulacağı yeri gösteren plan örneği,
  - ✓ İlgili inceleme kurulu tarafından hazırlanacak yer seçimi ve tesis kurma raporu,
  - ✓ Çevre kirlenmesini önlemek amacıyla alınacak tedbirlere ait kirleticilerin nitelik ve niceliğine göre hazırlanmış proje ve açıklama raporları
  - ✓ Şehir şebeke suyu bulunmayan yerlerde içme ve kullanma suyunun hangi kaynaktan sağlandığı ile suyun bakteriyolojik ve kimyasal analiz raporu.
- Ruhsat için gerekli belgeler;
  - ✓ Başvuru formu,
  - ✓ Sağlık koruma bandının işaretlendiği vaziyet planı örneği,
  - ✓ Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu,
  - ✓ Sorumlu müdür sözleşmesi,
  - ✓ Emisyon izni,
  - ✓ Deşarj izni,
  - ✓ Açılma izni raporu.

Başvuru formu ve sağlık koruma bandının işaretlendiği vaziyet planı örneği, ÇED kapsamında hazırlanarak ilgili idareye verilenler ruhsatlandırma sürecinde yeniden istenmez.

<sup>75</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 19, 21, 22.

### **Soru 60- İnceleme kurulu ne demektir?<sup>76</sup>**

Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma, deneme veya açılma izni amacıyla inceleme yapan kurulu, ifade eder.

*İl özel idarelerinde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu*, beş kişiden az olmamak üzere valinin veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve tarım birimleri görevlileri, sanayi ve ticaret il müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre gerektiğinde vali tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

*Büyükşehir belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu*, beş kişiden az olmamak üzere büyükşehir belediye başkanı veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve küşat birimleri görevlileri, sanayi ve ticaret il müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre belediye başkanı tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

*İl belediyelerinde birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu*, büyükşehir belediyelerinde olduğu şekliyle oluşturulur.

Kurulların oluşturulması sırasında yeterli teknik ve uzman elemana sahip olmayan belediyeler, kurulların oluşturulması için valilikten eleman görevlendirilmesini talep edebilir.

*Organize sanayi bölgelerinde inceleme kurulu oluşturulmaz.* Tesisin özelliğine göre, ilave olarak bırakılacak sağlık koruma bandı, organize sanayi bölgesi yönetim kurulu kararı ile tespit edilir.

### **Soru 61- Yer seçimi ve tesis kurma izni ne demektir?<sup>77</sup>**

Birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde tesisin yapılmasından önce söz konusu yerde kurulup kurulamayacağı konusunda ve kurulacak yer, proje ve belgelerin uygun görülmesi durumunda müessesenin kurulması için yetkili idarece verilen izni, tanımlar. Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler açısından gerekli olup diğer işyerleri için gerekmemektedir.

Birinci sınıf GSM ruhsatı verilecek bazı işyerleri şunlardır; gemi söküm yerleri, çimento fabrikaları, temel plastik hammaddeleri ile kimyasal elyaf üretim tesisleri, madeni yağ üretim tesisleri, şeker fabrikaları, bitkisel ham yağ veya rafine yağ elde edilen fabrikalar, 10 ton/gün ve üzeri kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri, sentetik elyaf iplik ve halı fabrikaları, ham deri işleme tesisleri.

<sup>76</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 15.

<sup>77</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 18.

**Soru 62- Deneme izni ne demektir?<sup>78</sup>**

Gayrisihhî müesseselerde onaylı projelerine göre yapılan müessesenin, planlanan şekilde çalışıp çalışmadığının ve doğal kaynakların kirlenmesini önlemek için alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığının tespiti için yetkili idarenin izni ve denetimi altında belirli bir süre deneme mahiyetindeki faaliyetlere verilen geçici izni, tanımlar.

**Soru 63- İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler için usul nedir?<sup>79</sup>**

İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler; işin özelliğine göre bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin eki Örnek 2'de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye ibraz eder.

<sup>78</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 20.

<sup>79</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 23.



**GAYRİSİHHİ MÜESSESE AÇMA RUHSATI BAŞVURU/BEYAN FORMU**

..... İL ÖZEL İDARESİNE

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

- 1- Tesisin adı veya unvanı :.....
- 2- Tesisin sahibi :.....
- 3- Faaliyet konusu :.....
- 4- Tesisin adresi :.....
- Tel. no :..... e-posta:.....
- 5- Pafta ve parsel no :.....
- 6- Mülkiyet durumu Kira  (Kira sözleşmesi) Malik  (Tapu sureti)
- 7- İşyerinin kullanım alanı : Açık alan ... m2 Kapalı alan ... m2
- 8- Kayıtlı olduğu vergi dairesi adı ve vergi no: .....
- 9- T.C. kimlik numarası :.....
- 10- Ustalık belge no :..... et siciline kayıtlı olanlardan istenmez)
- 11- Sınıfı : Birinci sınıf  İkinci sınıf  Üçüncü sınıf
- 12- Tesisin bulunduğu yer : Endüstri bölgesi  Organize sanayi bölgesi  Sanayi bölgesi
- Sanayi sitesi  Yerleşim yeri  Diğer:.....
- 13- ÇED Yönetmeliği kapsamında olan tesisler için ÇED olumlu belgesi veya ÇED gerekli değildir belgesi var mı? Evet  Hayır
- 14- Karayolu trafik güvenliği gerektiren işyerleri için izin\* Var  Yok
- 15- İtfaiye raporu gereken işyerleri için rapor\* Var  Yok
- 16- Emisyon iznine tabi ise belgesi (...)<sup>(1)</sup>\* Var  Yok
- 17- Deşarj iznine tabi ise belgesi (...)<sup>(1)</sup>\* Var  Yok
- 18- Tehlikeli atıklarla ilgili lisansa tabi ise belgesi\* Var  Yok
- Açmak istediğim işyeriyle ilgili olarak yukarıdaki bilgilerin doğruluğunu beyan eder, işyerime açma ve çalışma ruhsatı verilmesini arz ederim.
- Adı ve Soyadı İmza Kaşe Tarih

Gerçeğe aykırı beyanda bulunulması halinde beyan sahipleri hakkında ilgili mevzuat hükümleri ve Türk Ceza Kanununa göre işlem yapılır.

\*İkinci sınıf gayrisihhi müesseseler ve tabi ise üçüncü sınıf gayrisihhi müesseselerden istenir.

Yetkili idareler, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhi müesseseler için yapılacak beyan ve incelemelerde; insan sağlığına zarar verilmemesi, çevre kirliliğine yol açılmaması, yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemeleri esas alır.

Başvurunun öngörülen kriterlere uygun olarak doldurulduğunun tespiti halinde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı beş gün içinde düzenlenerek ilgilie verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir. Beyana göre tanzim edi-

len ruhsat müktesep hak doğurmaz. İkinci ve üçüncü sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idare tarafından bir ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde, ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde, işyerine bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır.

### **Soru 64- Gayrisihhî müesseselerde denetimin esasları nelerdir?<sup>80</sup>**

Gayrisihhî müesseseler, çevre ve toplum sağlığı açısından yetkili idareler tarafından denetlenir. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği kişi gerekli tedbirleri almak veya aldırarak sorumludur.

### **Soru 65- Sorumlu müdür tayini nasıl olur? Sorumlu müdürün görevi nedir? Hangi durumlarda sorumlu müdür atanır? Sorumlu müdürün mesul müdürden farkı nedir?**

Sorumlu müdür birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için geçerli olan bir kavramdır. Birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde, işletmenin faaliyet alanında mesleki yeterliliğe sahip bir sorumlu müdür çalıştırılması zorunludur.<sup>81</sup>

Mes'ul müdür ise umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için geçerli bir kavramdır. Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin sahibinin tüzel kişi olması durumunda, işyerini idare etmek üzere bir mes'ul müdür görevlendirilir. Gerçek kişiler de işyerine mes'ul müdür görevlendirebilir. Görevlendirilen mes'ul müdür yetkili idareye bildirilir.<sup>82</sup>

### **Soru 66- Mesul müdür, adli sicil kaydında belirtilen hangi hususlardan dolayı görevlendirilemez?<sup>83</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 35 inci maddesinde

<sup>80</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 24.

<sup>81</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 25.

<sup>82</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 35.

<sup>83</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 35, 36.

“Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin sahibinin tüzel kişi olması durumunda, işyerini idare etmek üzere bir mes’ul müdür görevlendirilir. Gerçek kişiler de işyerine mes’ul müdür görevlendirebilir.” şeklinde olduğu, mezkûr Yönetmeliğin 36 ncı maddesi ise; “(...) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- a) Nüfus cüzdanı örneği,
- b) Adli sicil belgesi,
- c) Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu.” hükmü yer almaktadır.

İlgili Yönetmeliğin 36 ncı maddesinin (b) bendinde adli sicil belgesinin, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak olan kişilerle ilgili bildirim yapılması esnasında eklenmesi gereken bir belge olduğu, ancak gerek bu Yönetmelikte, gerekse ilgili diğer mevzuatta adli sicil kaydında mahkûmiyet kararı bulunanların umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırmayacağına dair bir düzenleme bulunmadığı, ayrıca İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 18/12/2008 tarih ve 16771 sayılı görüş yazısı çerçevesinde adli sicil kaydı bulunan hüküm giymiş kişilerin umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde mesul müdür olarak çalıştırılabileceği değerlendirilmektedir.<sup>84</sup>

### **Soru 67- Gayrisihhî müesseselerde ruhsat değişikliği gerektiren haller nelerdir?**

Gayrisihhî müesseselerde yetkili idarenin izni olmadan kirlilik yükünü artıracak herhangi bir değişiklik ve ilâve yapılamaz.<sup>85</sup>

Ruhsat değişikliği gerektiren haller şunlardır;

- ✓ Gayrisihhî müesseselerde işletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur.
- ✓ Gayrisihhî müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.
- ✓ Gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.<sup>86</sup>

<sup>84</sup> İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 18/12/2008 tarih ve 16771 sayılı görüş yazısı.

<sup>85</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 27.

<sup>86</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 28.

### **Soru 68- işyerleri için açılış ve kapanış saatleri idare tarafından belirlenebilir mi?<sup>87</sup>**

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir.

Ancak, aşağıdaki yerlerde sabahçı kahvesi ve benzeri diğer tesisler için, zorunluluk arz eden zamanlarda belirlenen saatler dışında çalışmalarını için bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alınmak suretiyle yetkili idare tarafından geçici veya sürekli izin verilebilir.

- ✓ İskele,
- ✓ İstasyon,
- ✓ Hava meydanı,
- ✓ Terminal,
- ✓ Garaj,
- ✓ Benzin istasyonu ve benzeri yerler,
- ✓ Kara, deniz ve hava ulaşım merkezleri,
- ✓ Fuar, panayır, sergi
- ✓ Pazar yerleri.

### **Soru 69- Ruhsatsız olarak faaliyet gösteren gayrisihhî müesseselerin ilgili mevzuat gereğince mühürlenerek faaliyetten men edildiği ancak, söz konusu işletmelerin mühür fek ederek faaliyetlerine devam ettikleri durumda, ilgililer hakkında mühür fekkinden dolayı yaptırım nedir? Buna göre, bu işletmelerin faaliyetlerine mani olabilmek için nasıl bir yasal işlem yapılabileceğini açıklayınız?<sup>88</sup>**

➤ 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 203 üncü maddesinde “Kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir şeyin saklanması veya varlığının aynen korunmasını sağlamak için konulan mühürü kaldıran veya konuluş amacına aykırı hareket eden kişi, altı aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”, 58 inci maddesinde “Önceden işlenen suçtan dolayı verilen hüküm kesinleştikten sonra yeni bir suçun işlenmesi hâlinde, tekrerrür hükümleri uygulanır. Bunun için cezanın infaz edilmiş olması gerekmez.

➤ Tekerrür hükümleri, önceden işlenen suçtan dolayı;

Beş yıldan fazla süreyle hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde, bu cezanın infaz edildiği tarihten itibaren beş yıl,

Beş yıl veya daha az süreli hapis ya da adli para cezasına mahkûmiyet hâlinde, bu cezanın infaz edildiği tarihten itibaren üç yıl,

<sup>87</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 33.

<sup>88</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23784 - 9/9/2008, Mühür Fekki, İstanbul Valiliğine.

Geçtikten sonra işlenen suçlar dolayısıyla uygulanmaz.

Ayrıca idare faaliyeti tekrar durdurmalıdır.

### **Soru 70- Otel, motel, kamp ve benzeri her türlü konaklama yeri işleticisinin kimlik bildirme yükümlülüğü nedir?<sup>89</sup>**

- Otel, motel, han, pansiyon, bekâr odaları, kamp, kamping, tatil köyü ve benzeri her türlü, özel veya resmi konaklama yerleri ile özel sağlık müesseseleri, dinlenme ve huzur evleri, dini ve hayır kurumlarının sosyal tesislerinin sorumlu işleticileri, bu yerlerde ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece, yatacak yer gösterdikleri yerli veya yabancı herkesin kimlik ve geliş- ayrılış kayıtlarını, örneğine ve usulüne uygun şekilde günü gününe tutmak, genel kolluk örgütlerinin her an incelemelerine hazır bulundurmak, Devlet İstatistik Enstitüsüne, talebi halinde vermek zorundadırlar.<sup>90</sup>
- Kimlik Bildirme Kanununun Uygulanması ile ilgili Yönetmelik kapsamına giren işletmelerin işletmecisi veya mesul müdürü, iş yerinde sürekli veya geçici olarak çalıştırılan kişinin ayrılışını, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun uygulanmasına ilişkin yönetmelikteki örneğine uygun kimlik bildirme belgesi doldurmak suretiyle yirmi dört saat içerisinde bağlı bulunduğu kolluğa bildirir. Kolluğa bildirilerek çalıştırılanlar için, işletici veya mes'ul müdür tarafından bir kimlik belgesi verilir ve bu belge her istendiğinde kolluğa gösterilir.<sup>91</sup>

### **Soru 71- Sinaî, tıbbî ve radyoaktif atık üreten işyerlerinde bu atıkların toplanması, taşınması, depolanması, işlenmesi ve bertarafı konusunda gerekli tedbirlerin ve izinlerin alınmış olması ne demektir?<sup>92</sup>**

Sinaî, tıbbî ve radyoaktif atık üreten işyerlerinde bu atıkların toplanması, taşınması, depolanması, işlenmesi ve bertarafı konusunda gerekli tedbirlerin ve izinlerin alınmış olması, gereklidir.<sup>93</sup>

Radyoaktif Atık: Tekrar kullanılması düşünülmeyen her türlü radyoaktif maddeler veya radyoaktif maddelerle bulaşmış diğer malzemeleri, ifade eder.

<sup>89</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 43.

<sup>90</sup> 26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu madde 2.

<sup>91</sup> 13.07.1974 tarihli ve 14944 sayılı Resmi Gazete Yayınlanan Kimlik Bildirme Kanununun Uygulanması İle İlgili Yönetmelik madde 43.

<sup>92</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-ı.

<sup>93</sup> 02.09.2004 tarihli ve 25571 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik

02/09/2004 tarihli ve 25571 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik kapsamına giren atıklara şu sınırlamalar uygulanır; Yönetmelikte her bir atık grubu için belirtilen sınırların üzerinde radyoaktivite içeren katı, sıvı ve gaz atıklar hiçbir şekilde çevreye verilemez. Lisans sahibi, bu tür atıklara uygulanacak işlemler ile ilgili olarak Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna başvuru yapmak zorundadır. Yönetmelikte belirtilen atıklar tekrar kullanılamaz veya tekrar kullanılmak üzere işleme tabi tutulamaz. Kullanılmış radyoizotop jeneratörleri, Türkiye Atom Enerjisi Kurumuna veya jeneratörleri toplamak üzere Kurum tarafından yetkilendirilmiş kuruluşlara teslim edilir.

### ***Soru 72- Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmış olması şartı ne demektir? Tüm işyerlerini bağlar mı?***

Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınması, gereklidir.

Özürlü, doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişidir.<sup>94</sup>

İşe alımda; iş seçiminden, başvuru formları, seçim süreci, teknik değerlendirme, önerilen çalışma süreleri ve şartlarına kadar olan safhaların hiçbirinde özürllülerin aleyhine ayrımcı uygulamalarda bulunulamaz. Çalışan özürllülerin aleyhinde sonuç doğuracak şekilde, özürle ilgili olarak diğer kişilerden farklı muamelede bulunulamaz. Çalışan veya iş başvurusunda bulunan özürllülerin karşılaşılabileceği engel ve güçlükleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik istihdam süreçlerindeki önlemlerin alınması ve işyerinde fiziksel düzenlemelerin bu konuda görev, yetki ve sorumluluğu bulunan kurum ve kuruluşlar ile işyerleri tarafından yapılması zorunludur. Özürllülük durumları sebebiyle işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürllülerin istihdamı, öncelikle korumalı işyerleri aracılığıyla sağlanır. Korumalı işyeri ise, normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürllüler için meslekî rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve malî yönden desteklendiği ve çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği işyerini, ifade eder.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde üç özürllü, kamu işyerlerinde ise yüzde dört özürllü ve yüzde iki eski hükümlü işçiyi meslek, beden ve ruhi durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler. Aynı il sınırları içinde birden fazla işyeri bulunan işverenin bu kapsamda çalıştırmakla yükümlü ol-

<sup>94</sup> 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürllüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu madde 30.

duğu işçi sayısı, toplam işçi sayısına göre hesaplanır. Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirli ve belirsiz süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür. Oranın hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür. İşyerinin işçisi iken sakatlananlara öncelik tanınır.

### **Soru 73- Organize sanayi bölgesi ne demektir?<sup>95</sup>**

12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa göre kurulan özel hukuk tüzel kişisini, ifade eder.

Organize sanayi bölgeleri (OSB): Sanayinin uygun görülen alanlarda yapılanmasını sağlamak, çarpık sanayileşme ve çevre sorunlarını önlemek, kentleşmeyi yönlendirmek, kaynakları rasyonel kullanmak, bilgi ve bilişim teknolojilerinden yararlanmak, sanayi türlerinin belirli bir plan dâhilinde yerleştirilmesi ve geliştirilmesi amacıyla; sınırları tasdik edilmiş arazi parçalarının imar planlarındaki oranlar dahilinde gerekli idari, sosyal ve teknik altyapı alanları ile küçük imalat ve tamirat, ticaret, eğitim ve sağlık alanları, teknoloji geliştirme bölgeleri ile donatılıp planlı bir şekilde ve belirli sistemler dahilinde sanayi için tahsis edilmesiyle oluşturulan ve bu Kanun hükümlerine göre işletilen mal ve hizmet üretim bölgeleridir.

İhtisas OSB ise organize sanayi bölgelerinin özel bir türüdür. Aynı sektör grubunda ve bu sektör grubuna dâhil alt sektörlerde faaliyet gösteren tesislerin yer aldığı OSB ile lojistik amacıyla kurulan OSB'yi tanımlar.

Özel organize sanayi bölgeleri ise, 4562 sayılı Kanundaki usullere göre belirlenen yerlerde, özel hukuk tüzel kişilerince ve gerçek kişilerce kurulan OSB'lerdir. Özel OSB kuracak olanlar kamulaştırma yapamazlar.

Tarıma dayalı ihtisas organize sanayi bölgeleri; tarım ve sanayi sektörünün entegrasyonunu sağlamaya yönelik tarıma dayalı sanayi girdisini oluşturan bitkisel ve hayvansal üretimin ve bunların işlenmesine yönelik sanayi tesislerinin yer alabileceği ve ilgili mevzuatı uyarınca öngörülen biyogüvenlik tedbirlerine uyulması şartıyla kurulan OSB'lerdir.

<sup>95</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 3, 4/1-a, 4/1-s, 15/S, 16, 22, EK-2 9.22. 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu.

**Soru 74- Tapu sicilinde işyeri olarak görünmeyen konut alanlarında işyeri ruhsatı verilebilir mi?<sup>96</sup>**

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkân, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması gereklidir.

Tapuda işyeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması gereklidir.

**Soru 75- Kat mülkiyetine geçmemiş yerlerde açılacak işyerleri için tapuda hissedar olarak görünen herkesin muvafakati aranmalı mıdır?<sup>97</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino, pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkân, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması,” hükmü yer almaktadır.

Dolayısıyla, kat mülkiyetine geçmemiş yerlerde açılacak yukarıda sayılan işyerleri ile sınırlı olmak üzere tapuda hissedar olarak görünen herkesin muvafakatinin aranması gereklidir.

**Soru 76- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında özel yapı şeklini gerektiren işyerleri nelerdir? Bunlarla ilgili farklı bir düzenleme var mıdır?<sup>98</sup>**

Özel yapı şeklini gerektiren;

➤ Sinema,

<sup>96</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-b.

<sup>97</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 9/07/2009, Trabzon Valiliğine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-b.

<sup>98</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-c.



- Tiyatro,
- Düğün salonu,
- Otel,
- Hamam,
- Sauna,
- Ekmek fırını,
- Akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonudur.

Bunlarda işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması şarttır.

### **Soru 77- Karayolu kenarındaki işyerleri için karayolu trafik güvenliği nin sağlanmış olması, ne demektir?<sup>99</sup>**

13/10/1983 tarihli ve 2818 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre, Belediye sınırları dışında karayolu kenarındaki yapı ve tesisler: Karayollarında her iki taraftan sınır çizgisine elli metre mesafe içinde bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden; akaryakıt, servis, dolum ve muayene istasyonları, umuma açık park yeri ve garaj, terminal, fabrika, işhanı, çarşı, pazar yeri, eğlence yerleri, turistik yapı ve tesisler, inşaat malzemesi ocak ve harmanları, maden ve petrol tesisleri, araç bakım, onarım ve satım işyerleri ve benzeri trafik güvenliğini etkileyecek yapı ve tesisler için, o karayolunun yapım ve bakımı ile sorumlu kuruluştan izin alınması zorunludur.<sup>100</sup>

Karayolu kenarında bulunan yapılarla ilgili olarak 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda belediye sınırları dışında kenarındaki ve belediye sınırları içinde bulunan karayolu kenarındaki yapı ve tesislerle ilgili kurallar ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Belediye sınırları dışında kenarındaki yapı ve tesisler karayollarında her iki taraftan sınır çizgisine elli metre mesafe içinde bağlantıyı sağlayacak geçiş yolları yönünden; **akaryakıt, servis, dolum ve muayene istasyonları, umuma açık park yeri ve garaj, terminal, fabrika, işhanı, çarşı, pazar yeri, eğlence yerleri, turistik yapı ve tesisler, inşaat malzemesi ocak ve harmanları, maden ve petrol tesisleri, araç bakım, onarım ve satım işyerleri ve benzeri** trafik güvenliğini etkileyecek yapı ve tesisler için, o karayolunun yapım ve bakımı ile sorumlu kuruluştan izin alınması zorunludur. Verilen izinler, ilgili valiliğe bildirilir. İzinsiz yapılan bu gibi tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacağı gibi, yönetmelikteki şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez ve bağlan-

<sup>99</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 5/1-f.

<sup>100</sup> 13/10/1983 tarihli ve 2818 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 17 ve 18 inci maddeleri.

tı yolu, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşca ortadan kaldırılır. Bu hükümlere uymayanlar 72.000.000 lira para cezası ile cezalandırılırlar.

Belediye sınırları içindeki karayolları kenarında yapılacak veya açılacak yukarıda belirtilen yapı ve tesisler için ise;

- ✓ Belediyelerden izin alınması gereklidir.
- ✓ Belediyelerce bu iznin verilmesinde, trafik güvenliği bakımından bu tesisler hakkındaki Yönetmelikte belirlenen şartların yerine getirilmesini sağlamaları ve ayrıca Karayolları Genel Müdürlüğünün yapım ve bakımından sorumlu olduğu karayolu kenarında yapılacak ve açılacak olanların bu yollara bağlantıları için bu Genel Müdürlüğün ilgili bölge müdürlüğünden uygun görüş almaları, zorunludur. İzinsiz yapılan bu gibi tesislerin yapımı ve işletilmesi yetkililerce durdurulacağı gibi, yönetmelikteki şartlar yerine getirilmeden işletme izni verilmez ve bağlantı yolu, her türlü gider sorumlulara ait olmak üzere yolun yapım ve bakımı ile ilgili kuruluşlarca ortadan kaldırılır. Bu hükümlere aykırı olarak izinsiz yapı yapanlar 72.000.000 lira para cezası ile cezalandırılırlar.

### **Soru 78- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe göre korunması gerekenler ve yasaklar nelerdir?<sup>101</sup>**

- Kendisini idare edemeyecek derecede sarhoş olanlara içki verilmesi, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, onsekiz yaşından küçüklerin yanlarında ebeveynleri, veli veya vasileri olsa bile bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere alınması ve onsekiz yaşından küçüklere her çeşit alkollü içki verilmesi ile nargilelik tütün mamulleri sunulması yasaktır.
- Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kağıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.
- İnternet salonlarında bulunan bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki oyunların oynatılması serbesttir. Bu işyerlerinde, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzene, genel güvenliğe ve genel ahlaka zararı dokunacak internet sayfalarına erişimin sağlanması yasaktır. Bu sayfalara girilmemesi için bilgisayarların bu tür yayınları yapan sayfaların kapatılmasını sağlayacak güncel filtre yazılımlarının kullanımı zorunludur.

Turizm belgeli işletmeler, Turizm Bakanlığının iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu-

<sup>101</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 44, 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu madde 19, 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu madde 12.

nun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır. 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Turizm Bakanlığınca belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girebilir. Turizm işletmelerine bağlı ya da müstakil olarak talih oyunları oynatılabilecek mahallerin açılması yasaktır.

### **Soru 79- Sıhhi müesseseler için aranacak asgari ortak şartlar nelerdir?<sup>102</sup>**

- 1- İşyeri amaca uygun bir şekilde tasarlanmış, temiz ve aydınlık olacaktır.
- 2- İşyerinin havalandırma tertibatı bulunacak; ısıtma ve havalandırma soba, kalorifer veya klima sistemlerinden uygun olanı ile yapılacaktır.
- 3- Tek ruhsatla açılan ve birden fazla faaliyet alanı bulunan işyerlerinde her faaliyet dalı için ilgili bölümlerde öngörülen şartlar ayrıca aranacaktır.
- 4- On kişiden fazla çalışanı bulunan müstakil işyerlerinde dinlenme yeri, kıyafet değiştirme kabini, bay ve bayan için ayrı tuvalet bulunacaktır. Ancak birden fazla işyerinin bulunduğu iş hanı, iş merkezi, pasaj, gar, terminal gibi yerlerde ortak kullanıma ayrılmış yeter sayıda lavabo ve tuvalet varsa, buralarda açılan işyerleri için ayrıca tuvalet ve lavabo şartı aranmaz.
- 5- İşyerinde üretilen çöp ve benzeri atıkların toplanması ve muhafazası için gerekli tedbirler alınacak ve atık suyun uygun bir şekilde tahliye edilmesini sağlayacak bağlantı bulunacaktır.
- 6- Yiyecek ve içecek satılan, depolanan ve servisi yapılan işyerlerinde, yiyeceklerin hazırlandığı bölümlerin tabanları, duvarları ve yiyeceğin temas ettiği yüzeyler seramik, mermer, paslanmaz çelik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir; tavanlar buğulanmayı, küflenmeyi, pislik birikmesini önleyecek; kapılar, kolay temizlenebilir ve gerektiğinde dezenfekte edilebilir nitelikte olacaktır.
- Yiyecek hazırlama ve pişirme bölümünde oluşan buhar, koku, duman ve benzeri kirliticileri tahliye edecek baca sistemi kurulacaktır.
- Bardak ve tabaklar cam veya porselen; kaşık, çatal ve bıçak paslanmaz çelikten olacaktır.
- 7- İtfaiye raporu alması gerekmeyen işyerlerinde çalışanların ve müşterilerin güvenliğini sağlamak amacıyla yangına karşı önlemler alınacaktır.
- 8- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleriyle, kişilerin yoğun olarak giriş-çıkış yaptığı diğer işyerlerinde giriş ve çıkışlar ayrı kapıdan olacak ve yangına karşı ayrıca tahliye çıkışı bulunacak, yangın çıkışları ışıklı tabela ile gösterilecektir.

<sup>102</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

9- Umuma açık istirahat, eğlence ve konaklama yerleriyle lokantalarda ve pastanelerde şehir şebekesine bağlı su bulunacak, sigara içilen ve içilmeyen bölümler duvar veya camla ayrılacaktır.

10- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, konaklama yerleri, düğün salonları, lokantalar ve benzeri işyerlerinde bulunan tuvaletlerin zeminleri ve duvarları mermer, seramik ve mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir malzemelerle kaplı olacaktır. Tuvalet ile mutfak yan yana olmayacaktır.

### **Soru 80- Et ve balık ürünlerinin satıldığı yerler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>103</sup>**

Et ve balık ürünlerinin satıldığı yerlerde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

1- Şehir şebekesine bağlı soğuk ve sıcak su tesisatı, şebeke suyu olmayan yerlerde içilebilir nitelikte depo tertibatlı yeterli su bulunacaktır.

2- Etlerin parçalandığı, işlendiği ve temas ettiği her türlü yüzey, malzeme ve makine kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir olacaktır.

3- Et ve balıkların satışa hazırlandığı kısımlar şeffaf ve müşteriler tarafından görülebilir şekilde düzenlenecektir.

4- Et ve balıkların muhafazası amacıyla işyerinin kapasitesine uygun soğutma tertibatlı dolap ve tezgâh ile soğuk hava deposu bulunacaktır.

5- Sakatat ürünlerinin satıldığı işyerlerinde sakatat hazırlama bölmesi ve bol akan suyu olan bir havuz bulunacaktır.

6- Satışa arz sırasında camekanlı teşhir dolapları kullanılacaktır.

### **Soru 81- Bakkal, market, şarküteri, kuruyemişiçi, büfe, manav, kantin ve ekmek bayileri için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>104</sup>**

Bakkal, market, şarküteri, kuruyemişiçi, büfe, manav, kantin ve ekmek bayilerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

1- Birden fazla faaliyet konusunun bir arada bulunduğu 500 m2 den büyük işyerlerinde danışma birimi bulunacaktır.

2- Tüm tezgâh ve raflar zeminden en az 15 cm yükseklikte olacaktır.

3- Soğuk meze, et ve süt ürünleri, sakatat ve balık gibi farklı gıda maddeleri için ayrı

<sup>103</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>104</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

ayrı veya bölümlere ayrılmış soğutma tertibatlı dolap veya tezgâh bulunacaktır.

4- Gıda maddeleri ile diğer maddeler farklı raf ve tezgâhlarda satışa sunulacaktır.

5- Ekmekler ve unlu mamuller kapalı dolaplarda ve vitrinli tezgâhlarda satışa sunulacaktır.

6- Kuruyemiş ve kuru kahve satılan işyerlerinde kavurma ve ısıtma işlemi yapılacak ise bunun için gereken donanım kurulacaktır.

7- Hipermarket, grosmarket ve megamarketlerde giriş ve çıkış olmak üzere iki kapı, çocuk emzirme yeri ile satış alanının en az yarısı kadar olmak üzere otopark ve yeteri kadar depo alanı bulunacaktır.

8- Manavlarda, sebze ve meyveler için kolayca yıkanabilecek şekilde yapılmış masa ve raflar olacak, iki metre yüksekliğe kadar duvarlar su geçirmez malzeme ile kaplanacaktır.

9- Mutfak uygun olduğu takdirde, kantinlerde tost ve ekmek arası yiyecek maddeleri satılabilir.

### ***Soru 82- Lokanta, ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler ve benzeri işyerleri için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>105</sup>***

Lokanta, ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler ve benzeri işyerlerinde ortak hükümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

### ***Soru 83- Birinci sınıf lokantalar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>106</sup>***

1- Ustalık belgesine sahip en az iki aşçı bulunacaktır.

2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacaktır.

3- Girişte yeterli büyüklükte bir antre bulunacaktır.

4- Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

5- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

6- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir madde ile kaplanacaktır.

7- İçki ve yemek servisi için yeterli sayıda tekerlekli servis masası bulunacaktır.

8- Masalar üzerinde iyi cins örtü ve peçete bulunacaktır.

9- Tabaklar tek tip ve iyi cins porselen veya camdan; çatal, kaşık, bıçak ise iyi cins paslanmaz çelikten olacaktır. Masalar üzerinde kristal, seramik veya porselen tablalar olacaktır.

<sup>105</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>106</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

10- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makinelili veya peçeteli ayrı tuvaletler bulunacaktır. Ayrıca, çocuk temizliği yapılmak üzere çocuk odası ve çocuk tuvaleti bulunacaktır.

11- Mutfağın dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.

12- Garsonlar ve çalışanlar lokantanın belirlediği özel kıyafeti giyecektir.

13- Lokantanın müşteri kapasitesine uygun otoparkı bulunacaktır.

14- Mutfak, müşterilerin doğrudan doğruya görebileceği şekilde dizayn edilecektir.

15- Müşteri kapasitesine yeterli bankolu vestiyer bulunacaktır.

### **Soru 84- İkinci sınıf lokantalar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>107</sup>**

1- Ustalık belgesi bulunan en az bir aşçı bulunacaktır.

2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacaktır.

3- Mutfak, giriş ve salonun zemini seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplı olacaktır.

4- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulunacaktır.

5- Masalar üzerinde örtü ve peçete bulunacaktır.

6- Mutfak salondan ayrı bir yerde olacak ve mutfağın dışarıya açılan kapı ve pencerelerinde sineklik telleri bulunacaktır.

7- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

### **Soru 85- Üçüncü sınıf lokantalar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>108</sup>**

1- Ustalık belgesi bulunan en az bir aşçı bulunacaktır.

2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır.

3- Zemin, seramik, mermer veya mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplı olacaktır.

4- Havalandırma, en azından aspiratörle sağlanacaktır.

5- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

<sup>107</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>108</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

**Soru 86- Ayakta yemek yenilen yerler, kafeterya, yemeği pakette satan yerler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>109</sup>**

1- Yemek pişirme ve kapları temizleme yeri olmak üzere en az iki bölümden oluşacaktır.

2- Havalandırma en azından aspiratörle sağlanacaktır.

- Gezici satıcılık işkolu altında faaliyette bulunan sıhhi müesseselerin, sattıkları ürünleri muhafaza etmek için merkez depoları ve satış yapmak için özel ızgara kasalı araçları bulunacaktır.
- Gezici satış aracı için aranacak şartlar şunlardır:
- ✓ Et veya tavuğun pişirilmesini sağlamak üzere özel ızgara kasası bulunacaktır.
- ✓ Kasa paslanmaz çelikten imal edilmiş olacaktır.
- ✓ Araçta, yeterli büyüklükte buzdolabı ve jeneratör bulunacaktır.
- ✓ Standartlara uygun 200 litreden fazla hacimli çift tanklı gaz tesisatı bulunacaktır.
- ✓ Sıcak ve soğuk su tertibatı bulunacaktır.
- ✓ Aracın yemek hazırlama ve satış yeri hijyenik olacaktır.

**Soru 87- Kahvehane, kır kahvesi, oyun salonu, internet salonu, çay bahçesi, çay ocağı ve benzeri işyerleri için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>110</sup>**

Kahvehane, kır kahvesi, oyun salonu, internet salonu, çay bahçesi ve çay ocağı ve benzeri işyerlerinde ortak hükümlere ilave olarak, sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

**Soru 88- Birinci sınıf kahvehaneler, çay bahçesi, kır kahvesi, için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>111</sup>**

1- Sandalye ve masalar iyi cins malzemeden yapılmış olacaktır.

2- İki bölgesel veya yerel olmak üzere en az beş farklı günlük gazete bulunacaktır.

3- En az 100 farklı kitabın yer aldığı kütüphane kurulacaktır.

4- Masalar arasında, müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.

<sup>109</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>110</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>111</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

5- Girişte yeterli büyüklükte bir antre ve bankolu vestiyer bulunacaktır. Giriş ve salon dahil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

6- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

7- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik ve mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplanacaktır.

8- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makinesi veya peçeteli yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

9- Ocağın bulunduğu yer duvar veya cam ile salondan ayrı olacak, dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.

10- Garsonlar ve çalışanlar, işyeri tarafından belirlenen özel kıyafeti giyecektir.

### **Soru 89- İkinci sınıf kahvehaneler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>112</sup>**

1- Sandalye ve masalar iyi cins malzemeden yapılmış olacaktır.

2- Biri bölgesel veya yerel olmak üzere en az üç farklı günlük gazete bulunacaktır.

3- En az 50 farklı kitabın yer aldığı kütüphane kurulacaktır.

4- Masalar arasından müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.

5- Girişte yeterli büyüklükte bir antre bulunacaktır. Giriş ve salon dâhil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

6- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulunacaktır.

7- Giriş ve salonun zemini seramik ve mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert malzeme ile kaplı olacaktır.

8- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu ve sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

9- Ocağın bulunduğu yer duvar veya cam ile salondan ayrı olacak, dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.

10- Garsonlar ve çalışanlar, işyeri tarafından belirlenen özel kıyafeti giyecektir.

### **Soru 90- Üçüncü sınıf kahvehaneler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>113</sup>**

1- İyi cins malzemeden yapılmış sandalye ve masa bulunacaktır.

<sup>112</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>113</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.



- 2- Biri bölgesel veya yerel olmak üzere en az iki adet günlük gazete bulunacaktır.
- 3- En az 25 farklı kitabın yer aldığı kütüphane kurulacaktır.
- 4- Masalar arasında müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.
- 5- İşyerinin zemini en az mozaik ve benzeri sert madde ile kaplı olacaktır.
- 6- Aynalı ve sıvı sabunlu en az bir tuvalet bulunacaktır.
- 7- Ocağın bulunduğu yer cam ile salondan ayrı olacaktır.

### **Soru 91- Oyun yeri için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>114</sup>**

Bilgi ve maharet artırıcı, beden veya zekâ geliştirici nitelikteki oyunların oynandığı işyerlerinde ortak hükümlere ilave olarak aşağıdaki şartlar aranır:

- 1- Girişte yeterli büyüklükte bir antre ve vestiyer bulunacaktır. Giriş ve salon dâhil bütün duvarlar yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.
- 2- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 3- Giriş ve salonun zemini kolay temizlenebilir, dezenfekte edilebilir nitelikte olan mozaik, mermer, parke ve benzeri sert madde ile kaplı olacaktır.
- 4- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makinesi veya peçeteli yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.
- 5- Gürültü çıkaran oyunlar veya oyun aletleri ayrı bir bölümde bulundurulacaktır.
- 6- Otomatik veya yarı otomatik, mekanik veya elektronik oyun aletleri arasında yeterli mesafe bırakılacaktır.
- 7- Çocuklar ve ebeveynlerin oturabilmeleri için yeterli sayıda koltuk bulundurulacaktır.
- 8- Gürültünün yayılmasını engellemek üzere ses izolasyonu yapılacaktır.

**Soru 92– “Oyun merkezi” adı altında 3-10 yaş arası çocukların saatlik veya tam gün abone usulü bakıcılar gözetiminde herhangi bir ad ve unvan adı altında eğitim vermeksizin, oyun, eğlence ihtiyaçlarını karşılayan ve ailelerle birlikte değişik kutlama partilerini yapabilecekleri bir işyerinin faaliyet gösterip gösteremeyeceği; ve bu faaliyet konusunun, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte yer almadığından nasıl ruhsatlandırılacağını açıklar mısınız?<sup>115</sup>**

<sup>114</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>115</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19618 - 22/17/2008, Oyun merkezi, İstanbul Valiliğine.

Konuyla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığının Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 11/09/2008 tarih ve 7323 sayılı yazısıyla özetle; 3-10 yaş grubunda oyunun da eğitimin bir parçası olduğu dikkate alınarak bu yaş grubundaki çocukların sadece oyun ve eğlence ihtiyaçlarına yönelik bir merkezin açılmasının eğitimin amaç ve ilkeleri açısından uygun olmayacağı değerlendirildiği, ancak söz konusu oyun merkezinde oyun ve eğlenceye ilave olarak çeşitli ve yeteri kadar eğitsel uygulamalara yer verilmesi, bu merkezde çocuklarla ilgilenecek ilgililerin yeterliliklerinin bir standarda bağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu aşamada, bahse konu işyerinin oyunun yanı sıra eğitim amaçlı bir mekân olarak özellikleri tespit edilmeden, oyun mekânı veya farklı bir adla işyeri açma ve çalışma ruhsatına konu edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

### **Soru 93- Çay ocağı için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>116</sup>**

Çay ocaklarında, işyerlerinde aranacak ortak asgari niteliklerden (2), (3), (6) ve (7) numaralı şartlar aranır. Buna göre;

- İşyerinin havalandırma tertibatı bulunacak; ısıtma ve havalandırma soba, kalorifer veya klima sistemlerinden uygun olanı ile yapılacaktır.
- Tek ruhsatla açılan ve birden fazla faaliyet alanı bulunan işyerlerinde her faaliyet dalı için ilgili bölümlerde öngörülen şartlar ayrıca aranacaktır.
- Yiyecek ve içecek satılan, depolanan ve servisi yapılan işyerlerinde, yiyeceklerin hazırlandığı bölümlerin tabanları, duvarları ve yiyeceğin temas ettiği yüzeyler seramik, mermer, paslanmaz çelik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir; tavanlar buğulanmayı, küflenmeyi, pislik birikmesini önleyecek; kapılar, kolay temizlenebilir ve gerektiğinde dezenfekte edilebilir nitelikte olacaktır. Yiyecek hazırlama ve pişirme bölümünde oluşan buhar, koku, duman ve benzeri kirleticileri tahliye edecek baca sistemi kurulacaktır. Bardak ve tabaklar cam veya porselen; kaşık, çatal ve bıçak paslanmaz çelikten olacaktır.
- İtfaiye raporu alması gerekmeyen işyerlerinde çalışanların ve müşterilerin güvenliğini sağlamak amacıyla yangına karşı önlemler alınacaktır.

Bu işyerlerine masa ve sandalye konulamaz. Mekânı uygunsa tabure konulabilir.

Çay ocaklarında mutfağın uygun olarak düzenlenmesi şartıyla tost ve sandviç verilebilir.

### **Soru 94- Pastaneler kaç sınıfa ayrılır?**

Pastanelerde ortak hükümlere ilave olarak, sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.<sup>117</sup>

<sup>116</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>117</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

**Soru 95- Birinci sınıf pastaneler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>118</sup>**

- 1- Uсталık belgesi bulunan en az iki personel bulunacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacaktır.
- 3- Giriş ve salon dâhil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.
- 4- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 5- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olan sert madde ile kaplanacaktır.
- 6- Masalar üzerinde iyi cins örtü ve peçete bulunacaktır.
- 7- Kullanılan masalar üzerinde kristal, seramik veya porselen tablalar olacaktır.
- 8- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makinesi veya peçeteli ayrı tuvaletler bulunacak, çocuk temizliği yapılmak üzere çocuk odası ve çocuk tuvaleti bulunacaktır.
- 9- Mutfağın dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.
- 10- Garsonlar ve çalışanlar işyerinin belirlediği özel kıyafeti giyecektir.
- 11- Müşteri kapasitesine yeterli bankolu vestiyer bulunacaktır.

**Soru 96- İkinci sınıf pastaneler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>119</sup>**

- 1- Uсталık belgesine sahip en az bir personel bulunacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır. Bulaşık yıkamak için sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacaktır.
- 3- Zemin, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.
- 4- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulunacaktır.
- 5- Masalar üzerinde örtü ve peçete bulunacaktır.
- 6- Mutfak salondan ayrı bir yerde olacak ve mutfağın dışarıya açılan kapı ve pencerelerinde sineklik telleri bulunacaktır.
- 7- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

<sup>118</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1<sup>119</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

**Soru 97- Üçüncü sınıf pastaneler için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>120</sup>**

- 1- Ustalık belgesi bulunan en az bir personel bulunacaktır.
- 2- Mutfak; hazırlama, pişirme ve bulaşık yıkama yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır.
- 3- Zemin seramik, mermer veya mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.
- 4- Havalandırma en azından aspiratörle sağlanacaktır.
- 5- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

**Soru 98- Gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu ve benzeri eğlence yerlerinde aranan şartlar nelerdir?<sup>121</sup>**

Gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu ve benzeri eğlence yerlerinde ortak hükümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

**Soru 99- Birinci sınıf gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>122</sup>**

- 1- Mutfak bulunan gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonunda birinci sınıf lokanta mutfaklarında aranan şartlar aranır.
- 2- Giriş ve salon dâhil bütün duvarlar yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.
- 3- Isıtma, soğutma ve havalandırma kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 4- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplanacaktır.
- 5- Masalar üzerinde iyi cins örtü ve peçete bulunacaktır.
- 6- Kullanılan masalar üzerinde kristal, seramik veya porselen tablalar olacaktır.
- 7- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makinesi veya peçeteli ayrı tuvaletler bulunacaktır.

<sup>120</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>121</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>122</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

- 8- Mutfağın dışarıya açılan pencere ve kapılarında sineklik telleri bulunacaktır.
- 9- Garsonlar ve çalışanlar işyerinin belirlediği özel kıyafeti giyecektir.
- 10- Müşteri kapasitesine yeterli bankolu vestiyer bulunacaktır.
- 11- Girişte boy aynası bulunacaktır.
- 12- Sanatçıların hazırlık yapmaları için sahne ile irtibatlı sıcak su ve lavabolu soyunma odaları bulunacaktır.
- 13- Uygun bir yerde Amerikan bar bulunacaktır.
- 14- Orkestra yeri ve dans pisti bulunacaktır.
- 15- Gazinonun salondan ayrı bir yerinde hizmetliler için bir soyunma yeri bulunacaktır.

***Soru 100- İkinci sınıf gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>123</sup>***

- 1- Mutfak bulunan gazino, dans salonu, diskotek, pavyon, taverna, açık hava gazinosu, bar, kokteyl salonunda ikinci sınıf lokanta mutfaklarında aranan şartlar aranır.
- 2- Zemin, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.
- 3- Masalar üzerinde örtü ve peçete bulunacaktır.
- 4- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.
- 5- Girişte salonun büyüklüğüyle orantılı bir antre bulunacaktır.
- 6- Girişte vestiyer bulunacaktır.
- 7- Havalandırma klima ile yapılacaktır.
- 8- Sanatçıların soyunmaları, makyaj ve benzeri hazırlıkları için uygun bir yer bulunacaktır.
- 9- Orkestra yeri ve dans pisti bulunacaktır.
- 10- Gazinonun salondan ayrı bir yerinde hizmetliler için bir soyunma yeri bulunacaktır.

<sup>123</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

### **Soru 101- Tiyatro, sinema, düğün salonları, sirk, lunapark ve gösteri merkezlerinde aranan şartlar nelerdir?<sup>124</sup>**

Tiyatro, sinema, düğün salonları, sirk, lunapark ve gösteri merkezlerinde ortak hükümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

### **Soru 102- Birinci sınıf tiyatro, sinema ve gösteri merkezi için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>125</sup>**

1- İlk koltuk sırasının perdeye uzaklığı en az yedi metre, her bir koltuk genişliği en az 50 cm, koltukların arka arkaya olan mesafesi en az 90 cm, sahneye paralel olan yollar en az bir metre ve sahneye dik olan yollar en az 150 cm olacaktır.

2- Salon ve balkon için ayrı ayrı her 400 koltuk için iki bay ve iki bayan olmak üzere en az dört tuvalet bulunacak, tuvalet sayısı kadar lavabo bulunacaktır.

3- Bekleme salonunun ve balkonun tuvaletler ile doğrudan doğruya irtibatı yok ise, bu bölümde en az bir bayan ve bay tuvaleti bulunacaktır.

4- Salon, birinci, hususî ve balkon olarak üç bölüme ayrılacak ve bu bölümlerin her birinin en az 90 cm genişliğinde dışarıya doğru açılan en az iki giriş ve çıkış kapısı bulunacaktır.

5- Çıkış ve acil çıkış kapıları kırmızı uyarma ışık tertibatı ile belirlenecektir.

6- Şehir cereyanı kesildiğinde aydınlatma sağlamak üzere ve derhal devreye girebilecek yeter güçte jeneratör bulunacaktır.

7- Isıtma ve havalandırma merkezi sistem kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

8- Giriş holü;

8.1- Zemini mozaik, üst tarafı dahil en az yağlı boya olacaktır.

8.2- Giriş ve çıkış kapıları ayrı olacak ve sinemanın kapasitesine göre artırılacaktır.

9- Bekleme salonunda yeteri kadar oturulacak yer bulunacaktır.

10- Salonda bir büfe bulunacaktır.

11- Salon ve balkon;

11.1- Duvarlar ses geçirmez ve akustiği sağlayacak, giriş ve çıkışlar ise ses ve ışık geçirilmeyecek şekilde olacaktır.

11.2- Koltuklar ortopedik, deri veya kumaştan iyi cins malzeme ile kaplı olacak ve ayrıca kol dayama yerleri bulunacaktır.

11.3- Loka mevcut ise bu kısımlar salon ve balkon niteliklerine uygun olacak ve ayrıca askılığı bulunacaktır.

<sup>124</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>125</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

### **Soru 103- İkinci sınıf tiyatro, sinema ve gösteri merkezi için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>126</sup>**

1- Sahne, sinemaskop filmler gösterilmesine uygun şekilde ve büyüklükte yapılmış olacaktır.

2- Makine dairesi;

2.1- Projesine uygun tamamen kagir olacak, makinistin herhangi bir tehlike anında burayı terk etmesi için ikinci bir kapısı bulunacaktır.

2.2- Herhangi bir yangın halinde alevlerin tehlikesini azaltmak için makine dairesinin kapı ve pencerelerinin dış tarafından 50 cm genişliğinde sağlı sollu saçtan bir markiz bulunacaktır.

2.3- Makine dairesindeki baca ve pencereler bu bölümün havalandırmasına yeterli nitelikte olacaktır.

3- Giriş ve salonun zemini ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplanacaktır.

4- Bay ve bayanlara ait sıcak suyu akan aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu, kurutma makinesi veya peçeteli yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

### **Soru 104- Açık hava sineması için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>127</sup>**

1- Etrafının duvarla ya da başka malzeme ile çevrilmesi halinde, buralarda göz estetiğini bozmayacak malzeme kullanılacaktır.

2- Sahne, kapalı sinemalardaki esaslara uygun olacaktır.

3- Sahne, bahçenin her tarafından gözükecek şekilde düzenlenecektir.

4- Bay ve bayanlara ait ayrı ayrı, aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

5- Büfe ve çay ocağı bulunacaktır.

6- Yedek jeneratör bulunacaktır.

### **Soru 105-Düğün salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>128</sup>**

1- Giriş ve çıkış kapıları ayrı ayrı olmak üzere en az ikişer adet olacaktır.

2- Yangın çıkış kapısı dışa açılır ve çift kanatlı olacaktır.

3- Salondan ayrı uygun bir yerde bay ve bayanlara ait ayrı ayrı, aynalı, lavabolu, sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

<sup>126</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>127</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>128</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

- 4- Girişte bankolu vestiyer ve boy aynası olacaktır.
- 5- Isıtma kalorifer veya klima sistemiyle olacaktır.
- 6- Havalandırma klima ile yapılacaktır.
- 7- Salonda orkestra yeri ile oyun pisti olacaktır.
- 8- Çalışanlar, sanatçılar ve gelin ile damat için soyunup giyinmeye elverişli ayrı ayrı odalar bulunacaktır.
- 9- Servis odası bulunacaktır.
- 10- Salonun dışında işçilerin soyunma dolapları bulunacaktır.
- 11- Zeminler kolay temizlenebilir özellikte olacaktır.
- 12- Mutfak, salondan ayrı bir yerde olacak ve mutfağın dışarıya açılan kapı ve pencerelerinde sineklik telleri bulunacaktır.

### **Soru 106- Sirkler ve lunaparklar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>129</sup>**

- 1- Sirk ve lunaparkta bulunan oyun ve eğlence makinelerinin kontrol ve bakımından sorumlu olmak üzere, teknik bilgi ve yeterliğe sahip en az bir mühendis ve bir teknisyen bulunacaktır.
- 2- Hareket eden makine ve oyun araçlarında emniyet kemeri bulundurulacaktır.
- 3- Can ve mal emniyeti için gerekli tedbirler alınacaktır.
- 4- Elektrik kesilmesinde otomatik devreye girecek yeterli kapasiteye sahip jeneratör bulunacaktır.
- 5- Bay ve bayanlar için ayrı, sıvı sabunlu, yeter sayıda tuvalet ve aynalı lavabo bulunacaktır.
- 6- Zemin toz kaldırmayacak uygun malzeme ile kaplanacaktır.
- 7- Bilgi ve zekâ geliştirici, yetenek ve maharete dayanan oyunlar dışında kumar ve benzeri şans oyunları oynatılmayacaktır.
- 8- Sirklerde oturma yerleri uygun nitelikte olacaktır.
- 9- Sirk ve lunaparklarda bulunan işyeri niteliğindeki yerler benzer işyerlerinde aranacak şartları taşıyacaktır.

### **Soru 107- Otel ve pansiyonlar için aranacak şartlar nelerdir?<sup>130</sup>**

Otel ve pansiyonlar için ortak hükümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

<sup>129</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>130</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.



### **Soru 108- Birinci sınıf otel için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>131</sup>**

- 1- Isıtma, soğutma ve havalandırma, odalar dâhil kalorifer veya klima ile yapılacaktır.
- 2- Bütün odalarda sürekli sıcak su bulunacaktır.
- 3- Zemin ahşap parke, seramik veya mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir madde ile kaplanacaktır.
- 4- Giriş ve salonlarda duvarlar alçı sıva, mermer veya lambri olacaktır.
- 5- Işıklandırma abajur, kristal, avize, aplik veya gizli ışık tertibatı ile yapılacaktır.
- 6- Bankolu bir müracaat yeri, telefon santrali ve vestiyer bulunacaktır.
- 7- Vestiyer duvarları lambri veya benzeri malzeme ile kaplı olacaktır.
- 8- Otel santraline bağlı olmayan kabinli bir telefon bulunacaktır.
- 9- Bekleme salonlarındaki koltuk, sehpa ve benzeri eşya iyi cins malzemeden yapılmış olacaktır.
- 10- Bekleme salonunda ve odalarda uydu yayını yapan televizyon sistemi bulunacaktır.
- 11- Dinlenme salonları;
- 11.1- Biri zemin katında olmak üzere en az iki salonu bulunacaktır.
- 11.2- Işıklandırma kristal avize, aplik veya gizli ışık tertibatı ile sağlanacaktır.
- 11.3- Mobilya iyi cins malzemeden olacaktır.
- 11.4- Pencereerde iyi cins kumaş ve tül perdeler olacaktır.
- 11.5- Salonlardan birinde orkestra yeri televizyon ve bar bulunacaktır.
- 11.6- Masa ve sehpalarda cam, porselen veya seramik tablalar olacaktır.
- 12- Otel, zemin hariç üç kattan fazla ise asansör bulunacaktır.
- 13- Katlarda servis odaları bulunacaktır.
- 14- Katlarda her 20 odaya en az 1 adet olmak üzere, bay ve bayanlara ait aynalı, fanyanlı, lavabolu, sıvı sabunlu ayrı alaturka tuvaletler bulunacaktır.
- 15- Odalar;
- 15.1- Banyolu ve tuvaletli olacaktır.
- 15.2- Odaların % 20'si daire şeklinde olacaktır.
- 15.3- Işıklandırma gözü yormayacak şekilde olacak, abajurlu okuma lambası, santral ile bağlantılı telefon bulunacaktır.
- 15.4- Tercihen gömme gardırop, şifoniyer, bavul masası, tuvalet, boy aynası, koltuk ve sehpa bulunacaktır.
- 15.5- Yatak ortopedik, yatak takımları iyi cins keten veya benzeri, yorganlar yarım

<sup>131</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

kuş tüyü, yastıklar biri kuş tüyü olmak üzere iki adet olacak ve iyi cins battaniyeler bulunacaktır

**15.6-** Süit odalar; yatak, oturma odası, banyo olmak üzere en az üç kısım olacaktır.

**15.7-** Oturma odasında yeteri kadar koltuk ve sehpalardan başka, bir çalışma masası, masa lambası, bir radyo ve televizyon bulunacaktır.

**16-** Banyolar;

**16.1-** Küvet gömme olacaktır.

**16.2-** Alafranga tuvaletli, aynalı, fayanslı, lavabolu, havalandırma tesisatlı olacaktır.

**16.3-** Duşlu odalarda havalandırma, merkezi sistem veya klima ile sağlanacaktır.

**17-** Tuvaletlerin zemin ve duvarları kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olan birinci kalite mermer, seramik ve benzeri malzemedir olacaktır.

**18-** Birinci sınıf lokanta niteliğinde lokantası ve mutfağı bulunacaktır.

**19-** Birinci sınıf niteliğinde bay ve bayan berber salonu, manikürcü, sağlık ve fen koşullarına uygun çamaşırhanesi ve ütü yeri bulunacaktır.

**20-** Malzemelerin girmesi için ayrı bir servis kapısı, otoparkı olacaktır.

**21-** En az 150 cm genişliğinde yangın merdiveni bulunacaktır.

### **Soru 109- İkinci sınıf otel için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>132</sup>**

**1-** Isıtma odalar dahil kalorifer veya klima ile yapılacaktır.

**2-** Bütün odalarda sürekli sıcak su bulunacaktır.

**3-** Zemin ahşap parke, seramik veya mermer gibi malzeme ile kaplanacaktır.

**4-** Giriş ve salonlarda duvarlar alçı sıva veya lambri olacaktır.

**5-** Bankolu bir müracaat yeri, telefon santral ve vestiyer bulunacaktır.

**6-** Vestiyer duvarları lambri veya benzeri malzeme ile kaplı olacaktır.

**7-** Dinlenme salonu,

**7.1-** En az bir dinlenme salonu bulunacaktır.

**7.2-** Mobilya iyi cins malzemedir olacaktır.

**7.3-** Pencerelerde iyi cins kumaş ve tül perdeler olacaktır.

**7.4-** Salonda orkestra yeri ve uydu yayını alan televizyon bulunacaktır.

**7.5-** Masa ve sehpalarda cam, porselen veya seramik tablalar olacaktır.

**7.6-** Dinlenme salonlarındaki koltuk, sehpa ve benzeri eşya iyi cins malzemedir yapılmış olacaktır.

<sup>132</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

7.7- Klimalı soğutma sistemi olacaktır.

8- Odalar;

8.1- En az yarısı banyolu ve tuvaletli olacaktır.

8.2- En az % 10'u daire olacaktır.

8.3- Işıklandırma gözü yormayacak şekilde olacak, santrale bağlı telefon olacaktır.

8.4- Gardırop, şifoniyer, ayna, koltuk ve sehpa bulunacaktır.

8.5-Yatak ortopedik, yatak takımları iyi cins olacaktır.

8.6- Oturma odasında yeteri kadar koltuk ve sehpalardan başka, bir çalışma masası, masa lambası, bir radyo ve televizyon olacaktır.

8.7- Dairelerde, yatak odası, banyo ve tuvalet olacaktır.

9- Katlarda yeteri kadar banyo ve tuvalet bulunacaktır.

10- Tuvalet ve banyolar kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir malzeme ile kaplı olacaktır.

11- Yemek verilmesi halinde, ikinci sınıf lokanta niteliğinde lokantası ve mutfağı bulunacaktır.

12- Odalarda yatak sayısı her beş metrekareye bir olmak üzere en fazla iki adet olacaktır.

13- Tuvaleti olmayan odalarda aynalı lavabo bulunacaktır.

14- En az 150 cm genişliğinde yangın merdiveni bulunacaktır.

### **Soru 110- Üçüncü sınıf otel ve pansiyon için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>133</sup>**

1- Isıtma odalar dahil kalorifer veya soba ile yapılacaktır.

2- Zemin en az mozaik gibi malzeme ile kaplanacaktır.

3- Giriş ve salonlarda duvarlar alçı sıva, plastik veya yağlı boya ile kaplı olacaktır.

4- Müracaat yeri ve vestiyer bulunacaktır.

5- Dinlenme salonunda yeterli sayıda masa, sandalye ve televizyon bulunacaktır.

6- Dinlenme salonlarındaki koltuk, sehpa ve benzeri eşya iyi cins malzemeden yapılmış olacaktır.

7- Odalarda;

7.1- En az % 20'si banyolu ve tuvaletli olacaktır.

7.2- Gardırop, ayna, sandalye ve sehpa bulunacaktır.

7.3- Yatak ortopedik, yatak takımları iyi cins olacaktır.

8- Katlarda her 10 yatağa bir banyo ve tuvalet bulunacaktır.

<sup>133</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

9- Tuvalet ve banyolar kolay yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir nitelikte olacaktır.

10- Yemek verilmesi halinde üçüncü sınıf lokanta niteliğinde lokantası ve mutfağı bulunacaktır.

11- Odalarda yatak sayısı her beş metrekareye bir olmak üzere en fazla üç adet olacaktır.

### **Soru 111- Hamam ve saunalar için aranacak şartlar nelerdir?<sup>134</sup>**

Hamam ve saunalar için ortak hükümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

### **Soru 112- Hamamlar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>135</sup>**

1- Hamam soyunma, yıkanma ve dinlenme yeri olmak üzere üç bölümden oluşacaktır.

2- Çalışanların saç, sakal ve tırnakları kesilmiş ve temizlenmiş olacak, hastalıklarının bulunmadığına ilişkin sağlık raporu bulunacaktır. Bu raporlar altı ayda bir yenilenecektir.

3- Müşteriler için kullanılan havlu ve benzeri takımlar ayrı olacak ve her kullanımdan sonra yıkanacak ve dezenfekte edilecektir.

4- Kese, lif, sünger gibi müşteri temizliğinde kullanılacak malzemeler sıhhi şartları haiz olacak ve her kullanımdan sonra usulünce temizlenecektir.

### **Soru 113- Saunalar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>136</sup>**

1- En az beş adet soyunma kabini bulunacaktır. Yıkanma yerlerinden başka en az iki adet soğuk ve sıcak duş yeri bulunacaktır.

2- Sauna odası en az 9 m<sup>3</sup> olacaktır. Sauna odasının etrafı fırınlanmış gürgen ağacı ile kaplı olacak ve kademeli oturma yerleri bulunacaktır.

3- Sağlık ve hijyen yönünden saunaya girmesinde sakınca bulunan kişilere yönelik uyarıcı levhalar konulacaktır.

4- İç sıcaklığı gösteren termometreler bulundurulacaktır.

Hamam ve saunalar yetkili idareler tarafından özelliklerine ve sunduğu hizmet durumuna göre birinci sınıf, ikinci sınıf ve üçüncü sınıf olarak sınıflandırılabilir.

<sup>134</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>135</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>136</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

**Soru 114- Berber ve kuaförler için aranan şartlar nelerdir?<sup>137</sup>**

Berber ve kuaförler için ortak hükümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

**Soru 115- Birinci sınıf berber ve kuaför salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>138</sup>**

- 1- Çalışanlar ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacaktır.
- 2- Çalışma masaları tek tip, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir mermer veya camdan olacaktır.
- 3- İşyeri, bekleme salonu ile çalışma bölümlerinden oluşacak, vestiyer ve yeteri kadar misafir koltuğu bulunacaktır.
- 4- Salonun zemini seramik, mermer veya ahşap parke gibi kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir madde ile kaplı olacaktır.
- 5- Isıtma, soğutma ve havalandırma klima veya kaloriferle olacaktır.
- 6- Zemin ve duvarları seramik, mermer ve benzeri maddelerle kaplı en az bir adet lavabo tuvalet bulunacaktır.
- 7- Çalışanlar işyerince belirlenen elbiseyi giyecektir.
- 8- Kullanılan tıraş malzemelerinden metal ve plastik olanlarının temizleneceği sterilizatör ve otoklav bulunacaktır.
- 9- Her bir müşteri için ayrı ayrı, yıkanmış havlu ve örtü kullanılacaktır.
- 10- Şehir şebekesine bağlı sıcak ve soğuk su bulunacaktır.
- 11- Müşterilerin randevuyla kabul edilebileceği sistem kurulacaktır.
- 12- Pencereler dışarıdan içerinin görünmesini engelleyecek şekilde dizayn edilecektir.

**Soru 116- İkinci sınıf kuaför ve berber salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>139</sup>**

- 1- Çalışanlar ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacaktır.
- 2- Çalışma masaları tek tip, kolay temizlenebilir ve dezenfekte edilebilir mermer veya camdan olacaktır.
- 3- Çalışma masalarının bulunduğu duvar kısmı 1,5 metre yüksekliğe kadar fayans veya mermer kaplı olacaktır.

<sup>137</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>138</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>139</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

- 4- Salonun zemini seramik, mermer veya mozaik gibi temizlenebilir, yıkanabilir madde ile kaplı olacaktır.
- 5- Havalandırma aspiratörle yapılacaktır. Isıtma yeterli seviyede olacaktır.
- 6- Çalışanlar işyerince belirlenen elbiseyi giyecektir.
- 7- Her bir müşteri için ayrı ayrı yıkanmış havlu ve örtü kullanılacaktır.
- 8- Şehir şebekesine bağlı sıcak ve soğuk su bulunacaktır.
- 9- Pencereleler dışarıdan içeriinin görünmesini engelleyecek şekilde dizayn edilecektir.

**Soru 117- Üçüncü sınıf kuaför ve berber salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>140</sup>**

- 1- Çalışanlar ustalık ve kalfalık belgesine veya çıraklık sözleşmesine sahip olacaktır.
- 2- Çalışanlar işyerince belirlenen elbiseyi giyecektir.
- 3- Şehir şebekesine bağlı akar sıcak ve soğuk su tesisatı bulunacak veya musluklu yeterli deposu bulunacaktır.
- 4- Pencereleler dışarıdan içeriinin görünmesini engelleyecek şekilde dizayn edilecektir.
- 5- Zemini su geçirmez madde ile kaplı olacak ve ızgaralı sifon bulunacaktır.
- 6- Duvarlar su geçirmez madde veya yağlı boya olacaktır.
- 7- Çalışma masaları mermer veya su geçirmez bir madde ile kaplı olacaktır
- 8- Isıtma yeterli seviyede olacaktır.
- 9- Askılık bulunacaktır.

**Soru 118- Taksi durağı ve yazıhanesi, kapalı ve açık otoparklar ve oto galerileri için aranacak şartlar nelerdir?<sup>141</sup>**

Taksi durağı ve yazıhanesi, kapalı ve açık otoparklar ve oto galerilerinde ortak hü-kümlere ilave olarak sınıflarına ve türlerine göre özel şartlar aranır.

**Soru 119- Taksi durağı için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>142</sup>**

- 1- En az sekiz araba park edebilecek alana sahip olacaktır.

<sup>140</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>141</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>142</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

- 2- İşletme yazıhanesinde bir ecza dolabı bulunacaktır.
- 3- Park alanın tabanı beton, asfalt gibi etrafın kirlenmesine neden olmayacak bir madde ile kaplanacak ve birikinti sular toplama rögarlarına verilecektir.
- 4- Yollar üzerinde bulunan duraklar trafiğe mani olmayacak şekilde tespit edilecektir.
- 5- Telefon ve telsiz sistemi bulunacaktır.
- 6- Taksi duraklarında şoförlerin isimleri ve fotoğrafları görünür şekilde asılacaktır.
- 7- Taksilerde şoförle ilgili kimlik bilgileri müşterinin görebileceği şekilde asılacaktır.
- 8- Çalışanlar, işyerinin belirlediği kıyafeti giyecektir.

### **Soru 120- Kapalı otoparklar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>143</sup>**

- 1- Kullanış amacına uygun yapı kullanma izni belgesi olacaktır.
- 2- Araç girişi ve çıkışları trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenecektir.
- 3- Otoparkta park eden araçların her türlü hasara karşı zorunlu sigortaları yaptırılmış olacaktır.
- 4- Yıkama yağlama dışında başka bir faaliyet gösterilmeyecektir.
- 5- Su ve diğer atıklar kanallara veya fosseptik çukurlarına akıtılacaktır.
- 6- Araçların park edeceği alanlar eni en az dört metre olacak şekilde işaretlerle ayrılacaktır.
- 7- Park için giren araç sahiplerine aracın plakası, cinsi ve park saatini gösteren belge verilecektir.
- 8- Park yerinin zemini beton veya mozaik olacaktır.
- 9- Park yerinin havalandırılması ve aydınlatılması için gerekli tesisat kurulacaktır.
- 10- Sıvılaştırılmış petrol gazı ve sıkıştırılmış doğalgaz kullanan araçların kapalı otoparka kabul edilmesi yasaktır.

### **Soru 121- Açık otoparklar için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>144</sup>**

- 1- Açık otopark olarak kullanılan yerin mülkiyet sahibinden tapu tescil belgesine göre muvafakat alınacaktır.
- 2- Açık otoparkta yapılacak kontrol kulübesi prefabrikte veya kolay taşınabilir bir malzemenin kullanılacağı olup, en az 9 m<sup>3</sup> hacme sahip olacaktır.
- 3- İşyeri kapı numarası alınmış olacaktır.

<sup>143</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>144</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

4- Araç giriş ve çıkışları trafiği aksatmayacak şekilde düzenlenecek, trafik açısından uygun olacaktır.

5- Açık otoparkın park alanlarının zemini beton veya asfalt olacaktır.

6- Otoparkta park eden araçların her türlü hasara karşı zorunlu sigortaları yaptırılmış olacaktır.

7- Kat irtifakı veya kat mülkiyetini haiz ya da inşaaata başlama izni alınan yerlerde açık otopark açılmaz.

8- Plan değişikliği veya mülkiyet değişikliği nedeniyle oluşacak durumlarda yeni malikin veya maliklerin muvafakati olmadan işletmeye devam edilemez.

İçişleri Bakanlığına intikal eden şikâyetler ile basında yer alan bilgilerden, yetkisiz kişilerce şehir merkezlerinde cadde ve sokaklar ile meydanlarda gelişigüzel otopark park yerleri oluşturulduğu, araçlarını park eden şahıslardan zorla ücret alındığı, ücret ödemek istemeyen vatandaşların araçlarına zarar verildiği ve tehdit edildiği tespiti üzerine Bakanlıkça bir Genelge yayımlanmıştır.<sup>145</sup>

Buna göre, otoparkların yapılması, işletilmesi, işlettirilmesi ve bu konuda ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonun sağlanmasında kamu gücünün yerinde, zamanında ve etkili bir biçimde kullanılması göz önünde bulundurulmak suretiyle aşağıda belirtilen esas ve usullere göre hareket edilmesi uygun bulunmuştur.

1- Mevcut taşıt sayısı ve otopark alanları da dikkate alınarak, şehirlerde ihtiyaç duyulan miktarda yeni otopark yeri yetkili belediyeler tarafından tespit edilerek hizmete sokulacaktır.

2- Otopark yeri olarak tespit edilen yerlerin doğrudan belediyeler tarafından işletilmesi veya yetki verilen gerçek ve tüzel kişilerce işlettirilmesi sağlanacaktır. Yetkisiz kişi veya kuruluşların cadde, sokak, meydan ve yol kenarlarında mevzuata aykırı şekilde otopark işletmeciliği yapmasına izin verilmeyecektir.

3- Mevzuata aykırı ve ruhsatsız olarak açılan otoparklar kapatılacak ve buraları işleten veya işlettirenler hakkında adli ve idari işlemlerin yapılması konusunda, güvenlik güçleri ve belediyeler arasındaki koordinasyon valiler tarafından sağlanacaktır.

4- Bakanlığımız denetim elemanları tarafından yapılacak denetimlerde, otopark hizmetlerinin mevzuata ve genelgede öngörülen esas ve usullere uygun olarak yerine getirilip getirilmediği hususu kontrol edilecektir.

<sup>145</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 14274, 01/06/2009, Otoparklar, (GENELGE 2009/49).



## Soru 122- Oto galerileri için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>146</sup>

1- Oto galerilerinin kapalı kısmında sıvılaştırılmış petrol gazı ve sıkıştırılmış doğal gaz kullanan araç bulundurulamaz.

2- Oto galerileri malî sorumluluk sigortası yaptırmak zorundadır.

Ayrıca bu hususla ilgili olarak İçişleri Bakanlığının 19.11.2008 tarihli ve 2008/71 sayılı Genelgesi söz konusudur.

“Ülkemizde meydana gelen ekonomik ve sosyal gelişmelere bağlı olarak, motorlu araç sayılarında büyük artışlar olmuştur. Bunun sonucunda, büyük illerimiz başta olmak üzere bütün kentlerimizde, ikinci el oto alım satımı yaygınlaşmıştır. İnsanların ikametlerine ayrılan binaların giriş katları, ikinci el oto alım satımı yapan işyeri sahipleri tarafından kiralanmaktadır. Satışa sunulan araçlar, apartman girişlerinde, yol kenarlarında, kaldırımlarda ve zaman zaman da yol ve caddelerde sergilenmektedir. Birçoğu LPG’li olan bu araçlar, özellikle geceleri apartmanların giriş katlarındaki dükkânlarda bırakılmak suretiyle, bina sakinleri bakımından büyük risk oluşmasına sebep olunmakta, binada ve çevrede bulunan halkın can ve mal güvenliğini tehdit etmekte, insanların kaldırımlarda rahatça yürümelerini ve trafiğin sağlıklı akışını da etkilemektedir.” Şeklindeki temel bir gerekçe ile Genelge çıkarılmıştır.<sup>147</sup>

Buna göre, kentlerin sağlıklı ve daha kolay yaşanılabilir hale getirilmesi, hizmetlere ulaşımın kolaylaştırılması ve kalitesinin artırılması bakımından, ortak özellikler taşıyan işyerlerinin ihtisas dallarına göre kentlerin belli yerlerinde toplanması büyük önem taşımaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu işyerlerinin belli alanlarda toplanması bakımından, bu tür düzenlemelerin yapılmasını belediyelere zorunlu görev olarak vermektedir. Yeni yürürlüğe giren 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun ile belediyelere ek mali kaynaklar sağlanmış ve işyerlerinin belli alanlarda toplanması gibi faaliyetlere daha rahat kaynak tahsisi mümkün hale getirilmiştir.

Bu sebeple, ikinci el oto galerilerinin yerleşim alanı dışına taşınması hususunda aşağıdaki tedbirlerin alınması uygun bulunmuştur.

1. Öncelikle büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu yüz binden fazla olan ilçe belediyeleri, ikinci el oto galerilerini 2009 yılı Mayıs ayının sonuna kadar yerleşim alanları dışında belirlenecek mekânlara taşıyacaklardır.

2. Çalışmalara başlamayan illerimiz başta olmak üzere, çalışmalarını devam eden illerde valiler genelge emirlerini titizlikle takip ederek faaliyet sonuçlarını genelgenin yayımı tarihinden itibaren üçer aylık dönemler itibarıyla Bakanlığa bildireceklerdir.

<sup>146</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>147</sup> Bu hususta 14/01/2005 tarih ve 2005/5 sayılı Genelge ile 31/05/2007 tarih ve 2007/54 sayılı Genelgeler de çıkarılmıştır. Bu Genelgeler 2008/71 sayılı Genelge ile yürürlükten kaldırılmıştır.

3. İkinci el oto galerileri için tahsis edilen yerlerde, araç alım-satım ve devirlerinin hızlı bir şekilde yapılması ve işlemlerin sonuçlandırılması bakımından; vergi ve harçların ödenmesi ile araç tescilinin buralarda yapılmasına imkân veren idari büroların açılması valiler tarafından sağlanacaktır.

4. İnsanların kullanımına ayrılan kaldırımların, ikinci el oto galerilerinde satışa sunulan araçlar yoluyla işgali önlenecek ve aykırı davranan işyerleri hakkında kapatma da dâhil olmak üzere her türlü yasal işlem yapılacaktır.

5. Bundan böyle, can ve mal emniyetini tehdit edecek şekilde apartman ve bina girişlerinde yeni oto galerisi açılmasına izin verilmeyecek ve ruhsatsız açılan işyerleri derhal kapatılacaktır.

6. Genelgenin uygulanmasına ilişkin koordinasyon bizzat valiler tarafından sağlanacak ve uygulamada ihmali görülen kamu görevlileri hakkında gerekli yasal işlem yapılacaktır. Ayrıca, denetimlerde genelge emirlerine uyulup uyulmadığı, İçişleri Bakanlığı denetim elemanları tarafından incelenip gereğinin yapılması temin edilecektir.

Genelge gereğince ikinci el oto galerilerinin yerleşim alanı dışında belirlenecek alanlara taşınmasının gerektiği, ancak apartman ve bina girişleri dışında mesken olarak kullanılmayan ve ticarethane olarak kullanılan yerlerde toplu otokent pazarlama satış yeri olmasına rağmen ikinci el oto satışı izni verilip verilemeyeceği ve bu gibi yerlerin kapatılıp kapatılmayacağı hakkında bir soruya İçişleri Bakanlığınca olumsuz cevap verilmiştir.<sup>148</sup>

***Soru 123- Avcılık veya yetiştiricilik yoluyla elde edilen su ürünlerini depolayan ve işlemeye tabi tutarak doğrudan ihracata veya iç piyasaya arz eden gemilerle ilgili işyeri açma ve çalışma ruhsatı nasıl alınır, yetkili idare hangisidir?<sup>149</sup>***

Sihhi ve gayri sihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, 10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Mezkur Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz.” hükmü bulunmaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin 32 nci maddesinde “Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarının umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak kullanılmasının istenmesi halinde, deniz araçları için bağlı olduğu veya bulunduğu liman başkanlığının, diğerleri için ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü alınır.” hükmü yer almaktadır.

<sup>148</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 421- 06/01/2010, İkinci el oto galerileri, İzmir Valiliğine.

<sup>149</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 21171-12/08/2009, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; avcılık veya yetiştiricilik faaliyeti gösteren gemilerde faaliyet gösteren işyerlerinin limanlarının bulunduğu yetkili mahalli idare tarafından ruhsatlandırılması gereklidir.

***Soru 124- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında gayrisihhî müessese tanımına uyan hayvancılık işletmelerine işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi aşamasında hangi belgeler talep edilir? Mevcut hayvan varlığına göre gayrisihhî müessese kapsamına girmeyen hayvancılık işletmeleri için izlenecek usul nedir?<sup>150</sup>***

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik, sıhhi ve gayrisihhî işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasında ve denetlenmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemiştir.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinde işyerlerinde aranacak genel şartlar, EK-1 listesinde sıhhi müesseseler için sınıflarına ve özelliklerine göre aranacak nitelikler, EK-2 listesinde gayrisihhî müesseselerde aranacak nitelikler, 22 nci maddesinde yer seçimi ve tesis kurma izni ile ruhsat için gerekli belgeler açıklanmıştır. Ayrıca Örnek-1 ve Örnek-2 başvuru/beyan formunda da başvuru esnasında istenilen belgeler açıklanmıştır.

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2007/369 sayılı kararıyla İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının yürürlüğü, bu yetkinin Sağlık Bakanlığı tarafından kullanılması lazım geldiği gerekçesiyle durdurulmuş olup, gayrisihhî müesseselerin sınıf tespiti Sağlık Bakanlığınca yapılmaktadır.

Bunların dışında mevcut hayvan varlığına göre gayrisihhî müessese kapsamına girmeyen hayvancılık işletmeleri ile ilgili olarak da; aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki “Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.” hükmü gereğince işlem yapılmaktadır.

<sup>150</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 7870 - 27/03/2009, Hayvancılık İşletmeleri, Tarım ve Köyşleri Bakanlığına (Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü). İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.



## V. İNTERNET SALONU



### **Soru 125- İnternet salonu için aranacak nitelikler nelerdir?<sup>151</sup>**

1- Sandalye ve masalar iyi cins malzemedden yapılmış üzeri kumaş veya deri ile kaplı bulunacaktır.

2- Masalar arasında müşteri ve servis yapanların rahat geçebileceği kadar boşluk bırakılacaktır.

3- Girişte yeterli büyüklükte bir antre bulunacaktır. Giriş ve salon dâhil bütün duvarları yağlı boya veya benzeri maddeler ile boyanmış veya kaplanmış olacaktır.

4- Isıtma, soğutma ve havalandırma için yeterli tesisat bulunacaktır.

5- Giriş ve salonun zemini mozaik, mermer gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir sert madde ile kaplı olacaktır.

6- Bay ve bayanlara ait aynalı, lavabolu ve sıvı sabunlu yeteri kadar tuvalet bulunacaktır.

7- İşyerinde yiyecek ve içecek verilmesi halinde üçüncü sınıf lokantaların tabi olduğu şartlar aranır.

8- İşyerinde mekanik ve elektronik oyun alet ve makineleri bulunamaz.

9- İşyerlerinde sürekli güncellenen filtre programı kullanılması zorunludur.

10- İnternet salonlarında her türlü televizyon yayını yasaktır.

### **Soru 126- İnternet salonu olarak faaliyet gösteren işyerinde play station oyun aleti bulunabilir mi? Belediyesince verilen işyeri açma ve izin belgesinde onsekiz yaşından küçüklerin giremeyeceğine dair ibare konularak internet salonlarında elektronik, mekanik oyun alet ve makinelerinin bulundurulması mümkün müdür? İnternet salonu ruhsatlı işyerlerine canlı müzik izni verilebilir mi?<sup>152</sup>**

Bilindiği gibi 19/03/2007 tarihinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte yapılan değişiklik ile internet salonlarında mekanik ve elektronik oyun alet ve makinelerinin bulundurulması yasaklanmıştır. 01/11/2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, internet salonlarında elektronik ve mekanik oyun alet ve makinelerinin bulunamayacağı, (a) ve (b) bentlerinde ise bu salonlara 12 yaşından küçüklerin ancak yanlarında veli veya vasileriyle girebileceği, 15 yaşından küçüklerin ise yanlarında veli veya vasileri olmadan saat 20.00'den sonra internet salonlarına alınmayacağı hüküm altına alınmıştır.

<sup>151</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

<sup>152</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 31573-17/12/2008, İşyeri Açma İzin Belgesi.

Ayrıca, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 38 inci maddesinin birinci fıkrasında “Lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verilir.” hükmü yer almakta olup, bu hükümde canlı müzik izni verilecek işyerleri için öngörülen kıstaslar madde metninde belirtilmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümlerine göre internet salonlarında hiçbir şekilde elektronik ve mekanik oyun alet ve makineleri bulundurulamaz. Onsiki yaşından küçükler yanlarında veli veya vasileriyle girebilir, internet salonlarına canlı müzik izni verilmesi mümkün değildir.

***Soru 127- Oyun yerleri işletmelerinde playstation, nintendo ve x-box vb. oyunların oynandığı, ancak bu oyunların internet bağlantısı olan bilgisayarlarda oynanabildiği, internet bağlantısının sadece oyunların desteklenmesi amacıyla kullanıldığı, internet bağlantısı bulunduğu gerekçesiyle işyeri ruhsatları iptal edilebilir mi?<sup>153</sup>***

01/11/2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmeliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (I) bendinde ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcıları, “İnternet salonu ve benzeri umuma açık yerlerde belirli bir ücret karşılığı internet toplu kullanım sağlayıcılığı hizmeti veren veya bununla beraber bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki oyunların oynatılmasına imkân sağlayan gerçek ve tüzel kişiler” şeklinde tarif edilmiştir.

İnternet salonu ve benzeri umuma açık yer olarak sayılan yerlerin, faaliyet konusu oyun yerleri olmasına rağmen, bilgisayarlarında internete bağlanarak bilgi, beceri veya zekâ geliştirici nitelikte oyun oynatması halinde İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinde “Halen faaliyet icra eden ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılar, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde alınması gereken izin belgesini temin etmekle yükümlüdürler.” hükmü gereğince işyerinin unvan veya faaliyet konusuna bakılmadan ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcı izin belgesinin alınması gerektiği, bu suretle internet bağlantısını doğrudan kullanıma sunmadan internet bulundurabilecekleri değerlendirilmektedir.

<sup>153</sup> Mahallî İdareler Genel Müdürlüğü, 32044-22/12/2008, İşyeri Açma İzin Belgesi, İstanbul Video, Plak, Kaset, Cd İletişim ve İnternetçileri Odası.

01/11/2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik.



## VI. AKARYAKIT VE LPG İSTASYONLARI



**Soru 128- İçkili lokanta ile aynı parselde bulunan yere akaryakıt satış istasyonu işletmeciliği yapmak üzere işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilebilir mi?<sup>154</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 29 uncu maddesinde “İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir. İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Yine mezkûr Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolum tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması,” hükmü ile 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde “İçkili yer bölgesi; hükümet binaları, hapisane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolum tesisleri yakınında tespit edilemez” hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereğince içkili yer bölgesi tespit edilen alanda faaliyet gösteren ve içkili gazino ruhsatı verildiği belirtilen işyeri ile ruhsat talebinde bulunan ve aynı parselde yer alan akaryakıt satış istasyonuna işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilemez.

**Soru 129- Karayolu üzerinde 10/08/2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik’ten önce faaliyet gösteren ait gazinonun Devlet Karayoluna 200 metreden daha az mesafede olduğu, söz konusu alanın içkili yer bölgesinden olmadığı ve müktesep hakkının olmamasına rağmen belediyesince yönetmelik yürürlüğe girmeden önceki bir tarihte ruhsat tanzım edildiği durumda, ruhsat hakkında nasıl bir işlem yapılmalıdır?<sup>155</sup>**

Sihhi ve gayri sihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğin “İçkili yer bölgesinin tespiti” başlıklı 29 uncu maddesinin ikinci fıkrasında “İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükmü ile “içkili yer böl-

<sup>154</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 790 - 12/01/2009, Görüş, Denizli İl Özel İdaresi.

<sup>155</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2129 - 23/01/2008, İçkili Yer Bölgesi.

gesi olarak tespit edilemeyecek yerler” başlıklı 30 uncu maddesinin (b) bendinde içkili yer bölgesi, “Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine iki yüz metreden yakın mesafe içinde tespit edilemez” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri gereğince, içkili yer bölgesi tespit komisyonu tarafından tespit edilen bölgede yer almayan ve Devlet Karayolu sınır çizgisine ikiyüz metre mesafede bulunmayan içkili istirahat ve eğlence ruhsatı verilemez, ruhsat verimesi halinde idare hukuku ilkelerine göre, idareyi yanıltıcı bilgi olmaksızın bu şekilde ruhsat alan iş yeri müktesep hak elde eder, bu ruhsatı düzenleyen belediye görevlileri hakkında idari ve cezai işlem gerekir.

***Soru130- Mülga mevzuat zamanında sağlık ocağı tarafından verilen gayrisihhi müessese müsaade belgesi ile Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 272 nci maddesi gereğince ruhsatlandırılan akaryakıt istasyonu faaliyetine ara verdiği ve belediyesince yapılan imar planı değişikliği ile mevcut yerin akaryakıt istasyonu olarak gösterilmediği durumda, gayri faal olan akaryakıt istasyonuna sağlık ocağı tarafından verilen gayrisihhi müessese ruhsatının geçerli olup olmadığı ile devrinin yapılmasında veya yeniden ruhsatlanması konusunda mahalli idarenin yapacağı işlem ne olmalıdır?<sup>156</sup>***

5393 sayılı Belediye Kanununun 80 inci maddesinde “Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır.” hükmü ile aynı şekilde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine “Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,” hükmü bulunmaktadır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 3 üncü maddesinde “Kanunun iyi niyete hukukî bir sonuç bağladığı durumlarda, asıl olan iyi niyetin varlığıdır. Ancak, durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse iyi niyet iddiasında bulunamaz.” denilerek hükme bağlanan iyi niyet kuralı gereği, söz konusu alana yöne-

<sup>156</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24895 - 19/09/2008, Görüş, Bartın Valiliğine.

lik 1995 yılında yapılan imar planı değişikliğine karşı herhangi bir itiraz olmadığı ve durumun gereklerine göre ilgilinin kendisinden beklenen özeni göstermediği için iyi niyet iddiası söz konusu olmayacaktır.

Bu gerekçeler çerçevesinde; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen “Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.” hükmünün geçerli olamayacağı, 5393 sayılı Belediye Kanununun 80 inci ve Yönetmeliğin 5 inci maddesi gereği söz konusu alana ilişkin imar planı değişikliği yapılarak yeniden ruhsatlandırılmasının gerektiği değerlendirilmektedir.

***Soru 131- 1985 yılından önce İl Sağlık Müdürlüğünce ikinci sınıf gayrisihhî müessese ruhsatı verilen 1985 yılında çıkarılan imar affından faydalanan ve imar planı bulunmayan yerde kurulu bulunan ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından lisans verilen petrol istasyonuna, mevcut ruhsatına LPG istasyonu ibaresinin eklenip eklenmeyeceği hususunda bilgi verir misiniz?<sup>157</sup>***

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi belediye sınırları dışındaki gayri sihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek yetkisini il özel idarelerine, 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi ise belediye sınırları içerisindeki ruhsatlandırma ve denetleme yetkisini belediyelere tevdi etmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 80 inci maddesinde “ Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.” hükmü yer almaktadır.

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (6) ncı bendinde “Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulum, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve

<sup>157</sup>Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23305 - 08/09/2009, Görüş, Ankara İl Özel İdaresine.

esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otagaz LPG, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri” tanımlar denilmektedir.

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ö) bendinde “Otagaz istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla motorlu araçların otagaz LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcılarının, tüplü LPG hariç, diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisler” olarak tanımlanmıştır.

02/11/1985 ve 18916 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (24) nolu alt bendinde “Konut dışı kentsel çalışma alanları: İçerisinde motel ve lokanta da bulunabilen akaryakıt satış ve bakım istasyonları, resmi ve sosyal tesisler, dumansız, kokusuz atık ve artık bırakmayan ve çevre sağlığı yönünden tehlike arz etmeyen imalathaneler ile patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddeler içermeyen depoların yapılabileceği alanlardır.”, 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında ise “Konut dışı kentsel çalışma alanlarındaki uygulamaların plan kararıyla yapılması zorunludur.” hükümleri yer almaktadır.

İçişleri Bakanlığınca oluşturulan ve valiliklere gönderilen 09/03/2009 tarih ve 6307 sayılı Genelgenin yedinci fıkrasında “ ... Her iki istasyon ayrı ayrı ruhsatlandırılmak şartı ile bir arada faaliyette bulunabilecektir.” denilmektedir.

Bu çerçevede; imar planında tanımlanmayan yerde akaryakıt istasyonunun faaliyet göstermesi mümkün değildir. İmar planı yapılması durumunda da akaryakıt istasyonu ile otagaz istasyonu için ayrı ayrı işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmelidir.

***Soru 132- Bayındırlık ve İskân Bakanlığının 29 Aralık 1986 tarih ve 27405 sayılı ve 15 Kasım 1993 tarih ve 22313 sayılı Genelgelerine istinaden mazot pompası verilen yerle, aynı yön güzergâhında ve aynı belediye sınırları içerisinde devlet yolu üzerinde bulunan 10 km’den daha az mesafeli mazot pompasının akaryakıt istasyonu olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği hakkında bilgi verir misiniz?<sup>158</sup>***

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 2 nci maddesinin 6 ncı bendi “Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite

<sup>158</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32454 - 25/12/2008, Görüş, Edirne İl Özel İdaresine.

ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otogaz LPG, temizlik ve ihtiyari olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri” akaryakıt istasyonu olarak, 22 nci bendi ise “Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt istasyonu arasındaki, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek asgari mesafeyi” kilometre tahdidini olarak tanımlamaktadır.

Ayrıca, Kanunun 8 inci maddesinin son bendinde yer alan “Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirlerarası yollarda 10 kilometreden, şehir içi yollarda 1 kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılacak ve 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelikle düzenlenir” hükmü gereğince hazırlanan ve 17.6.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği’nin 45 inci maddesinde “İki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere;

- a)Şehirlerarası yollarda on,
- b)Şehir içi yollarda bir,

Kilometreden az olamaz” şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

Diğer taraftan, esas amacı tarımla uğraşan çiftçi ortaklarına destek vermek olan, ticari bir amacı bulunmayan ve Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğine üye olan kooperatiflerin bahçelerinde ve/veya depolarında sabit olarak bulunan ve kapasitesi 5-8 ton arasında bulunan yer üstü motorin tankeri ile kooperatif ortaklarına satış yapılan yerlerin kilometre tahdidinden muaf olduğu 10/03/2005 tarih ve 80641 sayılı İçişleri, Bakanlığı Genelgesi ile belirtilmiştir.

Belirtilen mazot pompası, üçüncü kişiler tarafından işletilmesi ve ticari amaca yönelik olması durumunda kilometre tahdidinden muaf olamaz. Mesafe tespitinde mezkûr istasyon şehirlerarası yol üzerinde değilse belediye ve il sınırları esas alınmalı ve mazot pompası akaryakıt istasyonu olarak kabul edilmelidir.

***Soru 133- Gayrisihhi müessese ruhsatlı akaryakıt istasyonuna LPG istasyonu eklenmesi suretiyle yapı kullanma izin belgesinde değişiklik olup olmayacağı ve LPG pompası için yeni ruhsat mı düzenleneceği veya tali faaliyet olarak mı ruhsata işleneceği konusunda bilgi verir misiniz?***<sup>159</sup>

Sihhi ve gayri sihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, 10.08.2005 tarihli Resmi Gazete’de ya-

<sup>159</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32681 - 26/12/2008, Görüş, Kars İl Özel İdaresine.

yımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Yönetmeliğin 28 inci maddesinin üçüncü fıkrası “Gayrisihhi müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhi müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur” şeklinde düzenlenmiştir.

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Ve Elektrik Piyasası Kanununun da Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 2 nci maddesinin (ö) bendinde “Otogaz istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla motorlu araçların otogaz LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyarı olarak bakım ile kullanıcıların, tüplü LPG hariç, diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisler” olarak tanımlanmıştır.

Yukarıdaki hükümler dâhilinde mevzuata uygun olarak ruhsatlandırılmış akaryakıt istasyonu içinde LPG istasyonu açılabilmesi için Bakanlar Kurulunun 03.01.2002 tarih ve 2002-3563 sayılı kararıyla yürürlüğe konulan “Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) ile Çalışan Motorlu Taşıtlar İçin İkmal İstasyonlarının Kuruluş, Denetim, Emniyet ve Ruhsatlandırma İşlemine İlişkin Yönetmelik” hükümlerine uyulma şartıyla ruhsatlandırmanın ilgili mahalli idarece yapılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca LPG satış ünitesinin ilavesi mevcut yapının projesinde herhangi bir değişiklik yapılmasını gerektirmiyorsa yeniden yapı kullanma izin belgesi düzenlenmez. Ancak söz konusu yapının projesinde değişiklik yapılmasının zorunluluk arz etmesi durumunda yeniden yapı kullanma izin belgesi düzenlenmelidir. LPG istasyonu için ayrıca ruhsat düzenlenmesi ise gereklidir.

### ***Soru 134 - Müracaat edilen akaryakıt ve LPG ikmal istasyonu için gerekli mesafe şartı için iki il sınırına uzaklık mı, yoksa karayolu mu dikkate alınmalıdır?<sup>160</sup>***

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirler arası yollarda 10 kilometreden, şehir içi yollarda 1 kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılacak ve 01/01/2005 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelikle

<sup>160</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 15479 - 06/06/2008, Görüş, Şanlıurfa İl Özel İdaresine.



düzenlenir” hükmü gereğince hazırlanan ve 17/06/2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği’nin 45 inci maddesinde “İki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere;

a)Şehirlerarası yollarda on,

b)Şehir içi yollarda bir,

Kilometreden az olamaz” şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun tanımlara dair 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (ö) bendinde otogaz istasyonu “Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla motorlu araçların otogaz, LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyarı olarak bakımı ile kullanıcıların diğer ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisler” şeklinde tarif edilmiştir.

Bu Kanuna dayanılarak hazırlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde de, otogaz istasyonu aynı şekilde tanımlanmıştır. Yönetmeliğin 37 nci maddesinde “Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt ve/veya otogaz istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere; şehirlerarası yollarda on, şehir içi yollarda bir kilometreden az olamaz.” hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla, karayolu güzergâhı temelinde mesafenin dikkate alınması gerekmektedir.

### ***Soru 135- Nazım imar planında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmeyen ve daha önceki mevzuat dâhilinde İl Sağlık Müdürlüğünce ruhsatlandırılan akaryakıt ve LPG ikmal istasyonunun devredilip devredilemeyeceği, hakkında bilgi verir misiniz? <sup>161</sup>***

Konu ile ilgili olarak 5393 sayılı Belediye Kanununun 80 inci maddesinde “Belediye sınırları ve mücavir alanları içinde, kara yolu ile yolcu taşıma hakkına sahip gerçek ve tüzel kişilerin şehirlerarası otobüs terminali kurmalarına ve işletmeleri ile her türlü akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) ve sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) istasyonlarına nazım imar ve uygulama imar plânına uygun olmak kaydıyla belediye tarafından izin verilebilir. Akaryakıt istasyonlarına izin verilmesi için nazım imar plânında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmesi şarttır. Bu istasyonlara çalışma ruhsatı büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi tarafından verilir.” denilmektedir.

<sup>161</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine.

Dolayısıyla, nazım imar planında akaryakıt istasyonu olarak gösterilmeyen yerde açılan ve ruhsatlandırılan akaryakıt istasyonunun imar planı tadilatı yapılmadan devredilemez.

**Soru 136 - Karayoluna elli metre uzaklıkta bulunan akaryakıt istasyonu şehir içi yollarda bir, şehirlerarası yollarda on kilometre mesafe sınırlaması olduğu dikkate alındığında hangi kıstasa tabidir?<sup>162</sup>**

5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununun 8 inci maddesinin son bendinde yer alan “Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirlerarası yollarda 10 kilometreden, şehir içi yollarda 1 kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılacak ve 1/1/2005 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelikle düzenlenir” hükmü gereğince hazırlanan ve 17/6/2004 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği’nin 45 inci maddesinde “İki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere;

a)Şehirlerarası yollarda on,

b)Şehir içi yollarda bir,

Kilometreden az olamaz” şeklinde düzenleme bulunmaktadır.

Bu çerçevede, şehirlerarası karayoluna elli metre uzaklıkta bulunan akaryakıt istasyonunun şehirlerarası mesafe sınırlamasına dâhil olduğu, söylenebilir.

**Soru 137- Daha önce mülkiyeti Belediyeye ait olan yere akaryakıt istasyonu olarak ruhsat verildiği, ancak söz konusu yer kıyı kenar çizgisi içinde bulunduğundan Hazine tarafından açılan tapu iptal davası neticesinde mülkiyetinin Hazineye geçtiği, şimdi ise söz konusu akaryakıt istasyonunun üçüncü bir kişiye devrinin talep edilmesi üzerine ne tür bir işlem yapılması gerektiği hakkında bilgi verir misiniz?<sup>163</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında “Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.”, 28 inci maddesinin

<sup>162</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine.

<sup>163</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24402 - 15/09/2008, Ruhsat Devri, Zonguldak Valiliğine.

de “Gayrisihhî müesseselerde işletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur.

Gayrisihhî müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.

Gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.” Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında “Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Ancak, akaryakıt istasyonunun bulunduğu yerin mülkiyeti mahkeme kararı ile belediyeden Hazineye geçtiğinden bahse konu işyeri için yeniden ruhsat düzenlenmesi gerekmektedir.



## VII- ÇEŞİTLİ KONULAR



**Soru 138 - Medikal gaz satış yerleri 2 nci sınıf GSM, medikal gaz depolama ve satış yerlerinin birlikte olduğu tesisler ise 1 inci sınıf GSM olarak değerlendirilmektedir. GSM ruhsatı veya işyeri açma ve çalışma ruhsatına sahip olmadığı tespit edilen tesislerin faaliyetlerine devam etmesinin uygun olup olmadığı, uygun ise belirlenen sınıfa ait GSM ruhsatını alması gereken süre ile ilgili bilgi verir misiniz?<sup>164</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Medikal gaz depolama ve satışı yapan tesisler, Yönetmeliğin 9 uncu maddesi gereğince Çevre ve Orman Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşleri alınarak 2 nci sınıf gayrisihhi müessese olarak sınıflandırılması uygun görülmüş ve 27/04/2007 tarih ve 10815 sayılı Bakanlık Oluru alınmıştır.

Yönetmeliğin 28 inci maddesinin üçüncü fıkrasında “Gayrisihhi müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhi müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm gereğince bir alt sınıfa geçen tesisler yeniden ruhsatlandırılmayacak, üst sınıfa geçen tesisler ise bir yıl içinde yeni sınıfı göre ruhsatlandırılacaklardır.

**Soru 139- Avukatlık bürolarının işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması ile ilgili düzenleme nedir?<sup>165</sup>**

13/04/2007 tarih ve 26492 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 3 üncü maddesi ile İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.” şeklinde de-

<sup>164</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 17521 - 27.06.2008, Medikal Gaz Depolama ve Dağıtım Tesisleri, Hukuk Müşavirliğine.

<sup>165</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23912 - 10.09.2008, Avukatlık Büroları, Konya Barosu Başkanlığına.

Danıştay Dava Daireleri Kurulu, Y.D. itiraz no: 2008/1405, Sekizinci Daire Esas no:2008/680. (Bankalar hakkında benzer talep) Danıştay Dava Daireleri Kurulu, Karar no: 2008/2488, Sekizinci Daire Esas no:2007/1518. (Noterler hakkında benzer talep)

ğiştirilmiştir. Danıştay Sekizinci Dairesinin 19/09/2007 tarih ve Esas No:2007/2566 sayılı kararıyla da “İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.” şeklinde düzenlenen cümlesinin yürütülmesi durdurulmuştur. Ancak bahse konu karar Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 10/01/2008 tarih ve Yd. İtiraz No:2007/899 sayılı kararıyla kaldırılmıştır.

Ayrıca avukatlık bürolarının belediyelerden işyeri açma ve çalışma ruhsatı alması, o büroların her yönüyle denetlenebileceği anlamına gelmemektedir. Nitekim, harçlara ilişkin uygulamaları düzenlemek için hazırlanan ve 21/08/1981 tarih ve 17435 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde “Bu harcın uygulanmasında işyeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai ve mesleki bir faaliyetle baka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan yada bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerlerdir.” şeklinde tarif edilmiştir. Aynı Yönetmeliğin 13 üncü maddesinde de “Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde yeni bir işyeri açacak olan veya mevcut işyerindeki faaliyet türünü değiştirmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerini faaliyete geçirmeden önce belediyeye, işyerine ait bilgileri içeren bir beyanname vermeye ve hesaplanacak harç miktarını ödemeye mecburdurlar. Diğer yasaların işyeri açılışları için koydukları hükümler saklıdır.” hükmü yer almaktadır. Görüldüğü gibi, belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyeri açacak olan gerçek veya tüzel kişiler, belediyelerin sunduğu itfaiye, su, atık su ve benzeri hizmetlerden yararlanacağından söz konusu yerler için gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığı, bağlantıların yapılıp yapılmadığı vb. açılardan denetlenmesi gerektiği, bu yüzden yukarıda anılan mevzuat çerçevesinde ilgili belediye tarafından ruhsatlandırılması zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede avukatlık büroları da yetkili mahalli idarelerden işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorundadır.

### ***Soru 140- Banka şubelerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınması ile ilgili düzenleme nedir?***

6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında “Ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer müesseseler, ticari işletme sayılır.” hükmü, 12 inci maddesinde “Aşağıda yazılı veya mahiyetçe bunlara benzeyen işlerle uğraşmak üzere kurulan müesseseler, ticarethane sayılır:

1. Menkul malların satılmak veya kiraya verilmek üzere tedariki ve bunların aynen veya başka bir şekle sokularak satılması yahut kiraya verilmesi;



2. Kıymetli evrakın satılmak üzere tedariki ve bunların satılması;
3. Her çeşit imal veya inşa;
4. Madencilik;
5. Matbaacılık, gazetecilik ve kitapçılık, yayın, ilan ve istihbarat;
6. Tiyatro, sinema, otel, han ve lokanta gibi umumi mahaller, hususi mektep ve hastane ve açık satış yerlerinin işletilmesi;
7. Umumi mağazalar ve sair depo ve ambarların işletilmesi;
8. Borsa ve kambiyo işleri, sarraflık, bankacılık;
9. İçtimai sigortalar hariç olmak üzere sigortacılık;
10. Kara, deniz ve havada, nehir ve göllerde yolcu ve eşya taşımak;
11. Su, gaz ve elektrik dağıtma, telefon ve radyo ile haberleşme ve yayın;
12. Acentelik, tellallık, komisyonculuk ve sair bütün tavassut işleri.” hükmü yer almaktadır.

19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa göre, banka şubeleri; elektronik işlem cihazlarından ibaret birimler hariç olmak üzere, bankaların bağımlı bir parçasını oluşturan ve bu kuruluşların faaliyetlerinin tamamını veya bir kısmını kendi başına yapan, sabit ya da seyyar bürolar gibi her türlü işyeridir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde “Bu harcın uygulanmasında işyeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sınai, zirai ve mesleki bir faaliyetle başka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan ya da bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerlerdir.” şeklinde yapılmıştır.

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 81 inci maddesi uyarınca belediye sınırları içerisinde açılan bir işyeri, işyeri açma izin harcına tabi bulunmaktadır. Söz konusu Kanunun maddesi halen yürürlükte bulunduğundan dolayı belediye mücavir alan sınırları içerisinde açılan işyerlerinin belediyelerden ruhsat alarak açılması gerekmektedir. Nitekim Danıştay Dokuzuncu Dairesinin E:1995/3732; K:1996/3956 sayılı kararında da, banka şubelerinin işyeri açma izin harcına tabi oldukları hükme bağlanmıştır.

Yukarıda bahsedilen hükümler çerçevesinde banka şubelerine de işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmeli ve harç alınmalıdır.

**Soru 141- İşyeri sahibi vefat ettiği durumda, müteveffanın mirasçısı işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenmesini talep edebilir mi? Söz konusu işletmenin örneğin karayoluna bitişik olması gibi meri mevzuata aykırı durumu varsa işyeri açma çalışma ruhsatı düzenlenebilir mi?<sup>166</sup>**

Sihhi ve gayrisihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, 10/08/2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında “ Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.” hükmü ile

8 inci maddesinin birinci ve beşinci fıkrasında, “Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.” hükmü,

“İşyeri sahibinin ölümü halinde, yeni ruhsat düzenlenmeksizin kanunî mirasçıları adına eski ruhsatın intibakı yapılır.” hükmü yer almaktadır. Bu hükümler çerçevesinde mirasçı adına eski ruhsatın intibakının yapılması gerekmektedir.

**Soru 142- Daha önce Kaymakamlıkça üçüncü sınıf gayrisihhî müessese olarak ruhsatlandırılan ekmek üretim yeri işletmecisi tarafından devredilmek istendiğinde yapı kullanma izni belgesi yoksa söz konusu işyeri devredilebilir mi?<sup>167</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında “Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.”, 28 inci maddesinde “Gayrisihhî müesseselerde işletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur.

Gayrisihhî müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.

Gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst

<sup>166</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18932 - 14/07/2008, Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinin Devri, Muğla Valiliğine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 8.

<sup>167</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30234 - 26/11/2008, Devir, İstanbul Valiliğine.

sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.” Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında “Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümler çerçevesinde, özel yapı şeklini gerektiren ve yapı kullanma izni olmadan ruhsatlandırılmış olan işyerlerinin yeni malik adına devri ile ruhsat düzenlenmesi, dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınarak olanaklıdır.

***Soru 143- Elektrikli masaj yataklarının tanıtım ve satışının yapıldığı işyerinin, umuma açık istirahat ve eğlence yeri mi yoksa sıhhi ruhsata tabi bir işyeri mi olarak ruhsatlandırılması gerektiği hakkında bilgi verir misiniz?*<sup>168</sup>**

İşyeri Açma ve Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri “Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerler” olarak tarif edilmiştir. Ayrıca Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında “Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.” hükmü yer almaktadır.

Bu işyerinin umuma açık ve istirahat ve eğlence yeri kapsamına girmediği, sıhhi ruhsata tabi işyeri olarak ruhsatlandırılması gerektiği değerlendirilmektedir.

***Soru 144- Evlendirme bürosu adı altında işyeri açmak isteyen şahsa işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilip verilemeyeceği hakkında bilgi verir misiniz?*<sup>169</sup>**

5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3 üncü maddesinin (a) bendinde “Esnaf ve sanatkar: İster gezici ister sabit bir mekânda bulunsun, Esnaf ve Sanatkar ile Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulunca belirlenen esnaf ve sanatkar meslek kollarına dahil olup, ekonomik faaliyetini sermayesi ile birlikte bedeni

<sup>168</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30232 - 26/11/2008, Ruhsat, Bursa Valiliğine.

<sup>169</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2122- 22.01.2008, Evlendirme Bürosu, Yalova Valiliğine.

çalışmasına dayandıran ve kazancı tacir veya sanayici niteliğini kazandırmayacak miktarda olan, basit usulde vergilendirilenler ve işletme hesabı esasına göre deftere tabi olanlar ile vergiden muaf bulunan meslek ve sanat sahibi kimseleri” hükmü yer almaktadır.

13/06/2007 tarih ve 26551 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Esnaf ve Sanatkâr ile Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulunun 1 nolu kararı ile belirlenen “Esnaf ve Sanatkâr Kolları” listesinde evlendirme bürosu gibi bir meslek yer almamaktadır.

818 sayılı Borçlar Kanununun 20 nci maddesinde “Bir akdin mevzuu gayri mümkün veya gayri muhik yahut ahlaka (adaba) mugayir olursa o akit batıldır.

Akdin muhtevi olduğu şartlardan bir kısmının butlanı akdi iptal etmeyip yalnız şart, lağvolur. Fakat bunlar olmaksızın akdin yapılmayacağı meczum bulunduğu takdirde, akitler tamamıyla batıl addolunur.” denilmektedir.

Bu itibarla söz konusu işyeri için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilemez.

***Soru 145- İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikle gezici piliç ve köfte satış araçlarında standartlara uygun 200 litreden fazla hacimli çift tanklı gaz tesisatı bulundurulması şarttır. Bunların yerine evlerde kullanılan 26,2 litre hacimli tüpler kullanılabilir mi?<sup>170</sup>***

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikle sıhhi ve gayrisıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 5 inci maddesinde işyerlerinde aranacak şartlar, EK-1 listesinde sıhhi müesseseler için sınıflarına ve özelliklerine göre aranacak nitelikler belirtilmiştir.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 20/11/2008 tarih ve 6340 sayılı yazısında; gezici piliç ve köfte satış araçlarında bulundurulması gereken 200 litreden fazla hacimli çift tanklı gaz tesisatı yerine, daha az yer kaplayan 26.2 litre hacimli mutfak tüplerinin kullanılmasının, emniyetli bir şekilde yerleştirilmesi konusunda hukuka uyarlık bulunmadığı belirtilmiştir.

Bu kapsamda, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin Ek-1 listesinde belirtilen gezici piliç ve köfte satış araçlarının aranan şartları taşıması gerektiği değerlendirilmektedir. Başka bir deyişle, gezici piliç ve köfte satış araçlarında standartlara uygun 200 litreden fazla hacimli çift tanklı gaz tesisatı bulundurulmalıdır. Bunların yerine evlerde kullanılan 26,2 litre hacimli tüpler ise kullanılamaz.

<sup>170</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32461 - 25/12/2008, Gezici Piliç ve Köfte Satış Yerleri, Kütahya İl Özel İdaresine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik Ek-1

### **Soru 146- Tatil günlerinde çalışma izni alınması gerekir mi? Bunlar harca tabi midir?<sup>171</sup>**

Tatil günlerinde çalışma ruhsatı harcı, 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunuyla düzenlenmiştir. Bu Kanunun 58 inci maddesinde “Hafta tatili ve ulusal bayram günlerinde çalışmaları belediyelerce izne bağlı işyerlerine ruhsat verilmesi, Tatil Günlerinde Çalışma Ruhsatı Harcına tabidir.” hükmü yer almaktadır.

394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun uyarınca, nüfusu 10 bin ve daha yukarı olan kentlerimizde bütün fabrika, imalat yeri, dükkân, mağaza, yazıhane, ticarethanelerle sanayi ve ticarete ilişkin bütün müessese ve bağlantıları haftada bir gün işini tatil edecektir.

Kanun halkın eğlenme, dinlenme, gezme, yeme, içme vb. ihtiyaçlarını ve işyerlerinin faaliyet konusunu da dikkate alarak bazı iş yerlerini saymış ve bunları hafta tatilinden istisna tutmuştur. İstisna işyerleri;

1. Hastaneler, dispanserler, eczaneler, doktor ve diş muayenahaneleri, kimya ve bakteriyoloji laboratuvarları, hamamlar, etüdhaneler, kirli şeylerin temizlendiği yerler,
2. Vapur, tramvay, su, elektrik, gaz, telefon, liman, iskele, istasyon, gümrüklerde yükleme ve boşaltma işyerleri, deniz ve kara nakliye işyerleri, tıbbi alet ve edevat satıcıları,
3. Matbaalar, günlük gazete bayileri, müzeler, umumi kütüphaneler, umumi bahçeler, tiyatrolar, spor, konferans ve konser salonları, sinemalar, halkı eğlendirmeye mahsus oyun mahalleri, kulüpler, Türk Hava Kurumu piyango satış şubeleri,
4. Hanlar, oteller, fotoğrafaneler, lokantalar, kahvehaneler,
5. Bozulacak madde imal eden müesseseler,
6. Yapıcılık, tuğlacılık, tütün, incir, üzüm, meyan kökü, zeytin, ağaç palamutu, susam, fındık, manav gibi zirai ve sınai ürünlerin işlendiği veya bu işlerin yürütüldüğü müesseseler,
7. Turistik, hediyelik ve hatıra eşya satan ticarethane ve müesseseler, olarak sayılmıştır.

394 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan işyerleri hafta tatilinden istisna tutulmakla birlikte, bu muafıktan yararlanılması için 8 inci madde çerçevesinde işyeri sahipleri veya sorumlu müdürleri tarafından ilgili belediyeye başvurularak hafta tatili çalışma ruhsatı alınması gerekmektedir.

Dolayısıyla, Kanunun 4 üncü maddesinde sayılan veya sayılmadığı halde 4 üncü maddede sözü edilen işyerleri ile aynı nitelikte olduğu için tatilden istisna edilebilecek işyerlerinin bu istisnadan yararlanmak için ilgili belediyeye başvurularak hafta tatili çalışma ruhsatı alması ve harç ödemesi gerekmektedir.

<sup>171</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 10049 - 07.04.2008, Hafta Tatili Harcı, Türkiye kahveciler ve kıraathaneçiler, büfeciler federasyonuna. 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu madde 8. 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun madde 4.

**Soru 147- Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma, Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine istinaden muhtardan alınacak belgeye göre işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenip düzenlemeyeceği hakkında bilgi verir misiniz?<sup>172</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin ortak hükümlere dair “İşyerlerinde aranacak genel şartlar” başlıklı 5 inci maddesinin (c) bendi “ Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması”, 6 ncı maddesinin birinci fıkrasında “Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz.” hükmünü taşımaktadır.

Ayrıca Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, “Yapı kullanma izni alınmamış binalarda herhangi bir sınai faaliyetin icrasına müsaade eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” hükmü bulunmakta iken 5377 sayılı Kanun ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine “İkinci ve üçüncü fıkraya hükümleri, 12 Ekim 2004 tarihinden önce yapılmış yapılarla ilgili olarak uygulanmaz” şeklinde altıncı fıkra eklenmiştir.

Diğer taraftan 3194 sayılı İmar Kanunu, yapılarda inşaat ve iskân ruhsatının alınmasını zorunlu kılmıştır. Ancak 27 nci maddesinde “Belediye ve mücavir alanlar dışında köy nüfusuna kayıtlı ve köyde sürekli oturanların köy yerleşik alanları ve civarında ve mezralarda yaptıracağı konut, hayvancılık veya tarımsal amaçlı yapılar için inşaat ve iskân ruhsatı aranmaz. Ancak yapının fen ve sağlık kurallarına uygun olması ve muhtarlıktan izin alınması gerekir.” hükmü mevcuttur.

Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma, Denetleme Usul ve Esaslarına Dair Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde “Bu Yönetmeliğin yayımından önce kurulduğunu kanıtlayan tapu kaydı, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni gibi bir belge, bunlar bulunmadığı takdirde muhtar, belediye, özel idare veya bayındırlıktan alınan resmi bir yazı” hükmü yer almaktadır.

Bu hükümlerin birlikte değerlendirilmesi sonucu söz konusu inşaatın 3194 sayılı İmar Kanununun 27 nci maddesi kapsamında değerlendirilebilecek yapılar içerisinde kalması ve ilgili diğer mevzuatın öngördüğü şartları taşıması kaydıyla muhtar tarafından düzenlenecek resmi bir yazıya istinaden işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenebilir.

<sup>172</sup>Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19061 - 16.07.2008, Hayvancılık İşletmeleri, Edirne İl Özel İdaresine.

**Soru 148- Tapuda işyeri olarak gözüken ancak, hisseli olan bir yerin hissedarlarından biri adına ruhsat düzenlenebilir mi?<sup>173</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesi ve EK-1/A İşyerlerinde Aranacak Asgari Ortak Şartlar başlığı altında belirtilen şartları taşıması ve hissedarların muvafakatinin alınması suretiyle ruhsat verilebilir.

İşyerlerinde aranacak asgari ortak şartlar ise şunlardır;

- İşyeri amaca uygun bir şekilde tasarlanmış, temiz ve aydınlık olacaktır.
- İşyerinin havalandırma tertibatı bulunacak; ısıtma ve havalandırma soba, kalorifer veya klima sistemlerinden uygun olanı ile yapılacaktır.
- Tek ruhsatla açılan ve birden fazla faaliyet alanı bulunan işyerlerinde her faaliyet dalı için ilgili bölümlerde öngörülen şartlar ayrıca aranacaktır.
- On kişiden fazla çalışanı bulunan müstakil işyerlerinde dinlenme yeri, kıyafet değiştirme kabini, bay ve bayan için ayrı tuvalet bulunacaktır. Ancak birden fazla işyerinin bulunduğu iş hanı, iş merkezi, pasaj, gar, terminal gibi yerlerde ortak kullanıma ayrılmış yeter sayıda lavabo ve tuvalet varsa, buralarda açılan işyerleri için ayrıca tuvalet ve lavabo şartı aranmaz.
- İşyerinde üretilen çöp ve benzeri atıkların toplanması ve muhafazası için gerekli tedbirler alınacak ve atık suyun uygun bir şekilde tahliye edilmesini sağlayacak bağlantı bulunacaktır.
- Yiyecek ve içecek satılan, depolanan ve servisi yapılan işyerlerinde, yiyeceklerin hazırlandığı bölümlerin tabanları, duvarları ve yiyeceğin temas ettiği yüzeyler seramik, mermer, paslanmaz çelik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir; tavanlar buğulanmayı, küflenmeyi, pislik birikmesini önleyecek; kapılar, kolay temizlenebilir ve gerektiğinde dezenfekte edilebilir niteликte olacaktır.
- Yiyecek hazırlama ve pişirme bölümünde oluşan buhar, koku, duman ve benzeri kirleticileri tahliye edecek baca sistemi kurulacaktır.
- Bardak ve tabaklar cam veya porselen; kaşık, çatal ve bıçak paslanmaz çelikten olacaktır.
- İtfaiye raporu alması gerekmeyen işyerlerinde çalışanların ve müşterilerin güvenliğini sağlamak amacıyla yangına karşı önlemler alınacaktır.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleriyle, kişilerin yoğun olarak giriş-çıkış yaptığı diğer işyerlerinde giriş ve çıkışlar ayrı kapıdan olacak ve yangına karşı ayrıca tahliye çıkışı bulunacak, yangın çıkışları ışıklı tabela ile gösterilecektir.

<sup>173</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 16122 - 12.06.2008, Hisseli işyerleri, Rize Valiliğine.

- Umuma açık istirahat, eğlence ve konaklama yerleriyle lokantalarda ve pastanelerde şehir şebekesine bağlı su bulunacak, sigara içilen ve içilmeyen bölümler duvar veya camla ayrılacaktır.
- Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, konaklama yerleri, düğün salonları, lokantalar ve benzeri işyerlerinde bulunan tuvaletlerin zeminleri ve duvarları mermer, seramik ve mozaik gibi kolay temizlenebilir, yıkanabilir ve dezenfekte edilebilir malzemelerle kaplı olacaktır. Tuvalet ile mutfak yan yana olmayacaktır.

***Soru 149- İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun kaynak ve içme sularını işletmek isteyenler Sağlık Bakanlığından tesis ve işletme izni almak zorundadır; bu tesisler ayrıca ilgili mahalli idareden işyeri açma ruhsatı almalı mıdır?<sup>174</sup>***

17/2/2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmeliğin 17 nci maddesi Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun kaynak ve içme sularını işletmek isteyenlerin Sağlık Bakanlığından tesis ve işletme izni almak zorunda olduğu, bu iznin, yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer kuruluşlardan izin alma zorunluluğunu ortadan kaldırmayacağı hüküm altına alınmıştır

Öte yandan 10/08/2005 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin dördüncü maddesinde iş yeri açma ve çalışma ruhsatı vermeye yetkili idare belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini ifade eder şeklinde tanımlanmıştır. Yönetmeliklerin birlikte değerlendirilmesinden aralarında herhangi bir çelişki olmadığı anlaşılmaktadır. Sağlık Bakanlığı tesis ve işletme iznini, yetkili idareler ise işyeri açma ve çalışma ruhsatını düzenlemekle yetkilidir.

10/08/2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğinin gayri sıhhi müesseselerinin sınıf tayini ile ilgili 9 uncu maddesinin 2 nci fıkrasının yürütülmesinin durdurulması hakkındaki Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2007/369 sayılı kararıyla sınıf tespiti konusunda Sağlık Bakanlığının yetkili kuruluş olduğu kararı alındığından, içme suyu dolmuş tesisinin sınıf tespitinin yapılabilmesi için tesisin açıklamalı proses akım şeması, eğer kurulu tesis ise kapasite raporu, tesisin neden olabileceği kirleticilerin nitelik ve niceliği ile izalesi konusundaki proje ve açıklama raporu, tesisin neden olabileceği risk değeri, toplam motor gücü, toplam personel sayısı ve müessesesinin diğer özelliklerini açıklayan bilgi ve belgelerin Sağlık Bakanlığına gönderilmesi halinde sınıf tespiti yapılabilecektir.

<sup>174</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2824 – 29.01.2008, İçme suyu dolmuş tesisleri, Aydın Valiliğine.



**Soru 150- Medyumluk adı altında işletmecilik yapmak isteyen kişiye işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenebilir mi?<sup>175</sup>**

677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında “Alelum tarikatlarla şeyhlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seyitlik, çelebilik, babalık, emirlik, nakiplik, halifelik, falcılık, büyücülük, üfürükçülük ve gayiptan haber vermek ve murada kavuşturmak maksadıyla nüshacılık gibi unvan ve sıfatların istimaliyle bu unvan ve sıfatlara ait hizmet ifa ve kisve iktisası memnudur.” hükmü gereğince medyumluk sıfatının kullanımıyla bu çerçevede hizmet ifası yasaktır. Bu itibarla, medyumluk İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında değerlendirilebilecek bir işyeri faaliyet alanı değildir. Dolayısıyla medyumluk işyeri açma ve çalışma ruhsatına konu olamaz.

**Soru 151- X Şirketi aynı adres ve aynı faaliyette bulunmaya devam etmekle birlikte vasıf değişikliğine uğrarsa; (örneğin kolektif şirketten limitede ya da limitedden A.Ş.'ye tahmil olursa) mevcut işyeri açma ve çalışma ruhsatı güncellenmeli midir? Yoksa yeni ruhsat mı tanzim edilmelidir?<sup>176</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 8 inci maddesinde “Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hüküm çerçevesinde yeni işyerinin faaliyet konusu ve adresinin değişmediği durumda, şirketin Türk Ticaret Kanununa göre vasıf değişikliği sebebiyle, unvan değişikliği yapması yeni şirket adına dosyasındaki bilgi ve belgeler esas alınarak ruhsat düzenlenmesini gerektirir.

**Soru 152-Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri dışında kalan işyerlerinin çalışma saatleri mahalli idarelerce belirlenebilir mi?<sup>177</sup>**

Sihhî ve gayrisihhî işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasına ve denetlenmesine dair iş ve işlemler İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Yönetmeliğin 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir.”

<sup>175</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 29111 - 13/11/2008, Görüş, Malatya Valiliğine. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 22/10/2008 tarih ve 4485 sayılı Görüş yazısı.

<sup>176</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18921 - 17/04/2008, Karabük Valiliğine.

<sup>177</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 27399 - 27.10.2009, Çalışma Saatleri, İzmir Valiliğine.

5393 sayılı Belediye Kanununun “Belediye başkanının görev ve yetkileri” başlıklı 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde “Belde halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.”,

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 inci maddesinin (c) bendinde “Sihhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.”,

5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun “Valinin görev ve yetkileri” başlıklı 30 uncu maddesinin (m) bendinde “İl halkının huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için gereken önlemleri almak.”,

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6 ncı maddesinde “Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden;

- a) Faaliyetten geçici olarak men edildiği halde süresinden önce açılan,
- b) Açık ve kapalı bulunacağı saatlere uymayan,
- c) Bu Kanunun 12 nci maddesinde belirtilen yasaklara uymadığı tespit edilen,
- d) Mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen,

İş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile birmilyar Türk Lirası arasında idarî para cezası verilir.

Bu maddede öngörülen idarî para cezaları, belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında il daimi encümeni tarafından verilir.”,

1608 sayılı Umuru Belediyeye Müteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 16 Nisan 1340 Tarih ve 486 Numaralı Kanunun Bazı Maddelerini Muaddil Kanunun 1 inci maddesinde “Belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun ve nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanununun 32 nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verilir. Bu kararda ilgili kişiye bir süre de verilebilir.

Belediye encümeni kararında belli bir fiilin muayyen bir süre zarfında yapılmasını da emredebilir. Emredilen fiilin ilgili kişi tarafından yapılmaması hâlinde, masrafları yüzde yirmi zammı ile birlikte tahsil edilmek üzere belediye tarafından yerine getirilir.

Bu madde hükümleri ilgili kanunda ayrıca hüküm bulunmayan hâllerde uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler değerlendirildiğinde; İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte umuma açık istirahat ve eğlence yerleri kapsamına girmeyen işyerlerinin açılış ve kapanış saatlerinin belirlenmesi konusunda mevzuatta açık bir hüküm bulunmamakla birlikte, ilgili idarenin halkın huzur, esenlik, sağlık ve mutluluğu için emir ve yasaklar koyması ve bütün işyerleri için açılış ve kapanış saatlerini belirlemesi ve uygulamayı denetlemesi mümkündür.

### **Soru 153- Önceki mevzuat dâhilinde ruhsatlandırılan ve 200 m2 alanın altında faaliyet gösteren fırının devredilip devredilemeyeceği, hakkında bilgi verir misiniz?<sup>178</sup>**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin EK-2 Gayrisihhi Müesseseler Listesinin B-İkinci Sınıf Gayrisihhi Müesseseler bölümünün 6.15 sırasında- “Günlük üretimi 1.000 kg/gün ve üzeri ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten, asgari yüksekliği 3,5 metre ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 400 m2; büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 300 m2; köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 250 m2 ve üzeri genişlikteki yerler,” EK-2/C EK-2 Gayrisihhi Müesseseler Listesinin B-İkinci Sınıf Gayrisihhi Müesseseler bölümünün 6.19 sırasında “Günlük üretimi 1000 kg/günden az olan ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 250 m2, büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 200 m2, köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 100 m2 olması zorunlu yerler,” denilmektedir.

Buna göre, daha önceki mer’i mevzuata göre ruhsatlandırılan ve 200 m2 alanın altında faaliyet gösteren fırının devredilmesi mümkündür.

### **Soru 154- Fal ve astroloji kafe işletmesi için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilebilir mi?<sup>179</sup>**

6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 3 üncü maddesinde “Bu kanunda tanzim olunan hususlarla bir ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer bir müesseseyi ilgilendiren bütün muamele, fiil ve işler ticari işlerdendir.”, 11 inci maddesinin birinci fıkrasında “Ticarethane veya fabrika yahut ticari şekilde işletilen diğer müesseseler, ticari işletme sayılır.” hükmü yer almaktadır. 12 nci maddesinde de madde metninde yer alan ve mahiyetçe bunlara benzeyen işlerle uğraşmak üzere kurulan müesseselerin ticarethane sayılacağı hükme bağlanmıştır.

677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına Dair Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasının “Alelümüm tarikatlerle şehlik, dervişlik, müritlik, dedelik, seyitlik, çelebilik, babalık, emirlik, nakiplik, halifelik, falcılık, büyücülük, üfürükçülük ve gayıptan haber vermek ve murada kavuşturmak maksadiyle nüshacılık gibi unvan ve sıfatların istimaliyle bu unvan ve sıfatlara ait hizmet ifa ve kisve iktisası memnudur.” hükmünü içermektedir.

Bu nedenle falcılık ve medyumluk gibi faaliyetlerin yasak olacağı ve bir ticaret işletmesinin faaliyet konusunu teşkil etmeyeceği belirtilmelidir.

<sup>178</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin EK-2.

<sup>179</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü 10513 - 24.04.2009, Görüş, Maliye Bakanlığına. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 02/03/2009 tarih ve 5584 sayılı Görüş yazısı.

**Soru 155- Online fatura ödeme merkezi olarak faaliyet göstermek isteyen işyerlerine ruhsat verilebilir mi? Bu işyerlerine ruhsat verilmesi halinde usulsüz tahsilâtları önlemek için ruhsatlandırma aşamasında ödeme alacakları kurum ve kuruluşlardan sözleşme ve yetki yazısı istenmesinin zorunlu tutulup tutulmayacağı hakkında bilgi verir misiniz?<sup>180</sup>**

Sihhi ve gayri sihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

İşyerinin en geniş tanımı 21.8.1981 gün ve 17435 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10 uncu maddesinde “Bu harcın uygulanmasında işyeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sımai, zirai ve mesleki bir faaliyetle baka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan ya da bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerlerdir.” şeklinde yapılmıştır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesi uyarınca ise, işyerinin bulunduğu yere göre il özel idaresi veya belediyelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılıp çalıştırılmayacaktır.

Ayrıca, Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasına göre bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sihhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.

Yukarıdaki hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden internet üzerinden veya başka yöntemlerle fatura tahsilâtı yapmak isteyen kuruluşların sihhi işyeri olarak ruhsatlandırılması gerektiği, ancak hizmetten yararlanacak vatandaşların muhtemel mağduriyetlerinin önüne geçebilmek için bu tür işyerlerinin adına tahsilât yapacakları kuruluşlarla imzaladıkları sözleşmelerin yetkili idare tarafından incelenmesi ve dosyada bulundurulması mümkün olduğu söylenebilir.

**Soru 156- Yapı kullanma izni alınmamış binalarda 12/10/2004 tarihinden sonra yapılmış binalarda sımai faaliyetler dışındaki faaliyet konularının ruhsatlandırılıp ruhsatlandırılmayacağı hakkında bilgi verir misiniz?**

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi, “Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel,

<sup>180</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 17522 - 03.07.2009, Fatura Ödeme Merkezleri, Söke Belediye Başkanlığına.

hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,” hükmünü içermektedir.

Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında, “Yapı kullanma izni alınmamış binalarda herhangi bir sınai faaliyetin icrasına müsaade eden kişi iki yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır” hükmü bulunmaktadır.

Diğer taraftan, 5377 sayılı Kanun ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 184 üncü maddesine “İkinci ve üçüncü fıkra hükümleri, 12 Ekim 2004 tarihinden önce yapılmış yapılarla ilgili olarak uygulanmaz” şeklinde 6 ncı fıkra eklenmiştir.

Buna göre, içerisinde sınai faaliyet yapılacak işyerlerinin ruhsatlandırılmasında yapı kullanma izin belgesi istenmesinin yasal bir zorunluluk olduğu, ancak Türk Ceza Kanununda yapılan ve yukarıda belirtilen değişiklik neticesinde 12/10/2004 tarihinden önce yapılan binalarda yürütülecek olan sınai faaliyetler için işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi halinde 184 üncü maddenin üçüncü fıkrasında gösterilen cezanın uygulanmayacağı, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (c) bendinde sayılan işyerlerinin ruhsatlandırılmasında yapı kullanma izin belgesinin aranması gerektiği, özel yapı şekli gerektirmeyip anılan Yönetmelik kapsamında ruhsatlandırılması gereken diğer işyerleri konusunda da aynı şekilde işlem tesis edilmesi gerektiği, değerlendirilmektedir.

### ***Soru 157- Ruhsatlı ve faal bir işyeri başka bir adreste şube açarsa işyerinin ruhsatlandırılması talebinde adrese ait oda kayıt belgesi ve vergi levhası istenir mi?***

Maliye Bakanlığınca 14.07.1981 tarih ve 17402 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 143 sıra no’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği’nin III. Vergilerin İlanı ve Vergi Levhası maddesinin son fıkrası ‘Mükelleflerin iş merkezleri dışında muhtelif şube, satış mağazası, kat ve reyonların bulunması halinde, her biri için vergi levhası asılmasının zorunlu olduğu 142 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde açıklanmıştır. Ancak, levhaların her yıl tasdiki zorunluluğu da dikkate alındığında, çok şubeli firmalar için her levhanın ayrı ayrı tasdik ettirilmesinin yaratacağı güçlük nedeniyle merkez için tasdik ettirilen levhanın baskı suretiyle matbaada çoğaltılan örneklerinin kullanılması uygun görülmüştür.’ şeklindedir. Kırtasiyeciliği azaltmak ve vatandaş odaklı yönetim sistemini sağlamak amacıyla merkez işyerine ait oda kaydı ve vergi levhasının şubelerde de kullanılabilceği, değerlendirilmektedir.

**Soru 158- 1957 yılı öncesi yapılan ve bunu belgeleyen binalar ruhsatlı ve yapı kullanma izni almış olarak kabul edilmektedir. İlgili mahalli idare tarafından 1957 yılı öncesine ait kaydı olan ve kahvehane vasfında olan bir yapıya özel yapı şeklini gerektiren işyeri için (fırın gibi) ruhsat talep edildiğinde ruhsat verilebilir mi?**

08/03/1984 tarihli Resmi Gazetede yayınlanan 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunun Geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrası 'Aşağıda belirtilen yapılar imar mevzuatına uygun inşa edilerek kullanma izni alınmış yapılar olarak kabul edilir. Yapılış tarihine bakılmaksızın gecekondu bu hükmün dışındadır. 6785 sayılı İmar Kanununun yürürlüğe girdiği 17 Ocak 1957 tarihinden önce yapılmış yapılar,' şeklindedir.

Mezkûr Kanun, 1957 yılı öncesi yapılan binaları ruhsatlı ve yapı kullanma izni almış olarak kabul etmektedir. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin (c) bendinde sayılan ve özel yapı şeklini gerektiren ekmek fırını gibi işyerlerinin ruhsatlandırılmasında yapı kullanma izin belgesinin aranması gerekmektedir. 1957 yılı öncesi kaydı olan ve kahvehane vasfında olan bir yapıya ilgili Kanun gereğince yapı kullanım izni var olarak kabul edildiğinden fırın ruhsatı verilebilecektir.

**Soru 159- Özel müzeler, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında ruhsata tabi midir?<sup>181</sup>**

Özel Müzeler ve Denetimleri Hakkında Yönetmeliğin EK 1 inci maddesinde "2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa tabi eser bulundurmayan ancak; modern eserleri veya eşyaları barındıran özel müzeler, 14/06/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 14/07/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ve ilgili mevzuat kapsamında ilgili idarece ruhsatlandırılır." hükmü yer almaktadır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası, "İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır." hükmünü taşımaktadır.

<sup>181</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32306 - 24.12.2008, Kültür Yatırım ve Girişimleri, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 6/1.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında bir işyerinin ruhsatlandırılması ile bahse konu işyerinin özel mevzuatı uyarınca ilgili kurumlardan alacağı ruhsat birbirinden tamamen farklı nitelik taşımaktadır. Çünkü ilgili kurumdan alınan izin veya faaliyet belgesi faaliyeti yürütecek olan kişinin veya işyerinin o işi yürütmeye yetkili olduğunu veya kurumlarınca belirlenen kriterlere uygun olduğunu gösterirken, işyeri açma ve çalışma ruhsatının, o işyerinde faaliyet yürütülmesi için işyerinin fen ve itfaiye yönünden tetkik edilmesi, yapı kullanma izninin, su ve kanalizasyon bağlantısının olup olmadığı gibi belediye tarafından sunulan hizmetleri kapsamaktadır.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki müzeler, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik kapsamında faaliyette buldukları yere göre il özel idareleri veya belediyelerce ruhsatlandırılır.

### ***Soru 160- Derneklerin, lokal açmaları ve lokallerinde alkollü içki kullanılması olanaklı mıdır?***

Derneklerin, tüzüklerinde gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere, eğitim ve öğretim faaliyetleri için yurt, pansiyon; üyeleri için lokal açmaları ve lokallerinde alkollü içki kullanılması ile bu tesislerin işletilmesi mülki idare amirinden izin almalarına bağlıdır.<sup>182</sup>

- ✓ Dernek lokali, dernek üyelerinin sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere mülki idare amirinin izniyle açılan tesislerdir.
- ✓ Dernekler, başka bir dernek, gerçek veya tüzel kişi ile ortaklaşa lokal açmaz.
- ✓ Federasyon ve konfederasyonlar hariç, lokal açabilmesi için derneğin en az bir yıldan beri faaliyette bulunması şarttır.
- ✓ Çocuk dernekleri lokal açamaz.
- ✓ Derneğin yerleşim yerinin bulunduğu binada dernek lokali açılabilir. Ancak, dernek lokali olarak açılan yerin iç kapı girişinin diğer bağımsız bölüm veya oda ve benzeri gibi bölümlerden ayrı olması ve bunlara açılan kapılarının bulunması zorunludur.
- ✓ Dernek lokali açılmayacak yerler ise şunlardır;
- ✓ Silah fabrika ve imalathaneleri, patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı gibi tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan ve depolanan yerler ile gaz dolmuş tesislerinde,
- ✓ Her türlü mabetlerde,
- ✓ Okul öncesi eğitim, ilk ve orta öğretim resmi ve özel okul binaları ile özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumlarına yüz metreden yakın mesafe içinde,

<sup>182</sup> 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu. 31.03.2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Dernekler Yönetmeliği.

- ✓ İlk ve orta öğretim öğrencilerinin devam ettiği kurs, dersane ve bu öğrencilerin kaldığı öğrenci yurtlarının bulunduğu binalarda,
- ✓ İtfaiye, ambulans gibi müdahale ve yardım hizmetlerinin kolaylıkla ulaşmaya-  
cağı yerlerde,
- ✓ Binaların ortak kullanılan bağımsız bölümlerinde,
- ✓ Genel güvenlik ve asayişin korunması yönünden sakıncalı olan yerlerde,
- ✓ Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçla-  
rında.
- ✓ İl merkezlerinde açılacak lokaller için valiliğe, büyükşehir belediyesi sınırları  
içinde kalan ilçeler dahil olmak üzere diğer ilçelerde açılacak lokaller için kay-  
makamlığa bir dilekçe ile başvurulur. Başvurulara aşağıda belirtilen belgeler ek-  
lenir.
- ✓ Lokal açılması konusunda alınmış yönetim kurulu kararının örneği,
- ✓ Lokal olarak açılacak yerin tapu senedi örneği, kiralık ise kira kontratının örneği,
- ✓ Ana gayrimenkulün tapu kayıtlarında mesken olarak görünen yerler için kat ma-  
liklerinin oy birliği ile aldıkları kararın örneği, mesken ve işyerinin birlikte yer  
aldığı binalarda mesken sahiplerinin tamamının onayı ve işyeri sahiplerinin oy  
çokluğu ile aldıkları kararın örneği, iş hanlarında ise yönetim kurulu kararı ör-  
neği,
- ✓ Derneklerin; belediye ve mücavir alanlar içinde açacakları lokaller için yapı kul-  
lanma (iskan) izin belgesi, bu belgenin bulunmadığı durumlarda ise ilgili bele-  
diyeden alınacak söz konusu yerin lokal olarak kullanılmasında sakınca olma-  
dığına dair belge; bu alanlar dışındaki lokaller için bayındırlık ve iskan müdür-  
lüklerinden alınacak lokal olarak kullanılmasında sakınca olmadığına dair belge.
- Belgeleri eksik olan veya mevzuata uygun olmayan başvurular değerlendirmeye  
alınmaz ve eksikliklerin tamamlanması için otuz günlük ek süre tanınır. Bu süre  
sonunda eksikliklerin tamamlanmaması halinde başvuru işleminden kaldırılır.
- Lokal açma ve işletme belgesi düzenlendikten sonra onbeş gün içinde dernek-  
ler birimlerince; kolluk amirliği, belediye, alkollü içki kullanılmasına izin veri-  
lenler için tekel idaresi, çevre müdürlükleri ile derneğin bağlı bulunduğu vergi  
dairesine lokalin açıldığı bildirilir. Kolluk kuvvetleri bu bilgilere istinaden izin-  
siz açılan lokalleri men eder.
- Her dernek lokaline, yönetim kurulu kararıyla sorumlu bir müdür tayin edile-  
rek mülki idare amirine bildirilir. Sorumlu müdür, dernek lokalinin mevzuata  
ve ruhsata uygun olarak işletilmesinden sorumludur. Sorumlu müdür değişikli-  
ği, onbeş gün içinde mülki idare amirliğine bildirilir.
- Lokal müdürü yönetim kurulu kararıyla ücretli veya fahri olarak görevlendirir-  
ilir. Bunların dernek üyesi olması şart değildir. Lokalin işletmesi, dernek tarafın-



dan görevlendirilen bir lokal müdürünün sorumluluğunda müstecire de yaptırılabilir.

- Dernek lokallerinde alkollü içki kullanılması mülki idare amirinin iznine bağlıdır. Ancak, alkollü içki izni verilebilmesi için dernek lokalinin içkili yer bölgesi içinde bulunması ve içki satış belgesi alınması zorunludur.
- Gençlik, spor veya gençlik ve spor kulüplerinin sosyal amaçlı tesisleri ile lokallerinde alkollü içki kullanılmasına izin verilmez.
- Alkollü içki kullanılmasına izin verilen lokallerde içki servisi, ancak izin verilen lokal içinde yapılabilir. Lokalin etrafında, yol kenarlarında veya yaya kaldırımlarında masa konularak veya ayakta içki servisi yapılamaz.
- Mülki idare amiri, dernek lokallerinin, açma ve işletme belgesinde belirtilen şartlara göre işletilip işletilmediğini denetleyebilir. Lokallerin denetimi, dernekler birimleri ve kolluk kuvvetlerince birlikte yapılır. Lokal denetiminde önceden bildirimde bulunma ve denetimin mesai saatleri içinde yapılması şartı aranmaz. Kumar oynatıldığı, izinsiz içki kullanıldığı, umuma açık yer durumuna geldiği veya lokal yönergesine aykırı hareket edildiği tespit edilen lokaller, mülki idare amiri tarafından otuz günü geçmemek üzere geçici süreyle faaliyetten men edilir. Kanunda yazılı fiiller sebebiyle üç defa faaliyetten men edilen lokallerin izin belgeleri, mülki idare amirince iptal edilir.
- Yapılan denetimler neticesinde, uyuşturucu madde imal edildiği, satıldığı, kullanıldığı veya bulundurulduğu; 6136 sayılı Kanuna aykırı silah bulundurulduğu veya satıldığı; genel güvenliğe ve genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunduğu tespit edilenlerin lokal açma ve işletme izin belgeleri mülki idare amirince iptal edilir.
- Ayrıca, konusu suç teşkil eden fiillerin işlenmesi durumunda, soruşturma evrakı derhal Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilir.
- Faaliyetten men kararı aşağıdaki esaslar çerçevesinde yerine getirilir.
- Karar, dernek yönetim kuruluna ve lokal müdürüne tebliğ edilir kararın uygulanması için iki günden fazla olmamak üzere süre verilir. Tebliğde dernek yönetim kurulu başkanı veya görevlendirilecek yönetim kurulu üyesi ile lokal müdürünün, mühürlemenin yapılacağı sırada hazır bulundurulması gerektiği belirtilir.
- Lokalin kapalı olduğu süre içinde bozulabilecek mallar ile kişilerin özel eşyalarının çıkarılmasına izin verilir.
- Lokalin pencereleri ve diğer kapıları kapatılır ve lokalin giriş kapıları mühürlenir.
- Kararın uygulanmasına ilişkin düzenlenecek tutanakta, faaliyetten men kararının tarihi, sebebi ve süresi ile kapatma işleminin tarih ve saati belirtilir ve hazır bulunanlar tarafından imzalanır. Hazır bulunanların imzadan kaçınması halinde bu durum tutanakta belirtilir.

- Sürenin dolmasını müteakip faaliyetten men edilen lokalin tekrar açılmasında da açılış tarihi ve saati yazılarak, açma ve teslim tutanağı, dernek yönetim kurulu başkanı veya görevlendirilecek yönetim kurulu üyesi ile lokal müdürü tarafından imzalanır.
- İzinsiz olarak açılan veya izni iptal edildiği halde işletilen veya geçici olarak faaliyetten men edildiği halde süresinden önce açılan lokaller kolluk kuvvetlerince kapatılır.
- Okul öncesi eğitim, ilk ve orta öğretim resmi ve özel okul binaları ile özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri kurumlar ile lokal açılmasına izin verilen yerlerin aralarındaki uzaklığın ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda ise en yakını esas alınır.
- Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır. Bu tespitleri yapmaya dernekler birimleri yetkilidir.

### **Soru 161- Portör muayenesi ne anlama gelmektedir?**

1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanunu'nun 126. ve 127. maddelerindeki hükümlerle, gıda üretim yerleri ve sıhhi müesseselerde çalışanların bulaşıcı hastalık taşıyıcılığı yönünden her 3 ayda bir muayene olma ve sıhhi rapor alma mecburiyeti getirilmiş ve bu sıhhi muayenenin de ücretsiz olarak belediye tabipleri veya hükümet tabipleri tarafından yapılacağı belirtilmiştir.

- Portör muayenesine esas laboratuvar tetkikleri (Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2005/9 sayılı genelgesi gereğince) şunlardır:
  - ✓ Gaita Kültürü ( Salmonella ve Shigella yönünden, en az yılda bir)
  - ✓ Dışkıının mikroskobik incelenmesi ( Entamoeba, histolytica kistleri, giardia lamblia kistleri ve helmint yumurtaları yönünden, en az altı ayda bir)
  - ✓ Boğaz ve Burun Kültürü (Staphylococcus aureus yönünden, en az yılda bir)
  - ✓ Akciğer Grafisi ( Tüberküloz yönünden, en az yılda bir)

Portör muayenesi, 3 ayda bir yapılması zorunlu fiziki muayene olup, İşyeri hekimi olan işletmelerde çalışan personelin muayenesi işyeri hekimi tarafından, İşyeri hekimi olmayan işletmelerde çalışan personelin muayenesi Belediye tabiplerince veya hükümet tabiplerince ücretsiz olarak yapılacaktır. Bu muayeneyi yapan tabip, gerek gördüğü taktirde portör muayenesine esas laboratuvar tetkiklerini daha sık talep edebilir.

- Resmi Sağlık Kurum ve Kuruluşlar;
- ✓ Halk Sağlığı Laboratuvarları (Akciğer Grafisi hariç)

- ✓ İstanbul Bölge Hıfzısıhha Enstitüsü (Akciğer Grafisi hariç)
- ✓ Devlet Hastaneleri
- ✓ Eğitim ve Araştırma Hastaneleri
- ✓ Belediye Laboratuvarları
- ✓ Verem Savaş Dispanserleri (yalnız Akciğer Grafisi )
- Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlar;
- ✓ Sağlık Bakanlığında ruhsatlı özel sağlık kuruluşları
- ✓ Sağlık Bakanlığında ruhsatlı özel hastaneler
- ✓ Sağlık Bakanlığında ruhsatlı özel radyoloji laboratuvarları
- ✓ Sağlık Bakanlığında ruhsatlı tıbbi tahlil laboratuvarları
- Sağlık Muayene Kartları ile ilgili uygulama şöyledir;
- ✓ Sağlık Muayene Kartları kişiye özel kartlar olup, ilgili bölümlerin ( adı, soyadı, işyeri adı v.b.) doldurulması ve fotoğrafların yapılandırılması zorunludur.
- ✓ Personelin eski Sağlık Muayene kartlarının ilgili bölümlerinden (Gaita kültürü, burun-boğaz kültürü, gaitada parazit, akciğer grafisi ve fiziki muayene) en az birinin tamamen dolmuş olması halinde yenisi verilir.
- ✓ Özel sağlık kurum ve kuruluşlarda (özel laboratuvarlar, özel hastaneler v.b.) yaptırılan laboratuvar tetkiklerinin onaylanma yetkisi, bu kurum ve kuruluşların (özel laboratuvarlar, özel hastaneler v.b.) bulunduğu İlçe Sağlık Grup Başkanlığında olup Sağlık Muayene Kartları da onaylamayı yapan İlçe Sağlık Grup Başkanlığından temin edilmektedir. Onaylama Sağlık Grup Başkan Yardımcısı tarafından yapılacaktır.
- ✓ Kamu sağlık kurum ve kuruluşlarında yaptırılan laboratuvar tetkiklerinin Sağlık Muayene kartlarına işlenmesi ve kart temini işletmenin bulunduğu İlçe Sağlık Grup Başkanlıkları tarafından; Halk Sağlığı Laboratuvarlarına bizzat başvuru yapılarak analizlerin yaptırılması halinde laboratuvar tetkiklerinin Sağlık Muayene kartlarına işlenmesi ve kart temini Halk Sağlığı Laboratuvarları tarafından gerçekleştirilmektedir.
- ✓ Laboratuvar sonuçlarının Sağlık Muayene Kartlarına işlenmesi için kart sahibi, işletme sahibi, sorumlu müdür, işyeri hekimi veya analizleri yapan özel sağlık kuruluşunun yetkilendirdiği personel onaylama mercisine başvurabilir.
- ✓ Onaylama yalnızca Sağlık Müdürlüğü'ne ait Sağlık Muayene Kartlarına yapılmaktadır.

Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 2007/62 sayılı "Birinci basamak sağlık hizmetlerinin ücretsiz olması" konulu genelgesinde" Sağlık Bakanlığı birinci basamak hekimleri tarafından istenmesi şartıyla, Refik Saydam Hıfzısıhha Merkezi başkanlığı, Bölge Müdürlükleri ve Halk Sağlığı Laboratuvarları, portör tetkikleri

için kişilerden bir ücret talep etmeyecek” denilmektedir. Bu doğrultuda bahse konu portör tetkikleri birinci basamak hekim isteği ile gelen kişiler için yukarıda belirtilen kurumlarda ücretsiz olarak yapılacak, aksi takdirde verilen hizmetlerin yılı tedavi giderleri resmi fiyat tarifesinde yer alan karşılıklar esas alınarak ücret alınacaktır. Özel Sağlık Kurum ve Kuruluşlar ise, resmi tebliğde geçen ücretten daha az ücret alamazlar.

### **Soru 162- Belediye zabıtasının işyerleri ile ilgili görev ve yetkileri nelerdir?**

Belediyelere ve belediye teşkilatının bir parçası olan belediye zabıtalılarına işyerleri ile ilgili olarak önemli yetki ve görevler verilmiştir. Belediyeler, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla; imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; *zabıta*, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Belediye teşkilâtı, norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve *zabıta* birimlerinden oluşur.<sup>183</sup>

Belediye zabıtası, beldede esenlik, huzur, sağlık ve düzenin sağlanmasıyla görevli olup bu amaçla, belediye meclisi tarafından alınan ve belediye zabıtası tarafından yerine getirilmesi gereken emir ve yasaklarla bunlara uymayanlar hakkında mevzuatta öngörülen ceza ve diğer yaptırımları uygular.<sup>184</sup>

Belediye zabıtasının işyerleri ile ilgili görevleri şunlardır:<sup>185</sup>

- Beldenin düzeni ve esenliği ile ilgili görevleri;
- ✓ Belediye sınırları içinde beldenin düzenini, belde halkının huzurunu ve sağlığını sağlayıp korumak amacıyla kanun, tüzük ve yönetmeliklerde, belediye zabıtasınca yerine getirileceği belirtilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.
- ✓ Belediye karar organları tarafından alınmış kararları, emir ve yasakları uygulamak ve sonuçlarını izlemek,
- ✓ Cumhuriyet Bayramında iş yerlerinin kapalı kalması için gerekli uyarıları yapmak, tedbirleri almak, bayrak asılmasını sağlamak.
- ✓ Kanunların belediyelere görev olarak verdiği takip, kontrol, izin ve yasaklayıcı hususları yerine getirmek.
- ✓ Belediye cezaları ile ilgili olarak kanunlar uyarınca belediye meclisi ve encümenin koymuş olduğu yasaklara aykırı hareket edenler hakkında gerekli işlemleri yapmak.

<sup>183</sup> 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu madde 14, 48.

<sup>184</sup> 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu madde 51.

<sup>185</sup> 11.04.2007 tarihli ve 26490 sayılı R.G.'de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği madde 10, 11.

- ✓ 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Kanununa göre belediyeden izin almadan çalışan işyerlerini kapatarak çalışmalarına engel olmak ve haklarında kanuni işlemleri yapmak.
- ✓ 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde etiketsiz mal, ayıplı mal ve hizmetler, satıştan kaçınma, taksitli ve kampanyalı satışlar ve denetim konularında belediyelere verilen görevleri yerine getirmek.
- ✓ Kanunen belediyenin izni veya vergi ve harçlara tabi iken izin alınmaksızın veya harç ve vergi yatırılmaksızın yapılan işleri tespit etmek, bunların yapılmasında, işletilmesinde, kullanılmasında veya satılmasında sakınca varsa derhal men etmek ve kanuni işlem yapmak.
- ✓ 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununa göre, izin verilmeyen yerlerin işgaline engel olmak, işgaller ile ilgili tahsilat görevlilerine yardımcı olmak.
- ✓ 12/9/1960 tarihli ve 80 sayılı 1580 Sayılı Belediye Kanununun 15 inci Maddesinin 58 inci Bendine Tevfikane Belediyelerce Kurulan Toptancı Hallerinin Sureti İdaresi Hakkında Kanun, 24/6/1995 tarihli ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükümünde Kararname hükümlerine göre verilmiş bulunan sanat ve ticaretten men cezalarını yerine getirmek ve hal dışında toptan satışlara mani olmak.
- ✓ 11/1/1989 tarihli ve 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununa ve ilgili yönetmeliklerine göre, ölçü ve tartı aletlerinin damgalarını kontrol etmek, damgasız ölçü aletleriyle satış yapılmasını önlemek, yetkili tamircilerin yetki belgelerini kontrol etmek, damgalanmamış hileli, ayarı bozuk terazi, kantar, baskül, litre gibi ölçü aletlerini kullandırmamak, kullananlar hakkında gerekli işlemleri yapmak.
- ✓ 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri gereğince, işyerinin açma ruhsatı alıp almadığını kontrol etmek, yetkili mercilerce verilen işyeri kapatma cezasını uygulamak ve gereken işlemleri yapmak.
- ✓ 5/12/1951 tarihli ve 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan eser, icra ve yapımların tespit edildiği kitap, kaset, CD, VCD ve DVD gibi taşıyıcı materyallerin yol, meydan, pazar, kaldırım, iskele, köprü ve benzeri yerlerde satışına izin vermemek ve satışına teşebbüs edilen materyalleri toplayarak yetkililere teslim etmek.
- ✓ 13/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu ile verilen görevleri yerine getirmek.
- Sağlık ile ilgili görevleri;

- ✓ 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, ilgili tüzük ve yönetmeliğin uygulanmasında ve alınması gerekli kararların yerine getirilmesinde görevli personele yardımcı olmak.
- ✓ Ruhsatsız olarak açılan veya ruhsata aykırı olarak işletilen işyerleriyle ilgili olarak İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre işlem yapmak.
- ✓ İlgili kuruluşlarla işbirliği halinde, 5393 sayılı Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlı olup olmadığını denetlemek.
- ✓ Cadde, sokak, park ve meydanlarda mevzuata ve sağlık şartlarına aykırı olarak satış yapan seyyar satıcıları men etmek, bu hususta yetkili mercilerin kararlarıyla zabıta tarafından yerine getirilmesi istenen hizmetleri yapmak.
- ✓ Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, ilgili tüzük ve yönetmelikler gereğince yıkanmadan, soyulmadan veya pişirilmeden yenilen gıda maddelerinin açıkta satılmasına mani olmak, karıştırıldıklarından şüphe edilenlerden tahliller yapılmak üzere numune alınması hususunda ilgili teşkilata bilgi vermek, yetkili personelin bulunmaması halinde tüzük ve yönetmeliklerde belirtilen kurallara uygun olarak numuneyi bizzat almak ve yapılan tahlil sonucunda sağlığa zararlı oldukları tespit edilenleri yetkililerin kararı ile imha etmek.
- ✓ 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununa ve ilgili yönetmeliklere göre çevre ve insan sağlığına zarar veren, kişilerin huzur ve sükûnunu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde gürültü yapan fabrika, işyeri, atölye, eğlence yerleri gibi müesseseleri tutanak düzenleyerek yetkili mercilere bildirmek ve bu konuda kendisine verilen görevleri yerine getirmek.
- ✓ 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanununa ve Yönetmeliğine göre hayvan ve hayvansal ürünlerin nakliyeciliğini yapanların ruhsatlarını ve hayvanların menşe şahadetnamelerini kontrol etmek, mezbaha ve et kombinasi dışı kesimleri önlemek, bunların hakkında kanuni işlemler yapmak.
- ✓ İlgili kuruluşlar ile işbirliği halinde fırınların ve ekmek fabrikalarının ve diğer gıda üretim yerlerinin sağlık şartlarına uygunluğunun denetiminde ilgili kuruluşların talebi halinde nezaret etmek, ekmek ve pide gramajını kontrol etmek, gerekli kanuni işlemleri yapmak.
- Trafikle ilgili görevleri;
- ✓ 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre belediye sınırları ve mücavir alanlar içerisindeki karayolları kenarlarında yapılan yapı ve tesisler için belge aramak, olmayanlar hakkında fen elemanları ile birlikte tutanak düzenlemek.

- ✓ Yetkili organların kararı uyarınca belirlenen kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksilerin sayılarını, bilet ücret ve tarifeleri ile zaman ve güzergâhlarını denetlemek.
- ✓ Şehirlerarası otobüs terminalleri ile diğer garajlardaki otobüslerin fiyat ve zaman tarifelerini denetlemek, uymayanlara tutanak düzenlemek.
- ✓ Belediye zabıtası; kanun, tüzük, yönetmeliklerin ve yetkili belediye organlarının yüklediği görevleri yerine getirebilmek için belediye sınırları içinde işyerlerine yönelik yetkileri şunlardır;
- ✓ Umuma açık yerlere girer, gerekli kontrolleri yapar, sahip veya işletenlerinden kontrol konusu ile ilgili belgeler ister ve haklarında tutanak düzenler,
- ✓ Boşaltılması ve yıktırılması hususunda yetkili mercilerin karar veya emirleri bulunan yapı, ev veya müesseselere kanuni yetkililerle birlikte girer ve yasal yaptırım uygular,
- ✓ Mevzuatla belediye zabıtasına tanınan yetkileri kullanmaya mani olanlar hakkında adli kovuşturma yapılmak üzere tutanak düzenler,
- ✓ Belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarına vaki olacak tecavüzleri usulünce önler,
- ✓ Umumi yerlerde belediye nizamlarına aykırı olarak seyyar satışta bulunan kim-seleri ve başkalarının ticarethane önlerini de kapatacak şekilde yaya kaldırımlarını, izinsiz işgal edenleri men eder,
- ✓ Umumi yol, kaldırım ve meydanlarda izinsiz olarak gazete, dergi ve kitapların yerde teşhir edilerek satışını önler,
- ✓ 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan eser, icra ve yapımların tespit edildiği kitap, kaset, CD, VCD ve DVD gibi taşıyıcı materyallerin, pazar veya panayır kurulan yerler, meydanlar, mezat yerleri, yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerde satışına izin vermez ve bunların satışını engeller, satışına teşebbüs edilen materyalleri toplayarak yetkili makamlara teslim eder,
- ✓ Sağlığa mutlak surette zararlı olduğu usulünce yapılmış tahliller sonunda sabit olan bozulmuş, kokmuş ve çürümüş gıda maddelerini yetkililerin isteği ve raporu üzerine imha eder,
- ✓ Umumi yerlerde aşırı derecede gürültü yapanlara, çevreyi kirletenlere, pazar ve panayır yerlerinde geliş ve gidişi zorlaştıranlara gerekli ikaz ve tembihatta bulunur, uymayanlar hakkında gerekli yasal işlemi yapar.

### **Soru 163- İlan ve Reklam Vergisi nedir? İşyerlerinin yükümlülükleri nelerdir?**

Belediye sınırları ile mücavir alanları içinde yapılan her türlü İlan ve reklam, İlan ve Reklam Vergisine tabidir. İlan ve Reklam Vergisinin mükellefi, yurt dışından gönderilen ilan ve reklamlar dâhil olmak üzere, ilan ve reklamı kendi adına yapan veya yaptıran gerçek veya tüzelkişilerdir. İlan ve reklam işlerini mutad meslek olarak ifa edenler, başkaları adına yaptıkları ilan ve reklamlara ait vergileri mükellefler adına ilgili belediyeye yatırmaktan sorumludurlar.<sup>186</sup>

İlan ve Reklam Vergisi aşağıdaki tarifeye göre alınır.

<b>İlan ve Reklam Vergisi Türü</b>	<b>En az (TL)</b>	<b>En çok (TL)</b>
1. Dükkân, ticarî ve sınaî müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi tüm sabit ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak	20	100
2. Motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan ilân ve reklamların beher metrekaresinden yıllık olarak	8	40
3. Cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine getirilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların metrekaresinden haftalık olarak	2	10
4. Işıklı veya projeksiyonlu ilân ve reklamlardan her metrekaresine için yıllık olarak	30	150
5. İlân ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerlerinin her biri için	0,01	0,25
6. Mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerlerinin beherinin metrekaresinden	0,02	0,50

#### **İlan ve Reklam Vergisi Tarifesi**

Vergi tarifesinin uygulanmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

Metrekare üzerinden yapılan hesaplamalarda, yarım metrekareye kadar olan kesirler yarım metrekareye, yarım metrekareyi aşanlar ise tam metrekareye tamamlanır.

Herhangi bir yüzeye yazılmak, takılmak veya çizilmek suretiyle yapılan ilan ve reklamlarda yazı ve resimlerin kapladığı alanın yüzölçümü esas alınır.

<sup>186</sup>26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, madde 12, 13, 14, 15, 16.



Çok cepheli ilan ve reklamlarda metrekare hesabı her cephe için ayrı ayrı nazara alınır,

Vergi tarifesinin dükkân, ticarî ve sınaî müessese ve serbest meslek erbabınca çeşitli yerlere asılan ve takılan her çeşit levha, yazı ve resim gibi tüm sabit ilân ve reklamlardan; motorlu taşıt araçlarının içine veya dışına konulan; ışıklı veya projeksiyonlu ilân ve reklamların süresi 6 aydan; cadde, sokak ve yaya kaldırımları üzerine gerilen, binaların cephe ve yanlarına asılan bez veya sair maddeler vasıtasıyla yapılan geçici mahiyetteki ilân ve reklamların süresi 1 haftadan az olursa vergi miktarının yarısı alınır. 6 ayı geçen süreler 1 yıl, hafta kesirleri de tam hafta sayılır.

Vergi tarifesinin 5 ve 6 ncı bentlerinde yer alan ve çok nüsha olarak basılan; ilân ve reklam amacıyla dağıtılan broşür, katalog, duvar ve cep takvimleri, biblolar veya benzerleri; mahiyeti ne olursa olsun yapıştırılacak çeşitli afişler ve benzerleri üzerinde basımının ticari unvanı, adresi ve kaç nüsha olarak basıldığı ayrıca belirtilir.

Vergiye tabi ilan ve reklamlarda, ilan ve reklam işinin mükellefçe yapılması halinde ilan veya reklam işinin yapılmasından önce mükellef tarafından, ilan ve reklam işinin bu işi mutad meslek olarak ifa edenler tarafından yapılması halinde ilan ve reklam işini yapanlarca ilan veya reklamın yapıldığı ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar verilecek beyanname üzerine, tarh ve tahakkuk ettirilir. Beyannameler vergi tarifesinde yazılı ilan ve reklamlarda bunların yayınlandığı, dağıtıldığı veya teşhir edildiği mahallin belediyesine verilir.

İlan ve Reklam Vergisi, beyanname verme süresi içinde ödenir. Şu kadar ki belediye meclisleri yukarıda yer alan vergi tarifesinin 1, 2 ve 4 üncü bentlerinde yazılı yıllık ilan ve reklamlara ait vergileri, yılı içinde, iki eşit taksitte almaya yetkilidirler.

İlan ve Reklam Vergisinin ödendiğinin belgelendirilmesi yönünden ilgili belediyeler gerekli usulleri ihdas edebilirler.

Bazı ilan ve reklam ibareleri için vergi alınmaz. İlan ve Reklam Vergisinin ödenmesinde işyerlerini ilgilendiren istisna ve muafıklar şöyledir;

- ✓ Türkiye Radyo Televizyon Kurumu tarafından yayınlanan ve yapılan ilan ve reklamlar,
- ✓ Her türlü gazete, dergi ve kitaplarda yapılan ilan ve reklamlar,
- ✓ İşletmelerin iştiğal veya imal konusu maddelerinin ambalajları üzerinde bulunan ve kendi işlerine ait ilan ve reklamları ile ambalaj muhtevasından olan prospektüs ve tarifnameler,
- ✓ Gerçek veya tüzel kişilere ait işyerlerinin içine veya dışına asılan iş sahibinin kimliği ile işin mahiyetini gösteren ve alanı 1/2 metrekareyi aşmayan ışsız levhalar, (Alanı 1/2 metrekareyi aşan levhalar, aşan kısım üzerinden vergiye tabidir.)
- ✓ Kooperatifler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları tarafından ülke ürünlerinin ve turizminin reklamını yapmak ve herhangi bir ticari ve sınaî kuru-

luşa ait olmamak üzere hazırlanan her türlü levha ve afişlerle, aynı kuruluşlar tarafından Türkiye'deki ticaret, sanayi, tarım ve mesleki müesseselerinin isim ve ticaret unvanları ile ad ve adreslerini ihtiva üzere yayınlanacak kitap, broşür, katalog ve dergiler,

- ✓ Umumi mahallere reklam amacı ile konulacak sıra, bank ve benzeri gereçler üzerindeki ilan ve reklamlar,
- ✓ Sinema ve tiyatroların kendi programlarına ilişkin olarak gösterinin yapıldığı binanın içinde ve dış yüzünde yaptıkları ilan ve reklamlar.

### **Soru 164- Eğlence Vergisi nedir? İşyerlerinin yükümlülükleri nelerdir?**

Belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir. Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir.<sup>187</sup>

1. Biletle girilen yerlerde, Eğlence Vergisi hariç olmak üzere bilet bedeli olarak sağlanan gayri safi hâsılat (bilet bedeli dışında bağış veya başka adlar altında alınan paralar dâhil).

2. Müşterek bahislerde, iştirakçilerden tahsil edilen tutardan Katma Değer Vergisi düşüldükten sonra kalan tutar.

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, disko-tek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktardır.

Eğlence Vergisi aşağıdaki tarifede yer alan nispet ve miktarlarda alınır.

#### **Eğlence Vergisi Tarifesi**

<b>Vergi Türü</b>	<b>Verginin Nispeti %</b>
I – Biletle Girilen Yerlerde	
1. Yerli film göstermelerinden	
2. Yabancı film göstermelerinden	
3. Tiyatro, opera, operet, bale, karagöz, kukla ve orta oyunundan	
4. Spor müsabakaları, at yarışları ve konserlerden	
5. Sirkler, lunaparklar, çalgılı bahçeler ve benzerlerinden	
II – Müşterek Bahislerde	
III –Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinden (Günlük, YTL)	

<sup>187</sup> 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, madde 17, 18, 19, 20, 21, 22.

(1) numaralı bendin (1) ve (2) numaralı alt bentleri ile yerli ve yabancı film gösterimlerine ilişkin belirlenen vergi bu Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.

Öngörüldüğü şekilde hesaplanarak biletler kullanılmadan önce mahallin mal müdürlüğüne veya muhasebe müdürlüğüne emaneten yatırılır. Ödemenin yapıldığına dair banka dekontunun ibrazı üzerine belediye tarafından biletlere özel damga konulur. Ödeme yapmayanlar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bahsi geçen yerlerde toplanan meblağın % 75'i Kültür ve Turizm Bakanlığı Merkez Saymanlık hesabına, % 25'i ilgili belediyeye tahsilini takip eden ayın onbeşinci günü akşamına kadar aktarılır. (Maliye Bakanlığı yukarıdaki şartlara bağlı kalmaksızın, biletle girilen yerlere ilişkin eğlence vergisinin hesaplanması ve ödenmesine dair işlemlerin ödeme kaydedici cihaz kullanılarak yapılmasına ait usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.

- ✓ Vergi biletle girilen yerlerde bilet bedellerine eklenmek suretiyle hesaplanır ve belediye tarafından özel damga konulması sırasında ödenir. Bu suretle alınan biletlerin kullanılmadan iadesi halinde peşin olarak ödenen vergi geri verilir.
- ✓ Genel ve Katma Bütçeli idarelerle İl Özel İdareleri ve köyler tarafından yürütülen spor müsabakaları, at yarışları ve benzeri faaliyetlerde bilet bedeli ile birlikte alınan vergi takip eden 20 gün içinde ilgili belediyeye ödenir.
- ✓ Müşterek bahislerde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye bir beyanname ile bildirilir ve aynı sürede ödenir.
- ✓ Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır.
- Aşağıda belirtilen eğlence faaliyetlerinden bu vergi alınmaz:
- ✓ Ulusal bayramlar veya tarihi özellik taşıyan günler nedeniyle genel ve katma bütçeli idareler ile il özel idareleri, belediyeler, köyler ve bunların kurdukları birlikleri tarafından düzenlenen ve kazanç amacı gütmeyen tören, şenlik, müsabaka ve gösterilerle balo, temsil ve benzeri faaliyetler,
- ✓ Genel ve katma bütçeli idareler, il özel idareleri, belediyeler ve köyler tarafından kültürel, sosyal, turistik ve ekonomik amaçlarla düzenlenen kongre, konferans, fuar, festival, şenlik, sergi ve benzeri faaliyetler ile tertip edilen eğlenceler ve konserler.
- ✓ Eğitim ve öğretim kuruluşları ile okul dernekleri, kamu yararına çalışan dernekler, orduvevleri, askeri gazinolar ve askeri dinlenme tesislerinde tertiplenen eğlenceler.

- ✓ Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından düzenlenen müşterek bahis oynanması.
- ✓ Bira, alkollü içki içilmeyen, satılmayan ve ruhsatnamelerde kahvehane, kıraathane, çayhane ve çay ocakları olduğu belirtilen yerler.

### **Soru 165- Langırt, rulet, tilt ve benzeri oyun alet ve makineler umuma açık istirahat eğlence yerlerine konulabilir mi?**

13/12/1968 tarihli ve 1072 sayılı Rulet, Tilt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun "Türk Ceza Kanununun 228 inci maddesinin kapsamı dışında kalsa bile umuma mahsus veya umuma açık yerlerde her ne ad altında olursa olsun kazanç kasdiyle oynanmasa dahi rulet, tilt, langırt ve benzeri baht ve talihe bağlı veya maharet isteyen, otomatik, yarı otomatik el veya ayakla kullanılan oyun alet veya makinaları ile benzerlerini bulundurmamak veya çalıştırmak veya yurda sokmak yahut imal etmek yasaktır." Hükmünü amirdir.<sup>188</sup>

1072 sayılı Kanunun uygulanmasında spor kulüpleri, gençlik teşekkülleri ve dernekler umuma açık yer sayılır. Mezkûr Kanuna aykırı hareket edenler bir yıldan beş yıla kadar hapis ve yüz günden bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

Aslında bu açık düzenlemeye rağmen konu tartışmalıdır. Uygulamada büyük alışveriş merkezlerinde dahi langırt denilen oyun aleti yer almaktadır. Ancak konuya salt hukuk açısından bakıldığında, iş merkezleri ile alışveriş merkezlerinde rulet, tilt, langırt ve benzeri baht ve talihe bağlı veya maharet isteyen, otomatik, yarı otomatik el veya ayakla kullanılan oyun alet veya makineleri ile benzer aletler hariç, diğer oyun alanlarının ruhsatta ayrıca belirtmek şartıyla bir arada bulunabileceği ve herhangi bir yaş sınırının aranmaması gerektiği düşünülmektedir.

### **Soru 166- Tütün ürünlerinin işyerlerine kullanımı mümkün müdür? Mahalli idareler mevzuata göre başka idarelerce düzenlenen sigara içme yasağı tespit tutanakları ile resen tespit ettikleri sigara içme yasağına uymama eylemiyle ilgili olarak takdir yetkisine sahip midir?**

- Tütün ürünlerinin kullanımı aşağıdaki işyerlerinde yasaktır;<sup>189</sup>
- ✓ Koridorları dâhil olmak üzere her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, eğlence ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında,

<sup>188</sup> 13/12/1968 tarihli ve 1072 sayılı Rulet, Tilt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun madde 1. Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24900 - 19/09/2008, Görüş, İstanbul Valiliğine.

<sup>189</sup> 7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun madde 2.

- ✓ Taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında,
- ✓ Okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dahil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında,
- ✓ Özel hukuk kişilerine ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi eğlence hizmeti verilen işletmelerde, tüketilemez.
- Ancak; aşağıda belirtilen işyerinlerde ayrı ve istisnai uygulamalar mümkündür;
- ✓ Yaşlı bakım evlerinde, ruh ve sinir hastalıkları hastanelerinde,
- ✓ Şehirlerarası veya uluslararası güzergâhlarda yolcu taşıyan denizyolu araçlarının güvertelerinde,
- ✓ tütün ürünleri tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilir. Bu alanlara onsekiz yaşını doldurmamış kişiler giremez.
- ✓ Otelcilik hizmeti verilen işletmelerde, tütün ürünleri tüketen müşterilerin konaklamasına tahsis edilmiş odalar oluşturulabilir.
- ✓ Açık havada yapılan her türlü spor, kültür, sanat ve eğlence faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile bunların seyir yerlerinde tütün ürünleri kullanılamaz. Ancak bu tesislerde, tütün ürünlerinin tüketilmesine mahsus alanlar oluşturulabilir.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.”; 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde “Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.”; 5302 sayılı İl İdaresi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.”; 26 ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde “Kanunlarda öngörülen cezaları vermek.”; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 10 uncu maddesinde “Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir.” hükümleri bulunmaktadır.

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 37 nci maddesinde ise “Kolluk, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler. Denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirilir.”; 39 uncu maddesinin ikinci fıkrasında “2559 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen hususların tespiti halinde, yetkili idare tarafından mezkûr maddede belirtilen usule göre idarî para cezası uygulanır.” düzenlemeleri yer almaktadır.

2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında “Bu maddede öngörülen idarî para cezaları, belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında il daimi encümeni tarafından verilir.” hükmü, yer almaktadır.

Mahalli idarelerin umuma açık istirahat ve eğlence yerleri ile ilgili 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ve diğer mevzuattan kaynaklanan yetkilerinin bağlı yetki olduğu; bu idarelerin bu hususlarla ilgili takdir yetkilerinin bulunmadığı değerlendirilmektedir.

Mahalli idarelerin işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerleri ile ilgili yukarıda bahsedilen hususlardan mülki makamlar tarafından gönderilen tutanaklarla ilgili olarak mevzuata uygun ceza tesis etmeleri ile 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun çerçevesinde görevlerini ifa etmeleri gerekmektedir.

### **Soru 167- Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği 10.02.2009 tarihli Danıştay Sekizinci Dairesince verilen YD (Yürütmeyi Durdurma) Kararı çerçevesinde son durum nedir?**

Anayasa Mahkemesi 5177 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile değiştirilen 3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesini Anayasaya aykırı bularak 15.01.2009 tarihinde iptal etmiş, ancak iptal kararının bir yıl sonra yürürlüğe gireceğini belirtmiştir.<sup>190</sup>

<sup>190</sup> 10.02.2009 tarihli Danıştay Sekizinci Dairesince verilen YD özeti;

"Dava konusu 21.6.2005 gün ve 25852 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin "Dayanak" başlıklı 3 üncü maddesi "Bu Yönetmelik, 3213 sayılı Maden Kanununun 5177 sayılı Kanun ile değişik 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır." hükmünü taşımaktadır.

Söz konusu hüküm 21.04.2007 gün ve 26500 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21.3.2007 gün ve 2007/11932 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik ile değiştirilerek, Yönetmeliğin dayanağı olarak, 3213 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin yanı sıra, 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu da gösterilmiştir. Dava konusu Yönetmeliğin ilk şekli ile değişiklikten sonraki şekli bir bütün olarak karşılaştırıldığında, "Dayanak" başlığını taşıyan 3 üncü maddedeki değişikliğe rağmen, Yönetmeliğin asıl dayanağının 3213 sayılı Yasanın 7 nci maddesi olduğu sonucuna varılmaktadır. Uyuşmazlığın ortaya çıkış gerekçeleri karşısında dava konusu Yönetmeliğin 3 üncü maddesinde değişiklik sonucu, Yönetmeliğin dayanağı olarak eklenen diğer Yasaların, Yönetmeliğin esas dayanağının 3213 sayılı Kanunun 7 nci maddesi olduğu gerçeğini de değiştirmemektedir.

Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği de, bu sayılan alanlarda maden arama ve işletme faaliyetlerinin yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Dava konusu Yönetmeliğin dayanağını oluşturan 3213 sayılı Maden Kanununun 5177 sayılı Kanun ile değişik 7 nci maddesinin 1 ve 8 inci fıkralarının Anayasa'ya aykırı olduğu, bu nedenle iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davada, Anayasa Mahkemesi'nin 15.01.2009 gün ve E.2004/70, K:2009/7 sayılı kararı ile söz konusu fıkraların iptaline karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi, söz konusu kararda, fıkranın iptali nedeniyle doğacak hukuksal boşluğun kamu yararı ihlal edici nitelikte görüldüğü gerekçesiyle, iptal hükmünün, kararın Resmi Gazete'de yayımlanmasından bir yıl sonra yürürlüğe girmesine, bu nedenle de anılan fıkranın yürürlüğünün durdurulması isteminin reddine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi'nin anılan kararı karşısında, dava konusu Yönetmeliğin yasal dayanağını yitirdiği açıktır. Dava Konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 3213 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ilk fıkrasının iptaline ilişkin Anayasa Mahkemesi kararının Resmi Gazete'de yayımlanmasından bir yıl sonra yürürlüğe girecek olmasının Yönetmeliği bu süre için, hukuka uygun hale getireceğini kabul etmek, Anayasa ve yukarıda sayılan yasalarla Devlete verilen çevre koruma görevinin yerine getirilmesini olanaksız kılar. Bu durum Anayasa ve yasaların dava konusu Yönetmeliğe üstünlüğü ilkesini zedeler. Öte yandan, Anayasa'nın 90 ıncı maddesi milletlerarası anlaşmaların uygun bulunmasını düzenlemektedir. Maddenin 5 inci fıkrasında, usulüne göre yürürlüğe konulmuş Milletlerarası anlaşmaların kanun hükmünde olduğu, bunlar hakkında Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi'ne başvurulamayacağı belirtilmektedir. Yukarıda açıklanan nedenlerle, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı uyarınca yasal dayanağını yitirmiş bulunan dava konusu Yönetmeliğin uygulanması halinde, Anayasa, yasalar ve uluslararası sözleşmelerin ihlali suretiyle çevre üzerinde geri dönüşü mümkün olma-

Danıştay Sekizinci Dairesi ise, 10.02.2009 tarihli kararı ile Anayasa Mahkemesi'nin iptal kararından sonra Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin ve bu yönetmelikte yapılan değişikliklerin yasal dayanağını yitirdiğini belirterek yönetmeliğin iptali istenen bütün maddeleri hakkında yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Maden İşleri Genel Müdürlüğünün 20 Temmuz 2009 tarihli yazısıyla Danıştay Sekizinci Dairesince verilen YD kararından sonra ruhsat sahalarında yapılan madencilik faaliyetleri için alınması gereken işyeri açma ve çalışma ruhsatları konusunda belirsizliğin ortaya çıktığı, bu durumun giderilmesi için; Ruhsat sahalarında yapılacak madencilik faaliyetleri için alınması gerekli işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının 10/08/2005 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelik'e göre verilip verilemeyeceği İçişleri Bakanlığına sorulmuş, verilemeyecek olması durumunda anılan Yönetmelikte bunu mümkün kılacak değişikliklerin ivedilikle yapılması talep edilmiştir.

İçişleri Bakanlığınca İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte ruhsat sahaları dâhilindeki madencilik faaliyetlerinin bu Yönetmeliğe göre ruhsatlandırılabilmesi için kanuni düzenleme gerektiği kanaatine varılmıştır.

Sonuç olarak, 10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun yasalaşmıştır. Buna göre; maden üretim faaliyetleri ile bu faaliyetlere dayalı ruhsat sahasındaki tesisler için işyeri açma ve çalışma ruhsatları il özel idareleri tarafından verilir. Bu ruhsatların verilmesi sırasında 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu hükümlerine göre belediyelerin tahsil ettiği işyeri açma izni harcı il özel idaresi tarafından tahsil edilir. Bu bedelin % 50'si ruhsatın bulunduğu bölgeyle sınırlı olarak altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere, doğrudan ilgili ilçe veya ilçelerin Köylere Hizmet Götürme Birlikleri hesabına aktarılır. Bu alanların belediyelerin mücavir alanı içerisinde kalması durumunda tahsil edilen harcın % 50'si ilgili belediyenin hesabına aktarılır.

Yeni düzenleme il hudutları içinde belediye sınırı içi-dışı ayrımı yapmaksızın yetkiyi il özel idarelerine vermiştir. Bu yasal düzenleme paralelinde İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin Yönetmelikte de düzenleme yapılmalıdır.<sup>191</sup>

*yan tahribata yol açması ihtimali göz önünde bulundurularak 2577 sayılı Yasanın 27/2 maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmiş olması nedeniyle dava konusu Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin 4., 5/3., 6/1., 7., 8., 9/4,5., 17., 18., 19., 20/2,3,4,21., 22., 23., 25/4., 26., 28., 29., 31., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 44., 45., 47., 48., 49., 50., 51., 52., 53., 54., 55., 56., 57., 58., 59., 60., 61., 64., 65., 66., 67., 69., 70., 71., 77/3,5., 78/1., 80., 81., 85., 86., 87., 88., 89., 90. ve Geçici 1 inci Maddelerinin yürütülmesinin durdurulmasına 10.02.2009 gününde oyçokluğu ile karar verildi."*  
19110/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun maddede 2.

### **Soru 168- Belediyeler gıda üretimi ve satışı yapan işyerlerini hijyen ve teknik açıdan denetleyebilir mi?<sup>192</sup>**

27/5/2004 tarih ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun “Piyasa gözetimi ve denetimi” başlıklı 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında “ Bu Kanun ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatın uygulanmasına ilişkin olarak tüm gıda maddeleri ve gıda ile temas eden madde ve malzemeleri üreten, satan işyerleri ile bu yerlerde üretilen, satılan tüm gıda maddelerinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin piyasa gözetimi ve denetimi, ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde yapılır.” hükmü yer almaktadır.

10/07/1996 tarih ve 22692 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gıda Üretim ve Satış Yerleri Hakkında Yönetmeliğin “Yetkili makamlar” başlıklı 39 uncu maddesinde “Gıda maddeleri satış ve toplu tüketim yerleri ile bu yerlerde satılan gıda maddelerinin denetiminde Genel Müdürlük ve İl Teşkilatı yetkilidir. Belediye teşekkül eden yerlerde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde Bakanlık Belediyelerle işbirliği yapar.” 40 ıncı maddesinin (g) bendinde “Belediyeler, denetim ile ilgili görevlerini Bakanlığın aşağıda belirlediği esaslara göre yapmaya zorunludur. Gıda satış ve toplu tüketim yerlerini denetlemek üzere bünyesinde gıda denetim birimi teşekkül etmiş belediyeler en az iki denetim ve/veya yardımcı denetim elemanı bulundurmalıdır. Denetim ve/veya yardımcı denetim elemanı bulundurmayan belediyeler denetim yapamazlar. Belediyelerde gıda denetimi yapacak personele hizmet içi eğitim, il teşkilatınca verilir. Denetim sonuçları ve yapılan işlemler her ay düzenli olarak il teşkilatına gönderilir.” (h) bendinde ise “Pazar yerleri, cadde ve sokaklarda; et ve et ürünleri, ekmek ve ekmek çeşitleri, unlu mamuller, süt ve süt ürünleri, kuruyemiş, lokum, bisküvi, tatlı ve benzeri gıda maddelerinin açıkta satışı yasak olup; takibinden ilgili belediyeler sorumludur.” hükümleri bulunmaktadır.

26/09/2008 tarih ve 27009 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4 üncü maddesinde “Denetim: Ulusal düzeyde bu Yönetmelikte belirtilen kriterlere uygunluk işlemleri açısından Tarım ve Köyişleri Bakanlığı; bunun dışında gıda üretim, satış ve toplu tüketim yerlerinin denetlenmesi açısından kendi özel mevzuatına göre yetkili il özel idaresi, belediye ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından veya mahalli mülki idare amirin koordinasyonu veya işbirliğinde, gıda kontrol hizmetlerinin yürütülmesi ve/veya doğrulanması için yapılan işlemleri,” ifade eder denilmektedir.

Yine aynı Yönetmeliğin “Denetim ve kontrol sonuçlarının değerlendirilmesi” başlıklı 15 inci maddesinde “Denetim ve kontrol sonuçlarının değerlendirilmesinde aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulur.

<sup>192</sup>11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu madde 48.



a) Gıda işyerlerinin denetim ve kontrolü, bu Yönetmeliğin Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemeleri Üreten İşyerlerine Ait Denetim ve Kontrol Formu (EK-2) ve Gıda ve Gıda ile Temasta Bulunan Madde ve Malzemelerin Satış ve Toplu Tüketim Yerlerine Ait Denetim ve Kontrol Formu (EK-3)'de yer alan ağırlık puanları dikkate alınarak yapılır. Denetim ve kontrolü yapılan husus, denetim ve kontrol formundaki koşullara uymuyorsa verilen puan hanesine ağırlık puanı eksi olarak işaretlenir. Ağırlık puanları sabittir, daha az veya daha çok olarak işaretlenemez.

b) Bu Yönetmeliğin EK-2'sinde yer alan denetim ve kontrol formunda eksik olarak tespit edilen hususlardan;

1) Ağırlık puanı (4) olan eksikliklerden herhangi birinin tespit edilmesi veya ağırlık puanı (3) olarak tespit edilenlerin puan toplamının 60 ve üzeri olması durumunda, üretilen gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelere el konulur. Yetkili idarenin teklifi ile el konulan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine ve işyerinin üretim ile ilgili faaliyetten menine 5179 sayılı Kanuna göre mahalli mülki amirin onayı ile karar verilir. İşyerine eksikliklerin giderilmesi için en fazla 30 gün süre verilir. Verilen süre sonunda yapılan denetim ve kontrol sonucuna göre eksikliklerin giderildiğinin tespit edilmesi halinde faaliyetinin devamına, eksikliklerin giderilmediğinin tespit edilmesi durumunda ise işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile çalışma izni ve gıda sicili iptaline karar verilir.

2) Ağırlık puanı (3) olarak tespit edilen hususlardan puan toplamının 60'dan az olması veya ağırlık puanı (2) ve (1) olarak tespit edilen hususlarda eksikliğin giderilmesi için iş yerine en fazla 30 gün süre tanınır. Verilen süre sonunda, eksikliklerin giderilmediğinin tespiti halinde üretilen ürünlere el konularak yetkili idarenin teklifi üzerine işyerinin üretim ile ilgili faaliyetinden menine ve el konulan ürünlerin mülkiyetinin kamuya geçirilmesine 5179 sayılı Kanuna göre mahalli mülki amir onayı ile karar verilir. Ayrıca işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile çalışma izni ve gıda sicili iptal edilir.

c) Bu Yönetmeliğin EK-3'ünde yer alan denetim ve kontrol formunda eksik olarak tespit edilen hususlardan;

1) Ağırlık puanının (4) olarak tespit edilen veya asgari teknik ve hijyenik şartlara uygun olarak faaliyet göstermeyen işyerleri hakkında yetkili idare tarafından kendi özel mevzuatına göre gerekli işlem yapılır.

2) Ağırlık puanı (3), (2) ve (1) olarak tespit edilen hususlarda eksikliğin giderilmesi için iş yerine en fazla 30 gün süre tanınır. Verilen süre sonunda eksikliklerin giderilmediğinin tespiti halinde işyerleri hakkında yetkili idare tarafından kendi özel mevzuatına göre gerekli işlem yapılır." hükümleri yer almaktadır.

5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde "Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek." (c) bendinde "Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.", "Encümenin görev ve yetkileri" başlıklı 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinde ise "Kanunlarda öngörülen cezaları vermek." hükmü bulunmaktadır.

Ayrıca, 11.04.2007 tarihli ve 26490 sayılı R.G.'de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliğinin 10 uncu maddesi "24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ve 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, ilgili tüzük ve yönetmeliğin uygulanmasında ve alınması gerekli kararların yerine getirilmesinde görevli personele yardımcı olmak." Hükmüne amirdir.

Ancak, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun uygulanmayacak hükümler ve atıflar başlıklı 48 inci maddesi yeni bir düzenleme getirmiştir. Buna göre; "(1) 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununda, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununda ve 5393 sayılı Belediye Kanununda bu Kanun hükümlerine aykırılık bulunması durumunda bu Kanun hükümleri uygulanır.

(2) 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (c), (d), (j) ve (t) bentleri, 5393 sayılı Belediye Kanununun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (l) bentleri, ikinci fıkrası ile 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (g) bentlerinde belirtilen izin veya ruhsatlar, gıda ve gıda ile temas eden madde ve malzemeler ile ilgili işyerlerinin teknik ve hijyenik koşulları ile gıda güvenilirliği ve kalitesi konularını kapsamaz.

(3) Mevzuatta bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan kanunlara yapılan atıflar bu Kanunun ilgili hükümlerine yapılmış sayılır."

Dolayısıyla, bu son düzenlemeden sonra mahalli idareler bu işyerlerine ruhsat verebilecek, ilgili işyerlerinin teknik ve hijyenik koşulları ile gıda güvenilirliği ve kalitesi konuları dışında denetim yapılabilecektir. 26/09/2008 tarih ve 27009 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik de revizyona muhtaç hale gelmiştir.

Yukarıda açıklanan mevzuat hükümleri çerçevesinde mahalli idareler de yetkileri çerçevesinde teknik ve hijyenik koşullar ile gıda güvenilirliği ve kalitesi konuları dışında denetim yapabilirler ve mevzuata aykırı olarak faaliyet gösteren işyerlerine cezai müeyyide uygulayabilirler.

### **Soru 169 -Çevre Temizlik Vergisi'nin işyerleri açısından uygulaması nasıldır?**

Çevre Temizlik Vergisi'nin kanuni dayanağı 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunudur. Ayrıca 29 Aralık 2009 tarihli ve 27447 sayılı Resmî Gazete yayımlanan Maliye Bakanlığı Belediye Gelirleri Kanunu Genel Tebliği (seri no: 38) de yürürlüktedir.

- Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bulunan, belediyelerin çevre temizlik hizmetlerinden yararlanan, konut, iş yeri ve diğer şekillerde kullanılan binalar çevre temizlik vergisine tabidir. Verginin mükellefi, binaları kullananlardır.

- Çevre temizlik vergisi; her yıl Yeniden Değerleme Oranı kadar artırılır. Bu oran, 2010 yılı için % 2,2 belirlenmiştir. Konutlarda su tüketim miktarı esas alınmak suretiyle metreküp başına büyükşehir belediyelerinde 20 Kuruş, (diğer belediyelere göre % 25 artırımlı), diğer belediyelerde 16 Kuruştur.
- İşyerlerinde ise yazılı tarifeye göre alınmaktadır. Büyükşehir belediyelerinde çevre temizlik vergisi, diğer belediyelerde uygulanan ÇTV tutarları % 25 artırılarak hesaplanır.

### İşyeri İçin ÇTV Tarifesi

#### Belediyeler

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	1.900	1.500	1.200	970	790
2. Grup	1.200	900	700	570	480
3. Grup	790	600	480	390	300
4. Grup	390	300	230	190	150
5. Grup	230	190	130	120	97
6. Grup	120	97	68	55	40
7. Grup	40	33	23	20	16

### İşyeri İçin ÇTV Tarifesi

#### Büyükşehir Belediyeleri

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	2.375	1.875	1.500	1.212	987
2. Grup	1.500	1.125	875	712	600
3. Grup	987	750	600	487	375
4. Grup	487	375	287	237	187
5. Grup	287	237	162	150	121
6. Grup	150	121	85	68	50
7. Grup	50	41	28	25	20

- 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun mükerrer 44 üncü maddesinde öngörülen yetkiye dayanılarak, 2005/9817 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kabul edilmiştir. Buna göre;

- ✓ Konut, işyeri ve diğer şekilde kullanılan binalar için belirtilen tutarlar,
- ✓ Büyükşehir belediye sınırları içinde bulunanlar hariç olmak üzere,
- ✓ Kalkınmada öncelikli yörelerdeki belediyeler ile nüfusu 5000'den az olan belediyelerde % 50 indirimli olarak uygulanmaktadır.

#### İndirimli Tarife

Bina Grupları	Bina Dereceleri ve Yıllık Vergi Tutarları (TL)				
	1. Derece	2. Derece	3. Derece	4. Derece	5. Derece
1. Grup	950	750	600	485	395
2. Grup	600	450	350	285	240
3. Grup	395	300	240	195	150
4. Grup	195	150	115	95	75
5. Grup	115	95	65	60	48
6. Grup	60	48	34	27	20
7. Grup	20	16	11	10	8

#### **Soru 170- İşyeri açma izni harcı ne kadardır? İşyeri Açma İzni Harcından başka ek ücret ve benzeri adla ödeme talep edilebilir mi?**

Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması “İşyeri Açma İzni Harcına” tabidir. İşyeri açma izni harcı; 2010 yılı için beher metrekare için işin mahiyetine göre en az 0,10 en çok 1 TL’dir. Ancak bu miktar hiçbir suretle beşbin metrekareye isabet edecek tutarı aşamaz.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun 81 inci maddesinde, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılmasının “İşyeri Açma İzni Harcına” tabi olduğu belirtilmiş; aynı Kanunun 84 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında ise, işyeri açma izni harcının hangi esaslara göre ne miktarda alınacağı hüküm altına alınmış bulunmaktadır.

Diğer taraftan, anılan Kanunun 97 nci maddesinde, “Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediyeye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükme göre, belediyelerin ilgililerin isteğine bağlı olarak harç ve katılma payı konusu yapılmayan her türlü hizmetleri karşılığında belediye meclisince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaları mümkün olup, harç ve katılma payı konusu yapılmış hizmetler için ayrıca ücret almaları mümkün değildir.<sup>193</sup>

<sup>193</sup> Bu hususta İçişleri Bakanlığının 13/01/2004 tarihli ve 45048 sayılı Genelgesi vardır.

Bu nedenle, açılışı belediyenin iznine tabi olan işyerlerinden anılan Kanununun 81 inci maddesi hükmüne göre işyeri açma izni harcı alınması gerekmekte olup, harca konu olan bu hizmet için ayrıca işyeri açma ruhsat ücreti adı altında bir ücret alınması mümkün bulunmamaktadır.

Uygulamada bu harçla ilgili olarak bazı belediyelerin banka şubesi, özel okul gibi işyerlerinden çeşitli ücretler adı altında ek ödeme talep ettikleri görülmektedir. Bu talepler hukuki dayanaktan yoksundur. İşyeri Açma İzni Harcından başka ek ücret ve benzeri adla ödeme talep edilemez.

### ***Soru 171- Güzellik salonu- güzellik merkezi arasındaki fark nedir? Güzellik salonu açmak için aranan nitelikler nelerdir?<sup>194</sup>***

Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılan Güzellik Salonları ve Güzellik Merkezleri Yönetmeliği, güzellik salonlarında tıbbi işlem yapılamayacağı gerekçesiyle Danıştay tarafından iptal edilmiştir. Sağlık Bakanlığı, tıbbi müdahale yapılan güzellik merkezleri için yeni bir yönetmelik yayımlamış ve bu yönetmelikte güzellik salonlarının İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümlerine göre ruhsatlandırılmasını öngörmüştür. İptal kararı ve Sağlık Bakanlığının düzenlemesinden sonra güzellik salonlarının ruhsatlandırılması konusunda İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapılması zorunlu hale gelmiştir. Bu nedenle güzellik salonları İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe dâhil edilmiştir. Getirilen düzenlemeyle;

- Güzellik uzmanı olan bir sorumlu müdür bulunacaktır.
  - Sorumlu müdür bulundurulacaktır. Sorumlu müdür 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında güzellik ve saç bakımı hizmetleri alanında ustalık belgesi-ne veya bu konuda ön lisans veya lisans belgeye sahip kişidir.
  - Birimler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;
- ✓ Cilt (yüz ve boyun) bakım birimi,
  - ✓ Epilasyon/depilasyon birimi,
  - ✓ Vücut bakım birimi,
  - ✓ El ve ayak bakım birimi,
  - ✓ Bronzlaştırma birimi ile
  - ✓ Makyaj biriminden en az birinin bulunması zorunludur.
  - ✓ İsteğe bağlı olarak, kuaför birimi de bulundurulabilir.

<sup>194</sup> İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik EK-1.

Yasaklar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir;

- Güzellik salonlarında, vücut bakım biriminde gerçekleştirilen işlemlerin gerektirdiği masaj uygulaması hariç, masaj yapılmaması,
- Lazer epilasyon gibi cihazlarla güzellik merkezlerinde yapılması öngörülen uygulamaların yapılmaması.

Kozmetik epilasyon uygulamalarında aşağıda yer alan hususlara dikkat edilecektir;

- 3308 sayılı Kanununun 16'ncı maddesine göre kalfalık belgesi almış olanların çalıştırılması,
- Milli Eğitim mevzuatına göre açılmış okullardan alınmış diploma ile yurtdışındaki eğitim kurumlarından alınmış denkliği kabul edilmiş belgeye sahip kişilerin çalıştırılması.

### ***Soru 172- Kentsel dönüşüm alanlarında işyerlerine ruhsat konusu farklı bir şekilde düzenlenmiş midir?***

17/6/2010 tarihli ve 5998 sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanunla kentsel dönüşüm konusunu düzenleyen 5393 sayılı Belediye Kanununun 73 üncü maddesi yeniden düzenlenmiştir. Buna göre; büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde kentsel dönüşüm ve gelişim projesi alanı ilan etmeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Büyükşehir belediye meclisince uygun görülmesi halinde ilçe belediyeleri kendi sınırları içinde kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri uygulayabilir. Büyükşehir belediyeleri tarafından yapılacak kentsel dönüşüm ve gelişim projelerine ilişkin her ölçekteki imar planı, parselasyon planı, bina inşaat ruhsatı, yapı kullanma izni ve benzeri tüm imar işlemleri ve 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmaya büyükşehir belediyeleri yetkilidir. Ancak bu yetki işyeri açma ve çalışma ruhsatlarını kapsamamaktadır. Yalnız kanun teklifinin orijinalinde bu yetki de geçici süreyle büyükşehir belediyelerine devredilmekte idi.

### ***Soru 173- Büyükşehir belediyesi sınırları içinde ya da mücavirinde kalan orman köylerinde işyerlerine ruhsat konusu farklı bir şekilde düzenlenmiş midir, yetkili idare neresidir, bu köylerdeki işyerleri hangi şartlara tabi olarak ruhsatlandırılmalıdır?***

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun Geçici 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasında "Bu sınırlar içinde kalan köylerin tüzel kişiliği sona ererek mahalleye dönüşür. Bu şekilde oluşan mahallelerin katılacağı ilçe veya ilk kademe belediyesi, büyükşehir beledi-

ye meclisince belirlenir. Orman köylerinin tüzel kişiliği devam eder. Ancak ormanlarla ilgili diğer kanun hükümleri saklı kalmak üzere bu köyler imar bakımından büyükşehir belediyesinin mücavir alanı sayılırlar. Bu köylerde su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütme görev ve yetkisi ilgili büyükşehir belediyesine bağlı su ve kanalizasyon idaresine aittir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki hükümler değerlendirildiğinde büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içinde yer alan işyerleri için ruhsata yetkili mercii işyeri türüne göre büyükşehir belediyesi veya büyükşehir ilçe belediyesidir.

Ancak bu müesseseler için köylere uygulanan koşullar yeterlidir. Bu hususta Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün verdiği bir görüşte konuya açıklık getirilmiştir;

“İlgi yazıyla, büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içinde bulunan ve köy tüzel kişiliğini koruyan orman köyünde ekmek fırınına ruhsat verilmesi aşamasında işyeri alanının 100 m<sup>2</sup> mi yoksa 250 m<sup>2</sup> mi olacağı hakkında Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere sıhhi ve gayri sıhhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemler, 10/08/2005 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında yürütülmektedir.

Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde “Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmek fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,” hükmü yer almaktadır.

Mezkur Yönetmeliğin EK-2/B İkinci Sınıf Gayrisihhi Müesseseler 6.15 sırasında “Günlük üretimi 1.000 kg/gün ve üzeri ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten, asgari yüksekliği 3,5 metre ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 400 m<sup>2</sup>; büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 300 m<sup>2</sup>; köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 250 m<sup>2</sup> ve üzeri genişlikteki yerler”, EK-2/C Üçüncü Sınıf Gayrisihhi Müesseseler listesinin 6.19 sırasında “Günlük üretimi 1000 kg/günden az olan ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 250 m<sup>2</sup>, büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 200 m<sup>2</sup>, köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 100 m<sup>2</sup> olması zorunlu yerler,” denilmektedir.

Yukarıdaki hükümler değerlendirildiğinde söz konusu işyerinin büyükşehir belediyesi mücavir alan sınırları içinde yer aldığı, ancak köy statüsünü taşıdığı anlaşıldığından söz konusu işyerinin üçüncü sınıf gayrisihhi müessese olarak değerlendirilerek 100 m<sup>2</sup> şartının aranması gerektiği, ruhsata yetkili mercii ise büyükşehir ilçe belediyesinin olduğu değerlendirilmektedir.”<sup>195</sup>

Ancak burada şu hususa da değinmekte fayda vardır. 29/6/2010 tarihli ve 2010/671 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 25/7/2010 tarih ve 27652 sayılı Resmi Gazetede yayım-

<sup>195</sup> Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 17733 - 21.06.202010, fırın görüşü, İzmir Valiliğine.

lanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yürürlüğe girmiş; 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 5 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent le“1) Büyükşehir belediyesi ile nüfusu 100.000’i geçen belediye sınırları içinde açılacak ekmek fırınlarının bu amaca tahsisli ayırık nizamda müstakil binalarda açılmış olması (Ancak, alışveriş merkezleri içinde bulunan 1000 m2 ve üstü alana sahip hipermarket, süpermarket, grossmarket ve megamarket gibi adlarla açılan işyerleri bünyesinde yer alan fırınlarda ayırık nizamda müstakil bina şartı aranmaz.)” hükmü getirilmiştir. Bundan böyle büyükşehir belediyesi ile nüfusu 100.000’i geçen belediye sınırları içinde açılacak ekmek fırınlarının bu amaca tahsisli ayırık nizamda müstakil binalarda açılmış olması şartı aranacaktır.



## VIII. İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARINA İLİŞKİN TEMEL MEVZUAT MADDELERİ



Bu kitap bir rehber ve başvuru kaynağı olarak tasarlanmıştır. Bundan hareketle, bu bölümde işyeri açma ve çalışma ruhsat hukuku ile ilgili mevzuatın çok önemli ve sık kullanılan bazı maddelerine müracaatçıya kolaylık sağlamak için yer verilmiştir. Maddelerin daha da vurgulanması gereken kısımları ise koyu yazılmak suretiyle okuyucunun dikkatine sunulmaktadır. Bu itibarla en azından mevzuat metnini daha detaylı olarak incelemek isteyenlere ilave bir kolaylık sağlanması amaçlanmaktadır. Hiç şüphesiz burada yer verilen mevzuat tüm ilgili mevzuatın denizdeki damla misali çok az bir kısmıdır. Ancak sık kullanılan hususlar seçilmek suretiyle kolaylaştırıcı bir yönetime hizmet edileceği umulmaktadır.

## 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu

*İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları*

**Madde 7-** İl özel idaresinin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

**a) Kanunlarla verilen görev ve hizmetleri yerine getirebilmek için her türlü faaliyette bulunmak, gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri için kanunlarda belirtilen izin ve ruhsatları vermek ve denetlemek.**

b) Kanunların il özel idaresine verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, yasak koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.<sup>196</sup>

c) Hizmetlerin yürütülmesi amacıyla, taşınır ve taşınmaz malları almak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, takas etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynı hak tesis etmek.

d) Borç almak ve bağış kabul etmek.

e) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan ve miktarı yirmibeşmilyar Türk Lirasına kadar olan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.

f) Özel kanunları gereğince il özel idaresine ait vergi, resim ve harçların tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak.

**g) Belediye sınırları dışındaki gayri sıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerine ruhsat vermek ve denetlemek.(Ek cümle: 6/3/2007-5594/4 md.) Ancak, sivil hava ulaşımına açık havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesislere işyeri açma ve çalışma ruhsatı dahil her türlü ruhsat, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından verilir. Bu konuya ilişkin usûl ve esaslar Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.**

İl özel idaresi, hizmetleri ile ilgili olarak, halkın görüş ve düşüncelerini belirlemek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

İl özel idaresinin mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. **(Ek cümle: 1/7/2006-5538/26 md.)** 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri il özel idaresi taşınmazları hakkında da uygulanır.

<sup>196</sup> 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Kanunun 85 inci maddesiyle bu arada yer alan "kültür, turizm, gençlik ve spor" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

İl özel idaresinin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde edilen gelirleri, vergi, resim ve harçları, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.

## 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

*Büyükşehir Belediyesinin Görev, Yetki ve Sorumlulukları*

*Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*

**Madde 7-** Büyükşehir belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görüşlerini alarak büyükşehir belediyesinin stratejik plânını, yıllık hedeflerini, yatırım programlarını ve bunlara uygun olarak bütçesini hazırlamak.

b) Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar plânını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak.

c) Kanunlarla büyükşehir belediyesine verilmiş görev ve hizmetlerin gerektirdiği proje, yapım, bakım ve onarım işleriyle ilgili her ölçekteki imar plânlarını, parselasyon plânlarını ve her türlü imar uygulamasını yapmak ve ruhsatlandırmak, 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak.

**d) Büyükşehir belediyesi tarafından yapılan veya işletilen alanlardaki işyerlerine büyükşehir belediyesinin sorumluluğunda bulunan alanlarda işletilecek yerlere ruhsat vermek ve denetlemek.**

e) Belediye Kanununun 69 ve 73 üncü maddelerindeki yetkileri kullanmak.<sup>197</sup>

f) Büyükşehir ulaşım ana plânını yapmak veya yaptırmak ve uygulamak; ulaşım ve toplu taşıma hizmetlerini plânlamak ve koordinasyonu sağlamak; kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiği bütün işleri yürütmek.

<sup>197</sup> 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 28 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "68 ve 72 nci" ibaresi, "69 ve 73 üncü" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

g) Büyükşehir belediyesinin yetki alanındaki meydan, bulvar, cadde ve ana yolları yapmak, yaptırmak, bakım ve onarımını sağlamak, kentsel tasarım projelerine uygun olarak bu yerlere cephesi bulunan yapılara ilişkin yükümlülükler koymak; ilân ve reklam asılacak yerleri ve bunların şekil ve ebadını belirlemek; meydan, bulvar, cadde, yol ve sokak ad ve numaraları ile bunlar üzerindeki binalara numara verilmesi işlerini gerçekleştirmek.

h) Coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak.

i) Sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak çevrenin, tarım alanlarının ve su havzalarının korunmasını sağlamak; ağaçlandırma yapmak; **gayrisihhi işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak**; inşaat malzemeleri, hurda depolama alanları ve satış yerlerini, hafriyat toprağı, moloz, kum ve çakıl depolama alanlarını, odun ve kömür satış ve depolama sahalarını belirlemek, bunların taşınmasında çevre kirliliğine meydan vermeyecek tedbirler almak; büyükşehir katı atık yönetim plânını yapmak, yaptırmak; katı atıkların kaynaktan toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetleri yerine getirmek, bu amaçla tesisler kurmak, kurdukmak, işletmek veya işlettirmek; sanayi ve tıbbî atıklara ilişkin hizmetleri yürütmek, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdukmak, işletmek veya işlettirmek; deniz araçlarının atıklarını toplamak, toplatmak, arıtmak ve bununla ilgili gerekli düzenlemeleri yapmak.<sup>198</sup>

j) **Gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisihhi müesseseleri ruhsatlandırmak ve denetlemek, yiyecek ve içecek maddelerinin tahlillerini yapmak üzere laboratuvarlar kurmak ve işletmek.**

k) **Büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu veya işlettiğı alanlarda zabıta hizmetlerini yerine getirmek.**

l) **Yolcu ve yük terminalleri, kapalı ve açık otoparklar yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek veya ruhsat vermek.**

m) Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden sosyal donatılar, bölge parkları, hayvanat bahçeleri, hayvan barınakları, kütüphane, müze, spor, dinlence, eğlence ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteğı sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödöl vermek.

n) Gerektiğinde sağlık, eğitim ve kültür hizmetleri için bina ve tesisler yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarına ait bu hizmetlerle ilgili bina ve tesislerin her türlü bakımını, onarımını yapmak ve gerekli malzeme desteğini sağlamak.

<sup>198</sup> 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Kanununun 85 inci maddesiyle bu bende, "ağaçlandırma yapmak;" ibaresinden sonra gelmek üzere "gayrisihhi işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; inşaat malzemeleri, hurda depolama alanları ve satış yerlerini," ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

o) Kültür ve tabiat varlıkları ile tarihî dokunun ve kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin korunmasını sağlamak, bu amaçla bakım ve onarımını yapmak, korunması mümkün olmayanları aslına uygun olarak yeniden inşa etmek.

**p) Büyükşehir içindeki toplu taşıma hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek, büyükşehir sınırları içindeki kara ve denizde taksi ve servis araçları dahil toplu taşıma araçlarına ruhsat vermek.**

r) Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak.

s) Mezarlık alanlarını tespit etmek, mezarlıklar tesis etmek, işletmek, işlettirmek, defin ile ilgili hizmetleri yürütmek.

**t) Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapmak, yaptırmak, işletmek veya işlettirmek, imar plânında gösterilen yerlerde yapılacak olan özel hal ve mezbahaları ruhsatlandırmak ve denetlemek.**

**u) İl düzeyinde yapılan plânlara uygun olarak, doğal afetlerle ilgili plânlamaları ve diğer hazırlıkları büyükşehir ölçeğinde yapmak; gerektiğinde diğer afet bölgelerine araç, gereç ve malzeme desteği vermek; itfaiye ve acil yardım hizmetlerini yürütmek; patlayıcı ve yanıcı madde üretim ve depolama yerlerini tespit etmek, konut, işyeri, eğlence yeri, fabrika ve sanayi kuruluşları ile kamu kuruluşlarını yangına ve diğer afetlere karşı alınacak önlemler yönünden denetlemek, bu konuda mevzuatın gerektirdiği izin ve ruhsatları vermek.**

v) Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak.

y) Merkezî ısıtma sistemleri kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek.

z) Afet riski taşıyan veya can ve mal güvenliği açısından tehlike oluşturan binaları insandan tahliye etmek ve yıkmak.

Büyükşehir belediyeleri birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen yetkilerini, imar plânlarına uygun olarak kullanmak ve ilgili belediyeye bildirmek zorundadır. Büyükşehir belediyeleri bu görevlerden uygun gördüklerini belediye meclisi kararı ile ilçe ve ilk kademe belediyelerine devredebilir, birlikte yapabilirler.

İlçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve yetkileri şunlardır:

**a) Kanunlarla münhasıran büyükşehir belediyesine verilen görevler ile birinci fıkrada sayılanlar dışında kalan görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak.**

b) Büyükşehir katı atık yönetim plânına uygun olarak, katı atıkları toplamak ve aktarma istasyonuna taşımak.

**c) Sıhhi işyerlerini, 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisıhhi müesseseleri, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.**

d) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerden; 775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak, otopark, spor, dinlenme ve eğlence yerleri ile parkları yapmak; yaşlılar, özürlüler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetler sunmak; mesleki eğitim ve beceri kursları açmak; sağlık, eğitim, kültür tesis ve binalarının yapım, bakım ve onarımı ile kültür ve tabiat varlıkları ve tarihî dokuyu korumak; kent tarihi bakımından önem taşıyan mekânların ve işlevlerinin geliştirilmesine ilişkin hizmetler yapmak.<sup>199(1)</sup>

e) Defın ile ilgili hizmetleri yürütmek.

**(Değişik son fıkrâ: 1/7/2006-5538/23 md.) 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunuyla Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ve organize sanayi bölgelerine tanıyan yetki ve sorumluluklar ile sivil hava ulaşımına açık havaalanları ve bu havaalanları bünyesinde yer alan tüm tesisler bu Kanunun kapsamı dışındadır.**

### 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu

*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları*

**Madde 15-** Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:

a) Belde sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak.

b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek.

**c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek.**

d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların tahsilini yapmak veya yaptırmak.<sup>200</sup>

e) Müktesep haklar saklı kalmak üzere; içme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak; atık su ve yağmur suyunun uzaklaştırılmasını sağlamak; bunlar için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek; kaynak sularını işletmek veya işlettmek.

f) Toplu taşıma yapmak; bu amaçla otobüs, deniz ve su ulaşım araçları, tünel, raylı sistem dâhil her türlü toplu taşıma sistemlerini kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettmek.

<sup>199</sup> 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Kanunun 85 inci maddesiyle bu bende, "belirtilen hizmetlerden" ibaresinden sonra gelmek üzere "775 sayılı Gecekondu Kanununda belediyelere verilen yetkileri kullanmak," baresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.

<sup>200</sup> Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "Okul öncesi eğitim kurumları açabilir;..." ifadesi Anayasa Mahkemesi'nin 24/1/2007 tarihli ve E. 2005/95, K. 2007/5 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

g) Katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı, ortadan kaldırılması ve depolanması ile ilgili bütün hizmetleri yapmak ve yaptırmak.

h) Mahalli müşterek nitelikteki hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde taşınmaz almak, kamulaştırmak, satmak, kiralamak veya kiraya vermek, trampa etmek, tahsis etmek, bunlar üzerinde sınırlı aynı hak tesis etmek.

i) Borç almak, bağış kabul etmek.

**j) Toptancı ve perakendeci hâlleri, otobüs terminali, fuar alanı, mezbaha, ilgili mevzuata göre yat limanı ve iskele kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya bu yerlerin gerçek ve tüzel kişilerce açılmasına izin vermek.**

k) Vergi, resim ve harçlar dışında kalan dava konusu uyuşmazlıkların anlaşmayla tasfiyesine karar vermek.

**l) Gayrisihhî müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini ruhsatlandırmak ve denetlemek.**

m) Beldede ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla izinsiz satış yapan seyyar satıcıları faaliyetten men etmek, izinsiz satış yapan seyyar satıcıların faaliyetten men edilmesi sonucu, cezası ödenmeyerek iki gün içinde geri alınmayan gıda maddelerini gıda bankalarına, cezası ödenmeyerek otuz gün içinde geri alınmayan gıda dışı malları yoksullara vermek.

n) Reklam panoları ve tanıtıcı tabelalar konusunda standartlar getirmek.

**o) Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentın belirli yerlerinde toplamak; hafriyat toprağı ve moloz döküm alanlarını; sıvılaştırılmış petrol gazı (LPG) depolama sahalarını; inşaat malzemeleri, odun, kömür ve hurda depolama alanları ve satış yerlerini belirlemek; bu alan ve yerler ile taşımalarda çevre kirliliğı oluşmaması için gereken tedbirleri almak.**

p) Kara, deniz, su ve demiryolu üzerinde işletilen her türlü servis ve toplu taşıma araçları ile taksi sayılarını, bilet ücret ve tarifelerini, zaman ve güzergâhlarını belirlemek; durak yerleri ile karayolu, yol, cadde, sokak, meydan ve benzeri yerler üzerinde araç park yerlerini tespit etmek ve işletmek, işlettirmek veya kiraya vermek; kanunların belediyelere verdiği trafik düzenlemesinin gerektirdiğı bütün işleri yürütmek.

**(l) bendinde belirtilen gayrisihhî müesseselerden birinci sınıf olanların ruhsatlandırılması ve denetlenmesi, büyükşehir ve il merkez belediyeleri dışındaki yerlerde il özel idaresi tarafından yapılır.**

Belediye, (e), (f) ve (g) bentlerinde belirtilen hizmetleri Danıştayın görüşü ve İçişleri Bakanlığının kararıyla süresi kırkdokuz yılı geçmemek üzere imtiyaz yoluyla devredebilir; toplu taşıma hizmetlerini imtiyaz veya tekel oluşturmayacak şekilde ruhsat vermek suretiyle yerine getirebileceğı gibi toplu taşıma hatlarını kiraya verme veya 67 nci madde-deki esaslara göre hizmet satın alma yoluyla yerine getirebilir.



İl sınırları içinde büyükşehir belediyeleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde il belediyeleri ile nüfusu 10.000'i geçen belediyeler, meclis kararıyla; turizm, sağlık, sanayi ve ticaret yatırımlarının ve eğitim kurumlarının su, termal su, kanalizasyon, doğal gaz, yol ve aydınlatma gibi alt yapı çalışmalarını faiz almaksızın on yıla kadar geri ödemeli veya ücretsiz olarak yapabilir veya yaptırabilir, bunun karşılığında yapılan tesislere ortak olabilir; sağlık, eğitim, sosyal hizmet ve turizmi geliştirecek projelere İçişleri Bakanlığının onayı ile ücretsiz veya düşük bir bedelle amacı dışında kullanılmamak kaydıyla arsa tahsis edebilir.

Belediye, belde sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

Belediye mallarına karşı suç işleyenler Devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. 2886 sayılı Devlet İhale Kanununun 75 inci maddesi hükümleri belediye taşınmazları hakkında da uygulanır.

Belediyenin proje karşılığı borçlanma yoluyla elde ettiği gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları ile belediye tarafından tahsil edilen vergi, resim ve harç gelirleri haczedilemez.

## 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükümünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun<sup>201</sup>

**Madde 1** – Bu Kanunun amacı, sanayi, tarım ve diğer işyerleri ile her türlü işletmeleri, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesi işlerinin basitleştirilmesi ve kolaylaştırılmasıdır.

**Madde 2** – Bu Kanun hükümleri;

5259 - 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 268-275 inci maddeleri kapsamına giren 1 inci sınıf gayrisihhi müesseselere,

b) Nerede açılırsa açılsın, yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolmuş ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, taşocakları, akaryakıt istasyonları ve benzeri yerlere,

c) 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamına giren turizm işletmelerine,

d) (**Mülga: 24/11/2004 – 5259/8 md.**)

e) (**Ek: 24/6/1995 – KHK – 560/21 md.**) 1 inci, 2 nci ve 3 üncü sınıf gıda maddesi üreten gayri sıhhi müesseselere.

Uygulanmaz.

<sup>201</sup> Bu Kanunda, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu hükümlerine aykırılık bulunması durumunda, 5302 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, söz konusu Kanunun 70 inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

**Madde 3** – İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatını vermeye aşağıdaki merciler yetkilidir:

**5259- (Değişik:24/11/2004 – 5259/5 md.)** Belediye hudutları ve mücavir alan dışında kalan işyerleri ve işletmelere il özel idareleri.

b) Belediye hudutları ile mücavir alan içinde kalan tüm işyerleri ve işletmelere belediyeler,

c) Belediye hudutları ve mücavir alan içinde kalan işyeri ve işletmelerden büyükşehir belediyesi olan yerlerde;

ca) 2 nci ve 3 üncü sınıf gayrisihhi müesseseler için büyükşehir belediye başkanlığı,

cb) Sıhhi ve sair işletmeler için ise büyükşehir belediyesi içinde kalan diğer belediye başkanlıkları.

**Madde 4** – 3 üncü maddede belirtilen merciler, izin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.

5259- İnsan sağlığına zarar vermemek,

b) Çevre kirliliğine yol açmamak,

c) Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak.

**Madde 5** – İşyeri veya işletme açmak isteyen; işin özelliğine göre 4 üncü maddede belirtilen yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra başvuru formunu doldurarak 3 üncü maddede belirtilen mercie ibraz ederler.<sup>202</sup>

Bu başvurunun yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olarak doldurulduğunun tespiti halinde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı bütün işyerleri için tek tip olarak düzenlenir.

Beyana göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

**Madde 6** – İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, 3 üncü maddede belirtilen merciler tarafından ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına ruhsatın verilmiş tarihini izleyen bir ay içinde kontrol ettirilirler. Bu süre içinde kontrol ettirilmemesi halinde, ilgili çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, 4 üncü maddede belirtilen yönetmelikte öngörülen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde; verilmiş olan ruhsat, ilgili mevzuattaki hükümler çerçevesinde yetkili merci veya mülki idare amirince iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ayrıca işlem yapılır.

İşyerlerinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı ile maliye vergi levhası ve fiyat tarifesi dışında herhangi bir levha asılamaz.

<sup>202</sup> 24/6/1995 tarihli ve 560 sayılı KHK, 27/5/2004 tarihli ve 5179 sayılı Kanunla değiştirilerek kabul edilmiş ancak, bu hüküm Kanun metninde yer almamıştır.

**Geçici Madde 1** – Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işyeri açmak için ilgili mercie başvurmuş olanlardan isteyenler, bu Kanun hükümlerinden yararlanabilirler.

**Geçici Madde 2** – 20.10.1988 tarihli ve 3481 sayılı Yetki Kanunu ile Bakanlar Kuruluna verilen Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, bu Kanun kapsamına giren konular için adı geçen Yetki Kanunu ile verilen süre bitimine kadar geçerlidir.

**Madde 7** – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Madde 8** – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

### 3572 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZUATIN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE

#### Kanun

No.	Farklı tarihte yürürlüğe giren maddeler	yürürlüğe giriş tarihi
KHK/560		28/6/1995
5259	2,3	1/12/2004

## İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik

Bakanlar Kurulu Kararının Tarihi: 14/7/2005 No : 2005/9207

### BİRİNCİ KISIM

#### Genel Hükümler

#### BİRİNCİ BÖLÜM

#### *Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar*

#### *Amaç*

**Madde 1-** Bu Yönetmeliğin amacı, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemektir.

#### *Kapsam*

**Madde 2-** Bu Yönetmelik, sıhhi ve gayrisihhi işyerleri ile umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılması ve denetlenmesine dair iş ve işlemleri kapsar.

### Dayanak

**Madde 3-** Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 4/7/1934 tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun, 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

### Tanımlar

**Madde 4-** Bu Yönetmelikte geçen deyimlerden;

a) Yetkili idare: Belediye sınırları ve mücavir alanlar dışı ile kanunlarda münhasıran il özel idaresine yetki verilen hususlarda il özel idaresini; büyükşehir belediyesi sınırları ve mücavir alanlar içinde büyükşehir belediyesinin yetkili olduğu konularda büyükşehir belediyesini, bunların dışında kalan hususlarda büyükşehir ilçe veya ilk kademe belediyesini; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediyeyi ve organize sanayi bölgesi sınırları içinde organize sanayi bölgesi tüzel kişiliğini,

b) Gayrisihhi müessese: Faaliyeti sırasında çevresinde bulunanlara biyolojik, kimyasal, fiziksel, ruhsal ve sosyal yönden az veya çok zarar veren veya vermesi muhtemel olan ya da doğal kaynakların kirlenmesine sebep olabilecek müesseseleri,

c) (**Değişik: 19/3/2007 – 2007/11882 K.**) Birinci sınıf gayrisihhi müessese: Meskenlerden mutlaka uzak bulundurulmaları gereken işyerlerini,

d) (**Değişik: 19/3/2007 – 2007/11882 K.**) İkinci sınıf gayrisihhi müessese: Meskenlerden mutlaka uzaklaştırılması gerekmemekle beraber izin verilmeden önce civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşması için inceleme yapılması gereken işyerlerini,

e) (**Değişik: 19/3/2007 – 2007/11882 K.**) Üçüncü sınıf gayrisihhi müessese: Meskenlerin yanında açılabilmeyle beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması gereken işyerlerini

f) Sihhi müessese: Gayrisihhi müesseseler dışında kalan her türlü işyerini,

g) Umuma açık istirahat ve eğlence yeri: Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathaneler; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet salonları, lunaparklar, sirkler ve benzeri yerleri, <sup>203</sup>

<sup>203</sup> Bu bentte yer alan "internet kafeler" ibaresi, 19/3/2007 tarihli ve 2007/11882 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Yönetmeliğin 1 inci maddesiyle "internet salonları" şeklinde değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

h) İçkili yer bölgesi: Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından valilik veya kaymakamlığın görüşü alınarak tespit edilen ve içerisinde şarap ve bira dahil her türlü alkollü içeceğin verilebileceği işyerlerinin açılabilceği bölgeyi,

ı) Doğal kaynaklar: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,

j) Çevre sağlığı: İnsan sağlığının çevredeki fizikî, kimyevî, biyolojik, sosyal ve psiko-sosyal faktörlerle tespit edilen yaşam kalitesini,

k) **(Değişik: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)** İnceleme kurulu: Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için yer seçimi ve tesis kurma, deneme veya açılma izni amacıyla inceleme yapan kurulu,

l) Yer seçimi ve tesis kurma izni: Birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde tesisin yapılmasından önce söz konusu yerde kurulup kurulamayacağı konusunda ve kurulacak yer, proje ve belgelerin uygun görülmesi durumunda müessesenin kurulması için yetkili idarece verilen izni,

m) Deneme izni: Gayrisihhî müesseselerde onaylı projelerine göre yapılan müessese-nin, planlanan şekilde çalışıp çalışmadığının ve doğal kaynakların kirlenmesini önlemek için alınan tedbirlerin yeterli olup olmadığının tespiti için yetkili idarenin izni ve deneti-mi altında belirli bir süre deneme mahiyetindeki faaliyetlere verilen geçici izni,

n) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: Yetkili idareler tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,

o) Mahallin en büyük mülkî idare amiri: İllerde valiyi, büyükşehir belediyesi hudutları içinde kalanlar dahil ilçelerde kaymakamı,

p) Kolluk: Polis ve jandarma teşkilatını,

r) Konaklama yeri: Otel, motel, pansiyon ve kampingler gibi, asıl fonksiyonları müşterilerin geceleme ihtiyaçlarını sağlamak olan yerleri,

s) Organize sanayi bölgesi: 12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanununa göre kurulan özel hukuk tüzel kişisini, ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Ortak hükümler

#### *İşyerlerinde aranacak genel şartlar*

**Madde 5-** İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri aşağıda belirtilen şartları taşımak zorundadır:

a) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olarak mevzuatta öngörülen tedbirlerin alınmış olması,

b) 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu kapsamına giren gayrimenkullerin, tapu kütüğünde mesken olarak gösterilen bağımsız bölümlerinde sinema, tiyatro, kahvehane, gazino,

pavyon, bar, kulüp, dans salonu ve benzeri eğlence ve toplantı yerleri; fırın, lokanta, pastane, süthane gibi gıda ve beslenme yerleri; imalathane, boyahane, basımevi, dükkan, galeri ve çarşı gibi işyerlerinin açılması hususunda kat maliklerinin oy birliği ile karar alması,

Tapuda iş yeri olarak görünen yerlerde, umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması durumunda yönetim planında aksine bir hüküm yoksa, kat maliklerinin oy çokluğu ile aldığı kararın bulunması,

c) Özel yapı şeklini gerektiren sinema, tiyatro, düğün salonu, otel, hamam, sauna; ekmeğin fırını ile akaryakıt, sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonu için yapı kullanma izin belgesinin alınmış olması,

d) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde genel asayiş ve güvenlik yönünden yetkili kolluk kuvvetinin görüşünün alınmış olması,

e) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin, patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan, kullanılan, depolanan yerler ile gaz dolmuş tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması,

f) Karayolu kenarındaki işyerleri için karayolu trafik güvenliğinin sağlanmış olması,

g) Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri; patlayıcı, parlayıcı ve yanıcı maddelerin üretildiği, satıldığı ve depolandığı işyerleri; otuz kişiden fazla çalışanın bulunduğu her türlü işyerleri, ana giriş kapıları dışında cadde ve sokağa doğrudan bağlantısı olmayan ve birden fazla işyerinin bir arada bulunduğu iş hanı, çarşı ve benzeri işyerlerinde yangına karşı gerekli önlemlerinin alındığını gösteren itfaiye raporunun alınması, diğer işyerlerinde ise yangına karşı gerekli tedbirlerin alınmış olması,

h) Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden meyhane, bar, kahvehane, kiraathane, elektronik oyun merkezi ile açıkta alkollü içki satılan işyerlerinin okul, yurt, mabet bina ve tesislerine mevzuatın öngördüğü uzaklıkta bulunması,

ı) Sınai, tıbbî ve radyoaktif atık üreten işyerlerinde bu atıkların toplanması, taşınması, depolanması, işlenmesi ve bertarafı konusunda gerekli tedbirlerin ve izinlerin alınmış olması,

j) Engellilerin işyerine giriş ve çıkışları için gereken kolaylaştırıcı tedbirlerin alınmış olması,

k) Yabancı uyrukluların işyeri açması ve çalıştırması konusunda, yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine uyulması.

1) (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.) Büyükşehir belediyesi ile nüfusu 100.000'i geçen belediye sınırları içinde açılacak ekmeğin fırınlarının bu amaca tahsisli ayrık nizamda müstakil binalarda açılmış olması (Ancak, alışveriş merkezleri içinde bulunan 1000 m<sup>2</sup> ve üstü alana sahip hipermarket, süpermarket, grossmarket ve megamarket gibi adlarla açılan işyerleri bünyesinde yer alan fırınlarda ayrık nizamda müstakil bina şartı aranmaz.),

m) (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.) Yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan tesis ve düzeneklerde, işyeri açma ve çalışma ruh-

satında kayıtlı hacimden fazla ve başka kategoriden sıvı depolanmaması, bu tesis ve düzeneklerde gerçekleştirilecek tadilatların ruhsata işlenmeden faaliyete geçirilmemesi.

Yetkili idareler, işyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapacakları denetimlerde bu hususların yerine getirilip getirilmediğini kontrol eder.

**(Değişik üçüncü fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)** Turizm işletme belgeli tesisler, işletme belgesinin düzenlenmesine esas hususlarla ilgili olarak sadece Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından denetlenir. Kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri ile turizm alan ve merkezlerinde Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi gerekli değildir kararı verilen ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu kapsamında yer alan yatırımlar için işyeri açma ve çalışma ruhsatı, yetkili idareler tarafından başka bir işleme gerek kalmaksızın onbeş gün içinde verilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için bu hususlar işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmeden önce yerinde kontrol edilir.

**(Ek fıkra: 29/6/2010 – 2010/671 K.)**Fabrika, şantiye, nakliye filosu ve benzeri işletmelerin ticari amaç dışında kendi faaliyetlerinin gerekli kıldığı yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması veya kendi araçlarına yakıt ikmali yapılması amacıyla kullanılan düzenekler, özel mevzuatındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, bu Yönetmelik ekindeki depolama hacimleri esas alınarak gayrisihhi müessese olarak ruhsatlandırılır.

### **İşyeri açılması**

**Madde 6- (Değişik birinci fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)** Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.

İşyeri ruhsatları yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından bu Yönetmelikte öngörülen sürede imzalanır; ruhsat için ayrıca, meclis veya encümen tarafından bir karar alınmaz. Ruhsat, Örnek 5'te yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenir.

İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2'de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.

Bu Yönetmeliğe göre yapılacak her türlü ruhsat başvurusunda, müracaat sahibine başvuruyu kabul eden görevlinin adı, soyadı ve unvanı ile başvurunun yapıldığı tarih ve saati gösteren Örnek 6'da yer alan alındı belgesi verilir. Ayrıca, başvuru ve beyan formu ile ekli evrakın verilmesi sırasında başvuruyu kabul eden görevli tarafından yapılacak ön incelemede tespit edilen noksanlıklar, müracaat sahibine verilen alındı belgesinde gösteri-

lır. Bu Yönetmelikte belirtilen ruhsatlandırmaya ilişkin süreler eksik belgelerin yetkili idareye verilmesi ile başlar.

16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği ekindeki listede yer alan işletmelerle, birinci sınıf gayrisihhi müesseses grubunda yer alan işletmelerin aynı olması durumunda, yetkili idareler ruhsat verirken Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) dosyasında yer alan belgelere göre işlem yapar.

### **Bildirim**

**Madde 7-** Yetkili idareler tarafından verilen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının örnekleri aylık olarak sigorta il müdürlüğüne ve ilgili ise ticaret siciline gönderilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği en geç yedi gün içinde yetkili idare tarafından kolluğa gönderilir.

### **İşletmecinin değişmesi ve işyerinin nakli**

**Madde 8-** Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla işyerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir.

İşyerine yeni ortak alınması veya ortaklardan birinin ayrılması durumunda yeni ruhsat düzenlenmez.

İşyerinin başka bir adrese nakledilmesi halinde yeniden ruhsatlandırılması esastır.

Mahalle, cadde, sokak ve benzeri yerlerin isim veya numaralarının değişmesi nedeniyle aynı işyeri için yeni ruhsat düzenlenmez. Ruhsatta yer alan bilgiler güncellenir.

İşyeri sahibinin ölümü halinde, yeni ruhsat düzenlenmeksizin kanunî mirasçıları adına eski ruhsatın intibakı yapılır.

Ruhsatın yenilenmesi veya intibakı gereken hallerde yetkili idareye en geç üç ay içinde müracaat edilmesi zorunludur. Bu süre mirasçılar için altı ay olarak uygulanır. Süresi içinde müracaat yapılmadığının yetkili idarelerce tespiti durumunda tespit tarihinden itibaren onbeş günlük süre verilir. Bu süre sonunda ruhsat yenilenmediği veya intibak yapılmadığı hallerde ruhsat iptal edilir.

### **Yönetmelikte yer almayan işyerleri**

**Madde 9-** Bu Yönetmelik kapsamına girmesine rağmen adı ve nitelikleri belirtilmeyen sıhhi bir işyerinin açılması halinde, benzeri işyerleri için öngörülen esaslara göre işlem yapılır.

Gayrisihhi müesseseler için sınıf tayini, tesise ait kapasite raporu, tesisten kaynaklanacak atıklar ve müessesenin diğer özellikleri dikkate alınarak Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Çevre ve Orman Bakanlığı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından yeni sınıf tayini yapılır.<sup>204</sup>

<sup>204</sup> 19/3/2007 tarihli ve 2007/11882 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Eki Yönetmeliğin 4 üncü maddesiyle "Gayrisihhi müesseseler için" ibaresinden sonra gelmek üzere "sınıf tayini, tesise ait kapasite raporu, tesisten kaynaklanacak atıklar ve müessesenin diğer özellikleri dikkate alınarak" ibaresi eklenmiş ve metne işlenmiştir.



***Birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerleri***

**Madde 10-** Adresi ve işleticisi aynı olan ve birden fazla faaliyet konusu bulunan işyerlerine, ana faaliyet dalı esas alınarak tek ruhsat düzenlenir. Tali faaliyet konuları ruhsatta ayrıca belirtilir.

Aynı adreste bulunsa bile ana faaliyet konusu veya işletmecisi farklı olan işyerlerine ayrı ayrı ruhsat düzenlenir.

İşyerlerinin depo olarak kullandıkları yerler, işyeri açma ve çalışma ruhsatında gösterilir.

***Ruhsatın işyerinde bulundurulması***

**Madde 11-** İşyeri açma ve çalışma ruhsatı, işyerinde herkesin görebileceği şekilde asılır.

**İKİNCİ KISIM****Sıhhi İşyerleri****BİRİNCİ BÖLÜM*****Ruhsatların Düzenlenmesi ve Kesinleşmesi******Ruhsatın düzenlenmesi***

**Madde 12-** Sıhhi işyeri açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak tanzim ettikten sonra Örnek 1'de yer alan başvuru ve beyan formuyla yetkili idareye müracaat eder. Başvurunun Yönetmelikte öngörülen kriterlere uygun olduğunun tespiti halinde başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenerek ilgiliye aynı gün içinde verilir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatlandırılmasında bu Yönetmeliğin dördüncü kısmında belirtilen süreler geçerlidir.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatı müracaatı sırasında bu Yönetmelikte belirtilen bilgi ve belgeler dışında başka herhangi bir belge istenemez ve başvuru formundaki beyana göre ruhsat işlemleri sonuçlandırılır.

İlgilinin beyanına göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

***İşyeri açma ve çalışma ruhsatının kesinleşmesi***

**Madde 13-** İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idareler tarafından ruhsatın verildiği tarihten itibaren en geç bir ay içinde kontrol edilir. İşyerinin bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde ruhsat kesinleşir. Kontrol görevini yerine getirmeyen yetkili idare görevlileri hakkında kanunî işlem yapılır.

İşyeri açma ve çalışma ruhsatının verilmesinden sonra yapılacak denetimlerde mevzuata uygun olmayan unsurların ve noksanlıkların tespiti halinde, işyerine bu noksanlık ve hatalarını gidermesi için bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir.

Verilen süre içinde tespit edilen noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde, ruhsat iptal edilerek işyeri kapatılır. Ayrıca ilgililerin yalan, yanlış ve yanıltıcı beyanı varsa haklarında kanunî işlem yapılır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Aranacak Şartlar

#### Aranacak şartlar

**Madde 14-** Sıhî işyerlerinin ruhsatlandırılması sırasında bu Yönetmelikte belirtilen genel şartların yanı sıra sınıflarına ve özelliklerine göre Ek 1’de belirtilen şartlar aranır.

## ÜÇÜNCÜ KISIM

### Gayrisıhî Müesseseler

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Kurullar

#### İnceleme kurulları

**Madde 15-** İl özel idarelerinde birinci sınıf gayrisıhî müesseseleri inceleme kurulu, beş kişiden az olmamak üzere valinin veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve tarım birimleri görevlileri, sanayi ve ticaret il müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre gerektiğinde vali tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

(Mülga İkinci Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)

Büyükşehir belediyelerinde birinci sınıf gayrisıhî müesseseleri inceleme kurulu, beş kişiden az olmamak üzere büyükşehir belediye başkanı veya görevlendireceği yetkilinin başkanlığında çevre, sağlık, hukuk, imar ve küşat birimleri görevlileri, sanayi ve ticaret il müdürlüğü temsilcisi, ilgili meslek odalarının temsilcileri ile tesisin özelliğine göre belediye başkanı tarafından belirlenecek diğer kuruluş temsilcilerinden oluşur.

İl belediyelerinde birinci sınıf gayrisıhî müesseseleri inceleme kurulu, üçüncü fıkrada belirtilen esasa göre oluşturulur.

(Mülga Beşinci Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)

Kurulların oluşturulması sırasında yeterli teknik ve uzman elemana sahip olmayan belediyeler, kurulların oluşturulması için valilikten eleman görevlendirilmesini talep edebilir<sup>205</sup>.

<sup>205</sup> 19/3/2007 tarihli ve 2007/11882 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Yönetmeliğin 5 inci maddesiyle bu fıkrada yer alan “valilik veya kaymakamlıktan” ibaresi “valilikten” olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Organize sanayi bölgelerinde inceleme kurulu oluşturulmaz. Tesisin özelliğine göre, ilave olarak bırakılacak sağlık koruma bandı, organize sanayi bölgesi yönetim kurulu kararı ile tespit edilir.

## İKİNCİ BÖLÜM

### *Başvuru ve Açılma Ruhsatı*

#### *Sağlık koruma bandı*

**Madde 16-** Sanayi bölgesi, organize sanayi bölgesi ve endüstri bölgeleri ile bu bölgeler dışında kurulacak birinci sınıf gayrisihhî müesseselerin etrafında, sağlık koruma bandı konulması mecburîdir. Sağlık koruma bandı mülkiyet sınırları dışında belirlenemez ve bu alan içinde mesken veya insan ikametına mahsus yapılaşmaya izin verilmez.

**(Mülga İkinci Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

Sağlık koruma bandı, inceleme kurulları tarafından tesislerin çevre ve toplum sağlığına yapacağı zararlı etkiler ve kirletici unsurlar dikkate alınarak belirlenir. Sağlık koruma bandı, sanayi bölgesi sınırı esas alınarak tespit edilir. ÇED raporu düzenlenmesi gereken tesislerde bu rapordaki mesafeler esas alınır.

#### *Başvuru*

**Madde 17-** Gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler Örnek 2’de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye başvurur.

#### *Yer seçimi ve tesis kurma izni*

**Madde 18-** Birinci sınıf gayrisihhî müesseseleri inceleme kurulu, ilgilinin başvurusundan itibaren en geç yedi gün içinde tesisin kurulacağı yeri mahallinde inceleyerek, Örnek-3’teki yer seçimi raporu formunu düzenler ve görüşünü bildirir. Yer seçimi inceleme kurulunun raporu, ilgili birimin teklifi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içinde değerlendirilerek yer seçimi ve tesis kurma izni kararı verilir.

**(Mülga İkinci Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

Yer seçimi ve tesis kurma izni, tesisin imara uygun olması şartıyla verildiği tarihten itibaren beş yıl süreyle geçerlidir. Bu süre sonunda açılma izni alınmadığı takdirde, ilgilinin başvurusu üzerine yer seçimi ve tesis kurma izni iki yıl daha uzatılır.

**(Mülga Dördüncü Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

**Yer seçimi ve tesis kurma izni muafiyeti****Madde 19- (Değişik: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

Çevresel Etki Değerlendirmesi raporu düzenlenmesi gereken tesisler için düzenlenen Çevresel Etki Değerlendirmesi olumlu belgesi ve raporu, yer seçimi ve tesis kurma izni yerine geçer.

**Deneme izni**

**Madde 20-** Projesine uygun olarak inşa edilmiş birinci sınıf gayrisihhî müesseselere yetkili idarenin gerekli görmesi veya işyeri sahibinin müracaatı halinde, inceleme kurulunun önerisi üzerine yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından süresi bir yılı geçmemek üzere deneme izni verilebilir. **(Mülga İkinci Cümle: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

Deneme izni, bu süreçte açılma ve çalışma ruhsatı yerine geçer.

**Açılma ruhsatı**

**Madde 21-** Yer seçimi ve tesis kurma izni verilmiş veya deneme izni sonunda çalışmasında sakınca bulunmadığı anlaşılan birinci sınıf gayrisihhî müesseselerin çalışabilmesi için müracaatı takip eden yedi gün içinde yetkili idarenin inceleme kurulu tarafından yerinde inceleme yapılır. Deşarj ve emisyon izin belgesi (...) <sup>206</sup> mevzuat hükümlerine uygun olan yerler için diğer tüm bilgi ve belgeler de dikkate alınmak suretiyle, Örnek 4'teki açılma izni raporu düzenlenir ve yetkili idareye sunulur. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği yetkili tarafından üç gün içerisinde işyeri açma ruhsatı düzenlenir.

Birinci sınıf gayrisihhî müessese başvuru ve beyan formunda yer alan bilgiler esas alınarak bir ay içinde yapılan denetimlerde, beyan edilen hususlara aykırı bir durumun tespiti halinde ilgililer hakkında gerekli kanunî işlem yapılır. Aykırılık ve noksanlıklar toplum ve çevre sağlığı açısından bir zarar doğurmuyorsa, tedbirlerin alınması ve noksanlıkların giderilmesi için bir yılı geçmemek üzere süre verilir. Verilen süre içinde aykırılık ve noksanlıklarını gidermeyen işletmelerin faaliyeti söz konusu aykırılık ve noksanlıklar giderilinceye kadar durdurulur.

**(Mülga Üçüncü Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

**(Mülga Dördüncü Fıkra: 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

Ruhsatın verilmesinden sonra yetkili idare tarafından yapılacak denetim sonucunda toplum ve çevre sağlığı açısından zararlı olan işletmelerin faaliyeti, noksanlıklar ve aykırılıklar giderilinceye kadar derhal durdurulur.

<sup>206</sup> 19/3/2007 tarihli ve 2007/11882 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Yönetmeliğin 10 uncu maddesiyle bu arada yeralan "veya analizi" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

**Yer seçimi ve tesis kurma izni ile ruhsat için gerekli belgeler****Madde 22-** Birinci sınıf gayrisihhî müesseseler için aşağıdaki belgeler istenir:

a) Yer seçimi ve tesis kurma için gerekli belgeler;

1) Başvuru formu,

2) Sanayi bölgeleri, organize sanayi bölgeleri ve endüstri bölgeleri içindekiler hariç işletmenin kurulacağı yeri gösteren plan örneği,

3) İlgili inceleme kurulu tarafından hazırlanacak yer seçimi ve tesis kurma raporu,

4) Çevre kirlenmesini önlemek amacıyla alınacak tedbirlere ait kirleticilerin nitelik ve niceliğine göre hazırlanmış proje ve açıklama raporları (... )<sup>(1)</sup>

5) Şehir şebeke suyu bulunmayan yerlerde içme ve kullanma suyunun hangi kaynaktan sağlandığı ile suyun bakteriyolojik ve kimyasal analiz raporu.

b) Ruhsat için gerekli belgeler;

1) Başvuru formu,

2) Sağlık koruma bandının işaretlendiği vaziyet planı örneği,

3) Yangın ve patlamalar için gerekli önlemlerin alındığına dair itfaiye raporu,

4) Sorumlu müdür sözleşmesi,

5) Emisyon izni, (... )

6) Deşarj izni, (... )<sup>207</sup>7) **(Değişik : 19/3/2007 – 2007/11882 K.)** Açılma izni raporu.

(a) ve (b) bentlerinde istenilen belgelerden ÇED kapsamında hazırlanarak ilgili idareye verilenler ruhsatlandırma sürecinde yeniden istenmez.

**İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler<sup>(1)</sup>****Madde 23- (Değişik : 19/3/2007 – 2007/11882 K.)**

İkinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müessese açmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler; işin özelliğine göre bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kriterlere uygun olarak işyerini düzenledikten sonra bu Yönetmeliğin eki Örnek 2'de yer alan başvuru formunu doldurarak yetkili idareye ibraz eder.

Yetkili idareler, ikinci ve üçüncü sınıf gayrisihhî müesseseler için yapılacak beyan ve incelemelerde; insan sağlığına zarar verilmemesi, çevre kirliliğine yol açılmaması, yangın,

<sup>207</sup> 19/3/2007 tarihli ve 2007/11882 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Yönetmeliğin 7 nci maddesiyle, 22 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (4) numaralı alt bendindeki "veya yatırım sürecinin hızlandırılması amacı ile yetkili makamca uygun görülen durumlarda, bir yıl içerisinde üretim sürecinin gerektirdiği atık limitlerini sağlayacak projenin ve raporların hazırlanmasına ilişkin müteşebbisçe verilen taahhütname," ibaresi ile (b) bendinin (5) ve (6) numaralı alt bentlerinde yer alan "veya analiz raporu" ibareleri madde metninden çıkarılmıştır.

patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemeleri esas alır.

Başvurunun öngörülen kriterlere uygun olarak doldurulduğunun tespiti halinde, başkaca bir işleme gerek kalmaksızın işyeri açma ve çalışma ruhsatı beş gün içinde düzenlenerek ilgiliye verilir. İlgili, bu belgeye dayanarak işyeri açabilir.

Beyana göre tanzim edilen ruhsat müktesep hak doğurmaz.

İkinci ve üçüncü sınıf işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilen işyerleri, yetkili idare tarafından bir ay içinde kontrol edilir. Bu süre içinde kontrol edilmemesi halinde, ilgili, çalışma ruhsatı almış sayılır ve kontrol görevini süresinde yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında yetkili idareler tarafından yasal hükümler uygulanır.

Ruhsat verilmesini takiben yapılacak kontrol ve denetimlerde, ikinci fıkrada belirtilen kriterlere aykırı beyan ve durumun tespiti halinde, işyerine bir defaya mahsus olmak üzere onbeş günlük süre verilir. Verilen süre içinde noksanlık ve aykırılıklar giderilmediği takdirde verilmiş olan ruhsat, yetkili idare tarafından iptal edilerek işyeri kapatılır ve ilgililer hakkında ruhsat vermeye yetkili idareler tarafından ayrıca yasal işlem yapılır.

İkinci sınıf gayrisihhî müesseselerden yakıcı, parlayıcı, patlayıcı ve tehlikeli maddelerle çalışılan işlerle oksijen LPG dolum ve depoları, bunlara ait dağıtım merkezleri, perakende satış yerleri, akaryakıt ile sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz istasyonları ve benzeri yerlere müsaade verilmezden evvel civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibarıyla bir zarar vermeyeceğine kanaat oluşturulması için yetkili idarelerce inceleme yapılması zorunludur. Bu müesseselerin etrafında yetkili idareler tarafından belirlenecek mesafede sağlık koruma bandı bırakılması mecburidir. Söz konusu yerlerin üçüncü sınıf gayrisihhî müessese olarak açılması durumunda sıhhi nezarete tabi tutulması yeterlidir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### *Denetim ve Diğer Hükümler*

#### *Denetim*

**Madde 24-** Gayrisihhî müesseseler, çevre ve toplum sağlığı açısından yetkili idareler tarafından denetlenir. Yetkili idarenin en üst amiri veya görevlendireceği kişi gerekli tedbirleri almak veya aldirmakla sorumludur.

#### *Sorumlu müdür tayini*

**Madde 25-** Birinci sınıf gayrisihhî müesseselerde, işletmenin faaliyet alanında mesleki yeterliliğe sahip bir sorumlu müdür çalıştırılması zorunludur.

#### *Gayrisihhî müesseselerin sanayi bölgelerinde kurulması*

**Madde 26-** Bir gayrisihhî müessesenin, öncelikle kendi türündeki işyerlerine mahsus sanayi bölgesinde kurulması esastır.

Sanayi bölgesi içindeki gayrisihhî müesseselerden, diğer tesislere zarar verebilecek olanlar için sanayi bölgesi içinde sağlık koruma bandı oluşturulması istenebilir.

### ***Tesislerde yapılacak değişiklik ve ilave***

**Madde 27-** Gayrisihhî müesseselerde yetkili idarenin izni olmadan kirlilik yükünü artıracak herhangi bir değişiklik ve ilâve yapılamaz.<sup>208</sup>

### ***Ruhsat değişikliği gerektiren haller***

**Madde 28-** Gayrisihhî müesseselerde işletmenin faaliyet alanının değişmesi durumunda yeniden ruhsat alınması zorunludur.

Gayrisihhî müesseselerin sahibinin değişmesi durumunda, dosyadaki mevcut bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni malik adına ruhsat düzenlenir.

Gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılması veya tesiste yapılan bir değişiklik neticesinde bir alt sınıfa geçen tesislerin yeniden ruhsat alması gerekmez. Ancak gayrisihhî müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.

## **DÖRDÜNCÜ KISIM**

### **Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerleri**

#### **BİRİNCİ BÖLÜM**

##### ***İçkili Yer Bölgesi***

### ***İçkili yer bölgesinin tespiti***

**Madde 29-** İçkili yer bölgesi, mülkî idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.

İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.

### ***İçkili yer bölgesi olarak tespit edilemeyecek yerler***

**Madde 30-** İçkili yer bölgesi;

a) Hükümet binaları, hapishane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve ku-

<sup>208</sup> Bu madde başlığı 19/3/2007 tarihli ve 2007/11882 sayılı Bakanalar Kurulu Kararı eki Yönetmeliğin 8 inci maddesiyle "Tesis diğer kuruluşlarca izin verilmesi durumu" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

ruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolum tesisleri yakınında,

b) Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde,

c) Otogar ve otobüs terminallerinde,

d) Resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde,

tespit edilemez.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ve (a) bendinde belirtilen yerler için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir.

#### ***Karar ve krokinin hazırlanması***

**Madde 31-** Tespit edilen içkili yer bölgesi, belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından karar şeklinde tutanağa geçirilir ve karara adres bilgilerinin bulunduğu tasdiklenmiş ölçekli kroki eklenir.

## **İKİNCİ BÖLÜM**

### ***Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerinin Açılması***

#### ***Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılması***

**Madde 32-** Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açmak ve işletmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Örnek-1'de yer alan başvuru ve beyan formu ile yetkili idareye başvurur.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin açılması ve faaliyette bulunmasına belediye sınırları ve mücavir alan sınırları içinde belediye, bu alanlar dışında il özel idaresi tarafından izin verilir.

İl özel idaresi ve belediyeler, umuma açık istirahat ve eğlence yeri ruhsatını vermeden önce kolluk kuvvetinin görüşünü alır.

Yetkili kolluk kuvveti, açılacak yerin genel güvenlik ve asayişin korunması açısından kolaylıkla kontrol edilebilecek bir yerde ve konumda olup olmadığını dikkate alarak, işyeri hakkındaki görüşünü mülki idare amiri vasıtasıyla yedi gün içinde bildirir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yeri açılması hususundaki başvurular yetkili idareler müesseselerin yeniden sınıflandırılmasında yapılan değişiklik neticesinde üst sınıfa geçmiş olan tesislerin bir yıl içinde yeni sınıfa göre açılma ruhsatı alması zorunludur.



Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin, resmî ve özel okul binalarından ve ilk ve orta öğretim öğrencilerinin bulunduğu öğrenci yurtları ile anaokullarından, kapıdan kapıya en az yüz metre uzaklıkta bulunması zorunludur. Özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ile okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları için bu zorunluluk aranmaz. Ancak söz konusu özel öğretim kurumlarıyla yukarıda belirtilen türdeki işyerleri aynı binada bulunamaz.

Turizmin yoğun olduğu yörelerdeki okulların tatil olduğu dönemlerde yukarıda belirtilen işyerleri ile okullar arasında yüz metre şartı aranmaz.

Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarının umuma açık istirahat ve eğlence yeri olarak kullanılmasının istenmesi halinde, deniz araçları için bağlı olduğu veya bulunduğu liman başkanlığının, diğerleri için ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü alınır.

İzin almadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri, yetkili idarelerin ilgili birimleri tarafından sebebi bir tutanakla belirlenmek ve mühürlenmek suretiyle re'sen kapatılır.

Kollukça, izin almadan açıldığı tespit edilen umuma açık istirahat ve eğlence yerleri düzenlenecek bir tutanakla kapatılmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare yapılan bildirim üzerine izin almadan açılan yeri kapatarak en geç üç gün içinde kolluğa bilgi verir.

### ***Açılış ve kapanış saatleri***

**Madde 33-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin açılış ve kapanış saatleri belediye sınırları içinde belediye encümeni, bu yerler dışında il encümeni tarafından tespit edilir.

İskele, istasyon, hava meydanı, terminal, garaj, benzin istasyonu ve benzeri yerler ile kara, deniz ve hava ulaşım merkezleri ile fuar, panayır, sergi ve pazar kurulması gibi zorunluluk arz eden yer ve zamanlarda, sabahçı kahvesi ve benzeri diğer tesislere, bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alınmak suretiyle yetkili idare tarafından geçici veya süreli izin verilebilir.

### ***Mesafe ölçümü***

**Madde 34-** Meyhane, kahvehane, kıraathane, bar, elektronik oyun merkezleri gibi umuma açık yerler ile açık alkollü içki satılan yerlerin açılmasına izin verilirken mesafe ölçümünde, bina ve tesislerin varsa bahçe kapıları, yoksa bina kapıları; kapıların birden fazla olması durumunda en yakını esas alınır. Yüz metre uzaklığın ölçümünde, mevcut cadde ve sokaklar üzerinden yaya yolu kullanılarak, yaya kurallarına göre gidilebilecek en kısa mesafe dikkate alınır.

Bu tür yerlerin açılmasına izin verilirken, o yerin en az yüz metre civarında okul bulunup bulunmadığının yanı sıra bu işyerlerinin özel eğitime muhtaç bireylerin devam ettikleri öğretim kurumları ve okullar dışındaki diğer özel öğretim kurumları ile aynı binada olup olmadığı ve içkili yer bölgesinde bulunup bulunmadığı yetkili idarelerce tespit edilir.

### **Mes'ul müdür**

**Madde 35-** Umuma açık istirahat ve eğlence yerinin sahibinin tüzel kişi olması durumunda, işyerini idare etmek üzere bir mes'ul müdür görevlendirilir. Gerçek kişiler de işyerine mes'ul müdür görevlendirebilir. Görevlendirilen mes'ul müdür yetkili idareye bildirilir.

## **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

### **Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinde Çalıştırılacak Kişiler**

#### **Çalıştırılacak kişilerde aranacak şartlar**

**Madde 36-** Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere; eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırılmaz.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalıştırılacak kişilerin yetkili idareye bildirilmesi şarttır. Bildirim yapılırken aşağıdaki belgeler eklenir:

- a) Nüfus cüzdanı örneği,
- b) Adli sicil belgesi,
- c) Bulaşıcı hastalığı olmadığına dair resmî sağlık kurumundan alınacak sağlık raporu. Çalışmanın devamı halinde sağlık raporu her altı ayda bir yenilenir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde, genel kadın olarak tescil edilenler çalıştırılmaz.

Sahneye münhasır olarak sanatını icra edecek sanatçılar için yukarıdaki belgeler istenmez.

Müşteri ile beraber yiyip içerek müşterinin eğlenmesini sağlayan konsomatrisler sadece pavyon ruhsatlı yerlerde çalışabilir.

Yabancıların umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışmalarını yabancılarla ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

### **Çeşitli Hükümler**

#### **Kolluk denetimi**

**Madde 37-** Kolluk, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerini genel güvenlik ve asayiş yönünden denetler. Denetimler sırasında tespit edilen mevzuata aykırı hususlar, yetkili idarelere gereği yapılmak üzere bildirilir.

### **Canlı müzik yayını**

**Madde 38-** Lokantalara, içkili yerlere ve meskûn mahal dışında bulunan çay bahçelerine, halkın huzur ve sükûnu ile kamu istirahatı açısından sakınca bulunmaması kaydıyla yapılacak ölçüm ve kontrolü müteakip, yetkili idarelerin en üst amiri veya görevlendirceği kişinin kararıyla canlı müzik izni verilir. Canlı müzik izni ruhsata işlenmez. Ancak görevliler sorduğu zaman gösterilebilecek şekilde işyerinde bulundurulur.

Canlı müzik izni verilen yerlerde, belirlenen saatler dışında ve ilgili mevzuatta belirtilen ses seviyelerinin üstünde halkın huzur ve sükûnunu bozacak şekilde yayın yapılması durumunda izin iptal edilir. Bu hususlar, canlı müzik izni verilirken işletme sorumlusuna tebliğ edilir.

İşletme sorumluları, canlı olarak veya elektronik cihazlarla yapılan müzik yayınının tespit edilen saatleri aşmamasını ve gerekli ikaz levhalarının asılmasını sağlar.

### **Geçici süreyle faaliyetten men ve idarî para cezası**

**Madde 39-** 2559 sayılı Kanunun 8 inci maddesinde sayılan hususların tespiti halinde belirtilen işyerleri otuz günü geçmemek üzere, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından geçici süreyle faaliyetten men edilir. Faaliyetten men'e ilişkin onay uygulanmak üzere yetkili idareye bildirilir. Yetkili idare en geç üç işgünü içinde faaliyetten men'e ilişkin kararı işyerini mühürlemek suretiyle uygulayarak buna ilişkin tutanağın bir suretini ilgili mülki makama gönderir.

2559 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen hususların tespiti halinde, yetkili idare tarafından mezkûr maddede belirtilen usule göre idarî para cezası uygulanır.

### **Faaliyetten men kararının uygulanması**

**Madde 40-** Geçici süreyle faaliyetten men kararı aşağıdaki esaslar çerçevesinde yerine getirilir:

- a) Kapatma kararı işyeri sahibine veya kanunî temsilcisine tebliğ edilir ve kapatma işlemine hazırlanması için azami yirmi dört saat süre tanınır.
- b) Kapatma işleminde işyeri sahibi ve/veya kanunî temsilcisi hazır bulundurulur.
- c) Kapatılan yerden, kapanma süresince bozulabilecek mallar ile kişinin özel ve zarurî eşyalarının çıkarılmasına izin verilir.
- d) Kapatma işleminde yangın, su baskını, hırsızlık gibi durumları önleyici tedbirler alınır.
- e) İşyerinin pencere ve kapıları kapatılmak suretiyle dışarıyla teması kesilir.
- f) İşyerinin dışa açılan bütün kapıları mühürlenir.
- g) Kapatma tutanağında kapatma nedeni, tarihi ve saati belirtilir ve hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

h) İşyeri sahibi veya kanunî temsilcisinin imzadan kaçınması halinde, bu durum tutanakta belirtilir.

Kapatılan yerin tekrar açılmasında da açılış tarihi ve saati yazılarak açma ve teslim tutanağı hazır bulunanlar tarafından imzalanır.

### ***Süresinden önce açılma***

**Madde 41-** Geçici süreyle faaliyetten men işlemine karşı açılan davanın idare aleyhine sonuçlanması halinde umuma açık istirahat ve eğlence yeri bir tutanakla açılarak işyeri sahibi veya kanunî temsilcisine teslim edilir.

İşyeri kapatılarak soruşturma evrakı ile birlikte adli makama intikal ettirilen işletmeci veya mes'ul müdür hakkında Cumhuriyet savcılığınca takipsizlik veya mahkemece beraat kararı verilmiş olması veya kesin sahip değişikliği hallerinde mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından süresinden önce açılmasına karar verilebilir.

### ***İşletme izninin iptali***

**Madde 42-** 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 8 inci maddesinde belirtilen fiiller sebebiyle bir yıl içinde üç defa faaliyetten men edilen işyerlerinde, bu fiiller tekrar işlendiği takdirde, işyeri açma ve çalışma ruhsatı mahallin en büyük mülki idare amirinin bildirmesi üzerine yetkili idareler tarafından beş işgünü içinde iptal edilir.

2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununa göre verilen belgelerin, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından iptali halinde iptal işlemine ilişkin karar en geç yedi gün içinde yetkili idareye bildirilir.

### ***Kimlik bildirme***

**Madde 43-** Otel, motel, kamp ve benzeri her türlü konaklama yeri işletmecisi, bu yerlerde yatacak olan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı veya yabancı uyruklu kişilerin kimlik ve geliş-gidiş kayıtlarını ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece kalmalarına bakılmaksızın örneğine ve usulüne uygun şekilde, günü gününe tutmak ve kolluk denetimine hazır bulundurmak zorundadır.

Bu Yönetmelik kapsamına giren işletmelerin işletmecisi veya mesul müdürü, iş yerinde sürekli veya geçici olarak çalıştırılan kişinin ayrılışını, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanununun uygulanmasına ilişkin yönetmelikteki örneğine uygun kimlik bildirme belgesi doldurmak suretiyle yirmi dört saat içerisinde bağlı bulunduğu kolluğa bildirir.

Kolluğa bildirilerek çalıştırılanlar için, işletmeci veya mes'ul müdür tarafından bir kimlik belgesi verilir ve bu belge her istendiğinde kolluğa gösterilir.

### ***Korunması gerekenler ve yasaklar***

**Madde 44-** Kendisini idare edemeyecek derecede sarhoş olanlara içki verilmesi, 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 19 uncu maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, onse-

kiz yaşından küçüklerin yanlarında ebeveynleri, veli veya vasileri olsa bile bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere alınması ve onsekiz yaşından küçüklere her çeşit alkollü içki verilmesi ile nargilelik tütün mamulleri sunulması yasaktır.

Kumar kastı olmaksızın okey ve benzerleri ile her türlü kağıt oyunları ancak kahvehane ruhsatlı yerlerde oynanabilir.

İnternet salonlarında bulunan bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki oyunların oynatılması serbesttir. Bu işyerlerinde, Devletin ülkesi ve milletiyile bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzene, genel güvenliğe ve genel ahlaka zararı dokunacak internet sayfalarına erişimin sağlanması yasaktır. Bu sayfalara girilmemesi için bilgisayarların bu tür yayınları yapan sayfaların kapatılmasını sağlayacak güncel filtre yazılımlarının kullanımı zorunludur.<sup>(1)</sup>

## BEŞİNCİ KISIM

### *Geçici ve Son Hükümler*

#### *Uygulamaya ilişkin esaslar*

**Madde 45-** Bu Yönetmelikte yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili idareler tarafından istenecek görüşler İçişleri Bakanlığınca verilir.

#### *Yürürlükten kaldırılan yönetmelik*

**Madde 46-** 19/10/1999 tarihli ve 99/13681 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Açılması İzne Bağlı Yerlere Uygulanacak İşlemler Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

**Geçici Madde 1-** Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan işyerleri yeniden ruhsatlandırılmaz.

Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce yapılmış bulunan işyeri açma ve çalışma ruhsat başvuruları bu Yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır.

#### **Yürürlük**

**Madde 47-** Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### **Yürütme**

**Madde 48-** Bu Yönetmelik hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

## 14/7/2005 TARİHLİ VE 2005//9207 SAYILI BAKANLAR KURULU KARARI İLE YÜRÜRLÜĞE KONULAN YÖNETMELİĞE İŞLENMEYEN HÜKÜMLER

1) 2010/671 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Yönetmeliğin Geçici Maddesi:

**GEÇİCİ MADDE 1-** Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihte mevzuata uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan güzellik salonları ile masaj salonları bir yıl içinde durumlarını bu Yönetmeliğe uygun hale getirmek zorundadır. Bu şartları yerine getirmeyen güzellik salonları ile masaj salonlarının işyeri açma ve çalışma ruhsatları iptal edilir.

**Örnek 1, 2, 3, 4, 5 ve EK: 1 kitap içeriğinde izah edildiğinden buraya ayrıca konulmamıştır. Yalnızca GSM listesini belirleyen EK-2 konulmuştur.**

## GAYRİSİHHİ MÜESSESELER LİSTESİ(EK:2)

### A) BİRİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER

#### 1- ENERJİ SANAYİİ

1.1- Toplam ısı gücü 20 megavat (MW) ve üzeri kapasitede olan yakma tesisleri ile termik enerji santralleri,

1.2- Nükleer enerji santralleri.

#### 2- METALURJİ VE MAKİNE SANAYİİ:

2.1- Sıcak haddeleme tesisleri, her türlü demir çelik fabrikaları, metal boru üretim tesisleri, metal kaplama tesisleri,

2.2- 50 ton/yıl ve üzerinde kapasiteye sahip her türlü demir ve demir dışı dökümhaneler ile soğuk haddeleme tesisleri,

2.3- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) 500 HP ve üzeri motor gücü kullanan her nevi elektromekanik, elektromanyetik madeni eşya imal, işleme, montaj, tamir, emayeleme, plastik ve benzeri maddelerle kaplama yerleri, tarım ilaçlama makine imalatı yapan işyerleri,

2.4- Gemi söküm yerleri ile 20 metre ve daha uzun boylarda gemi iskeleti ve gemi bölümleri imal ve tamir yerleri,

2.5- Kara, hava, demiryolu araçları, içten yanmalı motor ile iş makineleri üretim fabrikaları.

#### 3- MADEN SANAYİİ

3.1- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) Çimento fabrikaları veya klinker üre-

tim tesisleri ile 5 ton/saat ve üzeri kapasitede olan çimento öğütme, paketleme ve karıştırma tesisleri,

**3.2- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Seramik ve porselen fabrikaları,

**3.3- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Alçı, kireç ve benzeri fabrikaları,

**3.4- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan ve yıllık 100.000 m<sup>2</sup> üzeri kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri,

**3.5- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan kömür yıkama ve eleme tesisleri, 100.000 m<sup>3</sup>/yıl üzeri kapasitedeki taş ocağı ham maddelerini her türlü işlemde geçiren tesisler,

**3.6- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Kapasitesi 75 ton/gün ve üzerinde olan ateşe dayanıklı tuğla, seramik borular, yapı tuğlası, kiremit ve benzeri kaba seramik ürünlerinin üretildiği ve pişirildiği tesisler,

**3.7- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Asbest ve asbest katkılı ürünleri işleme ve biçimlendirme tesisleri,

**3.8- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan çeşitli metotlarla cevher hazırlama veya zenginleştirme tesisleri,

**3.9- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Kapasitesi 75 ton/gün ve üzerinde olan prefabrik konut malzemeleri, gaz beton ve metal yapı elemanları üretim tesisleri.

## 4- KİMYA SANAYİİ

### 4.1-Temel organik kimyasalların üretildiği kimya tesisleri

**4.1.1- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Alkoller, aldehitler, ketonlar, karboksilli asitler, esterler, asetatlar, eterler, peroksitler, yapay reçineler gibi oksijen içeren hidrokarbonlar, ayçiçeğini kabuğundan ayırıp iç üretim yapacak biyoyakıt üreten işyerleri,

**4.1.2-** Sülfürlü, fosforlu, halojenli hidrokarbonlar üretim tesisleri,

**4.1.3-** Temel plastik hammaddeleri ile kimyasal elyaf (polimeriler, sentetik lif veya selüloz tabanlı lifler) üretim tesisleri,

**4.1.4-** Sentetik kauçuklar üretim tesisleri,

**4.1.5-** Sentetik, selülozik veya su bazlı boyalar ve pigmentler üretim tesisleri,

**4.1.6-** Madeni ve nebati, yüzey koruyucu ve kimyasalları (vernük, cila gibi) üretim tesisleri,

**4.1.7- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** 75 ton/gün üzeri hazır sıva ve ıslak sıva üretim tesisleri, **4.1.8- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Yapışkan ambalaj, yara bandı, medikal bantlar ile endüstriyel bantlar üretim tesisleri,

**4.1.9- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Diğer organik kimyasalların ve karışımlarının üretim yerleri, sanayi tipi yapıştırıcı imal eden tesisler (polimerizasyon işlemi gerçekleştirilen tesisler.)<sup>209</sup>

#### **4.2-Temel inorganik kimyasalların üretildiği tesisler**

**4.2.1-** Amonyum klorür, potasyum klorat, potasyum karbonat, sodyum karbonat, perborat ve gümüş nitrat gibi kimyasalların üretildiği tesisler,

**4.2.2-** Amonyak, hidrojen, oksijen, azot, flor gibi gazlar ve bunların bileşiklerin üretim ve dolun tesisleri ile sülfür bileşikleri, karbon oksitler gibi oksitleyici bileşiklerin üretildiği tesisler,

**4.2.3-** Kromik asit, hidroklorik asit, fosforik asit, nitrik asit, sülfürik asit, oleum ve sülfürlü asit üretim ve depolanma tesisleri,

**4.2.4-** Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazik madde üretim tesisleri,

**4.2.5-** Diğer inorganik kimyasalların ve karışımlarının üretim yerleri,

**4.3-** Fosfor, azot veya potasyum tabanlı basit veya bileşik haldeki gübre üretim tesisleri,

**4.4-** Temel bitkisel sağlık ürünleri, tıbbi müstahzarat ürünleri ile biositlerin fabrikasyon olarak üretildiği tesisler,

**4.5-** Kimyasal veya biyolojik yöntemlerle ilaç hammaddelerinin üretildiği tesisler,

**4.6-** Patlayıcı madde üretim tesisleri ve depoları,

**4.7-** 1 ton/gün ve üzeri kapasiteli sabun üretim tesisleri ile sulfonlama yapılan deterjan fabrikaları,

**4.8- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Cam ve cam eşya üretim fabrikaları, ısıcam, temperli cam, baskılı cam imalat, kesme ve işleme tesisleri,

**4.9-** Pleksiglas, poliester imalathaneleri,

**4.10-** Zirai mücadele ve halk sağlığı mücadele ilaçları üretim tesisleri,

**4.11-** Deri yakma ekstraktları (zırnık) üretim tesisleri,

**4.12-** Pil, batarya ve akü imal tesisleri,

**4.13-** Her türlü film ve film banyosunda kullanılan kimyasal maddelerin üretildiği tesisler,

**4.14-** 50 HP ve üzeri motor gücü kullanan kauçuk ve lastik üretim ve kaplama ve lastik eşya üretim tesisleri, lastik fabrikaları ve kablo fabrikaları,

**4.15-** İlaç ve ilaç hammaddelerinin bir arada üretildiği tesisler,

<sup>209</sup> 29/6/2010 tarihli ve 2010/671 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Yönetmeliğin 9 uncu maddesiyle bu alt başlıkta yer alan (4.1.6) numaralı maddeden sonra gelmek üzere iki madde eklenmiş, mevcut (4.1.7) numaralı madde (4.1.9) olarak teselsül ettirilmiştir.



**4.16-** Parlayıcı madde üretim tesisleri,

**4.17-** 100 HP ve üzeri motor gücü kapasitedeki plastik, plaksiglas, polyester gibi maddelerden eşya, oyuncak, reklam levhaları, izolasyon malzemeleri vb. yapan yerler,

**4.18-** Selüloz ve selüloit fabrikaları,

**4.19-** Asfalt ve zift üretme, işleme tesisleri,

**4.20-** Karpit, asetilen, sentetik benzin üretim ve dolun tesisleri,

**4.21-** Plastik hammaddesi üretim tesisleri,

**4.22-** Çocuk bezi ve kadın bağı üretim tesisleri.

## **5-PETROKİMYA SANAYİİ**

**5.1- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Madeni yağ üretim tesisleri, petrol rafinerileri, petrokimya tesisleri, döküm çamuru ve madeni yağ konusunda faaliyet gösteren işletmeler,

**5.2-** Havagazı ve kok fabrikaları ile doğal gaz ve kömür gazlaştırma ve sıvılaştırma tesisleri,

**5.3-** Petrol, doğal gaz ve kimyasalları 10 kilometreden uzun ve 600 mm ve üzeri çaplı borularla taşıma tesisleri,

**5.4-** Sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz dolun tesisleri ile 30 ton ve üzeri kapasitede olan sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz ikmal istasyonları ve tüp depolama tesisleri,

**5.5-** Toplam depolama kapasitesi 500 m<sup>3</sup> ve üzeri olan doğalgaz, petrokimya ve kimyasal ürün depolama tesisleri,

**5.6- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** İçerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 150 m<sup>3</sup> ve üzeri depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,

**5.7- (Ek: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Biyodizel üretim yerleri.

## **6-GIDA MADDELERİ, İÇKİLER, YEMLER VE TARIMSAL ÜRÜNLER SANAYİİ**

**6.1-** Şeker fabrikaları,

**6.2-** Bitkisel ham yağ veya rafine yağ elde edilen fabrikalar,

**6.3-** 10 ton/gün ve üzeri kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri,

**6.4-** Kırmızı et kombina ve 1 inci ve 2 nci sınıf mezbahalar ile kanatlı et kombina ve kesimhaneler,

**6.5- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Su ürünleri, salyangoz, kurbağa ve benzeri ürün işleme yerleri ile gemileri,

**6.6-** 500 ton/gün ve üzeri yem ve un fabrikaları,

- 6.7- Maya üretim tesisleri,
- 6.8- Fermantasyon ile alkollü içki üreten fabrikalar, malt tesisleri,
- 6.9- Kökeni hayvansal olan maddelerden balık unu, balık yağı, yem, yemlik, preparat vb. üretim tesisleri,
- 6.10- Endüstriyel nişasta üretim tesisleri,
- 6.11- Genetik olarak modifiye edilmiş organizmalar ile işlem yapılan yerler.
- 6.12- (Ek: 19/3/2007-2007/11882 K.) Üzüm çekirdeği, keten tohumu işleme ve paketleme tesisi.

### **7-ATIK MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ORTADAN KALDIRILMASI İLE İLGİLİ SANAYİ**

- 7.1- Atık yağ ve benzeri geri kazanım tesisleri,
- 7.2- Rendering tesisleri,
- 7.3- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.) Tehlikeli ve tıbbi atık yakma tesisleri ve tıbbi atık sterilizasyon tesisleri,
- 7.4- Katı atık depolama tesisleri,
- 7.5- Evsel ve endüstriyel katı atıklardan ham ve mamul madde üretim tesisleri,
- 7.6- Nükleer yakıtların yeniden işlenmesi veya çeşitli metotlarla bertaraf edilmesi ile ilgili tesisler.

### **8-TEKSTİL SANAYİİ**

- 8.1- Boyama, apreleme, kasarılama ve benzeri işlem yapan dokuma fabrikaları ile 500 HP üzeri motor gücü kullanan konfeksiyon fabrikaları,
- 8.2- Sentetik elyaf iplik ve halı fabrikaları,
- 8.3- 100 HP üzeri motor gücü kullanan suni deri kürk ve muşamba imal yerleri,
- 8.4- 500 HP üzeri motor gücü kullanan işlenmiş deriden eşya imal yerleri.

### **9-DİĞERLERİ**

- 9.1- Ham deri işleme tesisleri,
- 9.2- Ağacın kimyasal prosese tabi tutulduğu (kontrplak, ağaç kaplama vb) ve suni tahta üretim tesisleri,
- 9.3- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.) Her çeşit karton, mukavva ve mukavva entegre üretim fabrikaları, selülozik yumurta ve meyve viyolleri üretim tesisleri,
- 9.4- Bir üretim periyodunda 60.000 adet ve üzeri tavuk, 85.000 adet ve üzeri piliç veya eş değeri diğer kanatlılar, 30 kg ve üzeri 3.000 baş ve üzeri domuz besi çiftlikleri ve 900 baş ve üzeri dişi domuz üretim çiftlikleri,

## B) İKİNCİ SINIF GAYRİSİHHİ MÜESSESELER

### 1-ENERJİ SANAYİİ

1.1- Toplam ısı gücü 20 MW altında kapasitede olan yakma tesisleri ile termik enerji santralleri,

1.2- Torba yakıt üretim tesisleri,

1.3- Odun kömürü imal yerleri,

1.4- Rüzgar enerji santralleri,

1.5- Jeotermal enerji santralleri ile bu enerjiden 5 MW ve üzerinde kullanan tesisler.

1.6- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.) Hidroelektrik santralleri (HES).

### 2- METALURJİ VE MAKİNE SANAYİİ

2.1- Kurşun kalay ve benzeri maddelerden tüp, klişe ve harf gibi malzemelerin imal edildiği tesisler,

2.2- 50 Ton/yıl dan düşük kapasiteye sahip her türlü demir ve demir dışı dökümhaneler ile soğuk haddeleme tesisleri,

2.3- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) 50-500 HP arası motor gücü kullanan her nevi elektro mekanik, elektromanyetik madeni eşya imal, işleme, montaj, tamir, emayeleme, plastik ve diğer maddelerle çeşitli metotlarla kaplama yerleri, tarım ilaçlama makine imalatı yapan işyerleri,

2.4- 20 HP den fazla motor gücü kullanan matbaalar ile baskı tesisleri,

2.5- 50-500 HP arası motor gücü kullanan her nevi fırça, tarak imal yerleri,

2.6- Balata imal yerleri,

2.7- Zımpara fabrikaları,

2.8- 20 metreden daha kısa boylarda gemi iskeleti ve gemi bölümleri imal ve tamir yerleri.

2.9- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.) LPG oto dönüşüm tesisleri.

### 3- MADEN SANAYİİ

3.1- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) Her türlü tuz fabrikaları,

3.2- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) Alçı, kireç, tebeşir, kuvars taşı ve benzeri değirmenleri,

3.3- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan ve yıllık 100.000 m<sup>2</sup> ve altı kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri,

3.4- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan ve 100.000 m<sup>3</sup>/yıl ve altı kapasitedeki taş ocağı ham maddelerini her türlü işleminden geçiren tesisler,

**3.5- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Kapasitesi 75 ton/günün altında olan ateşe dayanıklı tuğla, seramik borular, yapı tuğlası, kiremit vb. kaba seramik ürünlerinin üretildiği ve pişirildiği tesisler,

**3.6- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Değirmen taşı ve bileği atölyeleri,

**3.7- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Volkanik taş işleyerek elde edilen hafif malzeme üretim tesisleri ile kapasitesi 75 ton/günden küçük olan prefabrike konut malzemeleri, gaz beton ve metal yapı elemanları üretim tesisleri,

**3.8- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Çimento, çakıl kum, cüruf ve benzeri maddelerden motor gücü kullanarak yapı yalıtım döşeme vs. malzemelerin imal tesisleri,

**3.9- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan mozaik imal yerleri,

**3.10- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan maden cevheri depolama yerleri,

**3.11- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan kum ocakları, kum yıkama ve eleme tesisleri,

**3.12- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Maden ruhsat sahasında veya bitişiğinde bulunmayan hazır beton tesisleri,

**3.13- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** 5 ton/saatten düşük kapasitedeki çimento öğütme ve paketleme tesisleri,

**3.14- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Kükürt eleme, öğütme ve paketleme tesisi

#### 4- KİMYA SANAYİİ

**4.1- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Tutkal, zamk ve yapıştırıcı madde üretim tesisleri, sanayi tipi yapıştırıcı imal eden tesisler,

**4.2-** Her çeşit kozmetik ürünleri üretim tesisleri,

**4.3-** Mürekkep üretme tesisleri,

**4.4-** 100 HP'den düşük motor gücü kapasitedeki plastik, pleksiglas, polyester gibi maddelerden eşya, oyuncak, reklam levhaları, izolasyon malzemeleri ve benzerlerini yapan yerler,

**4.5-** Suni inci, boncuk ve benzerleri üretim yerleri,

**4.6-** Melamin eşya üretim yerleri,

**4.7-** Tuz ruhu, çamaşır suyu ve benzeri malzemeyi mamul maddelerden sulandırarak ve ambalajlayarak satışa sunan yerler,

**4.8-** Çamaşır sodası ve çivit imal yerleri,

**4.9-** 50 HP'den az motor gücü bulunan lastik kaplama ve lastik eşya üretim tesisleri, kablo fabrikaları,

**4.10-** Amonyum hidroksit, potasyum hidroksit, sodyum hidroksit gibi bazik madde depolama tesisleri,

**4.11-** Madeni ve nebati boya, cila, vernik atölyeleri ile dolum ve paketleme yerleri,

**4.12- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Zirai mücadele ve halk sağlığı mücadele ilaçları depoları ile paketleme ve toptan satış yerleri, haşerelere karşı insektisit, ro-dentisit ve mollusisit kullanarak mücadele yapmak isteyen işyeri (Özel ambalajlı ilaç miktarı 100 kg veya litre üzeri ise)

**4.13-** Sulfonlama yapılmayan deterjan fabrikaları ile 1 ton/günden düşük kapasiteli sabun üretim tesisleri,

**4.14-** Farmasotik teknolojilerin gerektirdiği fiziksel yöntemlerle mamul ilaç üreten tıbbi müstahzarat laboratuvarları,

**4.15-** 50 HP'den düşük motor gücü bulunan kauçuk ve lastik üretim tesisleri, lastik imalat ve kaplama tesisleri ile kablo fabrikaları,

**4.16- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)**Zirkon silikat, seramik sır ve seramik boyası üretim tesisleri,

**4.17- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)**Varil ve IBC depo yıkama, boyama geri dönüşüm tesisleri,

**4.18- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)**Havuzsuyu kimyasalları, yüzey dezenfektanları ve içme suyu dezenfektanları üretim tesisleri,

**4.19- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)**75 ton/gün altında hazır sıva ve ıslak sıva üretim tesisleri,

**4.20- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)**Zehirsiz fare yapıştırıcısı dolum tesisleri.

## 5- PETROKİMYA SANAYİİ

**5.1-** 30 ton altında sıvılaştırılmış petrol gazı, sıvılaştırılmış doğal gaz ve sıkıştırılmış doğal gaz ikmal istasyonları ve tüp depolama tesisleri,

**5.2-** Toplam depolama kapasitesi 500 m<sup>3</sup>'ten az doğalgaz, petrokimya ve kimyasal ürün

depolama tesisleri,

**5.3- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Marina, akaryakıt ve/veya otogaz istasyonları ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan en az 8 m<sup>3</sup>'ten 150 m<sup>3</sup>'e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,

**5.4-** Petrol, doğal gaz ve kimyasalları 10 kilometreden uzun ve 600 mm'den küçük çaplı borularla taşıma tesisleri,

**5.5-** 250 kg-500 kg arasında kapasitedeki perakende sıvılaştırılmış petrol gazı tüp satış yerleri.

## 6- GIDA MADDELERİ, İÇKİLER, YEMLER VE TARIMSAL ÜRÜNLER SANAYİİ

- 6.1- 1 ton/gün -10 ton/gün arasında kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri,
- 6.2- 500 ton/gün'den az olan yem ve un fabrikaları,
- 6.3- Kültür mantarı üretim tesisleri,
- 6.4- Makarna, irmik, gofret, bisküvi fabrikaları,
- 6.5- Çiğit fabrikaları,
- 6.6- Çay fabrikaları ve 500 kg/gün ve üzerindeki kapasitedeki çay paketleme tesisleri,
- 6.7- Mekanik olarak ve sızdırma yolu ile yağ imal yerleri hariç atölye mahiyetindeki yağ imal yerleri ile 25 ton/yıl kapasiteden büyük bitkisel ve hayvansal yağ depolama ve dolum yerleri,
- 6.8- Glikoz, nişasta (endüstriyel nişasta hariç), dekstrin (kola) ve emsali maddeler üretim tesisleri,
- 6.9- Meşrubat üretim tesisleri,
- 6.10- Fruko, eskimo ve dondurmayı fabrikasyon halinde üreten tesisler,
- 6.11- Günlük olarak 1.000 kg/gün ve üzeri şeker veya şeker şerbetinden şekerli maddeler üreten tesisler,
- 6.12- (**Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.**) Meyve, sebze işleme yerleri ile konserve ve çeltik fabrikaları, ayçiçeğini kabuğundan ayıran iç üretim tesisleri,
- 6.13- Meyan kökü, şerbetçiotu vb. bitkilerin işlendiği tesisler,
- 6.14- Çiklet fabrikaları,
- 6.15- (**Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.**) Günlük üretimi 1.000 kg/gün ve üzeri ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten, asgari yüksekliği 3,5 metre ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 400 m<sup>2</sup>; büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 300 m<sup>2</sup>; köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 250 m<sup>2</sup> ve üzeri genişlikteki yerler,
- 6.16- Dışarıya servis yaparak günde 500 adet/kişi ve üzerinde yemek üretimi yapan tesisler,
- 6.17- Hayvansal yağların eritildiği tesisler,
- 6.18- Buz üretim tesisleri,
- 6.19- Fabrikasyon olarak çerez üretim tesisleri,
- 6.20- İçme amaçlı doğal bitkilerin işlendiği ve paketlenildiği tesisler,
- 6.21- 500 kg / günden büyük kapasitedeki bal dolum ve paketleme tesisleri,
- 6.22- Meyve, sebze, bakliyat ve hububatı olgunlaştırma kurutma, mumlama ve ambalajlama tesisleri,
- 6.23- Hazır gıdaların ambalajlandığı tesisler,
- 6.24- Gıda katkı maddesi üreten tesisler,

- 6.25- Mayonez, ketçap ve salata sosu üretim tesisleri,
- 6.26- Her türlü meyve suyu üretme ve paketleme tesisleri,
- 6.27- 500 kg/gün ve üzerinde fermente gıda (turşu, şalgam, sirke vb.) ürünleri üreten tesisler,
- 6.28- Yumurtanın konserve edildiği tesisler,
- 6.29- Fermantasyon ile alkolü içki üreten atölye mahiyetindeki tesisler,
- 6.30- Dondurulmuş gıda üretim tesisleri,
- 6.31- Çocuk mamaları ve ek besin üretim tesisleri,
- 6.32- İçecek tozu üretim tesisleri,
- 6.33- Toz şekerden küp şeker ve pudra şekeri üretim tesisleri,
- 6.34- Tahin, helva, pekmez ve çikolata üretim tesisleri,
- 6.35- (**Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.**) Fındık, fıstık, badem, ceviz kırma ve kavurma tesisleri, 500 kg/gün ve üzeri fındık, ballı fındık, fıstık, badem, ceviz ezmesi dolmuş ve paketleme tesisleri,
- 6.36- Sakatat işleme tesisleri,
- 6.37- 75 kg / saat ve büyük kapasitede kavurma kapasitesine sahip kahve ve kuruyemiş hazırlama tesisleri,
- 6.38- 10 HP ve üzeri motor gücü kullanan balık temizleme (kılçık ayıklama) tesisleri ve soğuk hava depoları,
- 6.39- 500 kg/gün ve üzerindeki kapasitedeki haşhaş öğütme ve ezme tesisleri,
- 6.40- Gıda ışınlama yerleri,
- 6.41- 3 üncü sınıf kırmızı et mezbahaları.
- 6.42- (**Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.**) Hammaddeden başlayarak preform ve polietilen tereftalat (pet) imalat ünitesi bulunan içme suyu şişeleme tesisleri.

## 7- ATIK MADDELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE ORTADAN KALDIRILMASI İLE İLGİLİ SANAYİ

- 7.1- Kumaş atıkları ve eski kumaşlardan yün imal tesisleri,
- 7.2- Kullanılmayan et ve hayvan cesetleri yakma tesisleri,
- 7.3- (**Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.**) Katı atık ara transfer istasyonları, katı atık aktarma istasyonları,
- 7.4- Kompostlama tesisleri,
- 7.5- Nüfusu 50.000 ve üzeri olan yerleşim yerlerine ait atık su arıtma tesisleri,

## 8- TEKSTİL SANAYİİ

- 8.1- 50-500 HP arasında motor gücü kullanan dokuma ve konfeksiyon tesisleri,
- 8.2- Çırçır fabrikaları,

- 8.3- Isıtıcı minder üretim tesisleri,
- 8.4- Yün, kıl, tiftik, kuş tüyü vb. yıkama ve işleme tesisleri,
- 8.5- 50-500 HP arasında motor gücü kullanan işlenmiş deriden eşya imal tesisleri,
- 8.6- 100 HP'den düşük motor gücü kullanan suni deri kürk ve muşamba imal tesisleri.

## 9-DİĞERLERİ

- 9.1- Yangın söndürme tüplerine dolum yapılan yerler,
- 9.2-Mum ve balmumu üretim tesisleri,
- 9.3- Camdan süs eşyası, ayna vb. madde üreten tesisler,
- 9.4- Halı ve kilim dokuma ve boyama atölyeleri,
- 9.5- Linteks, hidrofil pamuk üretim tesisleri,
- 9.6- 50 HP'den fazla motor gücü kullanan ağaç eşya işleme ve tamir yerleri,
- 9.7- Tomruk ve kereste depoları,
- 9.8- (**Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.**) Her nevi hurda depoları, katı atık depolama tesisleri ile evsel ve endüstriyel katı atıklardan ham ve mamul madde üretimi konusunda faaliyet gösteren işletmeler (metal, kağıt, karton, pet, plastik, cam hurda ve atıkları kaynağından karışık toplayarak biriktiren, depolandığı yerden alınarak cinslerine göre ayırıştırılan ve nakliye edilebilmesi için preslenen, preslenmiş hurdaların ayrı ayrı depolanarak sonra geri kazanım firmalarına gönderen tesis),
- 9.9- Steril katgüt üretim tesisleri,
- 9.10- Herhangi bir işlem yapılmayan ham deri depoları,
- 9.11- Bağırsak temizleme işleme yerleri ile işlenmiş bağırsaktan eşya üretim tesisleri,
- 9.12- Bitkisel yemler ve hazır preparatlardan karma yem üretim tesisleri,
- 9.13- Nakliyat, ticaret, komisyon, ithalat ve ihracat işleri ile ilgili depolar,
- 9.14- Bir üretim periyodunda 20.000-60.000 adet arası tavuk, 30.000-85.000 adet arası piliç veya eş değeri diğer kanatlı kapasitedeki tavuk veya piliç yetiştirme tesisleri, 30 kg ve üzeri, 1.000-3.000 baş arası domuz besi çiftlikleri ve 300-900 baş arası dişi domuz üretim çiftlikleri, 500 adet ve üzeri büyükbaş ve 1.000 adet ve üzeri kapasitedeki küçükbaş kapasiteli büyükbaş ve küçükbaş besi tesisleri,
- 9.15- Bitkisel liflerden sicim, halat, hasır vb. üretim tesisleri,
- 9.16- (**Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.**) Oto bakım ve servis istasyonları; kaporta, boya, motor bakımı, elektrik, oto egzozcuları,
- 9.17- Düşme, fermuar, şemsiye vb. üretim tesisleri,
- 9.18- Kibrit fabrikaları,
- 9.19- Gaz maskesi üretim tesisleri,



**9.20-** Kurşunkalem fabrikaları,

**9.21-** Tütün işleme ve sigara fabrikaları,

**9.22-** Nüfusu 50.000 ve üzerinde olan yerleşim birimlerine ait atık su arıtma tesisleri ile istihdam kapasitesi 20.000 ve üzerinde olan ihtisas ve karma organize sanayi bölgelerine ait atık su arıtma tesisleri.

**9.23- (Ek: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Organik gübre üreten işyerleri,

**9.24- (Ek: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Hurda kağıt balyalama tesisleri,

**9.25- (Ek: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Motorlu araç boyalarının kumlama yoluyla temizlendiği işyerleri,

**9.26- (Ek: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Tuvalet kağıdı, peçete, kağıt havlu üretimi yapan tesisler.

**9.27- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Oluklu mukavva üretim tesisleri,

**9.28- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Alüminyum ve çeşitli folyolardan gıda, tarım ve ilaç ambalaj maddeleri üretim tesisleri.

## C) ÜÇÜNCÜ SINIF GAYRİSİHHÎ MÜESSESELER

### 1- ENERJİ SANAYİİ

Akü tamir yerleri,

### 2- METALURJİ VE MAKİNE SANAYİİ

**2.1- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** 50 HP'den az motor gücü kullanan veya motor kullanmaksızın iptidai usullerle çalışan her nevi elektromekanik, elektromanyetik yöntemle madeni eşya imal, işleme, montaj ve tamir atölyeleri, tarım ilaçlama makine imalatı yapan işyerleri,

**2.2-** Harf dökümü yapmayan ve 20 HP'den az motor gücü kullanan matbaalar ve baskı yerleri.

### 3- MADEN SANAYİİ

**3.1-** İnşaat malzemeleri depo ve satış yerleri,

**3.2-** Sırlı, sırsız, çanak, çömlük, küp ve benzeri toprak mamulleri üretim yerleri,

**3.3-** Çini atölyeleri,

**3.4-** Çakıl, kum, cüruf, çimento ve benzeri maddelerden motor gücü kullanmaksızın yapı, yalıtım, döşeme vb. malzeme imal yerleri,

#### 4- KİMYA SANAYİİ

4.1- Saf su ve asitli su üretim yerleri,

4.2- Fotoğraf filmi renklendirme ve boyama yerleri,

4.3- Kolonya ve benzeri tuvalet malzemeleri üretim yerleri,

4.4- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.) Zirai mücadele ilaçları, insektisit, rodentisit, mollusisit ve benzeri maddelerin perakende satış yerleri, haşerelere karşı insektisit, rodentisit ve mollusisit kullanarak mücadele yapmak isteyen işyeri (Özel ambalajlı ilaç miktarı 100 kg veya litreden az ise),

4.5- Kuru temizleme yerleri,

4.6- Halk sağlığını koruma amaçlı haşere ile mücadele için kurulan ticari işyerleri.

#### 5-PETROKİMYA SANAYİİ

5.1- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.) Köy pompası ile içerisinde yanıcı ve parlayıcı madde kategorisindeki sıvıların depolanması amacıyla kullanılan 8 m<sup>3</sup>'e kadar depolama hacmine sahip depolama tesis ve düzenekleri,

5.2- Film halindeki plastikten naylon torba ve benzeri eşya yapan yerler,

5.3- 250 kg'dan düşük kapasitedeki perakende sıvılaştırılmış petrol gazı tüp satış yerleri.

#### 6- GIDA MADDELERİ, İÇKİLER, YEMLER VE TARIMSAL ÜRÜNLER SANAYİİ

6.1- Un ve bulgur değirmenleri,

6.2- Tarhana vb. imal yerleri ,

6.3- Boza üretim yerleri,

6.4- 1 ton / günden düşük kapasiteli süt ve süt ürünleri üretim tesisleri,

6.5- Tuz öğütme yerleri,

6.6- Günlük olarak 1.000 kg'dan az şeker veya şeker şerbetinden şekerli maddeler vs. üreten yerler,

6.7- Tahıl, baharat, bakliyat ve gıda vb. ambalajlama yerleri,

6.8- 75 kg / saat den düşük kapasitede kavurma kapasitesine sahip kahve ve kuruyemiş hazırlama yerleri,

6.9- Karbonat ve kabartma tozu üretim ve ambalajlama yerleri,

6.10- Hamur, yufka, bazlama, simit, poğaça, kadayıf, mantı, pasta, börek ve benzeri unlu mamullerin üretim yerleri,

6.11- Kapasitesi 1 ton / günden az olan dondurma imal yerleri,

**6.12-** Dondurma külahı üretim yerleri

**6.13-** 10 HP'den az motor gücü kullanan balık temizleme (kılçık ayıklama) tesisleri ve soğuk hava depoları,

**6.14-** Süt depolama ve soğutma yerleri,

**6.15-** Hazır preparatlardan karıştırılarak içecek yapılan yerler,

**6.16-** Gıda katkı maddesi paketleme yerleri,

**6.17-** Dışarıya servis yaparak günde 500 adet/kişi den az yemek üretimi yapan yerler,

**6.18- (Değişik: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Sanayi bölgeleri ile mesken amacıyla kullanılmayan müstakil binalarda kurulan süpermarket, hipermarket, grossmarket ve megamarketlerin bünyesinde, kendi müşterilerine satış yapan ve işyerinin bütünlüğünden duvar, bölme, bölüm ve benzeri şekilde ayrılmış bir şekilde üretim yapılan, elektrik enerjisi veya doğalgaz kullanılarak ekmek ve ekmek çeşitleri üreten işyerleri,

**6.19- (Değişik: 19/3/2007-2007/11882 K.)** Günlük üretimi 1000 kg/günden az olan ekmek, sade pide ve ekmek çeşitleri üreten büyükşehir belediyesi sınırları içinde en az 250 m2, büyükşehir belediyesi olmayan illerde en az 200 m2, köy, belde ve ilçe belediye sınırları içinde en az 100 m2 olması zorunlu yerler,

**6.20-** Mekanik olarak ve sızdırma yolu ile yağ imal yerleri ile 25 ton/yıl kapasiteden az bitkisel ve hayvansal yağ depolama ve dolum yerleri,

**6.21-** Mısır çerezi üretim tesisleri,

**6.22-** 500 kg/gün ve altında kapasitedeki bal dolum ve paketleme tesisleri,

**6.23-** Yumurta paketleme yerleri,

**6.24-** 500 kg/gün altında kapasitedeki haşhaş öğütme ve ezme tesisi,

**6.25-** 500 kg/gün altında kapasitedeki fermente gıda (turşu, şalgam, sirke vb.) ürünleri üreten tesisler,

**6.26-** 500 kg/gün altında kapasitedeki çay paketleme tesisi,

**6.27-** Et parçalama ve mamul madde üretim tesisi.

**6.28- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** 500 kg/gün altındaki fındık, ballı fındık, fıstık, badem, ceviz ezmesi dolum ve paketleme tesisleri,

**6.29- (Ek: 29/6/2010 – 2010/671 K.)** Çemen üretim tesisleri.

## 7-TEKSTİL SANAYİİ

**7.1-** Şapka ve keçe imal yerleri,

**7.2-** 50 HP'den az motor gücü kullanan dokuma ve konfeksiyon atölyeler ile işlenmiş deriden eşya imal eden yerler,

**7.3-** Bez ve benzeri dokumaya baskı yapılan yerler,

**7.4-** İşlenmiş veya kurutulmuş deri depoları,

**7.5-** Mamul süngerden eşya imal yeri.

## 8-DİĞERLERİ

- 8.1- Kağıttan çeşitli kırtasiye malzemesinin yapıldığı yerler,
- 8.2- 25 tondan az odun ve kömür bulunduran veya 5 HP gücünden az muharrrik kuvvet kullanan odun ve kömür depoları,
- 8.3- Halı, elbise ve çamaşır yıkama ve temizleme yerleri,
- 8.4- 50 HP gücünden az motor gücü kullanan veya motor kullanmaksızın iptidai usullerle çalışılan her nevi ağaç eşya imal, işleme ve tamir yerleri
- 8.5- Tiftik, hububat, pamuk, yapağı vb. depolar,
- 8.6- Kuru kemik, boynuz, fildişi gibi hayvani malzemenin mekanik usul ve vasıtalarla işlendiği yerler,
- 8.7- Peruk ve suni çiçek yapım yeri,
- 8.8 -Termal su kullanan hamamlar,
- 8.9- Otomobil yıkama tesisleri,
- 8.10-Oto lastik tamir atölyeleri,
- 8.11- Mobilya ve oto döşeme atölyeleri,
- 8.12- 50 HP'den az motor gücü kullanan ve işlenmiş deriden eşya imal eden yerler,
- 8.13- Bir üretim periyodunda 500-20.000 adet arası tavuk, 500-30.000 adet arası piliç veya eş değeri diğer kanatlı kapasitedeki tavuk veya piliç yetiştirme tesisleri, 30 kg ve üzeri, 10-1.000 adet arası domuz besi çiftlikleri ve 5-300 baş arası dişi domuz üretim çiftlikleri, 20 - 500 adet arası büyükbaş ve 100-1.000 adet arası kapasitedeki küçükbaş ve büyükbaş besi tesisleri,

## 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu

**Madde 181** – (...) <sup>(2)</sup> umumi sıhhatte taallük edip (183) ncü maddede envayı zikredilen eşya ve levazım, Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaletinin teftiş ve murakabesine tabidir. Belediye teşekkül etmiş olan mahallerde bu murakabe vekaletinin bu kanun dairesinde istar edeceği nizamnamelerle talimatlara tevfikân belediye tarafından ve belediyelerin bulunmadığı yerlerde vekalet sıhhi teşkilatına mensup memurlar tarafından icra edilir. <sup>(3)</sup>

(**Ek fıkra: 22/9/1983 - 2890/1 md.**) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı belediyelerin bu teftiş ve murakabe hizmetlerini sürekli kontrol edebileceği gibi, lüzum gördüğü yerlerde veya lüzum görülen işlerde doğrudan doğruya teftiş ve murakabe etmek üzere memur görevlendirir. Gerektiğinde (...) <sup>(2)</sup>183 üncü maddede sayılan eşya ve levazımın bakanlıkça tespit edilecek laboratuvarlarda tetkikini sağlar.

**Madde 183** – Umumun istimaline mahsus olupta murakabeye tabi olan eşya ve levazım aşağıda sayılanlardan ibarettir:

1 - (Mülga : 27/5/2004-5179/37 md.)

2 - Cilt, saç, tırnakların temizlenmesi, boyanması ve güzelleştirilmesi için kullanılan maddeler ve bütün sabunlar.

3 - Oyuncaklar, duvar kağıtları, mumlar ve sun'i nebatat.

4 - (Mülga : 27/5/2004-5179/37 md.)

5 - Umumun istimaline mahsus ve yukarıda zikredilen maddelere benzer mahiyette olup İcra Vekilleri Heyetince tayin ve ilan edilecek maddeler.

**Madde 194** – Sokaklarda, pazar yerlerinde seyyar olarak gıda maddeleri ve 183 üncü maddede zikredilen eşya ve levazımı satanların sattıkları eşya dahi teftişe tabi olup bunlardan lüzumuna göre nümune alınabilir.

**Madde 195** – (Değişik: 27/5/2004-5179/32 md.) Seyyar esnaf, alakadar memurların teftişlerini ve numune almalarını kolaylaştırmaya ve kendilerine istedikleri izahatı vermeye mecburdurlar.

**Madde 196** – Teftiş yapan memurların vaki teftişlerine ait olmak üzere merbut oldukları makamlara tevdi eyliyecekleri raporlarla kanuna muhalif hallerin ihbarı müstesna olmak üzere teftişleri esnasında muttali oldukları malümatı ve bazı gıda maddelerinin ihzar tarzlarına dair sanat esrarını ifşa eylemeleri memnudur.

Gayrisihhi müesseseler

**Madde 268** – Civarında ikamet eden halkın sıhhat ve istirahatini ihlal eden müesseseler ve atelyeler bu kanunun neşrinden itibaren, resmi müsaade istihsal edilmeksizin açamaz.

**Madde 269** – 268 inci maddede zikredilen müesseseler ve atelyeler üç sınıfa tefrik olunur:

Birinci sınıf - Hususi meskenlerden behemehal uzak bulundurulmaları icap edenler.

İkinci sınıf - Hususi meskenlerden behemehal uzaklaştırılması icap etmemekle beraber müsaade verilmezden evvel civarında ikamet edenlerin sıhhat ve istirahatleri üzerine gerek tesisatları ve gerekse vaziyetleri itibariyle bir mazarrat yapmayacağına kanaat husulü için tetkikat yapılması iktiza eden müesseseler.

Üçüncü sınıf - Meskenlerin yanında kalabilmekle beraber yalnız sıhhi nezarete tabi tutulması icap eden müesseselerdir.

**Madde 270** – Bu kanuna müteferri olmak üzere bu üç sınıf müessese ve atelyelerin bir listesi Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince İktisat Vekaletinin de mutalaası alınmak şartıyla tanzim olunur. Bu listede münderiç olmayan müessese ve atelyelerin hangi sınıftan addedileceği badehu yine aynı suretle tayin edilir.

**Madde 271** – Birinci sınıf müesseselerin tesisi için ancak Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince müsaade olunur ve İktisat Vekaletine malümat verilir. Bu hususta müsaade almak üzere müessesenin bulunduğu mahalde en büyük mülkiye memuruna bir istida ile

müracaat edilir. Bu istida müessesenin nevi ne ile iştigal edeceği ve sair tafsilat kaydedilmelidir. Bu müracaat evrakı mahalli sıhhatmemurlarının raporiyle Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletine gönderilir. Vekaletçe icabında yaptırılacak tetkikat ve tahkikattan sonra resmi müsaade verilir.

**Madde 272** – İkinci ve üçüncü sınıf müesseselerin tesisi için mahalli sıhhat memurlarının muvafık raporları üzerine mahalli en büyük mülkiye memurunca resmi müsaade verilir ve Sıhhat ve İktisat Vekaletlerine bildirilir.

**Madde 273** – Birinci sınıf müesseseler ve atelyeler civarında ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletince tasdik edilecek mesafe dahilinde meskenler veya insanların ikametine mahsus sair mahallerin bulunması memnudur.

**Madde 274** – Bu kanunun neşri tarihinde mevcut olup civarında mukim halkın sıhhat ve istirahatlerini ihlal eylediği mahalli sıhhat memurlarının raporu ve Vilayet İdare Hiyetine tasvibi ile tebeyyün eden birinci sınıfa dahil müesseselerin İktisat ve Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekaletleri kararıyla nakli ve sahibinin mümanaatı halinde seddi caizdir.

**Madde 275** – Birinci sınıfa dahil bulunan müessese ve atelyelerden işbu kanundan evvel tesis edilmiş olanlar başka bir mahalle naklettikleri veya faaliyetlerini altı ay müddetle tatil eyledikleri takdirde yeniden tesis edilecek müessese mahiyetinde telakki edilerek müsaade istihsali lazım gelir.

### 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu

**Madde 3** – Bu Kanunda yer alan;

e) Turizm İşletmeleri: Türk veya yabancı uyruklu, gerçek veya tüzel kişilerce birlikte veya ayrı ayrı gerçekleştirilen ve turizm sektöründe faaliyet gösteren ticari işletmeleri,

f) Turizm Yatırım Belgesi: Turizm sektöründe yatırım yapana tespit edilen yatırım dönemi için Bakanlıkça verilen belgeyi,

g) Turizm İşletmesi Belgesi: Turizm sektöründe faaliyet gösteren turizm işletmelerine Bakanlıkça verilen belgeyi,

İfade eder.

**Elektrik, havagazı ve su ücretleri:**

**Madde 16** – (Değişik : 30/5/1991 - 3754/1 md.)

Turizm belgeli yatırım ve işletmeler elektrik, gaz ve su ücretlerini o bölgedeki sanayi ve meskenlere uygulanan tarifelerden en düşüğü üzerinden öderler.

**Alkollü içki satışı****Madde 19 – (Değişik: 7/8/1997 - 4302/1 md.)**

Belgeli işletmeler, Bakanlığın iznine bağlı olarak, 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununun 178 inci maddesi ile 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun 61 inci maddesindeki alkollü içki satışı ve ruhsatlarına ilişkin hükümlerin dışındadır.

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 12 nci maddesi kapsamına giren Bakanlıkça belge verilen işletmelere, yanlarında veli veya vasileri olmak şartıyla 18 yaşından küçükler de girebilir.

Turizm işletmelerine bağlı ya da müstakil olarak talih oyunları oynatılabilecek mahallerin açılması yasaktır. Diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri yürürlükten kaldırılmıştır.

**Resmi tatil, hafta sonu ve öğle tatilleri:**

**Madde 20 –** Belgeli işletmeler ile belge kapsamındaki yardımcı hizmet satış yerleri Bakanlıkça verilen belgede belirlenen çalışma süresi içinde resmi tatil, hafta sonu ve öğle tatillerinde de faaliyetlerine devam ederler.

**Denetleme yetkisi:****Madde 30 – (Değişik: 7/5/2008-5761/4 md.)**

Belgeli yatırım ve işletmeleri, bu yatırım ve işletmelerin belgeye esas olan niteliklerini, bu niteliklerini koruyup korumadıklarını denetleme ve işletmeleri sınıflandırma yetkisi Bakanlığa aittir.

Bakanlık gerekli görmesi halinde, denetim ve sınıflandırmaya esas oluşturacak tespitler ile yetkisinde olan eğitim ve rehberlik konularındaki hizmetleri yetkili kılınacak uzman gerçek veya tüzel kişiler ile sivil toplum kuruluşlarına da yaptırabilir. Bu konuda uygulanacak esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Bakanlık, gerekli gördüğü hallerde, ilan edeceği pilot bölgelerdeki turizm işletmesi belgesi olmayan konaklama tesislerinden verilen süre içerisinde turizm işletmesi belgeli tesis şartlarına uymasını talep eder. Verilen süre içerisinde bu şartları yerine getiren konaklama tesisleri belgelendirilir, bu şartları yerine getirmeyen konaklama tesislerinin faaliyetlerine son verilir.

**Cezalar:****Madde 31 – (Değişik: 23/1/2008-5728/380 md.)**

a) Bu Kanuna ve bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmeliklerde gösterilen koşullara uymayan belgeli yatırım ve işletmelere, diğer mevzuattaki ceza hükümleri saklı kalmak kaydıyla, aşağıdaki maddelerde belirtilen cezalar uygulanır.

b) 33 üncü maddedeki para cezaları, denetleme elemanları tarafından tayin edilir.

**Uyarma cezası:**

**Madde 32** – Turizm yatırım ve işletmelerinin idare ve işletilmelerinde görülecek kusur, aksaklık ve eksiklikler için, belge sahibine denetimi yapan elemanlar veya Bakanlıkça uyarma cezası verilir.

(**Ek fıkra: 23/1/2008-5728/381 md.**) Bu Kanuna göre verilecek uyarma cezaları kesindir.

**Para cezaları:****Madde 33- (Değişik: 28/12/2006-5571/19 md.)**

Belge sahibine, ilgili diğer Kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla aşağıda belirtilen durumlarda ve miktarlarda idarî para cezası uygulanır:

a) Uyarma cezasına rağmen, otuz gün içinde gerekli düzeltmenin yapılmaması veya bir yıl içinde yeni uyarma cezasını gerektiren fiil veya fiillerin tespiti ile bu Kanunda belirtilen veya Bakanlıkça istenilen bilgi veya belgelerin süresi içerisinde verilmemesi veya yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi hallerinde üçbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası.

b) Bakanlığa bilgi verilmeksizin, işletmenin bir yıl içinde otuz günden fazla süreyle aralıksız olarak belgelendirme için zorunlu bir kısmının veya tamamının kapalı tutulması halinde üçbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası.

c) Yazı, reklam, afiş, broşür ve benzeri araçlarla Bakanlığın veya müşterilerin yanıtılması veya yanıltıcı unvan kullanılması veya müşteriye taahhüt edilen hizmetin verilmemesi veya eksik verilmesi veya bu hizmetin en az eşdeğer nitelikleri haiz bir işletmede verilmesinin sağlanmaması hallerinde beşbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası.

d) Müşterinin can veya mal güvenliğinin sağlanmasında işletme sahibi veya sorumlusu veya personelin katkısı, kusuru veya ihmaliyle işletmede suç işlendiğinin tespiti halinde beşbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası.

e) İzinsiz olarak yatırım veya işletmenin tümünün veya belgelendirme için zorunlu bir kısmının devredilmesi, kiraya verilmesi, ortaklık statüsünün, unvanının veya türünün değiştirilmesi hallerinde üçbin Yeni Türk Lirası idarî para cezası.

f) Onaylı fiyat tarifelerinin üzerinde fiyat uygulanması halinde fazladan alınan ücretin yirmi katı idarî para cezası.

(f) bendi hariç bu maddede belirtilen idarî para cezaları her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.



**Madde 6 – (Mülga: 13/1/1986 - 3257/13 md.; Yeniden düzenleme: 24/11/2004-5259/1 md.)**

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinden;

- a) Faaliyetten geçici olarak men edildiği halde süresinden önce açılan,
- b) Açık ve kapalı bulunacağı saatlere uymayan,
- c) Bu Kanununun 12 nci maddesinde belirtilen yasaklara uymadığı tespit edilen,
- d) Mevzuat hükümlerine aykırı olarak işletilen,

İş yerlerinin işletmecilerine beşyüzmilyon Türk Lirası ile birmilyar Türk Lirası arasında idarî para cezası verilir.

Bu maddede öngörülen idarî para cezaları, belediye sınırları içinde belediye encümeni, belediye sınırları dışında il daimi encümeni tarafından verilir. Verilen idarî para cezalarına dair kararlar ilgililere 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edilir. Bu cezalara karşı tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idarece verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz üzerine verilen karar kesindir. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinde inceleme yapılarak en kısa sürede sonuçlandırılır. İdarî para cezaları 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

Bu maddede belirtilen aynı fiillerin bir yıl içinde tekrarı halinde, en son uygulanan para cezası bir kat artırılarak uygulanır.

**Madde 7 – (Değişik: 24/11/2004-5259/2 md.)** Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathane; kumar ve kazanç kastı olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet kafeler ve benzeri yerler umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır.

Sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarında, birinci fıkrada belirtilen faaliyetlerin icrası durumunda, bu yerler de umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin ruhsatı bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alındıktan sonra belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler; bu alanların dışında il özel idareleri tarafından verilir. Kolluk kuvveti görüşünü yedi gün içinde verir. Ruhsat talepleri bir ay içinde sonuçlandırılır. İzin alınmadan açılan umuma açık istirahat ve eğlence yerleri kapatılır.

Bu iş yerlerinin faaliyet göstereceği alanları belirlemeye veya mevcut umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin bu amaç için ayrılan yerlerde toplanmasına, belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler; bu alanlar dışında il özel idareleri yetkilidir.

Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin bulunacağı alanların tespiti ve bu yerlerin ruhsatlandırılmasında uygulanacak usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Bu iş yerleri için düzenlenen iş yeri açma ve çalışma ruhsatlarının bir örneği yetkili kolluk kuvvetine gönderilir. Bu iş yerleri genel güvenlik ve asayiş yönünden genel kolluk tarafından denetlenir.

Bu yerlerin ruhsatlandırılmasında 14.6.1989 tarihli ve 3572 sayılı İş Yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanununun 5 inci ve 6 ncı maddelerinin hükümleri uygulanmaz.

#### **Madde 8- (Değişik: 24/11/2004-5259/3 md.)**

Polişçe kat'ı delil elde edilmesi halinde;

A) Kumar oynanan umumî ve umuma açık yerler ile her çeşit özel ve resmi kurum ve kuruluşlara ait lokaller,

B) Mevzuata aykırı bir şekilde uyuşturucu madde imal edilen, satılan, kullanılan, bulundurulmuş yerler,

C) Mevzuata aykırı faaliyet gösteren genelevler, birleşme yerleri ve fuhuş yapılan evler ve yerler,

D) Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasal düzenine, genel güvenliğe ve genel ahlâka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film veya video bant gösterilen yerler ile internet üzerinden yapılan yayınlara izin verilen yerler,

E) Derneklere, sendikalara, loca ve kulüplere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile benzeri kurum ve kuruluşlara ait ve yalnız üyelerinin yararlanması için açılan lokallerden, birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtara rağmen, iç yönetmeliğine aykırı faaliyet göstererek umuma açık yer durumuna geldiği tespit edilenler,

F) (Ek: 28/12/2006-5571/1 md.) Her türlü denize elverişli araçlarla günübirlik tur düzenleyen veya her türlü mal ve hizmet satanlardan, müşteriye faaliyetlerini duyururken veya müşteri kabul ederken çevreyi veya müşteriyi rahatsız edecek yöntemler kullananlar,

Mahallin en büyük mülki amiri tarafından otuz günü geçmemek üzere geçici süreyle faaliyetten men edilir.

Bu maddede yazılı fiiller sebebiyle bir yıl içinde üç defa faaliyetten men edilen işyerlerinde, bu fiiller tekrar işlendiği takdirde, işyeri açma ve çalışma ruhsatları, mahallin en büyük mülki amirinin bildirimine üzerine, belediye veya il özel idaresi tarafından beş iş günü içinde iptal edilir.

**Madde 11 – (Değişik: 16/6/1985 - 3233/3 md.)**

Polis;

A) Genel ahlak ve edep kurallarına aykırı olarak; utanç verici ve toplum düzeni bakımından tasvip edilmeyen tavır ve davranışta bulunanlar ile bu nitelikte söz, şarkı, müzik veya benzeri gösteri yapanları,

B) Çocuklar, kız ve kadınlar ile genç erkeklere sözle veya herhangi bir şekilde sarkıntılık edenleri, kötü alışkanlıklara ve hertürlü ahlaksızlığa yönelten ve teşvik edenleri,

C) (Değişik: 3/8/2002-4771/10 md.) Genel ahlâk ve edebe aykırı mahiyette her türlü sesli ve görüntülü eserleri, kaydedildiği materyale bakılmaksızın üreten ve satanları,

Herhangi bir müracaat veya şikayet olmasa bile engeller, davranışlarının devamını durdurarak yasaklar, sanıklar hakkında tanzim olunacak evrakı derhal şikayete bağlı suçlar hakkındaki evrakı da şikayet ve müracaat vukubulduğu takdirde adliyeye tevdi eder.

**Madde 12- (Değişik: 3/8/2002-4771/10 md.)**

Kanunî istisnalar saklı kalmak üzere, eğlence, oyun, içki ve benzeri amaçlı umuma açık ve açılması izne bağlı yerlerde onsekiz yaşından küçükler çalıştırılmaz.

Polis bar, pavyon, gazino, meyhane gibi içkili yerler ile kiraathane ve oyun oynatılan benzeri yerlere yanlarında veli ve vasileri olsa bile onsekiz yaşını doldurmamış küçüklerin girmesini meneder.

Bu madde hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında 17 nci, işyerleri hakkında da 6 ncı madde hükümlerine göre işlem yapılır.

**2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun****Tanımlar**

**Madde 2-** Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,

b) Kurum : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

c) Kurul : Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

ç) Sıvılaştırılmış petrol gazları (LPG): Petrol ve doğal gazdan elde edilerek basınç altında sıvılaştırılan propan, bütan ve izomerleri gibi hidrokarbonlar veya bunların karışımını,

d) İhtisas gümrüğü: Yurt dışından ithal edilen LPG'nin, teknik düzenlemelere uygunluğunu denetleyebilecek ve miktar ölçümlerini yapabilecek laboratuvara ve donanıma sahip LPG konusunda uzmanlaşmış gümrük birimini,

e) Taşıma: LPG'nin teknik düzenlemelere uygun taşıma araçları ve boru hatları ile yapılan tüm nakil faaliyetlerini,

f) Taşıyıcı: Taşıma faaliyeti yapan gerçek ve tüzel kişileri,

g) Kullanım: LPG'nin sadece kişisel veya işletme ihtiyaçları için tüketimini,

ğ) Kullanıcı: LPG kullanan gerçek ve tüzel kişileri,

**h) Lisans : Bu Kanuna göre gerçek ve tüzel kişilere (tüplü LPG bayileri hariç) piyasada faaliyet gösterebilmeleri için Kurul tarafından izin verildiğini gösterir belgeyi,**

ı) Depolama: LPG dağıtıcılarının veya kullanıcılarının stok ihtiyaçlarını karşılamak üzere kendilerine ait veya yapılan sözleşmeler gereği kullanım hakkına sahip buldukları ve LPG'nin teknik düzenlemelere uygun olarak depolanmasını sağlayan tesisler ile buralarda yürütülen iş ve işlemleri,

**i) Dağıtıcı: LPG dağıtım yetkisi olan ve lisanslarına işlenmesi halinde depolama, dolum, taşıma işlemleri yapabilen sermaye şirketini,**

j) Dolum tesisi: Dağıtıcının tescilli markası ve amblemini ve teknik düzenlemelere uygun tüplere veya sözleşme ile diğer bir dağıtıcının tescilli markası ve amblemini taşıyan ve teknik düzenlemelere uygun tüplere, otogaz ve dökme LPG'nin taşıma araçlarına doldurulduğu, boşaltıldığı, depolandığı ve teknik düzenlemelere göre kurulan ve çalışan bir dağıtıcıya ait tesisi,

k) Tüplü LPG faaliyeti: Sıvılaştırılmış petrol gazının dolum tesislerinde tüplere doldurularak mutfak, sanayi ve ticari tüpleri vasıtasıyla piyasaya arz işlemini,

l) Tüplü LPG bayii: Sadece sözleşmeli olduğu dağıtıcının tescilli markası ve amblemini taşıyan teknik düzenlemelere uygun LPG tüplerini işyerinde bulduran ve pazarlayan gerçek veya tüzel kişiyi,

m) Dağıtım: LPG'nin, tüplü ve otogaz olarak kullanıcılara ve bayilere; dökme olarak kullanıcılara satış ve ikmal faaliyetlerinin bütünü,

**n) Bayilik: Karşılıklı yükümlülüklerin ekinde fizibilite olan bir sözleşmeye bağlanarak, LPG dağıtıcıları tarafından gerçek ve tüzel kişilere LPG'nin kullanıcılara ikmal yetkisi verilmesi işlemini,**

o) Fizibilite: Kuruma verilmesi gerekli olmayan fakat bayilik sözleşmesi ekinde (tüplü LPG bayiliği hariç) yer alan ve yapılacak yatırımların analizini içeren raporu,

**ö) Otogaz istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, dağıtıcının tescilli markası ve amblemi altında faaliyette bulunan ve esas itibarıyla motorlu araçların otogaz LPG, madeni yağ, temizlik ve ihtiyarî olarak bakım ile kullanıcıların, tüplü LPG hariç, diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan akaryakıt istasyonu içinde veya müstakil olarak hizmet veren tesisleri,**

**p) Otogaz LPG faaliyeti : Yakıt olarak kullanılmak üzere akaryakıt ve otogaz istasyonlarında araçlara LPG ikmal işlemini,**

**r) Otogaz bayii: Otogaz istasyonu işleten gerçek veya tüzel kişiyi,**

ş) Dökme LPG: LPG dağıtıcıları tarafından kullanıcıların tüplü ve otogaz LPG hariç, tüketim mahallindeki tanklarına teknik düzenlemelere uygun özel nakliye araçlarıyla LPG ikmalini,

ş) Dökme LPG kullanıcısı: Dökme LPG'yi kullanan gerçek veya tüzel kişiyi,

t) Tehlikeli eylem: Piyasa faaliyetinin yapılmasında, bunların yapıldığı mahalde veya yakınında bulunan bir kimsenin ölümüne, sakatlanmasına veya sağlığının bozulmasına, çevrenin kirlenmesine sebep olan veya olabilecek nitelikte bulunan bir fiil veya ihmali,

u) Kötüniyet: Piyasa faaliyetinin yapılmasında, LPG'nin kaybına, karışmasına, bozulmasına veya amaç dışı kullanımına sebebiyet veren bir eylem veya ihmali,

**ü) Kilometre tahdidi: Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt ve otogaz istasyonu arasındaki Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek asgarî mesafeyi,**

v) Piyasa faaliyeti: LPG'nin ithali, ihracı, depolanması, taşınması, dağıtımı ve bayiliğini,

y) Teknik düzenleme: LPG'nin niteliği ile LPG faaliyetlerinde kullanılan mekân, aksam ve hareketlerin tanımlanmasında TSE standartları ve diğer mevzuatla getirilen düzenlemeleri, ifade eder.

**Lisansların tabi olacağı usûl ve esaslar**

**Madde 3-** LPG'nin dağıtımı, taşınması ve otogaz bayilik faaliyetlerinin yapılması (tüplü LPG bayiliği hariç), depolanması, LPG tüpünün imalatı, dolumu, muayenesi, tamiri ve bakımı ile bu amaçla tesis kurulması ve işletilmesi için lisans alınması zorunludur.

Piyasa faaliyetinde bulunacak olan gerçek veya tüzel kişiler, LPG tesislerinin kuruluşunda ve işletilmesinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca kendi mevzuatları gereği; imar, toplum, çevre, iş sağlığı, güvenlik, teknik düzenleme ve benzeri konularda bir sakınca bulunmadığını gösteren, tesisin kuruluşuna ve işletilmesine yönelik gerekli ruhsat, izin ve belgelerin tamamlanmasını müteakip Kuruma lisans başvurusunda bulunurlar. Lisans vermede, faaliyetin icrası için gereken fiziki varlıkların temini açısından taahhüt üzerinden işlem yapılamaz.

Lisans taleplerine ilişkin değerlendirmeler bu madde hükümleri çerçevesinde tamamlanarak en geç altmış gün içerisinde karara bağlanır ve ilgiliye tebliğ edilir. Reddedilen taleplerin gerekçesi bildirilir.

Bu Kanuna göre; lisansların verilmesi, güncelleştirilmesi, geçici olarak durdurulması veya iptaline ilişkin işlemler Kurumca yapılır. Lisansların verilmesinde pazara giriş açısından teknoloji, kalite, güvenlik, hizmet ve teşebbüsün sürdürülebilirliği dikkate alınır.

Lisans kapsamındaki faaliyetlerde bulunacak özel hukuk tüzel kişileri 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbidir.

Lisanslar, yukarıda sayılan faaliyet başlıklarına göre düzenlenir. Ayrıca lisanslarda, Kurumca belirlenen diğer alt başlıklar da yer alır.

Lisans, üzerinde kayıtlı faaliyeti yapmak üzere hak sahibi kılınan gerçek veya tüzel kişi adına verilir. Lisans belgesinde, faaliyet niteliğinin yanı sıra faaliyetin gerektirdiği tesisin türü ve coğrafi konumu, teknoloji ve miktarlar ile ilgili bilgiler de yer alır.

Kurum, bu Kanunda tanınan yetkiler dahilinde aşağıda belirtilen konularda düzenlemeler yapmaya yetkilidir:

- a) Lisans gerektiren faaliyet ve/veya işlemlerin kapsamı.
- b) Lisans ile kazanılan hak ve üstlenilen yükümlülükler.
- c) Lisans kapsamındaki faaliyetlerin kısıtlanması.
- ç) Faaliyetin yürütülmesine ilişkin olarak özel şartlar belirlenmesi.

Lisansta yer alan hususlarda değişiklik yapılmasını gerektirecek faaliyetler, Kurumca onaylanıp lisansa işlenmedikçe yapılamaz.

Lisanslar ile ilgili olarak;

- a) Başvuru, değerlendirme, lisans verme, lisans süresi, tadili, bedeli ile sona ermesi ve süre uzatma işlemlerine,
- b) Sınıflandırılması uygun görülen lisansların, sınıflandırılmasına ait esaslar ve sınıflara göre asgarî büyüklüklerine,
- c) Değişiklik ile sınıflandırmaya tâbi lisanslarda sınıf değiştirme işlemlerine,
- ç) Aranacak asgarî nitelikler ve ilgililerin tasarrufunda olması gereken asgarî varlıklarına,
- d) Tutulması zorunlu olan kayıtlar ve kayıt yöntemleri ile bildirim yükümlülüklerine,
- e) Faaliyet alt başlıkları ve bunların tanımlarına,
- f) Kamunun can ve mal güvenliği ile kullanıcı haklarına ilişkin hususlara,
- g) Lisansta yer alacak hususlara,
- ğ) Lisans kapsamında olsun veya olmasın piyasa ile ilgili faaliyetlerin yönlendirilmesi, gözetimi ve denetimine,

Ait usûl ve esaslar ile dağıtıcı olma şartları Kurumca çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

#### ***Lisans sahiplerinin hak ve yükümlülükleri***

**Madde 4-** Lisans, sahibine lisansta yer alan faaliyetin yapılması ile bu konularda taahhütlere girilmesi haklarını verir.

Lisans ile tanınan haklar; bu Kanunun, ilgili diğer mevzuatın ve lisansta yer alan hususların yerine getirilmesi koşuluyla kullanılır.

Piyasa faaliyetinde bulunanlar, kötüniyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuracak her türlü işlemde özenle kaçınmak, bunların oluşumunun engellenmesi için her türlü tedbiri almak ve istenmeyen durumları en kısa sürede gidermek zorundadır.

Bu Kanuna göre faaliyette bulunanlar;

- a) Ticarî ve teknik mevzuata uygun davranmak,
- b) Çevreye zarar vermemek için gerekli tedbirleri almak,
- c) Kamunun can, mal ve çevre güvenliği ile kendi tesis ve faaliyetlerini önemli ölçüde tehdit eden veya olumsuz etkileyen bir durum oluştuğunda, kamu yetkililerini ve bundan etkilenme ihtimali bulunan ilgilileri haberdar etmek, tehdidin niteliği ve niceliği ile bunu önlemek üzere alınmakta olan tedbirleri Kuruma bildirmek,
- ç) Zorunlu sigorta yükümlülüğü kapsamında bulunan tesis ve/veya faaliyetlere zorunlu sigorta ile birlikte malî mesuliyet sigortası yaptırmak,
- d) Faaliyetleri esnasında üçüncü kişilere veya çevreye verilecek zarar veya zararları tazmin etmek,
- e) 12 nci maddenin birinci fıkrasına göre Kurumca belirlenen usûl ve esaslara uygun bildirimleri yapmak,
- f) 5 inci maddedeki hükümleri yerine getirmek ve Kurumca istendiğinde 12 nci maddenin üçüncü fıkrasına göre gerekli bilgi, belge ve numuneleri vermek, tutanakları imzalamak ve görevlilerin tesislerde inceleme yapmasına müsaade etmek,
- g) Esas faaliyetlerine ilişkin tip sözleşme örneklerini ve bunlarda yapılacak değişiklikleri yürürlüğe koymadan önce Kuruma bildirmek,
- ) Piyasa faaliyetlerinde, teknik düzenlemelere uygun LPG sağlamak,
- h) Dolum tesislerinde ve otogaz istasyonlarında sorumlu müdür bulundurmak,
- ı) Asli faaliyetlerinde eğitim ve sertifika almış personel çalıştırmak,
- i) Eşit durumdaki alıcılara (kategorilere), eşit hak ve yükümlülük tanımak, farklı şartlar uygulamamak, İle yükümlüdür.

Yurt dışından LPG temin edeceklerin rafinerici veya dağıtıcı lisansına sahip olması gereklidir. Dağıtıcılar LPG'yi rafinerilerden veya ithalat yoluyla yurt dışından temin ederler. LPG ithalatı, Kurumun belirleyeceği teknik düzenlemelere uygunluğu ihtisas gümrüklerindeki laboratuvarlarda belirlendikten sonra ihtisas gümrüklerinden yapılır. Lisans sahibi olmayanlar LPG ticareti yapamaz.

### **Üretim ve dağıtım**

**Madde 5-** Rafineriler, 4.12.2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında alacakları rafinerici lisansı çerçevesinde LPG üretimi yaparlar. Ancak dağıtıcı lisansı sahipleri LPG dağıtım hakkına sahip olur.

Dağıtıcı lisansı sahipleri, kendi mülkiyetlerindeki veya sözleşmelerle oluşturacakları bayilerinin istasyonlarına otogaz LPG dağıtımını, kullanıcılara dökme LPG satış ve ikma-

li, tüplü LPG dağıtım ve pazarlaması, taşıma, dolun ve depolama faaliyetlerinde bulunabilirler. Dağıtıcılar, otogaz faaliyetine başlayabilmek için öncelikle bu Kanun ile istenen kriterleri sağlayarak tüplü LPG faaliyetini başlatmak ve en az bir dolun tesisini işletmeye almak zorundadır. Dağıtıcılar, başka LPG dağıtıcılarının bayilerine dağıtım yapamazlar.

Akaryakıt dağıtıcı lisansı sahipleri, bu Kanuna göre alacakları lisans kapsamında, LPG piyasa faaliyetlerinde bulunabilirler. Aynı şekilde LPG dağıtıcı lisansı sahipleri, 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanununa göre alacakları lisanslar kapsamında, petrol piyasası faaliyetlerinde bulunabilirler.

Dağıtıcıların, teknik düzenlemelere uygun depolama, dolun tesisi ve LPG tüplerine sahip olması zorunludur. Dağıtıcılar, ikmal ettikleri günlük ortalama LPG miktarının en az yirmi katını depolarında bulundurmak zorundadır. Tüplü LPG'nin kullanıcılara teslimi, dağıtıcılar ve bunların tüplü LPG bayileri vasıtasıyla yapılır.

Dağıtıcılar, yıllık pazarlama projeksiyonları yapmak ve ayrıntıları ile birlikte her yıl şubat ayı içinde Kuruma vermekle yükümlüdür. Dağıtıcılar her yıl, üçer aylık dönemlerde projeksiyonlarının gerçekleşme değerlemesini yaparak ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında Kuruma verir ve projeksiyonlarında oluşan yüzde ondan fazla artış ve eksilişleri açıklarlar.

Dağıtıcılar, 2 nci maddenin birinci fıkrasının (n) ve (o) bentlerinde belirtilen şekilde sözleşme ile bayilikler oluşturur. Bayilik süresi bitiminden üç ay öncesinde bayiliğin devamı için sözleşme yenilenmez ise sürenin bitimine kadar dağıtıcı, bayinin ikmal ihtiyacını karşılar. Süre bitiminde bayi, sözleşme yaptığı yeni dağıtıcının ürünlerini pazarladığı anlaşılacak şekilde faaliyetine devam eder ve en geç bir ay içinde eski dağıtım şirketi ile ilgili tüm belirtileri kaldırır. Tüplü LPG bayileri dağıtıcı işaretlerini sözleşme bitiminde kaldırır.

Dağıtıcıların yurt içi pazar payı, toplam yurt içi pazarın yüzde kırkbeşini geçemez. Dağıtıcı, otogaz LPG faaliyetinde bulunuyorsa kendi işlettiği istasyonlara sübvansiyon ve bayi istasyonlarından farklı uygulama yapamaz. Dağıtıcı, bir adet LPG dolun ve depolama tesisine sahip ise sadece tesislerinin bulunduğu il ile komşu illerde otogaz dağıtım faaliyeti yapabilir.

Dağıtıcılar, tescilli markası altında yapılan faaliyetlere ilişkin kalite kontrol ve kalite temin faaliyetlerinin etkin biçimde yönetimini sağlamak, bayilerini ve bayilik iptallerini gerekçeleriyle birlikte Kuruma bildirmekle yükümlüdür. LPG dağıtımı için kurulacak tesis ve ekipmanlar ile taşıma araçlarına ilişkin teknik özellikler, piyasa faaliyeti ile ilgili servis hizmetleri ve güvenlik, LPG satış yeri, çevre ve benzeri kriterler Kurum tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

a) Dağıtıcılar otogaz LPG faaliyeti yaparken;

1) Bayilik sözleşmesi yaptıkları kendi tescilli markası ve amblemini taşıyan otogaz istasyonlarına LPG ikmali yapmak,

2) İlgili kamu kurum ve kuruluşlarından gerekli ruhsat, izin ve belgeleri almamış olan istasyonlara LPG ikmali yapmamak,



3) Otogaz istasyonlarına tüplü ve dökme LPG ikmal yapmamak,

4) Otogaz istasyonlarına LPG ikmalini, mülkiyeti veya tasarrufu altında tescilli markasını, unvanını ve amblemini taşıyan teknik düzenlemelere uygun araçlar ile yapmak,

5) Otogaz istasyonlarını gözlemek ve otogaz istasyonlarının teknik düzenlemelere ve bakımlarına ilişkin bilgileri içeren sonuç raporlarını yıllık bazda Kuruma bildirmek, İle yükümlüdür.

b) Dağıtıcılar dökme LPG faaliyeti yaparken;

1) Sadece sözleşme yaptıkları kullanıcılara dökme LPG ikmal yapmak,

2) LPG ikmal yaptıkları sözleşmeli kullanıcıların, dağıtıcı veya kullanıcı tarafından kurulmuş, dökme LPG tesis ve tesisatlarının ilgili teknik düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, periyodik kontrolleri yapmak, teknik düzenlemelere uygun olmayan tesislere LPG ikmal yapmamak,

3) LPG ikmalini, mülkiyetinde veya tasarrufu altında tescilli markasını, unvanını ve amblemini taşıyan teknik düzenlemelere uygun araçlar ile yapmak,

4) Kullanıcılara teslim ettikleri dökme LPG'nin, farklı amaçlarla kullanılması halinde Kuruma bildirmek ve ikmal yapmayı durdurmak,

5) Kullanıcının dökme LPG tesislerini yürürlükteki teknik düzenlemelere uygun olarak kurmak, bu işlem esnasında uzman personel kullanmak ve bu esnada oluşan zarar ve ziyayı tazmin etmek,

6) Kullanıcıları, dökme LPG kullanımı ve tesisin işletilmesi konusunda bilgilendirmek,

7) Kullanıcıların arıza, kontrol ve bakım taleplerini zamanında yerine getirmek üzere gerekli tedbirleri almak, İle yükümlüdür.

c) Dağıtıcılar tüplü LPG faaliyeti yaparken;

1) Gerekli ruhsatları haiz teknik düzenlemelere uygun tesisler kurmak ve işletme faaliyetlerinde bulunmak, tesisleri ve yürütülen faaliyetleri ile ilgili olarak bir risk değerlendirmesi yaparak gerçekleşmesi halinde işyerinin tamamını ve çevreyi olumsuz etkileyebilecek durumları tespit ederek yapılacak eylemleri, uyulacak kuralları ve alınması gerekli tedbirleri belirleyen bir acil müdahale plânı hazırlamak ve bu plânı bulunduğu yerin en büyük mülki amirine bildirmek,

2) Dolum tesislerinde sadece kendi tescilli markası ve amblemini taşıyan LPG tüplerinin dolumunu yapmak, dolum anlaşması olan firmaların tüplerini anlaşma şartları uyarınca doldurmak,

3) Bayilerinin tüplü LPG ihtiyaçlarını zamanında ve aksatmadan karşılamak için gerekli her türlü tedbiri almak,

4) Tescilli markası ve amblemini taşıyan LPG tüplerinin teknik düzenlemelerde belirtilen periyodik muayenelerini yapabilecek üniteleri kurmak, periyodik muayeneler di-

şında kalan tamir, ısıtma işlemi, kumlama, temizleme ve metal kaplama gibi diğer ana işlemleri yapabilecek üniteleri kurmak ya da bu işlemleri yapabilecek yeterlilikteki yerlerle sözleşme yapmak,

5) LPG tüplerinin dolum öncesi, dolum sırası ve dolum sonrası kontrol işlemlerini yapmak,

6) Teknik düzenlemelere uygun olmayan, periyodik muayenesi yapılmayan, paslı, şişkin, ezik, kesik, boyasız, çatlak, yangın hasarlı ve benzeri tüplere dolum yapmamak, dolum için getirilen tüpleri dolum yapmadan önce teknik düzenlemelere göre kontrolden geçirmek, tamir ve bakım işlemlerini yapmak veya yaptırmak mümkün değilse imha etmek,

7) Bayileri eğitmek ve tüketicileri bilgilendirmek, İle yükümlüdür.

Dağıtıcılar birbirleri arasında toptan LPG ticareti yapabilirler.

### **Otogaz bayileri**

**Madde 7-** Otogaz bayileri, dağıtıcılar ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetlerini yürütürler.

Otogaz bayileri;

1) Tek bir dağıtıcı ile sözleşme yapmak ve istasyonunda sadece sözleşmeli olduğu dağıtım şirketince ikmal edilen LPG'yi satmak,

2) Otogaz istasyonları için ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından gerekli ruhsat, izin ve belgeleri almak,

3) Otogaz istasyonlarında LPG ile çalışan araçlara otogaz LPG ikmali yapmak,

4) Otogaz istasyonlarında LPG tüpü dolumu ve satışı yapmamak, LPG tüpü dolumu- na yarayan hiçbir alet, makine ve teçhizatı istasyon dahilinde bulundurmamak,

5) Anlaşma yaptıkları dağıtıcının tescilli markası ve amblemini istasyonunda görülebilecek bir yere koymak,

6) İstasyonlarında sorumlu müdür çalıştırmak, İle yükümlüdür.

Otogaz istasyonları ve depolama tanklarının, dispenserlerinin, pompa ve aksamlarının, idarî binalarının; metro hatlarına, okullara, camilere, hastanelere, çocuk parklarına ve kamu kullanımının yoğun olduğu tesislere, doğal gaz reglaj, depolama tankları ve baz istasyonları gibi yanıcı parlayıcı özellik arz eden depo ve tesislere, akaryakıt dispenserlerine olan mesafelerinin teknik düzenlemelere uygun olması, kendi mülkiyeti veya kullanma hakkına sahip olduğu alan içinde sağlanması zorunludur.

Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında bulunan otogaz istasyonlarının depolama tankları teknik düzenlemelere uygun olarak yerleştirilir.

Otogaz istasyonları ile içinde otogaz tesisi bulunan akaryakıt istasyonlarının sahası içinde, teknik düzenlemelere uygun olarak tesis edilmiş idarî büro, araç yıkama ve yağla-

ma tesisleri, müşterilerin acil ihtiyaçlarının giderilmesi için kurulan küçük market gibi tesislerin dışında lokanta, ticari ve sosyal amaçlı tesisler kurulması, kamu can ve mal güvenliği açısından konulmuş kriterleri ihlâl edemez.

Dağıtıcılar ve bayiler kurdukları otogaz istasyonlarını lisans alarak işletmeye başlar.

**Geçici Madde 2-** Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte fiilen, bu Kanun uyarınca lisans alınması gereken faaliyetleri yürüten kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bir yıl içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirerek, Kurum tarafından istenecek bilgi ve belgelerle Kuruma başvurmak zorundadır. Başvurusunu yapmış ancak işlemleri tamamlayamayan kişilerin faaliyetlerinin devamı için üç ayı aşmamak üzere ek süre verilmesinde Kurum yetkilidir. **(Değişik son cümle: 20/6/2006-5522/1 md.)** Ancak bu Kanun yürürlüğe girmeden önce kurulduğu dönemdeki mevzuata göre gayri sıhhi müessese veya iş yeri açma ve çalışma ruhsatlı olarak bu Kanun gereği güvenlik ve lisans gereklerini yerine getirerek faaliyetlerini sürdüren otogaz istasyonları, lisans almak şartıyla faaliyetlerine devam ederler. **Bu Kanun gereği güvenlik ve lisans gereklerine uyduğu TSE tarafınca belirlendiği halde, imar planlarının henüz yapılamamasından dolayı iş yeri açma ve çalışma ruhsatlandırma işlemleri sonuçlandırılmıyorsa, imar planlarının tamamlanması ile iş yeri açma ve çalışma ruhsatı alabileceklere 31/12/2007 tarihine kadar geçici faaliyet lisansı verilir.** Diğerleri faaliyetten men edilir.

Süresinde başvurmayan veya süresinde başvurduğu halde süresinde durumunu bu Kanuna uygun hale getirmeyenlerin faaliyetleri sürenin bitim tarihi itibarıyla durdurulur.

## 4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu

### *Tanımlar ve kısaltmalar*<sup>210</sup>

**Madde 2-** Bu Kanunun uygulanmasında;

- 1) Bakanlık: Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını,
- 2) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,
- 3) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,
- 4) AFRA: Londra'da ilân edilen ortalama navlun ücretlerinin değerlemesini,

**5) Akaryakıt: Benzin türleri, nafta (hammadde, solvent nafta hariç), gazyağı, jet yakıtı, motorin türleri, fuel-oil türleri ile Kurum tarafından belirlenen diğer ürünleri,**

**6) Akaryakıt istasyonu: Dağıtıcı veya bunlarla tek elden satış sözleşmesi yapmış bayilerce ilgili mevzuata uygun (teknik, kalite ve güvenlik) olarak kurulup, bir veya farklı alt başlıktan birer akaryakıt dağıtıcısının tescilli markası altında faaliyette**

<sup>210</sup> 25/1/2007 tarihli ve 5576 sayılı Kanunun 1 inci maddesiyle bu maddede yer alan bent numaraları yeniden teselsül etirilmişdir.

**bulunan ve esas itibarıyla araçların akaryakıt, madeni yağ, otogaz LPG, temizlik ve ihtiyarı olarak bakım ile kullanıcıların tüplü LPG hariç diğer asgari ihtiyaçlarını karşılayacak imkânları sunan yerleri,**

7) Akaryakıtla harmanlanan ürünler: Metil tersiyer bütül eter (MTBE), Etanol vb. (yerli tarım ürünlerinden denatüre olarak üretilenler ile biodizel hariç ) akaryakıt ile eş-değer vergiye tâbi olan ve olacak ürünleri,

8) Asfalt : Zemin kaplamasında kullanılan ürünü,

**9) Bayi: Bayilik faaliyeti için gerekli donanımına sahip gerçek ve tüzel kişileri,**

**10) Bayilik: Karşılıklı yükümlülüklerin ekinde fizibilite olan bir sözleşmeye bağlanarak akaryakıt dağıtım şirketleri tarafından gerçek ve tüzel kişilere akaryakıtın kullanıcılara ikmal yetkisi verilmesi işlemini,**

**11) Dağıtıcı: Akaryakıt dağıtım yetkisi olan ve lisansına işlenmesi halinde depolama, taşıma, ihrakiye ve madeni yağ üretimi işlemleri yapabilen sermaye şirketini,**

**12) Dağıtım: Serbest kullanıcılara akaryakıt toptan satışı ve ikmal dahil bayilere akaryakıt satış ve ikmal faaliyetlerinin bütünü,**

13) Fizibilite: Kuruma verilmesi gerekli olmayan fakat bayilik sözleşmesi ekinde yer alan ve yapılacak yatırımların analizini içeren raporu,

14) Ham petrol: Yerden çıkarılan sıvı haldeki doğal hidrokarbonları,

15) İhrakiye : Ülkenin karasuları ve/veya karasuları bitişiğinde deniz vasıtalarına veya hava meydanlarında yerli ve yabancı uçaklara vergili veya vergisiz sağlanan akaryakıt ve madeni yağı,

16) İhrakiye teslim şirketi ve bayii: Yurt içinden veya yurt dışından temin ettiği ihrakiyeyi deniz ve hava taşıtlarına ikmal eden lisanslı sermaye şirketini ve lisanslı bayileri,

17) İletici: İletim faaliyeti yapan sermaye şirketini,

18) İletim: Boru hattı vasıtasıyla petrolün taşınması işlemini (üreticilerin rafineriye veya iletim hattına ulaşan boru hatları ile tesislerin bünyesinde yer alan boru hatları hariç),

19) İşleme: Petrol ve diğer kimyasal maddelerden madeni yağ üretimi hariç yeni ürünler elde edilmesine ve/veya ürünlerin nitelik veya niceliğinin değiştirilmesine ilişkin işlemleri,

20) İşlemeci: Lisansı gereği işleme faaliyetini yapma hakkı verilmiş sermaye şirketini,

21) (Ek: 25/1/2007-5576/1 md.) Kaçak petrol;

a) Kurumca belirlenen seviyede ulusal marker içermeyen akaryakıtı,

b) Yasal yollarla Türkiye'de serbest dolaşıma girdiği belgelendirilemeyen veya menşei belli olmayan petrolü ve petrol ürünlerini,

c) Kurumdan izin alınmadan; akaryakıt haricinde kalan solvent, madeni ve baz yağ, asfalt, solvent nafta ve benzeri petrol ürünlerinden elde edilen akaryakıtı ya da akaryakıt-

ta dönüştürmek maksadıyla kullanılan veya bulundurulmuş akaryakıt haricinde kalan solvent, madeni ve baz yağ, asfalt, solvent nafta ve benzeri petrol ürünlerini,

d) 10/7/2003 tarihli ve 4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa göre kaçak olan petrolü ve petrol ürünlerini,

e) Sıvı veya gaz halindeki hidrokarbonlarla, hidrokarbon türevi olan yakıtları nakleden boru hatlarından (her türlü üretim, iletim ve dağıtım hatları dahil) veya bunların depolarından veya kuyulardan yasalara aykırı şekilde alınan petrolü ve petrol ürünlerini,

22) Katkı maddeleri: Akaryakıt ürünlerinin özelliklerini iyileştirmeye matuf organik ve inorganik maddeleri,

**23) Kilometre tahdidi: Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt istasyonu arasındaki, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek asgarî mesafeyi,**

24) Kötüniyet: Piyasa faaliyetinin yapılmasında, petrolün kaybına, karışmasına, bulunmasına veya amaç dışı kullanımına sebebiyet veren bir eylem veya ihmali,

25) Kullanıcı: Petrol kullanımı yapan gerçek ve tüzel kişileri,

26) Kullanım: Petrolün sadece kişisel ve işletme ihtiyaçları için tüketimini,

**27) Lisans: Bu Kanuna göre gerçek ve tüzel kişilere piyasada faaliyet gösterebilmeleri için Kurul tarafından izin verildiğini gösterir belgeyi,**

**28) Lisanslı depocu: Lisanslı depolama faaliyeti yapan sermaye şirketini,**

**29) Lisanslı depolama: Piyasa faaliyetinde bulunanların stok ve işletme ihtiyaçlarını gidermek üzere başkasının mülkiyetindeki petrolün depolanması işlemini,**

30) Madeni yağ üreticisi : Madeni yağ üretimi yapan gerçek ve tüzel kişileri,

31) Madeni yağ: Baz yağına veya kimyasal sentez yöntemi ile işlenen maddelere, bazı katkıların ilâvesi sonucu, hareketli ve temas halinde olan iki yüzey arasındaki sürtünme ve/veya aşınmayı azaltma veya soğutma özelliğine sahip mamul haline getirilen doğal veya yapay maddeleri,

32) Özel işlem: Petrolün nitelik olarak ayrı ürün haline getirilmesine yönelik olarak Kurumca belirlenen yöntemleri,

33) Petrol: Bu maddenin (5), (14) ve (44) numaralı bentlerinde tanımlananları,

34) Piyasa faaliyeti: Petrolün; ithalini, ihracını, rafinajını, işlenmesini, depolanmasını, iletimini, ihrakiye teslimini, taşınmasını, dağıtımını, bayiliğini,

35) Rafinaj: Ham petrolden başlayarak yeni ürünler elde edilmesine ilişkin işlemleri,

36) Rafinerici: Lisansı gereği rafinaj faaliyeti yapma hakkı verilmiş, petrol ticareti yapan sermaye şirketini,

37) Serbest kullanıcı: Kalorifer yakıtı, fuel-oil ve motorinde yıllık 5 000 tondan aşağı olmayacak şekilde Kurum tarafından ürün bazında belirlenen tüketim miktarından fazla yıllık petrol tüketimi olan lisanslı kullanıcıyı,

38) Solvent: Kimya ve sanayi tesislerinde tüketilen ve/veya yeni kimya ve sanayi malları üretiminde kullanılan petrol ürünlerini,

39) (Değişik: 9/7/2008-5784/27 md.) Taşıma: Ham petrol ve akaryakıtların, kabotaj kapsamında denizyolu ve demiryolu taşıma araçlarıyla yapılan nakil faaliyetlerini,

40) Taşıyıcı: Taşıma faaliyeti yapan gerçek ve tüzel kişileri,

41) Tehlikeli eylem: Piyasa faaliyetinin yapılmasında, bunların yapıldığı mahalde veya yakınında bulunan bir kimsenin ölümüne, sakatlanmasına veya sağlığının bozulmasına, çevrenin kirlenmesine sebep olan veya olabilecek nitelikte bulunan bir fiil veya ihmali,

42) (Ek: 25/1/2007-5576/1 md.) Teknik düzenleme: Petrolün ve madeni yağın, ilgili idari hükümler de dahil olmak üzere, standartları, ölçüleri, özellikleri, işleme ve üretim yöntemleri, bunlarla ilgili terminoloji, sembol, ambalajlama, işaretleme, etiketleme ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri hususlarından biri veya birkaçını belirten ve uyulması zorunlu olan her türlü düzenlemeyi,

43) Transit taşıma: Başka bir ülkeden gelen petrolün başka bir ülkeye Türkiye üzerinden kara ve deniz yolu ile taşınmasını,

44) Ulusal marker: Akaryakıt rafineri çıkışında veya gümrük girişinde eklenecek katkı,

45) Üretim: Petrolün çıkarılmasını, ön işlenmesi ile saha dahilinde veya civarında bulunan depolara, iletim hattına veya rafineriye boru hattı ile taşınmasını veya depolanmasını,

46) Ürün: Fiziksel veya kimyasal işlem, rafinaj veya diğer yöntemlerle ham petrol ve/veya ürünlerinden elde edilen ürün veya ara ürün herhangi bir hidrokarbonu, İfade eder.

### ***Lisans sahiplerinin temel hak ve yükümlülükleri***

**Madde 4-** Lisans, sahibine lisansta yer alan faaliyetin yapılması ile bu konularda taahhütlere girilmesi haklarını verir.

Lisans ile tanınan haklar; bu Kanunun, ilgili diğer mevzuatın ve lisansta yer alan kayıtlı hususların yerine getirilmesi koşuluyla kullanılır.

Piyasa faaliyetinde bulunanlar, kötüniyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuracak her türlü işlemde özenle kaçınmak, bunların oluşumunun engellenmesi için her türlü tedbiri almak ile istenmeyen durumları en kısa sürede gidermek zorundadır.

Bu Kanuna göre faaliyette bulunanlar;

a) Ticari ve teknik mevzuata uygun davranmak,

b) Çevreye zarar vermemek için gerekli tedbirleri almak,

c) Kanunun can, mal ve çevre güvenliği ile kendi tesis ve faaliyetlerini önemli ölçüde tehdit eden veya olumsuz etkileyen bir durum oluştuğunda, kamu yetkililerini ve bun-

dan etkilenme ihtimali bulunan ilgilileri haberdar etmek ile tehdidin niteliği ve niceliği ile bunu önlemek üzere alınmakta olan tedbirleri Kuruma bildirmek,

d) Zorunlu sigorta yükümlülüğü kapsamında bulunan, tesis ve/veya faaliyetleri sigortalamak,

e) Faaliyetleri nedeniyle üçüncü kişilere veya çevreye verilecek zarar veya ziyanları tazmin etmek,

f) 14 üncü maddenin birinci fıkrasına göre Kurumca belirlenen usul ve esaslara uygun bildirimleri yapmak,

g) Kurumca 14 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre istendiğinde, gerekli bilgi, belge ve numuneleri vermek, tutanakları imzalamak ile görevlilerin tesislerde inceleme yapmasına müsaade etmek,

h) Esas faaliyetlerine ilişkin tip sözleşme örneklerini ve bunlarda yapılacak değişiklikleri yürürlüğe koymadan önce Kuruma bildirmek,

ı) Piyasa faaliyetlerinde, Kurulun belirleyeceği teknik düzenlemelere uygun akaryakıt sağlamak,

j) İletim ve depolamada kapasite kısıtları dışında kendilerinden yapılan talepleri ayırım gözetmeksizin karşılamak,

k) Eşit durumdaki alıcılara (kategorilere), eşit hak ve yükümlülük tanımak, farklı şartlar sürmemek, İle yükümlüdür.

### **Bayiler**

**Madde 8-** Bayi lisanslarına ilişkin düzenlemeler (teknik, güvenlik, kapasite, çevre vb.) Kurum tarafından yapılır. Bayiler, dağıtıcıları ile yapacakları tek elden satış sözleşmesine göre bayilik faaliyetlerini yürütürler.

Bayiler lisanslarının devamı süresince;

a) Bayisi olduğu dağıtıcı haricinde diğer dağıtıcı ve onların bayilerinden akaryakıt ikmali yapılmaması,

b) Tağşiş ve/veya hile amacıyla akaryakıt katılabilecek ürünlerin akaryakıt katılması ve istasyonunda bulundurmaması, İle yükümlüdür.

Bayiler ve dağıtıcılar, lisanslarına göre kurdukları akaryakıt istasyonlarını Kuruma bildirerek işletmeye başlar. Akaryakıt istasyonları, gerekli tedbirleri alarak tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

Kurul, teknik ve ekonomik kriterlere göre bayilik kategorileri oluşturabilir. Bu durumda bayilik lisansları kategorilerine göre düzenlenir. **Akaryakıt ve LPG istasyonları arasındaki mesafeler, aynı yönde olmak üzere, şehirlerarası yollarda on kilometreden, şehir içi yollarda bir kilometreden az olmamak üzere Kurul tarafından çıkarılacak ve 1.1.2005 tarihinde yürürlüğe girecek yönetmelikle düzenlenir.**

## 17.06.2004 tarihli ve 25495 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği

### Lisans Sahiplerinin Temel Hak ve Yükümlülükleri

**Madde 18-** Lisans; sahibine, lisansta yer alan faaliyetin yapılması ile bu konularda tahhütlere girişilmesi haklarını verir.

Lisans ile tanınan haklar, ilgili ve diğer mevzuatta kayıtlı hususların yerine getirilmesi koşuluyla kullanılabilir.

Lisans sahipleri; piyasa faaliyetinin yürütüldüğü tesislerin tasarımını, yapım ve işletimini ilgili ve diğer mevzuatta belirlenen usul ve esaslara göre yapmakla yükümlüdür.

Piyasa faaliyetinde bulunanlar, kötüniyet veya tehlikeli eylem sonucunu doğuracak her türlü işlemde özenle kaçınmak, bunların oluşumunun engellenmesi için her türlü tedbiri almak ve istenmeyen durumları en kısa sürede gidermek zorundadır.

Rafinerilere ve depolara boşaltılmak üzere karasularında bulunan yüklü tankerler ile rafinerilerdeki ham petrol ve yarı mamul ürünler, ürüne tahvil edilerek ulusal stok mükellefiyetine sayılır.

(Ek fıkra:RG-24/06/2005-25855) Ulusal petrol stoğu hesabında esas alınacak günlük ortalama ürün miktarı, bir önceki dağıtım projeksiyonu döneminde ikmal edilen akaryakıt miktarının 360’a bölünmesi suretiyle hesaplanır. Dağıtıcı lisansı sahiplerinin yükümlülükleri kapsamında tutulacak stok miktarı, 3.300 ton veya eşdeğeri hacim ölçüsünden az olamaz. (1)

(Ek fıkra:RG-17/08/2007-26616) Serbest kullanıcılar hariç lisans sahipleri, kullanıcılar dışındaki kişilere yapılan ham petrol ve akaryakıt satışları ile hizmet ifalarında, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre tanzim edecekleri belgelerde, satış yapılan muhatabın lisans numarasını da belirtmekle yükümlüdür.

### Bayilik Lisansı Kapsamında Yürütülebilecek Faaliyetler

**Madde 37-** Bayilik lisansı sahipleri piyasada, lisanslarında düzenlenen alt başlığa göre akaryakıt bayisi, ihrakiye bayisi; kategoriye göre ise istasyonlu bayi ve istasyonsuz bayi olarak bayisi olduğu dağıtıcıdan temin ettiği akaryakıt veya ihrakiyenin kullanıcılara satışı faaliyetinde bulunabilir.

(Değişik ikinci fıkra:RG-28/09/2006-26303) İstasyonlu akaryakıt bayileri, lisansları kapsamındaki akaryakıt istasyonları yoluyla, lisansına işlenmek ve gerekli tedbirleri almak kaydıyla, tarım sektörünün ihtiyaçları için tanker ve köy pompası vasıtasıyla LPG hariç akaryakıt satışı yapabilir.

### (Mülga üçüncü fıkra:RG-12/8/2008-26965)

Bayiler, bayisi oldukları dağıtıcının lisansının iptal edilmesi halinde, sözleşmenin feshini beklemeksizin başka bir dağıtıcı ile sözleşme imzalayabilir. Bayiler, bayisi oldukları



dağıtıcının faaliyetinin geçici olarak durdurulması halinde ise, dağıtıcının yeniden faaliyete geçmesini beklemeksizin, faaliyetinin geçici olarak durdurulduğu süre ile sınırlı olmak kaydıyla başka bir dağıtıcıdan akaryakıt temin edebilir.

### ***Bayilik Lisansı Sahiplerinin Yükümlülükleri***

**Madde 38-** Bayilik lisansı sahipleri;

- a) Akaryakıtın kullanım amacının ve niteliğinin değiştirilmemesi,
- b) Fabrika, şantiye, nakliye filosu işletmeleri ve benzeri kendi ihtiyaçları için depolama imkânı ve kendi araçlarına akaryakıt ikmal kapasitesi olan yerler hariç olmak üzere, akaryakıt istasyonları dışında akaryakıt ikmal ve satışının yapılmaması,
- c) Faaliyetlerin, dağıtıcılar ile yapılacak tek elden satış sözleşmesine göre yürütülmesi,
- d) Bayisi oldukları dağıtıcı haricinde akaryakıt temini yapılmaması,
- e) Tağşiş ve/veya hile amacıyla akaryakıtta katılabilecek ürünlerin akaryakıtta katılması ve istasyonunda bulundurulmaması,
- f) (**Değişik: RG-21/09/2006-26296**) Bayilik sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesinden itibaren, bir ay içerisinde eski dağıtıcı ile ilgili tüm belirtilerin kaldırılması ve faaliyete, sözleşme yapılan yeni dağıtıcının ürünlerinin pazarlandığı anlaşılacak şekilde devam edilmesi,
- g) Kullanıcılar haricinde yeniden satış amaçlı satış yapılmaması, ile yükümlüdür.

### ***Temin ve Satışa İlişkin Kısıtlamalar ile Miktar Kısıtlamaları***

**Madde 44-** (**Değişik:RG-7/12/2008-27077**)<sup>(3)</sup> Petrolün ihracı ve ürünlerin ithali serbesttir. Ham petrol ve akaryakıt ithalatı, ilgili ve diğer mevzuattaki hükümlere uymak koşuluyla, lisanslarına göre hak sahibi kılınan kişilerce serbestçe yapılır.

Ham petrol ve akaryakıt ithalatı miktar ve belirli teknik ölçümleri yapabilecek donanımına sahip yetkili gümrük idarelerinden yapılır.

Dağıtıcı lisansı sahiplerinin kendi işlettikleri istasyonlar aracılığı ile yaptığı satış, dağıtıcının toplam yurt içi pazar payının yüzde onbeşinden fazla olamaz.

Dağıtıcıların yurt içi pazar payı, toplam yurt içi pazarın yüzde kırkbeşini geçemez.

**(Değişik beşinci fıkra.RG-5/8/2008-26958) İstasyonsuz kategorisi altında ve-rilmiş bayilik lisansları sahipleri, benzin ve motorin türleri ile otobiodizel satışı yapamaz.**

**Mesafe Kısıtlamaları**

**Madde 45-** İki akaryakıt ve/veya LPG istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere;

- a) Şehirlerarası yollarda on,
  - b) Şehir içi yollarda bir,
- kilometreden az olamaz.

---

**16.09.2005 tarihli ve 25938 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliği**

**Mesafe kısıtlamaları**

**MADDE 37** — Şehir içi veya şehirlerarası trafiğe açık yollarda aynı istikamette iki akaryakıt ve/veya otogaz istasyonu arasındaki mesafe, aynı yönde olmak üzere; şehirlerarası yollarda on, şehir içi yollarda bir kilometreden az olamaz.

---

**01.11.2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik**

**Tanımlar**

**MADDE 3 – (1)** Bu Yönetmeliğin uygulamasında;

- a) Başkanlık: Telekomünikasyon İletişim Başkanlığını,
- b) Bilgi: Verilerin anlam kazanmış biçimini,
- c) Erişim: Herhangi bir vasıtayla internet ortamına bağlanarak kullanım olanağı kazanılmasını,
- ç) Erişim sağlayıcı: İnternet toplu kullanım sağlayıcılarına ve abone olan kullanıcılara internet ortamına erişim olanağı sağlayan işletmeciler ile gerçek veya tüzel kişileri,
- d) Filtreleme yazılımı: İnternet ortamında web adresi, alan adı, IP adresi, kelime ve benzeri kriterlere göre erişimi engelleyen yazılımları,
- e) İç IP Dağıtım Logları: Kendi iç ağlarında dağıtılan IP adres bilgilerini, kullanıma başlama ve bitiş tarih ve saatini ve bu IP adreslerini kullanan bilgisayarların tekil ağ cihaz numarasını (MAC adresi) gösteren bilgileri,
- f) İnternet ortamı: Haberleşme ile kişisel veya kurumsal bilgisayar sistemleri dışında kalan ve kamuya açık olan internet üzerinde oluşturulan ortamı,
- g) İnternet toplu kullanım sağlayıcı: Kişilere belli bir yerde ve belli bir süre internet ortamı kullanım olanağı sağlayan gerçek ve tüzel kişileri,

ğ) İşyeri: Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcı olarak faaliyet gösteren gerçek veya tüzel kişiler tarafından açılan ve işletilen umuma açık yeri,

h) İzin belgesi: Mülki idare amiri tarafından bu Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet göstermesi için verilen izni,

ı) Kanun: 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunu,

i) Mülki idare amiri: İllerde valiyi, Büyükşehir belediyesi hudutları içinde kalanlar dahil ilçelerde kaymakamı,

j) Sabit IP Adresi: Belirli bir ağa bağlı cihazların ağ üzerinden birbirlerine veri yollamak için kullandıkları, zamana, oturuma göre değişmeyen ve sistem yöneticisi tarafından belirlenip tanımlanan ve değiştirilebilen IP adresini,

k) Sorumlu müdür: İzin belgesi sahibinin işinin başında bulunmadığı zamanlarda onun yerine yetkili olan kişiyi,

l) Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcı: İnternet salonu ve benzeri umuma açık yerlerde belirli bir ücret karşılığı internet toplu kullanım sağlayıcılığı hizmeti veren veya bununla beraber bilgisayarlarda bilgi ve beceri artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki oyunların oynatılmasına imkân sağlayan gerçek ve tüzel kişileri,

m) Veri: Bilgisayar tarafından üzerinde işlem yapılabilen her türlü değeri, ifade eder.

### ***İnternet toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülükleri***

**MADDE 4 – (1)** İnternet toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülükleri şunlardır:

- a) Konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirleri almak.
- b) İç IP Dağıtım Loglarını elektronik ortamda kendi sistemlerine kaydetmek.

### ***Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülükleri***

**MADDE 5 – (1)** Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılarının yükümlülükleri şunlardır:

- a) Mülki idare amirinden izin belgesi almak.
- b) Konusu suç oluşturan içeriklere erişimi önleyici tedbirleri almak.
- c) Başkanlık tarafından onaylanan içerik filtreleme yazılımını kullanmak.
- ç) Erişim sağlayıcılardan sabit IP almak ve kullanmak.
- d) İç IP Dağıtım Loglarını elektronik ortamda kendi sistemlerine kaydetmek.
- e) Başkanlık tarafından verilen yazılım ile, (d) bendi gereğince kaydedilen bilgileri ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini teyit eden değeri kendi sistemlerine günlük olarak kaydetmek ve bu verileri bir yıl süre ile saklamak.

**İşyerlerinin açılması**

**MADDE 6 – (1)** Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcı olarak faaliyet göstermek isteyen gerçek ve tüzel kişiler, 14/7/2005 tarihli ve 2005/9207 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelikte belirtilen usule uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı aldıktan sonra mülki idare amirliklerine bir dilekçe ile başvurur.

(2) İşyerlerinin faaliyette bulunması için mülki idare amirleri tarafından Ek-1’de yer alan izin belgesi verilir.

(3) İşyerlerinin açılması hususundaki başvurular mülki idare amirlikleri tarafından onbeş gün içinde sonuçlandırılır.

**İzin alınmadan açılan işyerleri**

**MADDE 7 – (1)** Mülki idare amirlerince izin alınmadan açıldığı tespit edilen işyerleri, mülki idare amirlikleri tarafından sebebi bir tutanakla belirlenmek ve mühürlenmek suretiyle re’sen kapatılır.

(2) Mülki idare amirlikleri, izin alınmadan açıldığı için kapatılan işyerlerini en geç üç gün içinde elektronik ortamda veya yazılı olarak Başkanlığa bildirir.

**İzin belgesi sahibi ve sorumlu müdür**

**MADDE 8 – (1)** İzin belgesi sahibinin tüzel kişi olması durumunda, işyerini idare etmek üzere bir sorumlu müdür görevlendirilir. Gerçek kişiler de işyerinde sorumlu müdür görevlendirebilir. Sorumlu müdür mülki idare amirliklerine bildirilerek izin belgesinde belirtilir.

(2) İzin belgesi sahibi veya sorumlu müdürlere, mülki idare amirliklerince yılda bir kez bilgilendirme eğitimi verilir. Eğitimin içeriği, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, İçişleri Bakanlığı, Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü ve Başkanlığın görüşü alınarak belirlenir.

**İşyerlerinde uyulması gereken kurallar**

**MADDE 9 – (1)** İşyerlerinde uyulması gereken kurallar şunlardır:

- a) 12 yaşından küçükler ancak, yanlarında veli veya vasileriyle işyerlerine girebilirler.
- b) 15 yaşından küçükler yanlarında veli veya vasileri olmadan saat 20.00’den sonra işyerlerine alınmazlar.
- c) (Değişik:R.G.5/8/2009-27310) Tütün ve tütün mamulleri içilemez.
- ç) İşyerlerinde 1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanununa aykırı hareket edilemez.

d) İşyerlerinde 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı Kanununun 19 uncu maddesi gereğince alkollü içecek satılması, bulundurulması veya sunulması yasaktır.

e) İşyerlerinde 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında korunan hakların ihlal edilmesinin önlenmesi için gerekli tedbirler alınır.

f) İşyerlerinde elektronik ve mekanik oyun alet ve makineleri bulunamaz.

g) İşyerlerindeki bilgisayarlarda uyuşturucu veya uyarıcı madde alışkanlığı, intihara yönlendirme, cinsel istismar, müstehcenlik, fuhuş, şiddet, kumar ve benzeri kötü alışkanlıkları teşvik eden ve 18 yaşından küçüklerin psikolojik ve fizyolojik gelişimine olumsuz etkisi olabilecek oyunlar oynatılamaz.

ğ) İşyerlerine giren ve çıkanların tespiti amacıyla gerekli kamera kayıt sistemi kurulur. Bu sistem aracılığıyla elde edilen kayıtlar yedi gün süreyle saklanır ve bu kayıtlar yetkili makamlar haricindeki kişi ve kuruluşlara verilemez.

### **Denetleme usul ve esasları**

**MADDE 10** – (1) Ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılar;

a) Mülki idare amirlikleri tarafından, bu Yönetmeliğin 5 ve 9 uncu maddelerinde yer alan yükümlülükler ve şartlar açısından denetlenir.

b) Kolluk tarafından genel güvenlik ve asayiş yönünden denetlenir ve tespit edilen mevzuata aykırı hususlar mülki idare amirliklerine gereği yapılmak üzere bildirilir.

### **İdari para cezaları**

**MADDE 11** – (1) 5 inci maddedeki yükümlülüklere aykırı hareket ettiği belirlenen ticari amaçla internet toplu kullanım sağlayıcılara, mülki idare amiri tarafından üçbin Yeni Türk Lirasından onbeşbin Yeni Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.

(2) 9 uncu maddede belirtilen kurallara uymayanlara, mülki idare amiri tarafından 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca idari para cezası verilir.

(3) İdari para cezaları, 5326 sayılı Kabahatler Kanununda belirtilen usul ve esaslara göre uygulanır.

## **19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik**

### **Görev, yetki ve sorumluluk**

**MADDE 6-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanmasından;

a) Yapı ruhsatı vermeye yetkili idareler,

b) Yatırımcı kuruluşlar,

c) Yapı sahipleri,

**ç) İşveren veya temsilcileri,**

d) Tasarım ve uygulamada görevli mimar ve mühendisler ile uygulayıcı yükleniciler ve imalatçılar,

e) Yapı yapılmasında ve kullanımında görev alan müşavir, danışman, proje kontrol, yapı denetimi ve işletme yetkilileri, görevli, yetkili ve sorumludur.

(2) Yangın söndürme ve algılama, duyuru ve acil aydınlatma gibi aktif yangın güvenlik sistemlerinin yeterli olmamasından; projenin eksik veya hatalı olması veya standartlara uygun olmaması hâlinde proje müellifleri ve yapımın eksik veya hatalı olması veya standartlara uygun olmaması hâlinde ise müteahhit veya yapımçı firma sorumludur. Sistemin uygun çalışmaması işletmeden kaynaklanıyor ise, işletmeci kuruluş doğrudan sorumlu olur. Yangın güvenlik sistemlerinin yaptırılmasının gerekli olduğu yapı sahibine yazılı olarak bildirildiği hâlde, yapı sahibi tarafından yaptırılmamış veya standartlara uygun yaptırılmamış ise, yapı sahibi sorumlu olur.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerine uyulmaması sebebiyle meydana gelen yangın hasarlarından dolayı;

a) Yapı inşasında yer alan yapı sahipleri, işveren ve işveren temsilcileri,

b) Tasarımda, uygulamada ve denetimde görevli mimar ve mühendisler,

c) Yapı denetimi kuruluşları,

ç) Müteahhitler, imalatçılar ve danışmanları,

kusurlarına göre sorumludur.

(4) (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.) Binaların yangın algılama ve söndürme projeleri, tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanır. Bir kat alanı 2000 m<sup>2</sup>'den fazla olan katların tahliye projeleri mimari projelerden ayrı olarak hazırlanır. Tahliye projeleri diğer yapılarda mimari projelerde gösterilir. Projeler; ilgili belediye itfaiye birimlerinin uygun görüşü alındıktan sonra, ruhsat vermeye yetkili merciler tarafından onaylanarak uygulanır. Belediye itfaiye birimlerince, projelerde değişiklik veya ilâve gerekli görülmesi halinde, istenilen değişiklik veya ilâvenin bu Yönetmeliğin hangi maddesine istinaden gerekli görüldüğünün belirtilmesi mecburidir. Yorumlanması gereken, açıklık gerektiren veya belirsiz olan konularda Bayındırlık ve İskân Bakanlığının görüşü alındıktan sonra işlem ve uygulama yapılır.

(5) Yapı ruhsatı vermeye yetkili merciler; yangın söndürme, algılama ve tahliye projelerinin ve uygulamalarının bu Yönetmelik hükümlerine uygun olup olmadığını denetler.

(6) Sigorta şirketleri, yangına karşı sigorta ettirme talebi aldıkları binalarda, tesislerde ve işletmelerde, bu Yönetmelik hükümlerine uyulup uyulmadığını kontrol etmek mecburiyetindedir.

(7) Yangın güvenliği sistemlerinin teşvik edilmesi için, ilgili kanunlarda belirtilen vergi, resim ve harçlar hariç olmak üzere, kamu kuruluşlarınca proje onay ve denetim hizmetlerinden hiçbir şekilde vize, harç ve benzeri ad altında herhangi bir ücret talep ve tahsil edilemez.

### ***Kullanım sınıfları***

**MADDE 8-** (1) Binaların kullanım özelliklerine göre sınıfları aşağıda belirtilmiştir:

- a) Konutlar,
- b) Konaklama amaçlı binalar,**
- c) Kurumsal binalar,
- ç) Büro binaları,**
- d) Ticaret amaçlı binalar,**
- e) Endüstriyel yapılar,
- f) Toplanma amaçlı binalar,
- g) Depolama amaçlı tesisler,**
- ğ) Yüksek tehlikeli yerler,**
- h) Karışık kullanım amaçlı binalar.**

(2) Binaların kullanım sınıfı ile ilgili olarak herhangi bir tereddüt doğduğunda, Bayındırlık ve İskân Bakanlığının değerlendirmesine ve kararına uyulur.

### ***Konutlar***

**MADDE 9-** (1) Konutlar; bağımsız bölüm sayısına göre, en çok iki bağımsız bölümü olan bir ve iki ailelik evler ve üç veya daha çok bağımsız bölümü bulunan apartmanlar olarak tasnif edilir.

### ***Konaklama amaçlı binalar***

**MADDE 10-** (1) **Konaklama amaçlı binalar; konaklama hizmeti veya konaklama hizmeti ile birlikte beslenme, eğlence, gösteri ve animasyon gibi hizmetlerden birinin veya birkaçının sunulduğu yerlerdir. Oteller, moteller, termal tesisler, tatil köyü ve pansiyonlar, kampingler, öğrenci yurtları, kamplar ve benzeri tesisler konaklama amaçlı binalardandır.**

### ***Kurumsal binalar***

**MADDE 11-** (1) Kurumsal binalar ve bu binaların kullanım özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Eğitim tesisleri: Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürütüldüğü yerlerdir. Eğitim amaçlı binalar; ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve yüksek öğretim kurumları dâhil

olmak üzere, altı veya daha fazla kişi tarafından günde 4 saat veya daha fazla bir süre ile veya haftada 12 saatten fazla bir süre ile eğitim amacı ile kullanılan binalar veya binaların bu amaçla kullanılan bölümlerini kapsar. Anaokulları, kreşler, çocuk kulüpleri, özel eğitim kurumları, ilköğretim okulları, ortaöğretim kurumları, dershaneler, kütüphaneler, yetiştirme yurtları, yatılı bölge okulları, yüksek öğretim kurumları ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

b) Sağlık hizmeti amaçlı binalar: Bedensel veya zihinsel bir hastalığın veya yetersizliğin tedavisinin veya bakımının yapıldığı veyahut küçük çocuklar, nekahet hâlindeki kişiler veya bakıma muhtaç yaşlıların bakımları için kullanılan ve dört veya daha fazla kişinin yatırılabilirdiği binaları veya binaların bu amaçla kullanılan bölümlerini kapsar. Hastaneler, huzurevleri, çocuk bakım ve rehabilitasyon merkezleri, dispanserler ve benzeri yerler bu sınıfa girer. Sağlık ocakları, özel klinikler, revirler, teşhis ve tedavi merkezleri ve tıbbi laboratuvarlar da bu sınıftan sayılır.

c) Tutukevi, cezaevi ve ıslah evi binaları: Hürriyetleri kısıtlanmış veya güvenlik sebebiyle hareketleri sınırlandırılmış kişilerin barındırıldığı binalardır. Ceza ve tutukevleri, nezarethaneler, ıslah evleri ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

### ***Büro binaları***

**MADDE 12- (1) Büro binaları; ticaret amaçlı binaların kapsamına giren işler hariç olmak üzere, iş amacı ile her türlü büro hizmetlerinin yürütüldüğü, hesap ve kayıt işlemlerinin ve benzeri çalışmaların yapıldığı binalardır. Bankalar, borsalar, kamu hizmet binaları, genel büro binaları, doktor ve diş hekimi muayenehaneleri gibi yerler bu binalardandır.**

(2) Başka bir binanın bünyesinde büro hizmetleri için kullanılan bölümler, ana binanın kullanım sınıflandırılmasına tabidir.

### ***Ticaret amaçlı binalar***

**MADDE 13- (1) Ticaret amaçlı binalar; gıda, giyim, sağlık ve diğer ihtiyaç maddelerinin toptan ve perakende olarak satıldığı yerlerdir. Mağazalar, dükkânlar, marketler, süpermarketler, toptancı siteleri, sebze, meyve ve balık halleri, et borsaları, kapalı çarşılar, pasajlar, tamirhaneler, yedek parça ve malzeme satış yerleri ile benzeri yerler ticaret amaçlı binalardır.**

(2) Ticari malların satışı ile bağlantılı olarak kullanılan ve aynı binanın içinde bulunan büro, depo ve hizmet amaçlı bölümler ticaret amaçlı bina sınıfına girer. Esas olarak başka bir kullanım sınıfına giren bir binada bulunan küçük ticaret amaçlı bölümler, binanın esas kullanım sınıflandırmasına ilişkin hükümlere tabi olur.

### ***Endüstriyel yapılar***

**MADDE 14- (1) Endüstriyel yapılar; her çeşit ürünün yapıldığı fabrika ve işleme, montaj, karıştırma, temizleme, yıkama, paketleme, depolama, dağıtım ve ona-**



rım gibi işlemlere mahsus bina ve yapılarıdır. Her türlü fabrika, bıçkışhaneler, çamaşırhaneler, tekstil üretim tesisleri, enerji üretim tesisleri, gıda işleme tesisleri, dolium ve boşaltım tesisleri, kuru temizleme tesisleri, maden işleme tesisleri, rafineriler ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

### *Toplanma amaçlı binalar*

**MADDE 15-** (1) Toplanma amaçlı binalar; tören, ibadet, eğlence, yeme, içme, ulaşım ve araç bekleme gibi sebeplerle, 50 veya daha fazla kişinin bir araya gelebildiği bütün binaları veya bunların bu amaçla kullanılan bölümlerini ifade eder. Toplanma amaçlı binalar şunlardır:

a) **Yeme ve içme tesisleri: Beslenme ile ilgili hizmetlerin sunulduğu açık ve kapalı yerleri kapsar. Kahvehaneler, çay bahçeleri, pastaneler, lokantalar, lokaller, fırınlar, kafeterya ve benzeri yerler bu sınıfa girer.**

b) **Eğlence yerleri: Eğlence hizmeti veren açık ve kapalı yerleri kapsar. Sinemalar, tiyatrolar, pavyonlar, gazinolar, tavernalar, barlar, kokteyl salonları, gece kulüpleri, diskotekler, düğün ve nikâh salonları ve benzeri yerler bu sınıfa girer.**

c) Müzeler ve sergi yerleri: Sanat ve bilim eserlerinin muhafaza ve teşhir edildiği yerleri kapsar. Müzeler, sergi yerleri, müzayede yerleri, fuarlar ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

ç) İbadethaneler: İbadet yapılan alanları ve benzeri yerleri kapsar. Camiler, kiliseler, sinagoglar ile benzeri ibadet yerleri bu sınıfa girer.

d) Spor alanları: Spor yapılan alanları ve benzeri yerleri kapsar. Açık ve kapalı spor alanları ve salonları ile benzeri yerler bu sınıfa girer.

e) Terminal ve garlar: Kara ve demiryolu araçlarının yolcu ve yüklerini indirip bindirdikleri yerlerdir.

f) Hava alanları: Üzerindeki her türlü bina, tesis ve donanımlar dâhil olmak üzere, kısmen veya tamamen uçakların iniş, kalkış ve yer hareketlerini yaparken kullanabilmeleri için yapılmış alanlardır.

g) Limanlar: Gemilerin barındıkları, yük alıp boşalttıkları ve yolcu indirip bindirdikleri yerlerdir.

(2) Herhangi bir binada toplanma amaçlı olarak kullanılan, ancak 50'den az kişinin toplanmasına uygun olan bölümler, esas binanın kullanım sınıflandırılmasına tabidir.

### *Depolama amaçlı tesisler*

**MADDE 16-** (1) Depolama amaçlı tesisler; her türlü mal, eşya, ürün, araç veya hayvanın depolanması veya muhafazası için kullanılan bina ve yapıları ifade eder. Depolama amaçlı tesisler şunlardır:

a) **Depolar:** Çeşitli mal, malzeme ve maddelerin gerektiğinde kullanılmak üzere muhafaza edildiği yerlerdir. Silolar, tank çiftlikleri, basımevi depoları, antrepolar, ahırlar, ambarlar, eşya emanet ve muhafaza yerleri, arşivler ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

b) **Otoparklar:** Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının bekletildiği ve muhafaza edildiği yerlerdir. Kapalı ve açık otoparklar, bina otoparkları, oto galerileri, kapalı taksi durakları ve benzeri yerler bu sınıfa girer.

(2) Bir binanın içerisinde bulunan 50 m<sup>2</sup>'den küçük depolama amaçlı bölümler esas binanın bir parçası olarak kabul edilir.

### ***Yüksek tehlikeli yerler***

**MADDE 17-** (1) Parlayıcı ve patlayıcı maddeler ile akaryakıtların imal edildiği, depolandığı, doldurma-boşaltma ve satış işlerinin yapıldığı yerler yüksek tehlikeli yerler olarak değerlendirilir. Aşağıda belirtilen yerler bu sınıfa girer.

a) **Parlayıcı ve patlayıcı gazlarla ilgili yerler, LPG, doğalgaz ve benzeri gazların depolama, taşıma, doldurma-boşaltma ve satış işlerinin yapıldığı yerlerdir.**

b) **Patlayıcı maddelerle ilgili yerler, ısı ve basınç tesiri ile kolay tutuşabilen ve patlayabilen maddelerin bulunduğu yerlerdir. Mermi, barut, dinamit kapsül ve benzeri maddelerin imal ve muhafaza edildiği ve satıldığı yerler bu yerlerdendir.**

c) **Yanıcı sıvılarla ilgili yerler, yanıcı sıvıların üretildiği, depolandığı ve hizmete sunulduğu satış tesisleri ve benzeri yerlerdir.**

### ***Karışık kullanım amaçlı binalar***

**MADDE 18-** (1) Bir binada iki veya daha fazla kullanım sınıflandırılmasına tabi olacak bölümler var ise ve bu bölümler birbirinden, daha yüksek tehlike sınıfına uygun bir yangın bölmesi ile ayrılmıyor veya iç içe olması sebebiyle ayrı korunma tedbirlerini uygulamak mümkün değil ise, daha yüksek koruma tedbirleri gerektiren sınıflandırmaya ilişkin kurallar bütün bina için uygulanır.

### ***Bina tehlike sınıflandırması***

**MADDE 19-** (1) Bina veya bir bölümünün tehlike sınıfı, binanın özelliklerine ve binada yürütülen işlemin ve faaliyetlerin niteliğine bağlı olarak belirlenir. Bir binanın çeşitli bölümlerinde değişik tehlike sınıflarına sahip malzemeler bulunuyor ise, su ve pompa kapasitesi bina en yüksek tehlike sınıflandırmasına göre belirlenir.

(2) Binada veya bir bölümünde söndürme sistemleri ve kompartıman oluşturulurken, tasarım sırasında aşağıdaki tehlike sınıflandırması dikkate alınır:

a) **Düşük tehlikeli yerler:** Düşük yangın yüküne ve yanabilirliğe sahip malzemelerin bulunduğu, en az 30 dakika yangına dayanıklı ve tek bir kompartıman alanı 126 m<sup>2</sup>'den büyük olmayan yerlerdir.

b) Orta tehlikeli yerler: Orta derecede yangın yüküne ve yanabilirliğe sahip yanıcı malzemelerin bulunduğu yerlerdir.

c) Yüksek tehlikeli yerler: Yüksek yangın yüküne ve yanabilirliğe sahip ve yangının çabucak yayılarak büyümesine sebep olacak malzemelerin bulunduğu yerlerdir.

(3) Binada veya bir bölümünde, söndürme sistemleri tasarımında uyulacak bina tehlike sınıflandırılması ile ilgili olarak kullanılan alanlar, Ek-1/A, Ek-1/B ve Ek-1/C'de gösterilmiştir.

### ***Oteller, moteller ve yatakhaneler***

**MADDE 50- (1) Otellerin, motellerin ve diğer binaların yatakhane olarak kullanılan bölümlerinin aşağıda belirtilen şartlara uygun olması gerekir:**

a) Yatak odaları, iç koridordan en az 60 dakika yangına karşı dayanıklı bir duvar ile ayrılır. Toplam yatak sayısı 20'den fazla veya kat sayısı ikiden fazla olan otellerde her katta en az 2 çıkış sağlanır. Yatak sayısı 20'den az ve yapı yüksekliği 15.50 m'den az olan bina veya bloklarda ise, merdiven korunumlu yapıldığı veya basınçlandırıldığı takdirde, tek merdiven yeterli kabul edilir.

b) İç koridora açılan kapıların yangına karşı en az 30 dakika dayanıklı olması ve kendiliğinden kapatan düzenekler ile donatılması gerekir.

c) İç koridorlar, bir dış duvarda yer alan boşluklar ile doğal yolla havalandırılır veya mekanik duman tahliyesi yapılır.

ç) Yatak odası koridoruna açılan diğer odaların veya koridorun bir parçasını oluşturup kaçışları tehlikeye sokabilecek diğer mekânlar için, yatak odalarıyla aynı düzeyde bir kompartıman özelliğinin sağlanması şarttır.

(2) Bir dış koridor ile erişilen otel yatak odalarının aşağıda belirtilen şartlara uygun olması gerekir.

a) Yatak odalarının, yangına en az 60 dakika dayanıklı bir duvar ile dış koridordan ayrılması gerekir. Ancak, parapet üst kotu koridor bitmiş döşeme üst kotundan 1.1 m veya daha yukarıda konumlandırılan yanmaz malzemeden yapılmış havalandırma boşlukları için bu şart aranmaz.

b) Dış koridora açılan kapıların yangına karşı en az 30 dakika dayanıklı olması ve kendiliğinden kapatan düzenekler ile donatılması gerekir.

c) Dış koridorlarda dış kaçış geçitlerine ilişkin en az genişlik, döşemede kot değişimleri, çatı korunumu koridor dış kenarı boyunca korkuluk yapılması ve benzeri şartlara uyulması gerekir.

(3) Otel yatak odasında veya süit odada en uzak bir noktadan çıkış kapısına kadar ölçülen uzaklığın 15 m'yi aşmaması hâlinde, tek kaçış kapısı bulunması yeterli kabul edilir. Ancak:

a) Otel yatak odasında veya süit odada en uzak bir noktadan çıkış kapısına kadar ölçülen uzaklığın 15 m'yi aşması hâlinde, birbirinden uzakta konuşlandırılmış en az 2 çıkış kapısı bulunması gerekir.

b) Tamamı yağmurlama sistemi ile donatılmış otellerin yatak odalarında veya süit odalarında, en uzak bir noktadan kapiya kadar ölçülen uzaklığın 20 m'yi aşmaması gerekir.

(4) Kaçış uzaklığı, yatak odası veya süit odanın çıkış kapısından başlayarak bir kaçış merdivenine, dış kaçış geçidine veya dış açık alana açılan çıkış kapısına kadar olan ölçüdür.

(5) Koridor boyunca yalnızca tek yönde kaçış imkânı var ise, kaçış uzaklığı en uzaktaki yatak odası çıkış kapısından itibaren ölçülür. İki yönde kaçış sağlanabiliyor ise, kaçış uzaklığı her bir yatak odasının çıkış kapılarından ölçülür.

(6) Doğal veya mekanik yolla havalandırılmayan iç koridorlar; yağmurlama sistemi olan binalarda 45 m ve yağmurlama sistemi bulunmayan binalarda 30 m aralıklarla duman kesicileri ile bölümlendirilir ve buralarda aşağıdaki şartlara uyulur:

a) Duman kesicileri yangına en az 60 dakika dayanıklı olur. Bölme içinde yer alan kaçış kapılarının yangına en az 60 dakika dayanıklı ve duman sızdırmaz nitelikte olması şarttır. Duman kesicilerin, koridoru kuşatan duvar da dâhil olmak üzere, bütün kat yüksekliğince tavana veya çatı örtüsünün altına kadar devam etmesi ve ara kesitleri sıkıca kapatması gerekir.

b) Duman kesicileri ile oluşturulan bölmelerin her birinden bir çıkışa, kaçış merdivenine, dış kaçış geçidine veya kaçış rampasına doğrudan engelsiz erişim imkânı sağlanması gerekir.

c) Duman sızdırmaz kapılara, camlı kapılar hariç olmak üzere, alanı her bir kanat yüzey alanının en az % 25'i değerinde net görüş sağlayan cam paneller konulur.

ç) Duman sızdırmaz kapılar tek veya çift kanatlı olabilir. Ancak, kendiliğinden kapanan düzenekler ile donatılması ve kanatların, içinde yer aldığı boşluğu bütünüyle kapatması şarttır. Kasaların duvar boşluğuna sıkıca yerleştirilmesi ve kanat ile döşeme arasındaki aralığın 4 mm'yi aşmaması gerekir.

d) Duman sızdırmaz kapıların normal olarak kapalı durumda tutulması gerekir. Ancak, bu kapılar algılama sistemi yolu ile çalışan elektro-manyetik veya elektro-mekanik düzenekler ile otomatik olarak kapatılabiliyor ise açık durumda tutulabilir.

### ***Toplanma amaçlı binalar***

**MADDE 51- (1) Tiyatro, sinema, oditoryum, konser salonu ve bunlar gibi sabit koltuklu toplantı amaçlı salonlarda iki koltuk sırası arasındaki geçitlerin aşağıda belirtilen şekilde olması gerekir:**

a) Salonlarda ve balkonlarda kapılara veya çıkış kapılarına götüren ve genişliği koridor genişliğinden az olmayan ara dolaşım alanlarının sağlanması gerekir.

b) Koltuk sıralarının oluşturduğu kümeler arasında dolaşım alanlarının düzenlenmesi ve bir koltuk sırası içindeki koltuk sayısının Ek-6'da belirtilen şartlara uygun olması gerekir. Sıra iç geçiş temiz genişliği 30 cm'den az olamaz ve bu genişlik sıranın arkasından otomatik kalkan koltuklar dâhil olmak üzere, dik durumdaki koltuğun en yakın çıkıntısına kadar yatay olarak ölçülür. Sıra iç geçiş genişliğinin bütün sıra boyunca sabit tutulması gerekir.

c) Ara dolaşım alanlarında eğim % 10'u aşmadıkça kot değişimlerinin çözümü için basamak yapılamaz.

ç) Ara dolaşım alanlarında, basamakların eğimi 30 dereceyi veya rampa eğimi % 10'u aştığı takdirde, koltukları yandan kuşatan korkulukların yapılması gerekir.

d) Ara dolaşım alanlarını oluşturan basamakların ve rampaların bitiş kaplamalarında kaymayı önleyen malzemeler kullanılması şarttır.

e) Her bir basamağın, genel aydınlatmanın kesilmesi hâlinde net olarak görülebilecek şekilde ışıklandırılması gerekir.

(2) **(Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)** Karışık kullanım amaçlı binalarda, tiyatro, sinema veya konser salonlarında gerekli çıkışların sayısının ve kapasitesinin en az yarısının, kendi kompartımanı kapsamında düşünülmesi gerekir.

**Fabrika, imalathane, mağaza, dükkân, depo, büro binaları ve ayakta tedavi merkezi MADDE 52- (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)**

(1) **Fabrika, imalathane, mağaza, dükkân, depo, büro binaları ve ayakta tedavi merkezlerinde en az 2 bağımsız kaçış merdiveni veya başka çıkışların sağlanması gerekir. Ancak,**

a) Yapı yüksekliğinin 21.50 m'den az olması,

b) Bir kattaki kullanıcı sayısının 50 kişiden az olması,

c) Bütün katlarda en fazla kaçış uzaklığının Ek-5/B'deki uzaklıklara uygun olması,

ç) Yapımda yanmaz ürünler kullanılmış olması,

d) İmalât ve depolamada kolay alevlenici ve parlayıcı maddelerin kullanılmaması, şartlarının hepsinin birlikte gerçekleşmesi hâlinde tek kaçış merdiveni yeterli kabul edilir.

**MADDE 99- (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)**

(1) **Taşınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mekânlarda var olan durum ve risklere göre belirlenir. Buna göre;**

a) A sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle çok maksatlı kuru kimyevi tozlu veya sulu,

b) B sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu, karbondioksitli veya köpüklü,

c) C sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru kimyevi tozlu veya karbondioksitli,

ç) D sınıfı yangın çıkması muhtemel yerlerde, öncelikle kuru metal tozlu, söndürme cihazları bulundurulur. Hastanelerde, huzurevlerinde, anaokullarında ve benzeri yerlerde sulu veya temiz gazlı söndürme cihazlarının tercih edilmesi gerekir.

(2) Düşük tehlike sınıfında her 500 m<sup>2</sup>, orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında her 250 m<sup>2</sup> yapı inşaat alanı için 1 adet olmak üzere, uygun tipte 6 kg'lık kuru kimyevi tozlu veya eşdeğeri gazlı yangın söndürme cihazları bulundurulması gerekir.

(3) Otoparklarda, depolarda, tesisat dairelerinde ve benzeri yerlerde ayrıca tekerlekli tip söndürme cihazı bulundurulması mecburidir.

(4) Söndürme cihazları dışarıya doğru, geçiş boşluklarının yakınına ve dengeli dağıtılarak, görülebilecek şekilde işaretlenir ve her durumda kolayca girilebilir yerlere, yangın dolaplarının içine veya yakınına yerleştirilir. Söndürme cihazlarına ulaşma mesafesi en fazla 25 m olur. Söndürme cihazlarının, kapı arkasında, yangın dolapları hariç kapalı dolaplarda ve derin duvar girintilerinde bulundurulmaması ve ısıtma cihazlarının üstüne veya yakınına konulmaması gerekir. Ancak, herhangi bir sebeple söndürme cihazlarının doğrudan görünmesini engelleyen yerlere konulması halinde, yerlerinin uygun fosforlu işaretler ile gösterilmesi şarttır.

(5) Taşınabilir söndürme cihazlarında söndürücünün duvara bağlantı asma halkası duvardan kolaylıkla alınabilecek şekilde yerleştirilir ve 4 kg'dan daha ağır ve 12 kg'dan hafif olan cihazların zeminden olan yüksekliği yaklaşık 90 cm'yi aşmayacak şekilde montaj yapılır.

(6) Arabalı yangın söndürme cihazlarının TS EN 1866 ve diğer taşınabilir yangın söndürme cihazlarının TS 862- EN 3 kalite belgeli olması şarttır.

(7) Yangın söndürme cihazlarının periyodik kontrolü ve bakımı TS ISO 11602-2 standardına göre yapılır. Söndürme cihazlarının bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının dolum ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir. Servis veren firmalar, istenildiğinde müşterilerine belgelerini göstermek zorundadır. Söndürme cihazlarının standartlarda belirtilen hususlar doğrultusunda yılda bir kez yerinde genel kontrolleri yapılır ve dördüncü yılın sonunda içindeki söndürme maddeleri yenilenerek hidrostatik testleri yapılır. Cihazlar dolum için alındığında, söndürme cihazlarının buldukları yerleri tehlike altında bırakmamak için, servisi yapan firmalar, bakıma aldıkları yangın söndürme cihazlarının yerine, aldıkları söndürücü cihazın özelliğinde ve aynı sayıda kullanıma hazır yangın söndürme cihazlarını geçici olarak bırakmak zorundadır.

(8) Binalara konulacak yangın söndürme cihazlarının cinsi, miktarı ve yerlerinin belirlenmesi konusunda, gerekirse mahalli itfaiye teşkilatının görüşü alınabilir.

### ***Patlayıcı maddeler***

**MADDE 104-** (1) Bu Yönetmeliğe göre patlayıcı maddeler; sürtme, darbe ve ısı etkisi altında başka bir maddenin katılmasına gerek olmadan hızla reaksiyona giren ve çevreye zarar veren maddelerdir.

(2) **Kolay yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler ile benzeri maddelerin depo ve satış yerleri altında, üstünde ve bitişiğinde, oteller, eğlence yerleri ve kahvehaneler gibi topluma açık yerler bulunamaz.**

(3) Av malzemesi satan işyerlerinin, müstakil ve tercihen tek katlı binada bulunması ve başka bir işyeri veya mesken ile kapısının veya bağlantı penceresinin olmaması gerekir.

(4) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) Katları farklı amaçlarla kullanılan çok katlı binalarda veya pasajlarda av malzemesi satılabilmesi için; satış yerinin zemin katında olması, sokaktan doğrudan girişinin bulunması, binanın diğer bölümleri ile bağlantısının bulunmaması ve duvarları yangına en az 180 dakika dayanıklı olması şarttır.

(5) Av barutu ve malzemesi satış yerlerinin içi uygun bir malzeme ile ateşe dayanıklı hâle getirilir. Özel kasa ve çelik dolaplar; arabalı sistemde, bir kişinin kolayca yerini değiştirebileceği ve yangın hâlinde ortamdaki çıkarıp güvenli bir yere taşıyabileceği şekilde yapılır. Binalardaki giriş ve çıkış kapılarının, pencerelerin, panjurların ve havalandırma kanallarının kapaklarının basınç karşısında dışarıya doğru açılması ve tehlike anında bina içinde bulunanların kolayca kaçabilmelerini sağlayacak biçimde yapılması şarttır.

### **LPG ikmal istasyonları**

**MADDE 110- (1) (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.) LPG ikmal istasyonlarında emniyet mesafeleri bakımından Ek-13'te yer alan uzaklıklara, diğer güvenlik tedbirleri bakımından ise ilgili yönetmelik ve standartlara uyulur.**

(2) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) LPG ikmal istasyonlarındaki tanklar yeraltında tesis edilir.

(3) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) Dispenser ile trafik yolu arasında giriş-çıkış kısmı hariç en az 50 cm yüksekliğinde sabit korugan yapılır. Dispenser ve tank sahasına, yerden en fazla 20 cm yüksekte, kıvılcım güvenli (Muhtemel Patlayıcı Ortam-ATEX- Belgeli, ex-proof), en az birer LPG algılayıcısı olan sesli veya ışıklı gaz dedektörü ve alarm sistemi konulur. Gaz kaçağı olması hâlinde, alarm sisteminin tesisin yangın söndürme ve aydınlatma sistemi haricinde bütün elektriğini kesebilmesi gerekir.

(4) Tankın çevresi, tank dış cidarının en az 1 m uzağından itibaren en az 180 cm yükseklikte tel örgü veya tel çit ile çevrilir.

(5) Tank sahasında ve dispenserin 5 m'den daha yakınında herhangi bir kanal veya kanalizasyon girişi ve benzeri çukurluklar bulunamaz.

(6) Tankların 3 m yakınında yanıcı madde bulundurulamaz ve bu uzaklıktaki kolay tutuşabilen kuru ot ve benzeri maddelerle gerekli mücadele yapılır.

(7) Boru, vana, pompa, motor ve dispenser üzerindeki bütün topraklamaların eksiksiz olması ve tanklara katodik koruma yapılması gerekir.

(8) İstasyon sahası içerisinde, çapraz ve karşılıklı konumda, 2 adet spiral hortumlu yangın dolabı ve 1 adet sis lansı bulundurulması, bunlar için en az 20 m<sup>3</sup> kapasitede yan-

gın suyu deposu tesis edilmesi ve yangın dolaplarının 700 kPa basıncı olan pompa ile su deposuna bağlanması mecburidir.

### **LPG depolanması ve ikmal istasyonları ile ilgili güvenlik tedbirleri**

**MADDE 111-** (1) LPG depolanmasında ve ikmal istasyonlarında aşağıda belirtilen yangın güvenlik tedbirlerinin alınması mecburidir.

a) Genel tedbirler:

1) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) Tank etrafında çukur zemin, foseptik ve benzerleri bulunamaz.

2) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) Yerüstü tankları en az 3 m ve yeraltı tankları en az 1 m uzaklıktan itibaren tel örgü veya çit ile çevrilir ve bu mesafeler içerisinde ot ve benzeri kolay yanabilir maddeler bulundurulmaz.

3) Tankların yakınından veya üstünden elektrik enerjisi nakil hatları geçemez. Anma gerilimi 0.6 ilâ 10.5 kV olan nakil hattının, dikey doğrultudan her yandan 2 m uzaklıkta ve anma gerilimi 10.5 kV'ın üzerinde olan nakil hattının da, yatay doğrultuda her yönden 7.5 m uzaklıkta olması gerekir.

4) Depolama alanlarında, çıkabilecek yangınları güvenlik sorumlularına uyarı verecek bir alarm sistemi olması şarttır.

5) Tank sahasına her yönden okunacak şekilde ikaz levhaları yerleştirilmesi gerekir.

6) Örtülü tankların; toprak veya yanmaz nitelikte korozyona ve ısıya dayanıklı malzeme ile veyahut dere kumu ile örtülmesi, örtü kalınlığının en az 300 mm olması, örtülü ve toprakaltı tanklarda katodik koruma yapılması şarttır.

b) Algılama ve elektrik tesisatı:

1) Depo ve tank sahasındaki elektrik tesisatı, patlama ve kıvılcım güvenli olarak projelendirilir.

2) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) Gaz kaçaıklarına karşı patlama ve kıvılcım güvenli gaz algılama sistemi (Muhtemel Patlayıcı Ortam -ATEX- Belgeli, ex-proof) yapılır.

3) Gaz kapatma vanasının algılama sistemine bağlanması ve tehlike anında otomatik olarak kapanması; ayrıca, gaz kapatma vanasının, gaz kaçağı ve yangın hâlinde uzaktan kapatılabilir özellikte olması gerekir.

4) Yangın veya gaz kaçağı gibi acil hâllerde personeli ikaz etmek üzere, sesli alarm sistemi bulunması mecburidir.

5) Yıldırım tehlikesine karşı ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun yıldırımdan korunma tesisatı yapılır.

6) (**Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.**) Yerüstü tank boru ve dispenserlerin topraklamalarının uygun olması, tank ve dispenser bölgesinde statik topraklama penseleri bulunması gerekir.



c) Soğutma ve söndürme sistemleri:

1) Depo ve tank alanlarında TS 862-EN 3'e uygun en az 2 adet 12 kg'lık kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı bulundurulur. Kapasitesi 10000 kg'dan fazla 100000 kg'dan az olan depolara, en az 1 adet 12 kg'lık kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazı ilave edilir. 100000 kg üzerindeki her 250000 kg için ilave olarak 1 adet 12 kg'lık kuru kimyevi tozlu söndürme cihazı bulundurulur.

2) Toplam kapasitesi 10 m<sup>3</sup>'den daha büyük depolarda ve yerüstü tanklarında soğutma için yağmurlama sistemi bulunması mecburidir. Projelendirmede, risk analizi sonuçlarına göre, bir yangın anında çevresindeki en fazla tankı etkileyebileceği kabul edilen yangına maruz tankın toplam dış yüzey alanı ile bu tanktan etkilenebilecek yakın çevresindeki tankların yalnızca dış yüzey alanlarının 1/2'sinin toplamının her m<sup>2</sup>'si için 10 l/dak, tankların depolama alanı içerisinde birden fazla bölgede gruplandırılması hâlinde, yine aynı esaslara göre bulunacak en büyük tehlike riski taşıyan grup tankların veya tank dış yüzey toplam alanlarının her m<sup>2</sup>'si için 10 l/dak veya tüp depolama, dolum tesisi platformu ve sundurma gibi alanlarının her m<sup>2</sup>'si için en az 10 l/dak su debisi alınması ve su deposunun bu debiyi en az 60 dakika karşılayacak kapasitede olması gerekir. Hesaplanan su miktarını depolama tankları üzerine veya platform veya sundurma alanına uygun şekilde dağıtabilecek yağmurlama sistemi yapılması şarttır. Yağmurlama sistemine ve yangın musluklarına ihtiyaca uygun olarak suyu pompalayacak, birbirini yedekleyecek en az 2 pompa bulundurulur ve bu pompaların çıkış basıncı 700 kPa'dan az olamaz. Pompaların çalıştırılmasının otomatik veya uzaktan kumandalı olması ve bu sistemin haftada en az bir kere çalıştırılarak kontrol edilmesi gerekir. Pompalardan birisinin jeneratörden doğrudan beslenmesi veya dizel yangın pompası olması şarttır.

3) Tüp depolama tesislerinde en az 2 adet yangın hidrantı veya komple yangın dolabı bulundurulur. Yangın dolaplarında itfaiye standartlarına uygun hortum ve lans bulundurulur.

4) Kapasitesi 100 m<sup>3</sup>'den fazla olan yerüstü tüp depolama tesisleri ile tank ve dolum tesislerine çaprazlama olarak her birisi en az 1200 l/dak debide en az 2 adet sabit monitör yerleştirilir.

ç) Bakım, eğitim ve testler:

1) **(Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)** Statik topraklama ölçümleri, yılda en az 1 defa yetki belgeli uzman kişi ve kuruluşlar tarafından yapılır ve sonuçları dosyalanır. Yaylı emniyet valflerinin hidrostatik testleri, 5 yılda bir yapılır. Tankların hidrostatik testleri ise 10 yılda bir yapılır. Türk Standartlarında ve Avrupa Standartlarında belirtilen hidrostatik test alternatifli olan test ve kontrol yöntemleri de uygulanabilir.

2) LPG satılması, taşınması, kullanılması ve denetlenmesi gibi işler ile direkt olarak ilgilenen personelin tamamına LPG güvenlik tedbirleri, istasyonlardaki ilgililere ise, gaz kaçağı veya yangın olduğunda müdahalenin nasıl yapılması gerektiği, gaz şirketleri tarafından uygulamalı tatbikat ile anlatılır. Nazari ve uygulamalı eğitimleri veren firmalar, bu eğitime tabi tutulmuş personele belge verilir.

**Yanıcı ve parlayıcı sıvılar**

**MADDE 113-** (1) Yanıcı ve parlayıcı sıvılar aşağıdaki şekilde tanımlanır ve sınıflara ayrılır:

a) Yanıcı sıvılar, parlama noktası 37.8 °C ve daha yüksek olan sıvılardır. Yanıcı sıvılar aşağıdaki alt sınıflara ayrılır:

1) Sınıf II sıvılar: Parlama noktaları 37.8 °C ve daha yüksek ve 60 °C'dan düşük olan sıvılardır.

2) Sınıf IIIA sıvılar: Parlama noktaları 60 °C ve daha yüksek ve 93 °C'dan düşük olan sıvılardır.

3) Sınıf IIIB sıvılar: Parlama noktaları 93 °C ve daha yüksek olan sıvılardır.

b) Parlayıcı sıvı (Sınıf I), parlama noktası 37.8 °C'ın altında ve 37.8 °C'daki buhar basıncı 276 kPa'ı aşmayan sıvılar parlayıcı sıvı, yani, Sınıf I olarak kabul edilir. Sınıf I sıvılar, aşağıdaki alt sınıflara ayrılır:

1) Sınıf IA sıvılar: Parlama noktaları 22.8 °C'dan ve kaynama noktaları 37.8 °C'dan düşük olan sıvılardır.

2) Sınıf IB sıvılar: Parlama noktaları 22.8 °C'dan düşük ve kaynama noktaları 37.8 °C ve daha yüksek olan sıvılardır.

3) Sınıf IC sıvılar: Parlama noktaları 22.8 °C'dan yüksek ve 37.8 °C'dan düşük olan sıvılardır.

(2) Parlama noktasının üzerinde ısıtılan Sınıf II ve Sınıf IIIA sıvılar, Sınıf I olarak kabul edilir.

**Bildirim ve izin mecburiyeti**

**MADDE 114-** (1) Sınıf IIIA ve Sınıf IIIB sıvılar dışında olup depolama yerine göre depolanan miktarı Ek-11'de verilen değerleri aşan yanıcı ve parlayıcı sıvı depolarının, ilgili mevzuat uyarınca bildirim mecburidir. Depolanan miktarın, Ek-11'de verilen değerlerin üst sınırını aşması veya depolanan yerin farklı olması hâlinde, ayrıca itfaiye teşkilatından izin alınması şarttır.

(2) Sınıf I ve Sınıf II sınıfı sıvıların doldurulduğu kapalı hacimlerde, saatte 200 litreden fazla dolum yapılıyor ve 1000 litreden fazla yanıcı sıvı bulunduruyor ise, itfaiye teşkilatından izin alınması mecburidir.

(3) Sınıf II, Sınıf IIIA ve Sınıf IIIB sıvılar, Sınıf I sıvılar ile beraber depolanıyor ise, 5 litre Sınıf II ve Sınıf IIIA, 1 litre Sınıf I sıvıya eşdeğer olarak alınır ve toplam miktar buna göre hesaplanır.

**Akaryakıt servis istasyonları**

**MADDE 121-** (1) Servis istasyonları kurulurken bu Yönetmelikte yer almayan hususlar hakkında, Karayolları Kenarında Yapılacak ve Açılacak Tesisler Hakkında Yönetmelik ve ilgili standart hükümlerine uyulur.

(2) Servis istasyonları kurulurken, Ek-13'de verilen uzaklıklara uyulur ve yeterli havalandırma sağlanır.

(3) İkmal kolonlarının içi, 1. Tehlike Bölgesidir. Kolonların orta noktalarından 1 m yarıçaplı çevresi, kolon yüksekliğine kadar 2. Tehlike Bölgesidir.

(4) Akaryakıt istasyonlarının düzenlenmesinde aşağıda belirtilen esaslara uyulur:

a) Akaryakıt servis istasyonlarında, akaryakıt, ancak 120 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen yeraltı tanklarında depolanabilir.

b) Tanklar, betonarme havuz içerisine yerleştirilir. Tank başına 45000 litreyi geçmemek şartı ile, bir istasyonda 250000 litre akaryakıt depolanabilir.

c) Akaryakıt servis istasyonunun tamamı, merkezi ve gelişmiş bir topraklama sistemine bağlanır. Topraklama hattından bir seyyar uç, dolum ağzı muhafazası içine alınarak boşaltım yapan tankerlerin topraklanmasında kullanılır.

ç) Enerji nakil hatları ve yeraltı kabloları ile ilgili hususlar hakkında, 30/11/2000 tarihli ve 24246 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Elektrikli Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

d) İkmal kolonları ve ikmal sistemleri, devrilmeye ve araç çarpmalarına karşı emniyetle alınır. Bunlar, zemin seviyesinin altına ve özellikle bodrumlara konulamaz.

e) İkmal kolonunun 5 m yarıçaplı çevresinde, daha alt kotlardaki hacimlere giden kanal, boru ve tesisat açıklıklarının bulunmaması gerekir. Boru ve kabloların geçtiği kanallarda yanıcı buhar karışımları meydana gelmesi, kum doldurulması gibi yollarla önlenir.

f) Boşaltma ünitesi, depo dolduğunda otomatik olarak kapanan bir vana ile donatılır veya vananın açma kolunda sabitleştirme düzeni bulunmaması gerekir.

g) İstasyonda, her dispenser adasının yanında ve her binanın içerisinde, TS 862-EN 3'e uygun en az 1 adet 6 kg'lık kuru kimyevi tozlu, ilave olarak istasyon içerisinde farklı yerlerde ve fakat doldurma ağzına 7 m'den yakın ve 25 m'den uzak olmayacak şekilde, asgari 89 B söndürme etkisi olan en az 2 adet 50 kg'lık kuru kimyevi tozlu tekerlekli yangın söndürme cihazı olması şarttır.

ğ) İstasyonda, yıldırım tehlikesine karşı ilgili yönetmeliklere ve standartlara uygun yıldırımdan korunma tesisatı yapılır.

### **Denetim**

**MADDE 131-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı aşağıdaki şekilde denetlenir:

a) Özel yapı, bina, tesis ve işletmeler, mahalli itfaiye teşkilatı ile bunların bağlı veya ilgili olduğu bakanlık ve kamu kurum ve kuruluşlarının müfettişi, kontrolör veya denetim elemanları tarafından denetlenir. Bina sahibi, yöneticisi ve sorumluları denetim elemanlarınınca binaların arzu edilen bütün bölümlerini ve teçhizatını göstermek, istenilen bilgi

ve belgeleri vermek zorundadır. Denetim sonunda eksik bulunan ve giderilmesi istenilen aksaklıklar ile talep edilen önlemlerin öngörülen uygun süre içerisinde ilgililerce yerine getirilmesi mecburidir.

b) Kamu binaları, kurum amiri ve görevlendireceği kişi veya heyet, mülki amir veya görevlendireceği heyet, kurumun bağlı veya ilgili olduğu bakanlık, müsteşarlık, genel müdürlük veya başkanlık müfettişleri veya kontrolörleri; hükümet konakları ise, İçişleri Bakanı adına Sivil Savunma Genel Müdürü veya görevlendireceği kişi veya heyet ile mülkiye müfettişleri tarafından denetlenir. Denetim yetkisini haiz kişiler, kurum, kuruluş ve müesseselerin denetim sonuç raporlarını; bağlı veya ilgili olduğu bakanlık, müsteşarlık, genel müdürlük veya başkanlıklarına gönderir.

**MADDE 138- (1) (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)** Mevcut yapılardan bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kullanım amacı değiştirilerek, bedensel veya zihinsel bir hastalığın veya yetersizliğin tedavisinin veya bakımının yapıldığı veyahut küçük çocuklar, nekahet hâlindeki kişiler veya bakıma muhtaç yaşlıların bakımları için kullanılan sağlık amaçlı bina ve tesisler ile yatılı sağlık kuruluşları, anaokulları, kreşler, çocuk kulüpleri, ilköğretim okulları, yetiştirme yurtları, eğlence yerleri ve konaklama amaçlı olarak kullanılacak bina ve tesisler ile tehlikeli maddelerin bulundurulacağı binalar dışında kalan mevcut yapılar hakkında bu Kısım hükümleri uygulanır.

**(2) Mevcut yapılardan, 12/6/2002 tarihli ve 2002/4390 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğe uygun yangın tedbirleri alınmış olan yapılarda, bu Yönetmelik hükümlerine göre ilave tedbir alınmaması asıdır. Ancak, yapı sahibi isterse bu Yönetmelik hükümlerine göre ilave tedbirler alabilir.**

**Mevcut yapılardan kullanım amacı değiştirilenler hakkında uygulanacak hükümler MADDE 139- (Değişik: 10/8/2009-2009/15316 K.)**

(1) Mevcut yapılardan bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden sonra kullanım amacı değiştirilenlerden 138 inci maddenin birinci fıkrasında sayılanlar hakkında bu Yönetmeliğin diğer kısımlarında belirtilen hükümler uygulanır.

***Mevcut yapılar hakkında uygulanmayacak hükümler***

**MADDE 140- (1) (Mülga: 10/8/2009-2009/15316 K.)**

(2) 112 nci maddenin birinci fıkrasının (j) bendi doğalgaz tesisatı yapılmış mevcut yapılarda uygulanmaz.

***İlave çıkış ve kaçış merdiveni***

**MADDE 141- (1)** Binada, ilave çıkış gerekliliğini veya kaçış merdivenlerinin yeniden düzenlenme mecburiyetini gerektiren bir kullanım mevcut ise, binanın bütünü göz önü-

ne alınarak, bina sahibi veya kat malikleri tarafından, binanın tamamı için ilave çıkış veya kaçış merdiveni yaptırılması şarttır.

(2) (Ek: 10/8/2009-2009/15316 K.) Mevcut yapılarda ilâve çıkış veya kaçış merdiveni gerektiğinde, muvafakat alınması ve ilâve kat yapılmaması kaydıyla komşu parsel veya bina ile birlikte ortak çözümler üretilebilir.

### ***Yağmurlama sistemi, yangın dolabı ve itfaiye su alma ağı***

**MADDE 142-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre binaya yağmurlama sistemi, yangın dolabı veya itfaiye su alma ağı gibi sistemlerin yapılmasının şart olduğu hâllerde, su girişi ana hattı ve ana kolonlar bina sahibi veya kat malikleri tarafından yaptırılır.

### ***Algılama veya uyarı sistemi***

**MADDE 143-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerine göre binada algılama sistemi yapılmasının şart olduğu hâllerde, algılama veya uyarı sisteminin ana paneli binanın tamamına hizmet verecek şekilde, bina sahibi veya kat malikleri tarafından yaptırılır.

### ***Yetkili idareden görüş alınması***

**MADDE 144-** (1) Bu Kısımda belirtilmeyen veya açıklık bulunmayan hususlar hakkında, yapı ruhsatı vermeye yetkili idarenin görüşü esas alınır ve alınması gereken tedbirler bina sahibi veya kat malikleri tarafından yaptırılır.

### ***Yönetmeliğe aykırılık hâlleri***

**MADDE 168-** (1) Bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, aykırı hareketin suç veya kabahat teşkil etmesine göre 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5236 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(2) İlgili mevzuatta öngörülen diğer yaptırımlar saklıdır.

## **1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun**

### ***Tanımlar***

**Madde 3-** Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Özürlü: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duyuşsal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeniyle toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve korunma, bakım, rehabilitasyon, danışmanlık ve destek hizmetlerine ihtiyaç duyan kişiyi,

f) Korumalı işyeri: Normal işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürllüer için mesleki rehabilitasyon ve istihdam oluşturmak amacıyla Devlet tarafından teknik ve mali yönden desteklendiği ve çalışma ortamının özel olarak düzenlendiği işyerini,

g) Korumalı işyeri statüsü: Çalışanlarının yönetmelikle belirlenen oranını özürllüerinin oluşturduğu veya özürllüere yönelik çalışmaları ile korumalı işyerine sağlanan teknik ve mali destek sağlanma şartlarını taşımayı, İfade eder.

### **İstihdam**

**Madde 14-** İşe alımda; iş seçiminden, başvuru formları, seçim süreci, teknik değerlendirme, önerilen çalışma süreleri ve şartlarına kadar olan safhaların hiçbirinde özürllüerinin aleyhine ayrımcı uygulamalarda bulunulamaz.

Çalışan özürllüerinin aleyhinde sonuç doğuracak şekilde, özrüyle ilgili olarak diğer kişilerden farklı muamelede bulunulamaz.

Çalışan veya iş başvurusunda bulunan özürllüerinin karşılaşılabileceği engel ve güçlükleri azaltmaya veya ortadan kaldırmaya yönelik istihdam süreçlerindeki önlemlerin alınması ve işyerinde fiziksel düzenlemelerin bu konuda görev, yetki ve sorumluluğu bulunan kurum ve kuruluşlar ile işyerleri tarafından yapılması zorunludur. Özürllülük durumları sebebiyle işgücü piyasasına kazandırılmaları güç olan özürllüerinin istihdamı, öncelikle korumalı işyerleri aracılığıyla sağlanır.

Korumalı işyerleriyle ilgili usül ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Özürllüer İdaresi Başkanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

## **30.05.2006 tarihli ve 26183 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik**

### ***Korumalı işyeri statüsü için başvuruda bulunma***

**MADDE 4 – (1)** Çalışan sayısının büyükşehir belediye sınırları içinde en az otuz, büyükşehir belediye sınırları dışında en az onbeş olduğu ve çalışanlarının yüzde yetmişbeşini bu Yönetmeliğin 17 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen nitelikleri haiz özürllüerinin oluşturduğu işyeri işverenleri korumalı işyeri statüsünün kazanılması için il müdürlüğüne başvuruda bulunur. Bu kapsamda çalıştırılacak işçi sayısının tespitinde belirsiz süreli iş sözleşmesine ve belirli süreli iş sözleşmesine göre çalıştırılan işçiler esas alınır. Kısmi süreli iş sözleşmesine göre çalışanlar, çalışma süreleri dikkate alınarak tam süreli çalışmaya dönüştürülür.

(2) Oranların hesaplanmasında yarıma kadar kesirler dikkate alınmaz, yarım ve daha fazla olanlar tama dönüştürülür.

### **Başvuru için istenecek belgeler**

**MADDE 5 – (1)** Korumalı işyeri statüsüne hak kazanmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerinin üretim faaliyetini veya faaliyetlerini, işyerinde çalışan veya çalışacak toplam işçi sayısını, çalışan veya çalışacak olan özurlülerin sayısını, özür grubunu veya gruplarını, özür oranlarını ve işyerinde yaptığı veya yapacağı işler ile işyerinin adresini belirten dilekçe ile 6 ncı ve 7 nci maddelerde belirtilen belgelerle birlikte İl Müdürlüğüne başvururlar.

## **26/6/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu**

**Madde 1 –** Bu Kanunda sayılan, özel veya resmi, **her türlü konaklama, dinlenme bakım ve tedavi tesisleri ve işyerleri** ile konutlarda geçici veya sürekli olarak kalanlar, oturanlar, çalışanlar ve ayrılanların kimliklerinin tespiti ve bildirilmesi bu Kanunun hükümlerine göre yapılır.

Askeri konaklama, dinlenme ve kamp tesisleri ile ordu evleri bu Kanunun kapsamı dışındadır.

**Madde 2 –** Otel, motel, han, pansiyon, bekar odaları, kamp, kamping, tatil köyü ve benzeri her türlü, özel veya resmi konaklama yerleri ile özel sağlık müesseseleri, dinlenme ve huzur evleri, dini ve hayır kurumlarının sosyal tesislerinin sorumlu işleticileri, bu yerlerde ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece, yatacak yer gösterdikleri yerli veya yabancı herkesin kimlik ve geliş- ayrılış kayıtlarını, örneğine ve usulüne uygun şekilde günü gününe tutmak, genel kolluk örgütlerinin her an incelemelerine hazır bulundurmak, Devlet İstatistik Enstitüsüne, talebi halinde vermek zorundadırlar.

**Madde 3 –** İkinci maddede sayılan tesislerin sorumlu işleticilerinin kimlikleri, tesis açılmadan evvel müessesenin sahibi veya kanuni temsilcisi tarafından örneğine uygun şekilde, en yakın kolluk örgütüne bildirilir.

**Sorumlu işleticinin değişmesi halinde keyfiyetin 24 saat içinde ve yukarıdaki fıkrada gösterilen şekilde bildirilmesi zorunludur.**

İşleticiler, kendilerine bu konuda verilen görev ve yükümlülükleri, kendi sorumlulukları altında yöneticilerine devredebilirler.

Bu durumda işletici ve yönetici müştereken sorumlu olurlar.

Kamu kuruluşlarına ait tesislerin amir ve müdürleri işletici gibi sorumludurlar.

**Madde 4 –** İkinci maddedeki tesislerin sorumlu işleticileri, müesseselerinde sürekli veya geçici olarak çalıştırdıkları kimseleri ve bunların ayrılışlarını, örneğine uygun kimlik bildirme belgesi doldurarak, 24 saat içinde bağlı oldukları en yakın kolluk örgütüne bildirirler.

Kolluk örgütüne bildirilerek çalıştırılanlara, sorumlu işletici tarafından doldurulup onaylanan, örneğine uygun bir kimlik kartı verilir.

Kolluk görevlilerince her istenildiğinde bu kimlik kartının gösterilmesi zorunludur.

**Madde 6 – Şehir, kasaba ve köy sınırları içindeki;**

a) (Mülga: 25/4/2006 – 5490/71 md.)

b) Bu Kanunun ikinci maddesinde sayılanlar dışında kalan her çeşit ticaret ve sanat amacı güden iş yerlerinde çalışanlar ve buralarda her türlü barındırmalar için iş yerlerinin sorumlu işleticisi;

c) Öğrenci yurtları ve benzeri yerlerde çalışanlar ile bu yerlerde kalmakta olan öğrenciler için o yerin sorumlu işleticisi;

(Ek ibare: 25/4/2006 – 5490/72 md.) tarafından örneğine uygun kimlik belgesi doldurularak üç gün içinde genel kolluk örgütüne verilmesi zorunludur.

d) (Mülga: 25/4/2006 – 5490/71 md.)

Konutun değiştirilmesi veya (b) ve (c) bentlerinde sayılan konut, iş yeri ve yurtlarda çalışmakta veya barınmakta olanların ayrılmaları halinde de, yukarıdaki şekil ve süre içinde bildirim belgesi gereklidir. <sup>(1)</sup>

**Değişik: 29/8/1996 - 4178/8 md.)** Kimlik bildirimleri, mahalli kolluk örgütüne verilmeden evvel mahalle veya köy muhtarına onaylatılır.

**Madde 9 – Bu Kanun hükümlerine göre kimlik bildirme belgesini yetkili idareye vermekle yükümlü tutulanlar, kimliğini nüfus hüviyet cüzdanı ve diğer resmi geçerli belgelerle ispat edemeyen kimseleri tesislerinde barındıramaz, konut ve işyerlerinde çalıştıramaz.**

**Madde 10 –** Kahvehane, oyun salonu, kulüp, lokal ve benzeri yerlerde ve bu Kanunun kapsamına giren diğer yatsız iş yerlerinde, özel kanunları müsaade ettiği takdirde, **ancak sahipleri ve çalıştırdıkları kimseler yatabilir, başkaları kalamazlar.**

İskele, istasyon, hava meydanı terminal, garaj, benzin istasyonu ve benzeri kara, deniz ve hava ulaşım merkezleri ile fuar, panayır, sergi ve pazar kurulması gibi zorunluluk olan zaman ve yerlerde, sabahçı kahvesi ve benzeri diğer tesislere, bağlı olduğu kolluk kuvvetinin görüşü alınmak şartıyla **belediye veya il özel idaresi tarafından geçici veya sürekli olarak izin verilebilir.** Buralarda kalanlar için bildirim yapılmaz.



**I. KANUNLAR<sup>211</sup>**

29/06/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu

2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun

3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu

22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu

24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu

9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu

14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun

Hükmünde Kararnamenin değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun

4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu

11/7/1973 tarihli ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu

8/2/2007 tarihli ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu

12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu

4/7/1934 ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu

27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun

2/3/2005 tarihli ve 5307 sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu  
ve Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu

12/4/2000 tarihli ve 4562 sayılı Organize Sanayi Bölgeleri Kanunu

13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu

26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu

2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun

4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu

13/12/1968 tarihli ve 1072 sayılı Rulet, Tilt ve Benzeri Oyun Alet ve Makinaları Hakkında Kanun

7/11/1996 tarihli ve 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun

10/6/2010 tarihli ve 5995 sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu

4/12/2003 tarihli ve 5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu

<sup>211</sup> Kitapta yer alan sıraya uygun olarak verilmiştir.

**II. YÖNETMELİKLER<sup>212</sup>**

10/8/2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik madde 4/a. Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisihhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A), Resmi Gazete Tarihi: 05/04/2008 Resmi Gazete Sayısı: 26838

Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ile Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33B), Resmi Gazete Tarihi: 10/09/2008 Resmi Gazete Sayısı: 26993

07/03/2008 tarihli ve 26809 sayılı R. G. yayımlanan Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği

8/3/2008 tarihli ve 26810 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliği

21/6/2005 tarihli ve 25852 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Turizm Tesislerinin Belgelendirilmesine ve Niteliklerine İlişkin Yönetmelik

13/07/1974 tarihli ve 14944 sayılı Resmi Gazete Yayınlanan Kimlik Bildirme Kanununun Uygulanması İle İlgili Yönetmelik

02/09/2004 tarihli ve 25571 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik

01/11/2007 tarih ve 26687 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İnternet Toplu Kullanım Sağlayıcıları Hakkında Yönetmelik

31/03/2005 tarihli ve 25772 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Dernekler Yönetmeliği

11/04/2007 tarihli ve 26490 sayılı R.G.’de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği

19/06/1985 tarihli ve 18789 sayılı RG ‘de yayımlanan Karayolu Trafik Güvenliğinin Sağlanması Yönünden, Yolun Yapısında Yapılacak Her Türü Çalışmalarda Alınacak Tedbirler İle Karayolu Dışında, Kenarında veya Üzerindeki Diğer Levhalar, Işıklar Ve İşaretlemler Hakkında Yönetmelik

17.06.2004 tarihli ve 25495 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Petrol Piyasası Lisans Yönetmeliği

16.09.2005 tarihli ve 25938 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Lisans Yönetmeliği

19/12/2007 tarih ve 26735 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik

30.05.2006 tarihli ve 26183 sayılı Resmi Gazete sayıs Korumalı İşyerleri Hakkında Yönetmelik

212 Kitapta yer alan sıraya uygun olarak verilmiştir.

### III. GENELGELER

İçişleri Bakanlığının 13/01/2004 tarihli ve 45048 sayılı Genelgesi

İçişleri Bakanlığının 14/01/2005 tarih ve 2005/5 sayılı Genelgesi (İkinci el oto galerileri)

İçişleri Bakanlığının 13/09/2006 tarih ve 2006/75 sayılı Genelgesi (Mahalli idareler tarafından istenen görüşler)

İçişleri Bakanlığının 31/05/2007 tarih ve 2007/54 sayılı Genelgesi (İkinci el oto galerileri)

İçişleri Bakanlığının 01/06/2009 tarih ve 2009/49 sayılı Genelgesi, (Otoparklar), (Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, sayı: 14274)

### IV. YARGI KARARLARI

Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunun 2007/369 sayılı kararı.

Danıştay Dava Daireleri Kurulu, Y.D. itiraz no: 2007/899, Sekizinci Daire Esas no:2007/2566.

Danıştay Dava Daireleri Kurulu, Y.D. itiraz no: 2008/1405, Sekizinci Daire Esas no:2008/680.

Danıştay Sekizinci Dairesince verilen Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği hakkında 10.02.2009 tarihli YD (Yürütmeyi Durdurma) Kararı.

### V. İŞYERİ AÇMA VE ÇALIŞMA RUHSATLARI ÇERÇEVESİNDE VERİLEN İDARE GÖRÜŞLERİ<sup>213</sup>

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 4060 - 12/02/2009, Mesafe, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24900 - 19/09/2008, Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32848 - 29.12.2008, Eski Hükümlü Tarafından Açılacak İşyeri, İzmir Valiliğine.

Hukuk Müşavirliğinin 18/12/2008 tarih ve 16771 sayılı yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32862 - 29.12.2008, İçkili Kafeterya, Sinop Valiliğine,

Emniyet Genel Müdürlüğünün 25/11/2008 tarih ve 194093 sayılı yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18914 - 17/04/2008, İçkili Yer Bölgesi, Samsun Valiliğine.

Emniyet Gn.Md'nün 18/04/2008 tarih ve 73507 sayılı yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30586 - 01/12/2008, Yalova Valiliğine.

<sup>213</sup> Kitapta yer alan sıraya uygun olarak verilmiştir.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 13949 - 21.05.2008, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 15126 -24/05/2010, İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19617 - 22/07/2008, Görüş, Bilecik Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23567 - 08.09.2008, Tekirdağ Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30908 - 03.12.2008, Ruhsat, Kütahya Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24872 - 19/9/2008, Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2139 - 23/01/2008, Görüş, Balıkesir Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 6971-17/03/2009, Çalışanların İşyerinde Kalmaları.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 21178-12/08/2009, Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 20774 - 07/08/2009, Geçici Ruhsat, Antalya Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 12088 - 12/05/2009, Görüş.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19074 - 17/07/2009, İçkili Lokanta.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18925 - 17/04/2008, Kırkkale Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 22393 - 25/08/2008, Cezayir Büyükelçiliğinin Bilgi Talebi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına.

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk Daire Başkanlığı, 25/06/2008 tarih ve 281417/010-Cezayir sayılı yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 8203- 31/03/2009, Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23918 - 10.09.2008, Yalova Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 3471 - 06/02/2009, İçkili Yer Bölgesi, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 8210 - 31/03/2009, Turizm Belgesi Lokanta.

İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 18/12/2008 tarih ve 16771 sayılı görüş yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23784 - 9/9/2008, Mühür Fekki, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 9/07/2009, Trabzon Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19168- 22.07.2008, Oyun Merkezi, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 421- 06/01/2010, İkinci El Oto Galerileri, İzmir Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 21171-12/08/2009, Tarım ve Köyüşleri Bakanlığına.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 7870 - 27/03/2009, Hayvancılık İşletmeleri,

Tarım ve Köyişleri Bakanlığına (Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü).

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32044-22/12/2008, İşyeri Açma İzin Belgesi, İstanbul Video, Plak, Kaset, Cd İletişim ve İnternetçileri Odası.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 790 - 12/01/2009, Görüş, Denizli İl Özel İdaresi.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2129 - 23/01/2008, İçkili Yer Bölgesi.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24895 - 19/09/2008, Görüş, Bartın Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23305 - 08/09/2009, Görüş, Ankara İl Özel İdaresine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32454 - 25/12/2008, Görüş, Edirne İl Özel İdaresine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32681 - 26/12/2008, Görüş, Kars İl Özel İdaresine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 15479 - 06/06/2008, Görüş, Şanlıurfa İl Özel İdaresine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24402 - 15/09/2008, Ruhsat Devri, Zonguldak Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 17521 - 27.06.2008, Medikal Gaz Depolama ve Dağıtım Tesisleri, Hukuk Müşavirliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 23912 - 10.09.2008, Avukatlık Büroları, Konya Barosu Başkanlığına.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18932 - 14/07/2008, Umuma Açık İstirahat ve Eğlence Yerlerinin Devri, Muğla Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30234 - 26/11/2008, Devir, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 30232 - 26/11/2008, Ruhsat, Bursa Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2122- 22.01.2008, Evlendirme Bürosu, Yalova Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32461 - 25/12/2008, Gezici Piliç ve Köfte Satış Yerleri, Kütahya İl Özel İdaresine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 10049 - 07.04.2008, Hafta Tatili Harcı, Türkiye kahveciler ve kıraathaneciler, büfeciler federasyonuna.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19061 - 16.07.2008, Hayvancılık İşletmeleri, Edirne İl Özel İdaresine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 16122 - 12.06.2008, Hisseli işyerleri, Rize Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 2824 - 29.01.2008, İçme suyu dolum tesisleri, Aydın Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 29111 - 13/11/2008, Görüş, Malatya Valiliğine. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 22/10/2008 tarih ve 4485 sayılı Görüş yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 18921 - 17/04/2008, Karabük Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 27399 - 27.10.2009, Çalışma Saatleri, İzmir Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 19934- 29/07/2009, Trabzon Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü 10513 - 24.04.2009, Görüş, Maliye Bakanlığına. Sanayi ve Ticaret Bakanlığının 02/03/2009 tarih ve 5584 sayılı Görüş yazısı.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 17522 - 03.07.2009, Fatura Ödeme Merkezleri, Söke Belediye Başkanlığına.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 32306 - 24.12.2008, Kültür Yatırım ve Girişimleri, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 24900 - 19/09/2008, Görüş, İstanbul Valiliğine.

Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü, 17733 - 21.06.202010, Fırın görüşü, İzmir Valiliğine.





Dr. İlker GÜNDÜZÖZ

1970 yılında Eskişehir’de doğdu. İlk ve ortaokulu Gölcük’te, lise eğitimini Eskişehir’de tamamladı. 1991 yılında İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi kamu yönetimi bölümünden okul birincisi olarak mezun oldu. 1992 yılında İçişleri Bakanlığının açmış olduğu kaymakamlık sınavını birincilikle kazandı. 1993-1994 yıllarında, İngiltere’de dil ve mesleki konularda eğitim aldı. Isparta Aksu, Batman Kozluk, Gümüşhane Şiran, Tokat Almus, Niğde Çamardı, Sakarya Karasu’da kaymakamlık yaptı. Anadolu Üniversitesinde Maliye Teorisi Ana Bilim Dalında master (Köylerin Mali Yapıları), TODAİE Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalında master (Gençlik ve Siyaset), KTÜ İktisat Ana Bilim Dalında da doktora (Belde Belediyelerinin Optimal Ölçek Sorunu) yaptı. Eylül 2008’den beri İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünde Mevzuat ve Strateji Geliştirme Daire Başkanı olarak görev yapmaktadır. İngilizce bilmektedir. Yayımlanmış bilimsel makale ve tebliğleri yanında, “Karasu Hızlı Akan Su” adında bir araştırma-inceleme kitabı ile “Köy Kanunu Çalıştayı” kitabı (editör) vardır. Evli ve iki çocuk babasıdır.

